DECRETA AUTHENTICA
CONGREGATIONIS
SACRORUM RITUUM

EX ACTIS EJUSDEM SACR. CONGR. COLLECTA

CURA, ET STUDIO SACERDOTIS

ALOYSII GARDELLINI

EJUSDEM S.R.C. ASSESSORIS, ET SUB-PROMOTORIS FIDEI

EDITIO ALTERA EMENDATIOR.

APPENDIX PRIMA

CUI ACCEDIT APPENDIX ALTERA, VIDELICET

Commentaria ad Instructionem Clementis XI. pro Oratione quadraginta Horarum.

TOMUS VI. PARS. I.

COMPLECTITUR DECRETA, QUAE PRODIERUNT

AB ANNO 1815. AD 1819. = A NUM. 4369. AD 4413.



ROMAE

TYPIS FRANCISCI, ET LEOPOLDI BOURLIÉ

MDCCCXXV.

Praesidum permissu, et privilegio.



INDEX

DIOECESIUM.

DECRETA AUTHENTICA

CONGREGATIONIS SACRORUM RITUUM

APPENDIX

4369. URBIS.

PIAE UNIONIS S. PAULI APOSTOLI.

Supplicantibus Sacerdotibus Piae Unionis Romae institutae sub invocatione S. Pauli Apostoli, indultum fuit per organum S. R. C., ut ad reddendum Augustissimae Trinitati gratias pro donis, et privilegiis collatis B̄mae Virgini Mariae, in altera ex Ecclesiis ejusdem Virginis titulo decorata singulis diebus unum Sacrum fieret de SS̄ma Trinitate, cum limitationibus, ac conditionibus contentis in Decreto diei 15. Aprilis currentis anni 1815., cujus tenor est: *Devotis exercitiis, ac pietatis operibus, quibus indesinenter in spiritualem animarum profectum incumbunt Sacerdotes adscripti Piae Unioni, sub protectione S. Pauli Apostoli in Urbe institutae, alterum adnumeratur excitandi Fideles ad reddendum Augustissimae Trinitati gratias pro donis, et privilegiis collatis B̄mae Virgini Mariae; quamobrem ab iisdem Piae Unionis Sodalibus statutum fuit, ut in altera ex Urbis Ecclesiis in honorem ejusdem B. M. Virg. Deo dicatis, unum Sacrum in singulis diebus fieret de SS̄ma Trinitate, additis quibusdam precibus, expleta Missa, a Sacerdote, priusquam ab Altari discedat, cum adstante populo recitandis. Sed quoniam juxta Rubricas Missas votivas non semper celebrari permissum est, praefati Sacerdotes supplices preces porrexerunt SS̄mo Domino Nostro Pio VII. Pont. Max. humillime eum exorantes, ut dignaretur facultatem ipsis impertiri celebrandi quotidie praefatam Missam votivam de SS̄ma Trinitate, etiamsi occurrat Officium Ritus dupl. Remissis autem hujusmodi precibus ad Em̄um, et R̄mum Dominum Julium Mariam Cardinalem de Somalia Episcopum Tusculanum, Sanctitatis Suae in Urbe Vicarium Generalem, et S. R. C. Praefectum; idem Em̄us Dominus, attenta remissione, et vigore specialium facultatum, benigne annuit precibus, juxta modum, videlicet: indulsit, ut in Ecclesia B. Mariae Virg. Lauretanae ad Columnam Trajanam liceat quotidie unam dumtaxat Missam votivam de SS̄ma Trinitate celebrari in diebus ferialibus, ritus simpl., semidup., ac etiam dup. min.: in aliis diebus ritus dup. maj., vel secundae classis Missa erit de Officio occurrente, et Orationi addi poterit Commemoratio de SS̄ma Trinitate, quae tamen Commemoratio non permittitur in diebus Dominicis primae classis, aliisque diebus Officii dup. primae classis. Indulsit praeterea, ut in omnibus indistincte diebus, expleta Missa votiva, vel de Officio occurrente, a Sacerdote, priusquam ab Altari disce-*

dat , et ab adstante populo recitari possint suprascriptae preces , ab ipso Emo Domino , et a me infrascripto S. R. C. Assessore revisae , et reformatae . Quibuscumque in contrarium non obstantibus .

Quod pium exercitium postea sub die 28. ejusdem mensis Aprilis auctum fuit Indulgentiis cum plenariis , tum partialibus lucrandis a Christifidelibus rite dispositis , qui eidem interessent , veluti ex Decreto S. C. Indulgentiarum , sequentis tenoris, videlicet : *Ex subdelegata Apostolica Auctoritate omnibus utriusque sexus Christifidelibus , qui praefatae Missae , nec non supradictis precibus in antedicta Ecclesia peragendis quotidie interfuerint , Indulgentiam Plenariam concedimus bis in quolibet mense lucrandam in duobus videlicet cujuslibet mensis diebus , eorum arbitrio eligendis ; dummodo vere poenitentes confessi , ac Sancta Communione refecti fuerint , et per aliquod temporis spatium juxta mentem Sanctitatis Suae pie oraverint . In reliquis vero diebus eisdem Christifidelibus corde saltem contrito , ac devote supradictae sanctae functioni interessentibus , et ut supra, orantibus , Indulgentiam tercentum dierum semel ab unoquoque in qualibet die lucrandam , pariter impertimur . Praesenti in perpetuum valituro , absque ulla Brevis expeditione , cum facultate applicandi easdem Indulgentias in suffragium Fidelium defunctorum .*

Cum autem devotum hoc exercitium , quod usque dum in una tantum Urbis Ecclesia obtiuet , ad respectivas eorum Dioeceses plures Episcopi rati , quod gratum , acceptumque Deo sit , ac Deiparae , extendi et optent , et postulent ; idco memorati Sacerdotes Piae Unionis S. Pauli Apostoli ipsorum votis plaudentes , supplices preces porrexerunt SSmo Domino Nostro Pio VII. Pont. Max., Eum humillime deprecantes , ut privilegium jam concessum pro Ecclesia B. M. Virg. Lauretanae Urbis ad Columnam Trajanam, extendere dignaretur ad universi Catholici Orbis Dioeceses , facta potestate omnibus , et singulis Episcopis seligendi unam dumtaxat Civitatis , aut loci Ecclesiam , in qua possit quotidie unum Sacrum , vel commemoratio fieri de SSma Trinitate , dum licuerit , juxta diversas occurrentias , ad formam enunciati Decreti , cum extensione simul Indulgentiarum ab interessentibus lucrandarum , adimpletis conditionibus in supra laudato S. C. Indulgentiarum Decreto expressis . Sed quoniam accidere forsan potest , ut in aliquibus locis nequeat quotidianum hujusmodi peragi pium , devotumque exercitium , nullis interceptis diebus ; queat tamen in una , alterave cujuslibet hebdomadae die ; insuper postularunt , ut pro iisdem locis privilegium prosit , et valeat , si Missa de SSma Trinitate , vel altera de Officio diei , cum , vel sine commemoratione de eadem , juxta diversas occurrentias , ut supra , celebretur , et adjunctae preces approbatae post Missam recitentur , prout in memorato Decreto, in singulis tantum Sabbatis , et Festis B. M. Virginis . Ac tandem petierunt , ut preces jam adprobatae possint pro diversitate regionum transferri , et recitari , juxta peculiare locorum idioma ; Et Sanctitas Sua , ad relationem Emi , et Rmi Domini Cardinalis Julii Mariae de Somalia Episcopi Tusculani S. R. C. Prae-

fecti benigne annuit, juxta petita, servato tenore Decretorum, tam per organum S.R.C. sub die 15. Aprilis hujus anni, quam per organum S.C. Indulgentiarum sub die 28. Aprilis hujus pariter anni vertentis: Quoad vero preces, juxta peculiare regionum idioma recitandas, pariter annuit, dummodo tamen versio sit fidelis, et literalis sine ulla prorsus additione, detractione, aut variatione. Et ita etc. *Die* 13. *Julii* 1815.

4370. URBIS, ET ORBIS.

Additionis Nominis S. Joseph Sponsi B. M. V. in Canone Missae, instantibus pluribus ejusdem Sancti devotis. S. R. C., ad relationem Emi, et Rmi Domini Cardinalis Julii Mariae de Somalia Praefecti, et Ponentis, respondit: *Negative quoad additionem nominis S. Josephi Sponsi B. M. V. in Canone. Consulendum vero SSmo pro additione permissiva Nominis in Collecta* A Cunctis. *Die* 16. *Septembris* 1815.

Facta per me (scilicet Cardinalem S. R. C. Praefectum) relatione ad Sanctitatem Suam: Eadem benigne annuit. *Die* 17. *Septembris* 1815.

4371. URBIS,
ET STATUS ECCLESIASTICI.

Praeses, et Moniales tam Asceterii, quod a S. Ursula in Urbe dicitur, quam aliorum Monasteriorum ejusdem Instituti, quibus et petitiones accessere multorum utriusque Cleri Urbis, et aliarum Dioecesium SSmo D. N. Pio VII. Pont. Max. humillime supplicarunt pro extensione ad utrumque Ecclesiastici Status Clerum Officii, et Missae S. Angelae Mericiae Virg. Brixiensis praedicti Ordinis Fundatricis anno 1807. Sanctarum Virginum cathalogo adscriptae cum Lectionibus II. Nocturni, et Oration. propr., jam sub die 22. Decembris anni 1768. approbat., et concess. Monialibus Ursulinis in Urbe; cum additione ad sextam Lectionem, et approbatione Elogii in Martyrologio Romano inserendi.

Et Sanctitas Sua, ad mei infrascripti S.R.C. Secretarii relationem, antedictum Officium cum Missa cum additione, et elogio novissime revisis, et approbatis ad utrumque Urbis, et Status Ecclesiastici Clerum extendit, recitan., et respective celebran. die 31. Maii cujuslibet anni ritu dup. min. *Die* 6. *Augusti* 1816.

Elogia addenda Martyrologio Romano,

Die 27. *Jan.* Brixiae S. Angelae Mericiae Virginis Institutricis Monialium S. Ursulae, quarum praecipuum munus esset dirigere adolescentulas in vias Domini. Ejus festum pridie Kal. Jun. Pius VII. recolendum indulsit.

Die 31. *Maii*: Brixiae S. Angelae Virginis; Monialium S. Ursulae Institutricis, de qua VI. Kal. Febr.

4372. URBIS,
ET STATUS ECCLESIASTICI.

Cum nuper SSmus D. N. Pius VII. Pont. Max. Capitulo, et Clero Patriarchalis Basilicae Liberianae Urbis, Officium S. Ferdinandi Castellae Regis recitandum concesserit; quod pridem in Hispaniarum, et Neapolis Regnis tantum obtinuerat; Parochorum Urbis Collegium Eidem SSmo D. N. supplicavit, ut hujusmodi privilegium ad universum Urbis, et Status Ec-

clesiastici Clerum extendere dignaretur, ea potissimum de causa, quod, cum fiant Officia de SS. Canuto, Hermenegildo, Henrico Imperatore, Ludovico Galliarum, et Stephano Hungbariae Regibus, consonum videatur S. quoque Ferdinandum hujusmodi honore decorare.

Et Sanctitas Sua, ad relationem Emi, et Rmi D.Card. Julii M. de Somalia Episcopi Tusculani, S. R. C. Praefecti, antedictam extensionem Officii S. Ferdinandi Castellae Regis Clero Urbis, et Status Ecclesiastici clementer indulsit, ritu tamen semidupl. *Die* 19. *Septembris* 1816.

4373. LUCEORIEN.

Praecedentiae in Ecclesiasticis functionibus inter Seminarium, et Clerum in Cathedrali non praebendatum. Instante Episcopo.

Jussit S. R. C. exquiri votum alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris, quo audito, ad relationem Emi, et Rmi Dni Card. Antonii ab Auria, respondit: *Juxta votum*, videlicet: *In omnibus functionibus Ecclesiasticis Seminario competere tantum praecedentiam supra Clericos in minoribus constitutos, et adventitios*; ut alias responsum fuit *in Rodigen. Andren* 21. *Martii* 1620., *et in Pennen.* 1. *Martii* 1636. (433.891.). *Die* 7. *Septembris* 1816.

4374. DECRETUM GENERALE.

Cum, non obstantibus S.R.C. Decretis pluries editis, et signanter in una *Alexanen.* diei 7. Septembris 1658. (1768.), et *Dalmatiarum* die 4. Augusti 1663. (2094. ad 3.), quibus cavebatur, ne Hebdomadarii, Archipresbyteri, aliique uti possent Stola in canendis Divinis Officiis, sed tantum in Sacramentorum confectione, et administratione, eidem S. C. innotuerit, hujusmodi abusum, et viguisse, et in praesens adhuc vigere penes Archipresbyteros, et Parochos Abbatiae Nullius Farfen.

Eadem S. C., audita prius informatione Rmi Abbatis, ad mei infrascripti S. R. C. Secretarii relationem, declaravit: *Stolam non esse adhibendam, praeterquam in collatione, et confectione Sacramentorum, ideoque consuetudinem in contrarium esse abusum per locorum Ordinarios omnino eliminandum*. *Die* 7. *Septembris* 1816.

Facta autem per me Secretarium de praemissis SSmo D. N. relatione; Sanctitas Sua sensum S. C. approbavit, benigne confirmavit, et Decretum evulgari mandavit. *Die* 10. *ejusdem mensis, et anni*,

4375. URBIS.

Collegii Episcoporum Assistentium.

Cum de ordine inter Episcopos Pontificio Solio Assistentes servando quaestio haud ita pridem orta fuerit: utrum, nempe, a sua ad Episcopatum promotione, an potius a vocatione, quam dicunt, ad assistentiam, praecedendi jus iidem nanciscuntur, de quo praescriptio, quae a Caeremoniali S. R. E. lib. 3. cap. 17. profertur, ambigendi locum relinquit, preces ad SSmum D. N. Pium VII. Pont. Max. perlatae sunt, ut, ad omnem dubitationem tollendam, pro ea, qua praestat, sapientia, et auctoritate, de controversia decerneret, legemque in posterum tenendam pronunciaret. Re itaque ipsius jussu ad S. R. C. delata, cunctisque, me infrascripto Secretario refe-

rente, ad eam probe aestimandam propositis rationibus, quae utrinque afferebantur, Emi Patres eidem Congregationi praepositi unanimes censuere: *Firmo extante praelationis jure, Archiepiscoporum supra Episcopos, jus illud inter aequales a vocatione ad assistentiam, non autem a promotione ad Episcopatum esse repetendum; atque hanc Regulam in posterum omnino adhibendam esse, quoties sacris functionibus collegialiter intersunt, declararunt. Die 7. Septembris 1816.*

Facta autem per me infrascriptum S. R. C. Secretarium de praemissis Sanctissimo D. N. relatione, Sanctitas Sua sensum S. C. approbavit, confirmavit, atque ita in posterum servari mandavit. *Die 10. Septembris 1816.*

4376. TUDEN.

Cum Rmus Episcopus Tuden. in Hispania, attenta Sac. Liturgiae Scriptorum discrepantia circa genuinam interpretationem nonnullarum Resolutionum S. hujus C., anceps haeserit, et ad omnem anxietatem ex animo suo evellendam, recursum habuerit ad S. R. C. pro infrascriptorum declaratione Dubiorum, videlicet.

Dubia, quorum resolutio humillime supplicatur, sunt sequentia.

1. An Decretum S. R. C. 2. Septembris 1741., quo praescribitur Festum Annunciationis B. M. V., si transferatur ad Feriam secundam post Dominicam in Albis simul cum praecepto audiendi Missam, praeferri cuicumque duplici, etiam primae classis, locum habere debeat in hac Dioecesi, in qua celebratur Festum S. Petri Telmi Patroni? Et quatenus affirmative.

2. An Festum S. Petri transferri possit in Feriam tertiam sequentem, vel potius servari debeat Rubrica de translatione Festorum?

3. An praedictum Festum Annunciationis translatum simul cum praecepto audiendi Sacrum celebrari debeat cum Octava, ubi est Patrona principalis, vel Titularis? Et quatenus affirmative.

4. Utrum in die octava recitari possint Lectiones approbatae pro aliquibus Ecclesiis gaudentibus privilegio celebrandi Annunciationem cum Octava?

5. An in die octavae S. Joannis Baptistae legi debeat Homilia assignata pro die 25., et 27. Junii, cum, propter occupationem illorum dierum, omissa fuerit?

6. An Antiphonae B. M. V., quae dicuntur stando a Vesperis Sabbati, dici etiam debeant stando in fine Laudum, si recitentur die Dominica ante occasum solis pro Feria secunda?

7. An Officium Sancti Patroni habentis Antiphonas, Lectiones, et Orationes proprias, in quibus mentio fit de socio, ut contigit 26. Junii cum Sanctis Joanne, et Paulo, recitari debeat omnino, ut jacet tam in Festo Sancti electi in Patronum, quam in Festo Socii perpetuo translati, vel desumendum sit a communi?

8. Utrum Pluviale pro canendo Martyrologio in Vigilia Nativitatis Domini debeat esse coloris albi, vel potius violacei?

9. An, occurrente Festo Dedicationis Ecclesiae, et Festo Apostoli aequa-

lis ritus fieri debeat Officium de Dedicatione, translato Festo Apostoli; vel de Apostolo, translata Dedicatione, ut deduci videtur ex Decreto 13. Martii 1804.?

10. An in Missis non Conventualibus, quae cantantur in diebus secundae classis sine Diacono, et Subdiacono, omitti debeat commemoratio simplicis?

11. An in Missis privatis permitti possit Ministro aperire Missale, et invenire Missam?

12. An in iisdem Missis privatis, permitti possit Ministro, si fuerit Sacerdos, vel Diaconus, sive Subdiaconus, ut praeparet Calicem, et ipsum extergat in fine post ablutiones, sicut in Missa solemni?

13. An in Missa solemni permitti possint duo Missalia, unum in Cornu Epistolae, aliud in cornu Evangelii?

14. An in Missa solemni dici debeant submissa voce omnia verba ab *In Nomine Patris*, usque ad Introitum, insuperque, *Orate fratres*: *Sanctus*: *Nobis quoque peccatoribus*: et *Dominus non sum dignus*? Quandoquidem Rubrica Cap. XXVI. ita praescribit: *alia*, *quae in Missa privata dicuntur voce submissa*.

16. An Missae, quae praescribuntur assignandae ab Ordinario Feria V. in Coena Domini, ut populi possint commodius satisfacere praecepto, occurrente Festo S. Joseph, vel Annunciationis in praedicta Feria, dici debeant cum *Gloria*, et *Credo* sicut solemnes?

16. An possit in praedicto casu dici Missa S. Joseph, vel Annunciationis, saltem ubi sunt Titulares?

17. Cum Missae de Beatis celebrari possint tantum in illis Ecclesiis, pro quibus concessum est Officium ipsorum, dubitatur: utrum Sacerdotes recitantes Officium de BB., sed celebrantes in Ecclesia, ubi fit de Sancto, possint dicere Missam Officii, vel teneantur se conformare Ecclesiae, in qua celebrant?

18. An Sacerdotes recitantes Officium de Martyre, sed celebrantes in Ecclesia, ubi fit de Confessore, possint dicere Missam sui Officii, cum paramentis albis? Et quatenus negative.

19. An teneantur dicere Missam juxta Officium Ecclesiae, in qua celebrant?

20. An Sacerdos habens Officium ritus duplicis, sed celebrans in Ecclesia, in qua fit Officium de semidup., possit dicere Missam votivam?

21. An in Orationibus tam Officii, quam Missae variari debeant *hunc diem*, vel *hodiernum diem*, sive *praesentem diem*, cum transfertur Officium, sive accidentario, sive perpetuo?

22. Utrum Oratio, praecepta a Superiore necessitatis publicae tempore, locum habeat in diebus primae, et secundae classis?

23. An praedicta Oratio dici debeat sub distincta conclusione?

24. An post Septuagesimam in Missa pro Virgine *Vultum tuum* dicto ℣. post Graduale, repeti nihilominus debeat in Tractu, vel prosequi *Quia concupivit etc*?

25. An manus sinistra poni debeat super Missale ad Evangelium, cum dextera fit signum Crucis super ipsum?

26. An purificatorium benedici debeat? Et quatenus affirmative.

27. Quaenam benedictio adhibenda?

28. An Sacerdos debeat extergere purificatorio guttas vini adhaerentes lateribus interioribus cuppae Calicis, quae aliquando resiliunt dum praeparatur ipsemet Calix?

29. An purificatorium poni debeat super pedem Calicis dum praeparatur, vel potius super Patenam?

30. Utrum dici debeat *Credo* in Missis Rogationum, et vigiliae Nativitatis Domini, dum incidunt in diem Dominicam?

31. Cum Oratio secreta S. Valentini Martyris eadem sit cum Oratione secreta Feriae III. post Dominicam Quadragesimae, idemque contingat in secreta Dominicae XXII. post Pentecosten occurrentis in die S. Martini Episcopi 11.Novembris, et in secreta Missae pro tempore belli (quae aliquando praecipitur ab Ordinariis) occurrentis in die triumphi S. Crucis 26. Jul. pro Hispania; dubitatur undenam desumendae sint hae Orationes in praedictis casibus?

32. An dicto officio de Beato beatificato tantum variari debeat in Oratione secreta verbum *Sanctus*, dicendo *Beatus*?

33. An Sacerdos dicere debeat *Te igitur* in principio Canonis, dum elevat manus, et oculos, vel incipere debeat dum est jam in profundo inclinatus?

34. An debeat Sacerdos pronuncians in Canone Missae nomen alicujus Sancti, de quo factum est Officium, vel saltem commemoratio, facere inclinationem capitis?

35. An Sacerdos ponere debeat manus intra corporalia, dum dicit Orationem *Supplices te rogamus*, et Orationes ante Communionem?

36. An Sacerdos dicere debeat in Missa solemni *Ite Missa est*, *Benedicamus Dño*, et *Requiescant in pace*, vel dicantur tantum a Diacono?

37. An die magni concursus ad Indulgentiam plenariam, vel Jubilaeum possit ministrari Sacra Eucharistia fidelibus aliqua hora ante auroram, et post meridiem?

38. Cum ex Decreto S. R. C. Caeremoniae novae inducendae non sint absque expressa licentia, quaeritur: utrum fieri debeat inclinatio capitis in fine Psalmi *Lavabo*, qui dicitur in Missa, idemque fieri in Officio Divino sicut praescribitur in principio Missae? Et quatenus affirmative.

39. Utrum Hebdomadarius signari debeat cum in Officio Divino dicit: *Indulgentiam*, *Absolutionem*; sicut etiam praescribitur in principio Missae?

40. An fieri debeat inclinatio capitis cum pronunciatur nomen SSmae Trinitatis, sicut fit cum profertur nomen Jesus?

41. An in officio defunctorum dici debeat ante lectionem *Parce mihi etc.*: *a porta inferi erue Domine animas eorum*, cum pro uno tantum dicitur?

42. An Sacerdos in Missa de Requiem ponere debeat manum sinistram super Altare, dum facit dextera signum Crucis ad Introitum?

43. Au pro defuncto sepeliendo ad Vesperam ob aliquam rationabilem causam dici possit aliqua hora matutina Missa de requiem, iisdem diebus, quibus locum habet, corpore praesente?

44. Cum Missa de requiem, etiam praesente cadavere, locum non habeat in diebus solemnioribus primae classis, juxta Decretum 29. mensis Januarii 1752., quaeritur: An Festa S. Joannis Baptistae, SS. Apostolorum Petri, et Pauli, Titularis, Patroni principalis populorum, insimulque Festum Omnium Sanctorum excludant Missam de requiem?

45. An populi celebrantes quotannis Festum Titularis in vigilia alicujus Sancti, teneantur anticipare Jejunium in die praecedente praedictum Festum?

S. eadem C., audito prius voto unius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scriptis exarato, typisque vulgato, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Bardaxì, censuit respondendum.

Ad 1. 2. 3. et 4. *Dilata, et audiatur alter Magister caeremoniarum.*

Ad 5. *Posse, juxta votum.*

Ad 6. *Affirmative.*

Ad 7. *Exponantur casus particulares.*

Ad 8. *Audiatur alter Magister caeremoniarum.*

Ad 9. *Affirmative ad primam partem; Negative ad secundam.*

Ad 10. *Affirmative.*

Ad 11. *Negative, et serventur Rubricae.*

Ad 12. *Ut ad proximum.*

Ad 13. *Negative.*

Ad 14. *Affirmative, dummodo intelligatur a Ministris.*

Ad 15. *Affirmative.*

Ad 16. *Negative.*

Ad 17. *Negative ad primam partem; Affirmative ad secundam.*

Ad 18. et 19. *Servetur decretum in Varsavien. 7. Maii 1746. in respons. ad dub.* 13. (4032.)

Ad 20. *Negative.*

Ad 21. *Nihil immutandum, inconsulta Sacra Congregatione.*

Ad 22. et 23. *Si Oratio praecepta sit pro re gravi, dicenda erit in dup. 1. clas. sub unica conclusione; et in dup. secundae clas., sub sua conclusione; si non sit pro re gravi, omittenda in dup. 1. clas.; in dup. vero secundae clas. arbitrio Sacerdotis.*

Ad 24. *In casu proposito* ℣. Audi filia *non esse repetendum.*

Ad 25. *Affirmative.*

Ad 26. *Negative.*

Ad 27. *Provisum in casu antecedenti.*

Ad 28. *Praxim extergendi Calicem purificatorio magis congruere, et summopere laudabilem esse.*

Ad 29. *Relinqui posse Sacerdotis arbitrio.*

Ad 30. *In Missa Rogationum*, *Negative*, *in Missa Vigiliae Nativitatis Domini occurrentis in Dominica*, *Affirmative*.

Ad 31. *Servetur Rubrica Tit. VII. de commem. num.* 8., *et Oratio illa varianda*, *quae dicenda erit pro commemoratione*.

Ad 32. *Nihil immutandum*, *nisi in Secreta*, *in qua legendum sit proprium nomen Beati*.

Ad 33. *Servanda Rubrica de ritu servando in celebratione Missae tit.* 8. *num.* 1., *et altera Canoni praefixa*.

Ad 34. *Affirmative*.

Ad 35. *Servandas esse Rubricas*, *quae jubent manus ponendas esse super Altare*, *non intra Corporale*.

Ad 36. *Quoad* Ite Missa est *Negative*; *quoad* Benedicamus Domino, *et* Requiescant in pace *Affirmative*.

Ad 37. *In casu de quo agitur*, *Affirmative a tempore ad tempus*, *quo in illa Ecclesia Missae celebrantur*, *vel ad formam Rubricae*, *vel ad formam Indulti eidem Ecclesiae concessi*.

Ad 38. et 39. *Congruere*, *ut fert praxis universalis praesertim Urbis.*

Ad 40. *Ut ad praecedentia* 38., *et* 39.

Ad 41. *Nihil immutandum*.

Ad 42. *Affirmative*.

Ad 43. *Si cadaver sit insepultum*, *licet non praesens*, *detur Decretum in Florentina* 25. *Aprilis* 1781. (4253). *Si vero terrae traditum*, *celebrari poterit una Missa cantata*, *ut in die obitus*, *dummodo non sit dup.* 1. *vel* 2. *clas. aut festivum de praecepto*.

Ad 44. *Affirmative*.

Ad 45. *Negative*, *et in casibus particularibus recurrendum ad S.R.C.*

Die 7. *Septembris* 1816.

4377. TUDEN.

Pro parte, et ad instantiam Rmi Episcopi Tuden., quinque supra quadraginta Dubia proposita cum fuerint in S. R. C. Ordinaria diei 7. Septembris proxime elapsi anni, pandita in antecessum sententia unius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris, praelo quoque cusa; placuit Emis PP., ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Bardaxi, super 1. 2. 3. 4. et 8. ex propositis Dubiis ampliare responsum, et votum exquirere alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris. Cum itaque is, jussu S.C. deputatus, sensum suum aperuerit super praefatis Dubiis, videlicet.

1. An Decretum S. R. C. 2. Septembris 1741., quo praescribitur Festum Annunciationis B. M. V., si transferatur ad Feriam secundam post Dominicam in Albis simul cum praecepto audiendi Missam, praeferri cuicumque duplici, etiam primae classis, locum habere debeat in hac Dioecesi, in qua celebratur Festum S. Petri Telmi Patroni? Et quatenus affirmative.

2. An Festum S. Petri transferri possit in Feriam tertiam sequentem, vel potius servari debeat Rubrica de translatione Festorum?

3. An praedictum Festum Annunciationis translatum simul cum prae-

cepto audiendi Sacrum celebrari debeat cum Octava, ubi est Patrona principalis, vel Titularis? Et quatenus affirmative.

4. Utrum in die Octava recitari possint Lectiones approbatae pro aliquibus Ecclesiis gaudentibus privilegio celebrandi Annunciationem cum Octava?

8. Utrum Pluviale pro canendo Martyrologio in Vigilia Nativitatis Domini, debeat esse coloris albi, vel potius violacei?

EEmi PP. Sac. eidem Congregationi Praepositi, mature consideratis, quae in voto a praefato caeremoniarum Magistro typis impresso allegata fuerunt, referente eodem Emo, et Rmo D. Card. Bardaxì, respondendum duxerunt.

Ad 1. *Affirmative*.

Ad 2. *Negative ad primam partem*; *Affirmative ad secundam*.

Ad 3. *Affirmative*.

Ad 4. *Affirmative*. Et *super his quatuor dubiis detur Decretum Generale, facto verbo cum SSmo*.

Ad 8. *Negative ad primam partem*; *Affirmative ad secundam*, hoc est, *adhibendum Pluviale coloris violacei*. *Die 22. Martii* 1817.

Facta autem de praemissis SSmo Dno Nostro relatione per me infrascriptum Secretarium, Sanctitas Sua Sac. Congregationis responsa approbavit, confirmavit, ac Decretum Generale, de quo supra, typis tradi, publicique juris fieri, mandavit. Die 25. ejusdem Mensis, et Anni.

4378. DECRETUM GENERALE.

Multa pridem a S. R. C. sunt edita Decreta, quibus de Festo Annunciationis B. M. V. transferendo, certae quaedam pro tanti Mysterii dignitate regulae edicuntur, quando propria die fieri nequit, eo quod in aliqua ex feriis Majoris Hebdomadae, vel intra Paschatis Octavam occurrat. Eidem quippe tali de causa secunda post Dominicam in Albis Feria assignata est, in quam pro dierum, quibus occurrit varietate transferatur, vel quoad Chorum, et Forum cum praecepto nimirum audiendi Sacri, et a servilibus operibus cessandi; vel quoad Chorum dumtaxat ex solius Officii translatione. Apprime insuper iisdem Decretis consultum est pro Octava Annunciationis rite peragenda, quando eo titulo Ecclesia nuncupata sit, vel eo sub mysterio Deipara uti praecipua Loci Patrona solemniori ritu colatur.

Nonnulla tamen Episcopus Tudensis Dubia proposuit, quae Festum illum diem respiciunt, ut a Sac. Congr. de iisdem opportune decernatur. Quaerit scilicet: utrum Festum Principalis Patroni cedere debeat Festo Annunciationis quoad Chorum, et Forum simul translato? Et quatenus affirmative: an Festum Patroni transferri possit in Feriam sequentem, vel servanda sit Rubrica de translatione Festorum? Item, num idem Festum sic translatum gaudeat Octava, ubi B. M. V. sub Annunciationis mysterio est principalis Patrona, vel Titularis? Et quatenus gaudeant; unde Lectiones sint desumendae?

Re itaque universa in deliberationem deducta, Eminentissimi Patres generali Decreto ubique servando prolatas quaestiones definiendas esse arbi-

trati sunt, ac proinde, si SSmo Dno Nostro placuerit, censuere.

1. Decretum editum die 2. Septembris anno 1741. in Aqueu. in responsione ad Dubium 1. videlicet: *Quando Festum Annunciationis transfertur simul cum praecepto audiendi Sacrum ad Feriam secundam post Dominicam in Albis, praefertur cuicumque duplici, etiam primae Clas. eo die occurrenti*: intelligendum esse de quocumque Festo in ea die occurrente, etiamsi sit Patroni Principalis, vel Titularis, vel Dedicationis, quod cedere debet Festo Annunciationis, translato quoad Chorum simul, et Forum; hoc est cum praecepto audiendi Sacrum.

2. Festum primae Classis, quod eo die occurrat, vel sit de Patrono principali, vel de Titulari, vel de Dedicatione Ecclesiae, transferendum esse juxta modum a Rubrica praescriptum, nisi ab Apostolica Sede tributum fuerit, ut in Feriam tertiam, vel in aliam certam diem assignatam reponatur.

3. Octavam vero Annunciationis in iis tantum Ecclesiis, et Locis, quibus indultum est de ea fieri etiam in Quadragesima, vel in quibus hujusmodi Festum Tituli, vel principis Patronatus honore gaudet, juxta diversas occurrentias peragendam esse, quando idem Festum in Feriam secundam post Dominicam in Albis transfertur, ut sequitur: Si nimirum translatio fiat cum praecepto audiendi Sacrum, integra Octava illud gaudere, ac si Feria illa secunda esset dies propria: si vero quoad Chorum tantum, solius scilicet Officii translatio sit, nihil agendum de Octava, nisi forte (quod proximo anno adveniet) translatio occurrat infra Octavam: tunc quippe de ea fieri Officium poterit iis tantum diebus, qui de Octava supersunt, juxta generales rubricas, prout decretum fuit *die* 14. *Maii* 1803. in una *Ordinis Carmelitarum Excalceatorum Congregationis Lusitaniae in Resp. ad* 1. (4338.)

4. Si fiat integra Octava, dum Festum transfertur quoad Chorum, et Forum, vel dimidiata, iis nimirum diebus dumtaxat, quae ex ea supersunt, dum illud infra Paschatis Octavam occurrit, Lectiones primi Nocturni esse debere de Scriptura occurrente: Lectiones secundi Nocturni petendas esse ex Octavario Romano pro alio quolibet Festo B.M.V.: Lectiones demum pro tertio Nocturno de Homilia in Evangelium *Missus est*, haberi in Festo S.Gabrielis Archangeli, vel Expectationis Partus, vel translationis Almae Domus Lauretanae: quin imo repeti etiam libere posse tam in secundo, quam in tertio Nocturno Lectiones pro die Festo assignatas.

Et ita etc. *Die* 22. *Martii* 1817.

Et facta per me infrascriptum Secretarium relatione SSmo Dno Nostro, Sanctitas Sua praefatum Decretum S. R. C. approbavit, confirmavit, jussitque praelo tradi, ac publici juris fieri. *Die* 25. *Martii* 1817.

Jul. Maria Card. Episc. Tusculanus
De Somalia Vicar. Generalis S. R. C. Praef.

Loco ✠ Sigilli

I. A. Sala S. R. C. Secr. Coadjutor.

3479. URBIS

ARCHICONFRATERNITATIS SAC. STIGMATUM.

Rituale Archiconfraternitatis Sac. Stigmatum Urbis *lib.* 4. *cap.* 12. praecipit, ut Feria V. in Coena Domini expleta Ecclesiastica functione, Sacerdos, una cum Sodalitatis Moderatoribus Mandatum, seu pedum lotionem faciat. Verum novissimis temporibus, cum nonnullis hic ritus visus fuerit discors ab eo, quem Rubricae Missalis Rom. praescribunt, hinc Archiconfraternitatis Moderatores supplicem S.R.C. libellum porrexerunt efflagitantes, nihil in posterum esse innovandum circa ritum praefatum, tenoris, ut sequitur.

Emi, e Rmi Sig. etc. „ Il Rituale dell' Arciconfraternita delle Sacre „ Stimmate di Roma al Cap. 12. lib. 4. prescrive, che nel Giovedì Santo la „ Lavanda dei dodici Apostoli si faccia dal Sacerdote, che ha celebrata la „ S. Messa unitamente ai Guardiani. Il detto Rituale approvato dalla legit„ tima Autorità fin dall' anno 1711. è stato sempre osservato, avendo paci„ ficamente li Guardiani assieme col Celebrante lavato ogni anno i piedi a „ dodici in figura di Apostoli. Negli ultimi due anni però, cioè 1812. e „ 1813. il Maestro di Ceremonie, e qualche altro Sacerdote hanno propo„ sto delle difficoltà sull' osservanza di tale funzione, appoggiandosi all' „ Istituzione della Lavanda fatta in origine dal solo Nostro Signore, ed al„ la Rubrica del Messale, la quale indica, che *Praelatus, seu Superior* fac„ cia la detta Lavanda. I Guardiani pertanto di detta Arciconfraternita ri„ corrono all' EE. VV. RR. supplicandole a dichiarare, che la costuman„ za, di cui si tratta derivante dal Rituale dell' Arciconfraternita, appro„ vato dalla Sede Apostolica, deve mantenersi, e che perciò i Guardia„ ni possino continuare nel possesso di fare la Lavanda assieme col Cele„ brante. Sono gli Oratori li Superiori tanto dell' Arciconfraternita, quan„ to della Chiesa, ond' è analogo alla Rubrica del Messale, che faccino „ questa funzione. Il farla poi assieme col Celebrante è un privilegio ad es„ si accordato, e che in materia di Riti dopo tanti anni, sembra, che non „ gli si possa più togliere. Che etc. „

Et Sac. eadem Rit. Congregatio, auditis, matureque perpensis rationum momentis ab Archiconfraternitatis Patronis allatis, referente Emo, et Rmo D. Card. Julio Maria de Somalia S. eidem Congregationi Praefecto, et Ponente, censuit rescribendum.

Consuetudinem, de qua in precibus, esse eliminandam, servandamque in posterum Rubricam Missalis Romani ad faciendum Mandatum, firma semper manente prohibitione peragendi lotionem pedum in Ecclesia. Die 21. Martii 1817. (*a*)

(a) *Heic loci opportunum visum est subjicere doctum, eruditumque votum Emi. et Rmi Dni Card. Julii M. de Somalia Praefecti, et Ponentis, quo penitus evertuntur argumenta omnia, quae afferebantur ad sustinendam Archiconfraternitatis Sac. Stigmatum consuetudinem, quam propterea S. C. reprobavit, damnavitque, ac praeterea jussit, ut imposterum servaretur Rubrica Missalis ad faciendum Mandatum. Idem*

4380. ORDINIS MILITARIS
EQUITUM CHRISTI IN LUSITANIA.

Calendarista Ordinis Militaris Equitum Christi in Regno Lusitaniae supplex accessit ad S. R. C., exposcens declarationem sequentium Dubiorum.

insuper votum multum proderit ad evellendos abusus, si qui fortasse alicubi irrepserint in facienda pedum lotione Feria V. in Coena Domini. Est autem

Due sono gl'inconvenienti gravissimi, che derivano dalla prattica fino al presente tenuta dall' Arciconfraternita delle Sacre Stimmate di Roma nella funzione da farsi nel Giovedì Santo della Lavanda, altrimenti detta *Mandato*.

Il primo inconveniente è quello di eseguirla in Chiesa, ove alla publica venerazione è collocato il SSmo Sacramento nell' Altare, e Cappella così detta *del Sepolcro*. Due sono le ragioni. La prima e più forte si è, perchè non deve essere distratto il popolo in altri oggetti, benchè edificanti nel luogo istesso, che richiama l' adorazione de' Fedeli al principale sublime mistero, di cui si celebra la memoria; la seconda, che discende dalla prima, perchè la Rubrica vuole, che si faccia: *in loco ad id deputato*: e gli Autori Liturgici convengono, che questo debba essere o in un' Oratorio, o in una decente stanza prossima alla Sagrestia, ma non mai in Chiesa (seppure non si trattasse di Chiese Cattedrali, e vaste, nelle quali è facile eseguir la Lavanda in parte affatto remota dall' Altare del Sepolcro.) A questo inconveniente fu rimediato nell' anno prossimo passato con Biglietto d' Officio scritto d' ordine di Sua Santità da Monsig. Segretario a Monsig. Primicerio della Compagnia, che una tal funzione si sospendesse fino all' esito della Causa pendente.

Il secondo inconveniente si è, che una tal funzione si è eseguita per lo passato non secondo il rito della Chiesa, che appartiene al solo Sacerdote celebrante, il quale rappresenta la Persona del Redentore, ma bensì da questo unitamente ai Guardiani: senza che vagliano a giustificare una tal prattica le ragioni, che si adducono nelle allegazioni distribuite.

Imperciocchè è vero, che la Lavanda non è un Sagramento. È vero, che il nostro Divin Redentore non ha dato l' esempio ad un solo ceto di persone, ma universalmente a tutti i suoi seguaci. È vero, che un tal' atto di Cristiana umiltà si può esercitare, come si esercita anche da' Laici, e dalle Donne in qualunque occasione, e tempo. È vero finalmente, che non per tutto tal funzione spetta allo stesso soggetto, ma possono aver luogo le particolari consuetudini. Ma è vero altresì, che pratticandosi nel Giovedì Santo secondo il rito della Chiesa dopo la Messa, Vespero, e denudazione degli Altari, funzioni tutte frà loro connesse, e successive, non può, nè deve un tal rito esser variato, ed alterato.

La Lavanda non è Sagramento. Ma se questa ragione valesse, proverebbe troppo. Imperciocchè si potrebbero a capriccio variare i riti prescritti in tante altre Ecclesiastiche funzioni, che non sono Sagramento: quandochè la Chiesa providamente ha

1. Num ex vi Indulti Apostolici diei 9. Junii 1790. Octava Corporis Christi censenda sit privilegiata in primo, vel secundo gradu?

prescritte alcune forme, perchè queste sieno osservate, e si tolga la facoltà di usarne altre ad arbitrio.

Il nostro Divin Redentore ha dato un esempio di umiltà, e lo ha dato a tutti. e perciò da tutti può egualmente pratticarsi. Ma quì convien distinguere l' esercizio di umiltà dalla funzione ecclesiastica, che ha un rito tutto proprio, e particolare.

Come esercizio di umiltà si può pratticare da laici, dalle donne, e da tutti indistintamente i Fedeli. Dirò ancora, che può pratticarsi a vicenda, lavando scambievolmente i piedi l' uno all' altro. (sempre però frà persone dello stesso sesso): ma come funzione Ecclesiastica da pratticarsi nel Giovedì Santo, che include il Mistero, e si fa non solo per esercizio di umiltà, ma altresì per rinnovar la memoria di quanto si fece da Gesù Cristo in tal giorno nel lavare li piedi agli Apostoli, uno solo deve esser quello, il quale, rappresentando la Persona del Redentore, deve lavare i piedi alli dodici rappresentanti gli Apostoli. Quindi è, che facendosi ancora separatamente dalle altre funzioni del giorno nelli Conventi, e Monasteri, il solo Superiore lava i piedi ai suoi sudditi, la sola Abbadessa alle sue Monache. Così può farsi ancora nelle Società Laicali dal Primicerio, dal primo Guardiano, o da altro Superiore: ma per atto separato, appartenente bensì alla funzione del giorno; ma non connesso colla medesima. E se si volesse addurre l' esempio dei Sovrani, che sogliono nel Giovedì Santo lavare i piedi a dodici poveri, questo non giova punto, anzi è contrario alla consuetudine della Compagnia delle Stimmate; poiche qualunque sia il rito, che in tali lavaude si osserva, sempre rimane fermò, che il solo Imperatore, o il solo Rè è quello, che lava i piedi, ne altri vi ha parte; se non se in servire, assistere, e somministrare l' occorrente.

Ogni qualvolta però, tenendosi l' ordine prescritto dalla Rubrica, la funzione della Lavanda succede immediatamente alle precedenti funzioni, e fassi dallo stesso Celebrante, dopo aver cantato la Messa, recitato il Vespero, denudati gli Altari, servito dal Diacono, e Suddiacono coi paramenti prescritti dalla Rubrica; siccome egli solo rappresenta la Persona di Gesù Cristo, solo ancora deve incominciare, proseguire, ed ultimare la Lavanda. Che se li Guardiani vorranno esercitare un atto di umiltà, potranno farlo col ministrare le conche, con cambiar l' acqua, con porger la limosina alli rappresentanti gli Apostoli, e con altri simili atti che possono considerarsi, come non ripugnanti all' Ecclesiastico rito, e rappresentazione del Mistero.

Non vale perciò la ragione desunta dalle parole di Gesù Cristo. cioè: *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita et vos faciatis*: per provare, che non è indecente la mescolanza d' Ecclesiastici, e Laici nella Chiesa delle Stimmate. Imperciocchè già si è detto di sopra, che si deve distinguere, e non confondere l' esercizio di umiltà, che può pratticarsi in ogni tempo, con la funzione Ecclesiastica del

2. Utrum in hac suppositione aliae Octavae, jam inchoatae ante supradictum Festum, abrumpendae sint, adveniente hoc Festo Corporis Christi, an potius continuandae?

Giovedì Santo, che inchiude il mistero; ogni qualvolta la Lavanda viene eseguita come connessa alle altre funzioni del giorno dal Sacro Ministro, che ha celebrato.

Si vedano gli *Ordini Romani*, alli quali si appella l'autor del voto, persuaso di favorir con questi la controversa consuetudine, e francamente pronunzia, esservi nelli medesimi tanta discrepanza da poterne empire un volume. Metto da parte l'esagerazione iperbolica: mi fermo su quello che interessa la presente questione. In che consiste la decantata discrepanza? Questa non già riguarda la persona, che deve eseguir la Lavanda; ma è relativa al luogo, al tempo, ad alcune ceremonie, che ora non sono più in uso, ed in ispecie alle persone, ed al numero de' rappresentanti gli Apostoli. Giacchè ora sono nominati *dodici Suddiaconi*, ora *dodici Diaconi*, ed in mancanza di questi *dodici Cappellani*, ed ora *dodici poveri*: e benchè nelli più antichi costantemente si abbia il numero *di dodici*, nei più recenti però, come ancora *nel Ceremoniale di Agostino Patrizio*, che al presente è in uso, vi si aggiunge *il decimoterzo*. Si può vedere il *Mabillon. Iter. Italic. Tom. 2. pag.* 101. *in fine*, 137. 181. 357. 362. 483. 486., ed il *Catalano* ne' suoi commenti al sudetto Ceremoniale *Tom. 2. cap.* 46. *de Mandato faciendo*. Il *Sarnelli* ne parla in diversi luoghi *delle sue lettere ecclesiastiche*, e più diffusamente *in fine del Tom.* 10., *ed in un' Opuscolo stampato in Venezia della Lavanda*. Non si appartiene alla presente questione l'esaminare, perchè la Lavanda si faccia *a tredici*, quandoche gli Apostoli non erano che *dodici*. A me basta l'uniformità de' *suddetti Ordini Romani* rapporto alla persona, che, rappresenta il Divin Redentore, sola eseguisce la Lavanda: e soltanto incontro nell'Ordine XV. di Pietro Amelio cap. LXVIII. che, *eadem die post prandium Papa non potuit lavare pedes pauperum, sed Patriarcha Gradensis Confessor de mandato Papae lavit pedes pauperum in parva cappella*. Se facesse d'uopo potrei dimostrare, che questa seconda lavanda nulla aveva che fare con la funzione della mattina, in cui era solito lavare i piedi *a dodici Suddiaconi*.

Ammetto, che ne' secoli da noi remoti varie sono state le costumanze delle diverse Regioni, Chiese, e Monasterj: ma non mai si troverà nella funzione Ecclesiastica mescolanza di Sacerdoti, e Laici in lavare simultaneamente i piedi alli dodici rappresentanti gli Apostoli, anziche nella Chiesa di Toledo, come si legge *nel Messale Mozzarabo*, allorchè il Vescovo unitamente al Clero passava all' Atrio, ove era tutto il disposto per eseguir la lavanda, si chiudevano le porte, e venivano esclusi i Laici: *clausis januis, et Laicis omnibus foris projectis*. Che seppure in qualche Monastero la Lavanda si faceva dai Conversi, deve ciò riferirsi ad esercizio di umiltà, ma non già a rito Ecclesiastico connesso con le altre funzioni del giorno. Ma a qual prò ricercare le antiche costumanze parti-

3. An infra hanc ipsam Octavam Corporis Christi, quae in casu admittit Festa solemniora primae classis, fieri queat illarum Octavarum commemoratio, quae occurrunt post dictum Festum?

colari delle diverse Chiese, e Monasterj, che non sono più in uso, dopo che la Chiesa Romana ha prescritto, e determinato la forma con una Rubrica inserita nel Messale, quale deve essere attesa; ed essendo precettiva, mentre dà norma a tutte le Chiese dell'Orbe Cattolico, toglie l'arbitrio di fare altrimenti?

Nè punto vale la consuetudine, poichè non è capace di legittima prescrizione un'uso, che diametralmente si oppone ad un rito dalla Chiesa ordinato, e che corrisponde al mistero, di cui si rinnova la memoria. La funzione non cade sotto precetto: ma ogni qualvolta si voglia eseguire, non già per solo esercizio di umiltà, ma come azione sacra congiunta alla solennità delle antecedenti proprie del giorno, deve esser regolata a tenore della precettiva Rubrica.

Ma dato ancora, che una consuetudine immemorabile potesse aver qualche peso a fronte di una chiara rubrica del Messale, questa non gioverebbe nel caso nostro. Ognun sà, che l'immemorabile allora si attende, quando, essendo nascosta l'origine fra le tenebre dell'antichità, fa presumere ogni miglior titolo: non così addiviene, quando si produce il titolo, dal quale è derivata la consuetudine. Imperciocchè in questo caso, come tutti convengono i Legisti, la ragione di decidere si desume non già dalla consuetudine, ma bensì dal titolo: e se questo è infetto, niun vantaggio si può trarre dalla seguita consuetudine, benchè questa contasse più secoli.

Così appunto accade nella controversia presente, nella quale non si ha una consuetudine, di cui s'ignori l'origine, ma bensì ci si offre il titolo, da cui la medesima è nata; e questa non già deriva da uno Statuto approvato in forma specifica, ma tutto è fondato sul Ceremoniale ad uso dell'Arciconfraternita, che non porta l'impronta di legittima autorità; e và assai lontano dal vero l'estensore del memoriale nel supporre *il Rituale dell'Arciconfraternita approvato dalla Sede Apostolica*: giacchè altro non trovo, che la stampa permessa dal P. Maestro del Sacro Palazzo, la di cui facoltà non si estende, oltre a ciò, che riguarda la dottrina, e buoni costumi, nè mai comprende quello che si appartiene alli Riti, e Ceremonie della Chiesa: anzichè questo è ad esso espressamente vietato; come chiaro apparisce dal seguente Decreto di questa Sacra Congregazione: che viene riportato nell'Autentica Collezione *Tom.* 1. *num.* 434. *Postremo fuit decretum, ut Ego Secretarius nomine Congregationis alloquerer Magistrum Sacri Palatii Apostolici, ne imposterum permittat imprimi res spectantes ad sacras caeremonias, seu recitationes Officiorum, et ritus Ecclesiasticos, absque expressa licentia, et ordine Sacrae Congregationis etc. Die* 21. *Martii* 1620. Or dunque essendo la consuetudine appoggiata al menzionato Ceremoniale sfornito della legittima autorevole approvazione, quale privativamente si appartiene a questa Sacra Congregazione, non può la medesima esser

4. Festum S. Bernardi Abbatis die 20. Augusti in supradicto Ordine est dupl. primae class. cum Octava, propter communicationem cum Ordine Cisterciensium, et Festum S. Joachim Patris B. M. V. in ipsomet Regno est

valutata per verun conto, perchè infetto è il titolo, dal quale trae la sua origine; ed abusivamente nel memoriale si conchiude, *che il far la Lavanda assieme col Celebrante è un privilegio accordato ai Guardiani*.

Se non che l' Autore del voto si appiglia ad un'altro partito, e pretende di provare, che, essendo varia la consuetudine delle diverse Chiese, può sostenersi quella, della quale or si tratta. Ma quì appunto è dove egli prende un grosso abbaglio.

Ammetto ancor io, che in una tal funzione sianvi delle particolari consuetudini non riprovabili; ma quì torniamo alla distinzione di esercizio di umiltà, e di funzione Ecclesiastica. Sia pur vero, come lo è, che in linea di esercizio di umiltà può ciascuno seguire l'uso introdotto, purchè questo nulla abbia di superstizioso ed indecente. Ma rapporto alla funzione Ecclesiastica, qualunque sia la qualità delle persone da scegliersi per rappresentare gli Apostoli; fermo però rimane, che un solo, o sia Vescovo, o sia Dignità, o Canonico, o semplice Sacerdote, ha da esser quello, che deve lavare i piedi. Viene ciò comprovato da quanto si è detto fin quì, e potrei ulteriormente produrre altre autorità, se non fossero sufficienti quelle del *Ceremoniale de' Vescovi*, *e del Tetamo*, che mi vengono somministrate dallo stesso Autore del voto, benchè questi procuri trarle a suo favore con mutilarne i testi.

Vediamo cosa dice il Ceremoniale de' Vescovi al cap. 24. lib. 2. citato nel voto: *Sed quia circa hoc diversi sunt ritus Ecclesiarum*: va benissimo; ma vediamo però, in che consiste questa diversità di rito: *alicubi in usu est vestire sumptibus Episcopi, vel Capituli tredecim pauperes, eosdemque cibo, et potu reficere .... alibi Episcopi lavant pedes tredecim ex suis Canonicis*: e questo è quello, che si dice *faciendum juxta consuetudinem Ecclesiarum, vel arbitrio Episcopi*; *si maluerit pauperibus lavare etiam in locis, ubi sit consuetudo lavandi Canonicis*. Ma o gli Apostoli sieno rappresentati da tredici Canonici, o da tredici poveri; o sieno questi a spese del Vescovo, o del Capitolo rifocillati, e vestiti, o non lo sieno; sempre però è il Vescovo, o altro in sua vece, che rappresenta la Persona di Gesù Cristo, ed eseguisce la Lavanda. Come dunque si vuol trarre a favore della consuetudine abusiva delle Stimmate il testo del Ceremoniale *circa hoc diversi sunt ritus Ecclesiarum*?

Andiamo *al Tetamo*. Mi rincresce di dover dire, che l'Autor del voto nel riportarne l'autorità si è dimenticato di trascrivere alcune sostanziali parole intermedie, anzi neppure ha accennata l'omissione con una sigla, o puntini. Non voglio credere averlo fatto, perchè anch' egli conosce, che le parole trascurate sono quelle, che ad un colpo troncano il nodo.

Dopo aver *il Tetamo* proposta la questione: *ad quem spectet hodie lavare pedes*: risponde benissimo,

pariter duplex primae classis, sed sine Octava, uti ex novissimo Apostolico Indulto sub die 17. Decembris 1806. concessum est. Quando Dominica infra Octavam Assumptionis, quae assignatur Festo S. Joachim incidit in diem 20. Augusti S. Bernardi propriam, de quo Festo Officium peragendum? Utrum de S. Bernardo, an de S. Joachim?

che spetta al Superiore, o Prelato, e nel caso, che questo o sia impedito, o nol voglia fare: *potest alter singulorum pedes lavare, qui illius vicem gerat, DUMMODO* (si badi bene) *DUMMODO SIT SACERDOS*. Prosiegue egli, non esser questa funzione Sacerdotale nella sua prima istituzione, e come atto di umiltà può pratticarsi ancora dalle Donne: e ciò non si controverte. Soggiunge però, che, facendosi secondo il rito della Chiesa, richiede la qualità Sacerdotale: *Etsi autem hodierna lotio pedum per Dignitatem non omnino oporteat fieri Sacerdotalem; nihilominus eo ritu, et solemnitate, quibus, juxta rubricas Missalis Romani, fieri debet in Ecclesiis Cathedralibus etc. OPORTET, UT SIT SACERDOS, QUI EAM EXEQUATUR etc.* Prosiegue a dire, che nelle Cattedrali si fa dal Vescovo, o dalla prima Dignità, o in mancanza di questa dal più degno, così ancora nelle Chiese Collegiate, Parochiali etc.

Quì è dove soggiunge *Hactenus dicta intelligenda sunt, nisi inveterata consuetudo, temporis decursu, et Praelatorum scientia, et consensu confirmata perseveret*. Ma in che consiste questa consuetudine? Si restituisca il testo alla sua integrità, e proverà tutto il contrario di quello si pretende nel voto. Ecco come dal medesimo viene trascritto: *ex cujus vigore haec, et similes functiones aliis personis competant*. Quì cade l'interpunzione fra la parola *personis*, e l'altra *competant*, imperciocchè dopo il *personis* si spiega, quali queste sieno, cioè, *sive ex Dignitatibus, sive Canonicis, aut Portionariis, sive ex aliis Sacerdotibus non capitularibus in aliquibus Ecclesiis competant*. Dunque *il Tetamo* ammette la consuetudine; sempre però relativa all'estrinseca decorazione della Persona, ma non già rapporto alla dignità del Carattere Sacerdotale. Sia pure diversa la consuetudine delle Chiese, sempre però è un Sacerdote quello, che deve eseguir la funzione. Come dunque può trarsi l'autorità *del Tetamo* al caso in questione? come può favorire l'abuso praticato dalla Arciconfraternita delle Stimmate?

Dunque *il Ceremoniale de' Vescovi*, ed *il Tetamo* tanto è lontano, che possono favorire la consuetudine, come si pretende dall'Autor del voto, che anzi sì l'uno, che l'altro provano tutto il contrario; cioè a dire, che quantunque siano diversi gli usi particolari delle Chiese, sempre però fermo resta, che dal solo Vescovo, o Sacerdote celebrante si deve eseguire la funzione della Lavanda nel Giovedì Santo, secondo il rito prescritto tanto nello stesso Ceremoniale de' Vescovi, quanto nel Messale Romano. Essendosi poi inoltre dimostrato, che punto non vagliono gli altri argomenti prodotti: perciò non resta che rigettare la petizione, con abolire una consuetudine del tutto opposta alli sacri Riti della Chiesa.

5. In supradicto Ordine Equitum Christi, et in Ordine Avisiensi nuncupato agitur de Festo S. Malachiae Episcopi, et Conf. sub rit. dup. min. die 3. Novembris, in hac perpetuo translato a die 2., utpote assignata commemorationi omnium Fidelium defunctorum, sed quando haec ipsa commemoratio transfertur in Feriam 2., quae est dies 3. Novembris propter advenientem Dominicam in die 2., potestne anticipari, et reponi Officium S. Malachiae in die propria, quae, ut supra, est dies 2. Novembris? Tunc enim impedimentum, propter quod translatum fuit, adhuc in die 3. Novembris perseverat.

6. Num Ordo hic Militaris Equitum Christi teneatur conformari Decreto S. R. C., uti fit ab aliis Ordinibus Militaribus Equitum S. Jacobi *della Spada* nuncupati, et S. Benedicti Avisiensis, de non agendis Festis particularibus Dioecesium, in quibus morantur, praeter Officium Patroni Principalis sub rit. dup. 1. classis, et Dedicationis Ecclesiae Cathedralis sub rit. dup. 2. class. utrumque vero sine Octava?

Et Sacra eadem Rit. Congregatio, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto tradita, typisque evulgata, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Zauli, rescripsit: *Juxta votum*: videlicet.

Ad 1. *Octavam SSmi Corporis Christi privilegiatam ex Apostolico Indulto in Lusitaniae Regnis aequiparandam Octavae Epiphaniae.*

Ad 2. et 3. *Jam decisum; et detur Decretum in Wilnen. die* 22. *Apr.* 1741. *in Responsion. ad* 8., videlicet: Si Octava inchoata sit ante Festum Corporis Christi, eo adveniente, Octava est deserenda. Quod si infra Octavam occurrat Festum sub rit. dup. 1. classis, de eo celebretur Officium cum Commem. Octavae Corporis Christi, infra cujus Octavam fiet de ipsa Octava Corporis Christi cum commemorat. Octavae occurrentis. Si vero infra Octavam Corporis Christi occurrat Festum 2. classis, nihil de eo fit, sed transfertur post Octavam Corporis Christi, pereunte Octava Festi translati, si post octo dies a die ejusdem festi Octava celebretur. (3961. ad 8.)

Ad 4. *In casu, de quo agitur, faciendum esse Officium S. Bernardi Abbatis, cum translatione alterius S. Joachim in primam diem non impeditam.*

Ad 5. *Fieri non posse ad reversionem Officii perpetuo translati, sed in casu, Officium S. Malachiae recitandum esse semper die* 2. *Novembris, et translationem factam contra Decreta S. Congreg., deficientibus limitationis causis, non esse approbandam; Missas tamen in die commemorationis omnium Fidelium defunctorum dicendas de Requiem, licet Officium fiat de S. Malachia sub rit. dup. min.*

Ad 6. *Affirmative*. Atque ita in posterum servari mandavit. *Die* 22. *Martii* 1817.

4381. CALATHAJERONEN.

SSmus Dnus Noster Pius VII. Pont. Max. supplicante Serenissimo Principe Ferdinando IV., utriusque Siciliae Rege, divisis, ac dismembratis quindecim Terris ab extensa nimis Syracusana Dioecesi; Decretalibus Literis

datis idibus Septembris anni proxime elapsi Calathajeronensem Dioecesim erexit a civitate ejusdem nominis. Binae cum ea in civitate adessent Collegiatae Ecclesiae, certatum est in antecessum, cuinam jus, et honor Cathedralitatis competeret; verum loci commoditas dissidia composuit, et S. Juliani Templum jure, et honore praefatis excelluit. Ecclesiae vero, cui a S. Jacobo titulus, attenta ejusdem insignitate, nomen elargitum Basilicae minoris ordinis, et ad statum, gradum, et conditionem, hujusmodi Basilicarum evecta est. Hinc inter Capitula praefatarum Ecclesiarum dubitatum: An ex vi Decretalium Literarum Apostolicarum, quibus Collegiata Ecclesia S. Jacobi Calathajeronen. ad statum, gradum, et conditionem Basilicae minoris evecta est, possit haec ipsa Ecclesia Conopoeum. (vulgo Padiglione), et Tintinnabulum gestare, quamvis de hoc peculiari privilegio sileant Apostolicae Literae?

Et S. R. C., supplicantibus pro hujusmodi Dubii declaratione Cathedralis Ecclesiae Calathajeronen. Canonicis, exquisito prius voto unius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto tradito, praeloque evulgato, ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Quarantotti loco Emi, et Rmi D. Card. Litta Ponentis, censuit rescribendum. *Ad D. Secretarium cum SSmo. Die 22. Martii 1817.*

Facta autem per me infrascriptum Sac. ejusdem Congregationis Secretarium de praemissis SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO relatione: Eadem SANCTITAS SUA declaravit, atque decrevit: *juxta Congregationis votum, posse Capitulum Collegiatae Ecclesiae S. Jacobi Civitatis Calathajeronen. vigore praefatarum Literarum Conopaeum, et Tintinnabulum gestare; verum in iis tantum solitis, et consuetis Ecclesiasticis functionibus, in quibus non concurrit cum altero Cathedralis Ecclesiae Capitulo, idque in Ecclesiae ambitu, vel intra limites tantum ejusdem Paroeciae, excepta dumtaxat ab hac limitatione solemni supplicatione ab eadem Collegiata fieri quotannis solita per vias Civitatis in die festo S. Jacobi ejusdem Ecclesiae Titularis.* Atque ita decrevit, statuit, et in posterum servari mandavit. *Die 25. antedicti mensis, et anni.*

4382. CAMERINEN.

Cum nonnulli ex Parochis intra fines Ducatus, et Dioecesis Camerinen., unum dumtaxat Principem Patronum in uno quoque loco sub utroque praecepto venerandum, colendumque contenderent, scilicet S. Venantium Camerinensem, posthabitis peculiaribus cujusque loci Patronis Principalibus, in quorum festis sese exemptos assererent ab onere applicationis pro Populo, prout per plures annos egerant. Institum propterea fuit in Congregatione Ordinaria Sac. Rit. pro declaratione: An festum utriusque Principis Patroni Status scilicet Camerinen., et uniuscujusque loci, celebrandum foret sub utroque precepto? Et num Parochi omnes in praefatis Festis tenerentur applicationi Missae pro Populo? Ac tandem quid agendum pro hujusmodi applicationibus omissis? ut in supplici libello, sequentis tenoris.

Emi, e Rmi Signori. ,, Lo stato di Camerino, che forma Provincia ,, separata affatto dall'Umbria, e dal Piceno, venera come Protettore prin-

„ cipale S. Venanzio Martire, e ne celebra la Festa con rito doppio di 1. „ classe, coll' Ottava, e ne osserva la Festa di precetto.

„ Quasi tutti i singoli Paesi contenuti dentro i limiti di esso Stato, „ hanno i respettivi particolari Protettori principali canonicamente eletti, „ confermati dalla Sagra Congregazione de' Riti, e assegnati ai medesimi „ sempre dal Calendario Diocesano di Camerino col rito conveniente a tali „ Santi di doppio di 1. classe coll' Ottava, e con tal rito se ne celebra ef- „ fettivamente in ogni luogo la Festa. „

„ Costa apertamente dalla Costituzione della S. M. di Urbano VIII., „ che comincia *Universa* §. 2., non che da moltissimi celebri Autori, se- „ gnatamente dai Salmaticesi, Ferraris, Merati etc., che tanto l'una, che „ l'altra Festa di tali Protettori, del Protettore cioè di Provincia, e del „ Protettore del Luogo contenuto nella stessa Provincia, siano di precetto, „ coll' obbligo di ascoltare la Messa, e di astenersi dalle opere servili. „

„ Alcuni Parrochi, ciò non ostante, sono fissi nel sostenere, che la „ la Festa del Protettore del Luogo particolare non è di precetto, perchè si „ osserva di precetto la Festa del Protettore della Provincia, e si dispensa- „ no dall' applicare *Pro populo*, e permettono le opere servili. „

„ Per togliere tali disordini, e quelli, che da essi derivano, si sup- „ plica per la formale dichiarazione, che l' una, e l' altra Festa dello Sta- „ to, e Ducato di Camerino *è precettiva*, e che sono tenuti *a rimette-* „ *re*, o ad *ottenere l' assoluzione* per le Messe *Pro populo* da essi trala- „ sciate. Che etc.

S. eadem R. C., ad relationem Emi, et Rmi D. Card. de Somalia eidem Congregationi Praefecti, ac Relatoris, habita prius informatione de praemissis per R. Vicarium Capitularem Camerinen. scripto pandita, respondit: *Servandum esse de praecepto utrumque Festum, et Parochos teneri ad applicationem Missae pro Populo, et ad D. Secretarium cum SSmo. Die 22. Martii* 1817. (*a*)

(*a*) Sac. Congregationis responsum conforme est dispositioni Literarum Apostolicarum *Urbani PP. VIII. dat. Idibus Septembris ann.* 1642. *pro observatione Festorum*, ubi, enumeratis distincte Festis in universa Ecclesia sub utroque praecepto servandis; ad pecularia Regnorum, Provinciarum, Civitatum, Locorum quod attinet, sancitum legitur, quod eodem modo videlicet, cum praecepto audiendi Sacrum, et cessandi a servilibus, recolantur etiam Festa, *unius ex principalioribus Patronis in quocumque Regno, sive Provincia, et alterius pariter principalioris, in quacumque Civitate, oppido, vel pago, ubi hos Patronos haberi, et venerari contingat*: Cum autem Civitates, et Loca, quae nomine veniunt Status, seu Ducatus Camerini, minimè pertineant ad Provincias limitrophas, sed unam separatam Provinciam constituant; ideo, juxta formam praefatae Constitutionis, ne dum tenentur ad solemnia Festi principalis Patroni universi Status, qui est *S. Venantius Martyr*; verum etiam ad alterum principalis Patroni, (si qui habeatur electus, et confirmatus, juxta formam Decre-

Facta autem, per me infrascriptum Secretarium de praemissis SSmo D. N. relatione, Sanctitas Sua S. C. sensum approbavit, et confirmavit, itaque in posterum servari mandavit, annuitque pro absolutione quoad praeteritum. *Die 25. Martii* 1817.

4383. ORD. S.FRANCISCI REFORMAT. IN BRASILIA.

Provincialis Minister Ord.S. Francisci Reformatorum in Brasilia, ad evitanda contentionum semina, quae oriri possunt inter Religiosos, et Tertiarios ejusdem Instituti, supplici porrecto libello a S. R.C., petiit humillime resolutionem sequentium Dubiorum.

1. An Sacerdotes, sive saeculares, sive regulares diversorum Ordinum accedentes ad Sacrum faciendum in Cappella Tertiariorum prope, vel intra eorum Ecclesiam contenta, teneantur se conformare tam in Missa, quam in colore Calendario Fratrum, et Missam celebrare juxta ritum servatum in Ecclesia Regulari Fratrum, cum talis Cappella non sit de jurisdictione ordinaria, et Tertiarii existant sub regimine Praelatorum Ordinis?

2. An talis Cappella Tertiariorum uti debeat Calendario Romano, vel Franciscano?

3. An in observatione, et exequutione Sacrorum Rituum, licet Saeculares sint, teneantur obedire sub peccato Praelato Regulari, vel ejus Commissario?

Et Sac. eadem Congregatio, exquisita prius Sententia alterius ex Magistris caeremoniarum Apostolicarum scriptis pandita, typisque evulgata, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Quarantotti Ponentis, rescribendum censuit, ut infra: videlicet.

Ad 1. *Affirmative, quatenus Cappella fuerit intra Ecclesiam, iis tamen solum diebus, quibus Festum cum solemnitate, ac populi frequentia peragitur, et color ab Ecclesia servatus secundum Rubricas non congruit Celebrantium Officio, Missali tamen Romano ab exteris Sacerdotibus adhibito: Quatenus vero Cappella fuerit prope, sed extra eamdem Ecclesiam, pariter Affirmative, si eadem Cappella ad Tertiarios professos pertinuerit; sed Negative, si memorata Cappella Tertiariorum saecularium fuerit, nisi hi gaudeant Indulto extensionis Privilegiorum, ut decisum fuit in Bracharen.* 27. *Augusti* 1707. *in responsione ad Dub.* 5., *et in Alerien. Die* 1. *Septembris* 1708. (3625. *ad* 5., 3643.)

Ad 2. *Provisum in primo.*

Ad 3. *Tertiarios saeculares non teneri obedire sub peccato Praelato regulari, sive ejus Commissario. Die* 22. *Martii* 1817.

4384. PUTEOLANA.

Zelo gloriae Domini, animarumque salutis correptus Puteolanus Epi-

torum generalium 23. Martii 1630.) Civitatis, seu Loci; ac proinde etiam Parochi in respectivis civitatibus, oppidis, vel pagis ad applicationem Sacrificii pro populo tenentur.

scopus sui muneris partes esse apprime novit panem esurientibus frangere, gregemque sibi commissum pascere. Hinc singulis Dominicis diebus eidem in more est, instructa Cathechesi, per se ipsum populo ad majus Templum confluenti, Christianae Religionis rudimenta tradere, nonnullis superadditis precibus ante Augustissimum Eucharistiae Sacramentum, quo cum Gregem benedici congaudet. Haec, ut debitis reverentia, et decore fiant; mandat, ac praecipit, ut, expleta Vesperarum recitatione, lucum habeant, Canonicis interea sibi concionanti assistentibus, et Completorium post praedictas functiones persolventibus. Verum tamen id aegre ferentes Canonici, institerunt in S. R. C., pro sequentium Dubiorum resolutione.

1. An Episcopus censuris, et poenis, vel distributionum omissione valeat Canonicis Ecclesiae Cathedralis praescribere, ut Cathechismo intersint, quem ad populum habet, eidemque in Ambone concionanti assistere, ubi solent alii Verbi Dei Praecones, si id faciat talari habitu indutus, vel cum Rochetto, et Mozzetta tantum, vel cum Mozzetta, et Stola? (*a*)

2. An idem Episcopus possit praescribere, ut Vesperis in Choro peractis, recitatio Completorii suspendatur, usque dum Sacra Pyxis in majoris Altaris Tabernaculo collocetur, Cathechismus, vel Concio ad Populum absolvatur, quaedam Orationes recitentur in conspectu SSmi Sacramenti, et fiat cum eo benedictio, quod est contra Ecclesiae Puteolanae consuetudinem, cum ejusdem Canonici soleant post Vesperas statim Completorium recitare? (*b*)

(*a*) Plura occurrunt Sacrae Congregationis Decreta, quibus firmatum est, Canonicos concionanti Episcopo assistentiam praestare debere, dumtaxat quando pontificalibus est indutus, servata forma Libri caeremonialis, sed non teneri, si Episcopus extra Pontificalia cum simplici Mozzetta, et Stola verbo Dei velit pascere suas oves. Ita responsum lego *Die* 19. *Decembris* 1643., et rursus *in Nolana* 23. *Martii* 1686. *in respons. ad Dub.* 1., et in *Calaritana* 3. *Decembris* 1701. *in respons. ad Dub.* 2. (habentur in collectione authentica Decretorum *Tom.* 1. *num.* 1338., *Tom.* 2. *num.* 2954., *et Tom.* 3. *num.* 3456. Praesertim vero *in Pacten.* 19. *Martii* 1760., ubi Dubium idem erat, ac illud a Puteolanae Cathedralis Canonicis propositum, videlicet: *An ab ipsis debeatur assistentia Rmo eorum Episcopo Pacten. pueros, plebemque docenti, Christianam Doctrinam?* Cui responsum fuit: *In casu, de quo agitur assistentiam non deberi*: (in collect. laudat. *Tom.* 5. *numer.* 4136.)

(*b*) Huic Dubio occasionem dedit expositio Sacrae Pyxidis in majoris Altaris Tabernaculo, quae fieri solet *post Vesperas*; unde Canonici *Completorium* diferre coguntur, ut interim concio habeatur, nonnullae recitentur preces, et populus, post benedictionem cum Sacra Pyxide ei impertitam, dimittatur. Ne quis autem sit, qui credat, Sacram Congregationem, dum stricte Dubio respondit, tacitè saltem non reprobasse morem extrahendi Sacram Pyxi-

Et Sacra eadem R. C., audita prius sententia unius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris praelo tradita, atque evulgata, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Quarantotti, ejusdem Causae Relatoris, etsi commendatione dignum Emi PP. duxerunt zelum Puteolani Antistitis, nihilo tamen minus Canonicorum Procuratoribus scripto, et voce auditis, censuit respondendum: *Juxta votum, hoc est, de jure non teneri. Die 22. Martii* 1817.

4385. MAZARIEN.

Concessionis Officii, et Missae propriae B. M. V. de Paradiso nuncupat. Patronae Principalis Mazarae ab Apostolica Sede confirmatae sub ritu dupl. 1. clas. cum Octava pro utroque Clero Civitatis, et Dioecesis recitan. die 4. Novembris Festo ejusdem B. M. V. Patronae de praecepto in Civitate Mazarae, ejusque Territorio; et approbationis Elogii legendi in Martyrologio: nec non Indulti recitandi idem Officium, et Missam propriam sub rit. dup. 2. class. absque Octava a Clero, et Monialibus Civitatis Mazarae tantum in Dominica II. Julii: Instantibus Rmo Episcopo Mazarien. utroque Clero, Senatu, Populoque ejusdem Civitatis.

S. R. C., ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Julii Mariae de So-

dem e Tabernaculo, ad effectum eam exponendi sub Umbella, vel elargiendi populo benedictionem: etenim PP. EE. eidem S. C. praepositi, Dubio respondentes, haud ampliarunt examen ad id, quod non quaerebatur. Equidem caeremoniarum Magister, qui, ut super propositis Dubiis votum suum aperiret, rogatus fuit, morem exponendi Sacram Pyxidem sub umbella, vel e Tabernaculo extrahendi pro impertienda confluentibus benedictione, agnoscens esse contra receptos Ecclesiae ritus, opportune notavit: *de quo ritu hic agere ad me non pertinet* Nam expositio cum Pyxide privata est, et sub ea conditione permittitur: *Dummodo e Tabernaculo non extrahatur*: veluti repetitis Decretis expresse jubent Sacra Congregatio Episcoporum, et Regularium *die* 9. *Decembris* 1602. altera Concilii Tridentini interpretum 17. *Augusti* 1630., 28. *Februarii* 1654., *et* 14. *Aprilis* 1674. *ex Lib.* 19. *Decretorum p.* 319., *et Lib.* 28. *pag.* 72., ac tandem S. R. C. *in Savonen.* 31. *Martii* 1642. relat. in *cit. collect. Tom.* 1. *num.* 1245. Spartam hanc mirifice illustrat *S. M. Benedict. XIV.* tam ut Doctor privatus in altera ex suis *Institutionibus Ecclesiasticis*, quae est *XXX. latinae editionis*, quam ut Pontifex *in Epistola ad Cardinalem Guadagni suum in Urbe Vicarium dat. die* 27. *Julii* 1755. legenda in Bullario ejusdem Pontificis *Tom.* 4. *pag.* 317., *et sequent. editionis Romanae*. Hinc etiam fit, ut nec liceat Sacram Pyxidem loco Ostensorii radiati sub umbella exponere. Ita laudatus Pontifex in *cit. Institut. num.* 16. *Penitus interdicitur Sacram Pyxidem ob privatam causam extra Tabernaculum afferri, ac velatam sub umbella collocari, cum nullum hujus ritus vestigium, apud Scriptores, nullaque Sedis Apostolicae consuetudo deprachendatur, quam sequi omnino debemus*. Haec obiter adnotasse sufficiat.

malia Praefecti, et Ponentis, rescribendum censuit. *Quoad Patronatum in decisis sub die 22. Martii 1806. Quoad Festum de praecepto; ad Dominum Secretarium cum SSmo. Quoad Festum secundarium sub rit. dup. maj. In reliquis ad Emum Ponentem cum Domino Promotore Fidei. Die 22. Martii 1817.*

Facta autem per me infrascriptum Secretarium de praemissis SSmo Dño N. Pio VII. Pont. Max. relatione, Sanctitas Sua in omnibus sensum Sac. Congregationis approbavit, potestatemque fecit Rmo Episcopo Mazarien., ut, quatenus ita in Domino expedire censuerit, dictum diem 4. Novembris festivum sub utroque praecepto in Civitate tantum valeat declarare: Officium vero cum Missa, de quibus in precibus, ab Emo, et Rmo D. Card. Praefecto una cum R.P.D. Cavalli Promotore Fidei revisis, ab Universo Civitatis, ac Dioecesis Mazarien. Clero in die 4. Novembris: a Clero item, et Monialibus Civitatis tantum in Dominica secunda Julii, recitari, ac celebrari posse, ut supra, sub praescripto in una quaque die ritu concessit. *Die 25. ejusdem Mensis, et Anni.*

In folio Congregationis Ordinariae die 22. Martii 1806. legitur = Mazarien. Confirmationis electionis in Compatronam Principalem Civitatis, et Dioecesis Mazarien. B. M. V., cujus Imago reveretur sub denominatione de Paradiso, nec non approbationis Officii proprii cum Missa.

Rescriptum. *Pro gratia confirmationis electionis B. M. V. in Patronam principalem cum Officio, et Missa, ut ad Nives etc., et ad mentem.*

4386. DUBIORUM.

Cum caeremoniarum Magister, cui incumbit onus dirigendi Ecclesiasticas functiones in quadam Ecclesia Cathedrali, nonnullos animadverterit in illa mores, qui sacris ritibus aut minus conformes, aut etiam repugnantes ipsi visi sunt, hac super re consuluit S. R. C., et sequentia Dubia eidem decidenda proposuit, videlicet.

1. Diebus Feriarum Adventus, et Quadragesimae, Vigiliarum, et Rogationum Canonici Cathedralis Ecclesiae non privilegiatae, si dies sit festivus, celebrare solent Missam de Feria post Tertiam, de Sancto vero occurrente post Nonam; quia, ajunt, se vicem gerere Episcopi. Quaeritur: an haec consuetudo sit toleranda, vel potius tamquam abusus tollenda? (*a*)

(*a*) Dubium hoc vel non est satis clarum, vel male expositum. Quod in aliqua Cathedrali intervertatur ordo Horarum a Rubricis praescriptus, pro celebratione Missarum solemnium, dum eadem die canendae duo sunt, altera scilicet *de Festo occurrente*, altera de *Feria*, novum non est: et utinam id genus abusus frequentes non essent! cum non desint multi, qui propriis student commodis potius, quam in sacris servandis ritibus legum ecclesiasticarum dispositioni obediant. Id vere novissimum est, et hactenus inauditum, quod Canonici aliqui praefatum pervertentes ordinem, se tueantur, ajentes, vicem gerere Episcopi. Novissimum jure dixi, nam onera Missarum propria sunt Canonicorum, non autem Episcopi, cum is teneatur ad Missas Pontificales dumtaxat in solemniori-

2. An Magister caeremoniarum in egressu e Sacristia pro Matutinis, Laudibus, et Vesperis solemniter persolvendis praecedere debeat Presbyteris Pluvialibus indutis, et Ministris Sacris in celebratione Missae, vel cogi possit ire immediate ante Canonicum celebrantem, praesertim si Ministri sint Celebrante gradus inferioris? (*a*)

3. An Canonici Cathedralis, de qua supra, uti possint Palmatoria in celebratione Missae, etiam quando celebrant extra Cathedralem? Similiter in

bus festivitatibus; et, dum id agit, ipse etiam Regulae Libri caeremonialis parere debet, quin pro libitu queat horam diversam a Caeremoniali, vel Missali praescriptam indicere. Quamobrem data quoque falsa hypotesi, quod Canonici Cathedralis in Missarum solemniis vices gererent Episcopi, non ideo possent turbare ordinem, si neque Episcopo id licet. Nec prodest consuetudo, quae, ut abusus, nequit praescriptionem inducere, eamque etsi immemorabilem Sac.Congregatio nihili pendendam duxit in *Venusina* die 9. Augusti 1760. (num. 4144.), et omnino servandas esse Rubricas respondit in una *Eremitarum Camaldulensium* sub die 22. Januarii 1701., et 19. Januarii 1743., licet obstarent peculiares Constitutiones, et consuetudo (n. 3426. *ad* 1., *et* 3987. *ad* 3. *et* 4.).

Nescio tandem, cur in dubio exponatur, quaestionem esse de Cathedrali non privilegiata, quasi in illis, quae pluribus auctae sunt privilegiis, fas esset ordinem a Rubricis praescriptum pro Missarum Solemniis invertere. Sint insigniores, sint multis decoratae praerogativis: has inter non ulla erit, qua permittatur pro lubitu non statutis horis Missas canere, sed potius, secus ac Ecclesiasticae Leges jubent, illas inverso ordine celebrando, propriis commodis consulere.

Quoad horam celebrandi Missam conventualem videri etiam possunt Decreta *in Imolen.* 6. *Augusti* 1735. *et* 7. *Julii* 1759., *Polena* 9. *Maii* 1739., *et Venusina* 9. *Augusti* 1760. (*n.* 3888. 3937. 4128. 4144.)

(*a*) Quamvis regula generalis sit, quod certus locus non sit assignandus caeremoniarum Magistro, qui stare, aut discurrere debet pro officii ratione, ut omnia, quae ad sacras pertinent caeremonias rite, et recte peragantur, uti patet ex Decretis in nostra Collect. legendis sub *num.* 17. 272. 390. 963. 3432.: relate tamen ad speciem in dubio propositam, clara est dispositio Caeremonialis *lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 1. ubi legitur: *Coadunatis Canonicis, et aliis de Clero in Chorum, praedictus Canonicus Celebrans procedet e Sacristia hoc ordine: praecedunt duo Acolythi deferentes candelabra cum candelis accensis, deinde Caeremoniarius, et aliqui Ministri cottis induti, mox Presbyteri pluvialibus parati bini, et bini, ultimo loco Canonicus Celebrans pluviali indutus medius inter duos ex dictis Presbyteris, qui fimbrias anteriores pluvialis ipsius parumper elevent.* Haec idcirco regula tenenda est, et dum clara est Caeremonialis dispositio, minime attendi debent privatorum scriptorum placita, qui in diversas abeunt opiniones, ac varii sunt in assignando locum caeremoniarum Magistro.

aliis functionibus ecclesiasticis, Vesperis, Benedictionibus etc. saltem ex praetextu obscuritatis in aliquibus casibus? (*a*)

(*a*) *Palmatoria*, seu *Bugia* ut vulgari appellatur voce, non omnibus Praelatorum Collegiis indistincte, ac multo minus Ecclesiarum Cathedralium Canonicis convenit. Jure ea utuntur tam S.R.E. Cardinales, quam Episcopi; Alii vero ex Indulto, quibus Pontificis auctoritate, et clementia concessum est. Non omnibus tamen, qui hoc gaudent privilegio, datum est eo frui ubique, et in omnibus ecclesiasticis functionibus, sed quisque debet se continere intra fines, quibus circumscripta est concessio, vel haec nobile aliquod Collegium respiciat, vel singulariter Personas. Certum est autem, quod Canonicis Cathedralium Palmatoriae usus de jure non competit, neque eis licet vel in propria, vel in aliena Ecclesia publice, aut private hujusmodi adhibere instrumentum. Nec tam facile concedam id ipsos posse ex privilegio, quod nequeunt ex dispositione juris; cum nec eo gaudeant Praelati utriusque Signaturae Referendarii, et Protonorii Apostolici titulares, etiamsi celebrent in Ecclesiis illarum Civitatum, quarum regimini praeficiuntur, veluti declaravit S. R. C. in *Caesenaten. die* 9. *Februarii* 1675. relat. in hac Collectione *num.* 2568. Et stricte ad Canonicos Cathedralium habetur declaratio ejusdem Sac. Rit. Congregat. *in Vicentina* 11. *Julii* 1699. ut ex decreto, quod in nostra Collectione omissum, sed laudatum a pluribus de re liturgica Scriptoribus, praesertim vero a *san. mem. Benedicto XIV. de Sacrific. Missae*, *a Catalano ad Caeremoniale Episcoporum*, *a Merato ad Gavantum*, aliisque, et nos modo ex regestis authenticis nuper restitutis exscripsimus = *Vicentina* = *Humiliter Sac. Rit. Congregationi supplicantibus Capitulo*, *et Canonicis Cathedralis Ecclesiae Civitatis Vicentiae*; *quatenus ipsis usum palmatoriae benigne concedere dignaretur*: *Sacra eadem Rit. Congregatio*, *referente Emo*, *et Rmo Dño Cardinali Noris*, *censuit respondendum*: *Negative*. *Die* 11. *Julii* 1699. Quin immo, nisi palmatoriae usus sit expresse nominatim concessus, haud comprehenditur in Pontificalium Indulto, quo Insignium quarumdam Cathedralium Canonici decorantur, veluti colligimus ex Sac. Rit. Congregationis responso *in Urbinaten.* 29. *Januarii* 1752. legen. in hac Collect. *num.* 4075. *ad* 4. Non desunt tamen, qui Capitulum, seu Collegium, cui sunt adscripti, hoc privilegio ditatum fuisse contendunt, sed abusum, et indebiti honoris usurpationem privilegio tueri conantur, quod numquam extitit. Quod autem eo careant Canonici, de quibus hoc in dubio quaestio est, patet ex postrema dubii parte, in qua petitur: *An id ipsis liceat, ex praetextu obscuritatis in aliquibus casibus*? Quae sane petitio frustra fieret, si aliquo Apostolico Indulto Canonici illi donati fuissent. Cum vero quod primum ad tenebras depellendas (simplex tunc in usu erat candela) fuit adhibitum, temporis successu fuerit commutatum in instrumentum, et signum honoris, et dignitatis; ideo obscuritatis praetextus non id licitum reddit, quod ex praesenti Ecclesiae disciplina, quibusdam tantum Collegiis, et Perso-

4. In eadem Cathedrali, quando celebrat Canonicus, Diaconus, et Subdiaconus aliquando sunt inferioris ordinis: quaeritur: an haec consuetudo retineri possit? et quatenus affirmative: an deceat Canonicum celebrantem esse in paramento pretioso, Diaconum, et Subdiaconum paratos esse inferiori Dalmatica, et Tunicella (*a*)?

5. An, celebrante Canonico Cathedralis, Diaconus itidem Canonicus, porrigendo Cochlear, Patenam, Calicem, teneatur osculari manum Celebrantis, vel potius, quia est Canonicus, oscula hujusmodi sint omittenda? (*b*)

6. An Canonici supradicti Cathedralis teneantur Missas celebrare, ut quilibet alius Sacerdos simplex, an potius ipsis liceat cogere Clericos in-

nis jure competit, vel privilegio concessum est: aliis vero ad artificiale lumen, ingruentibus tenebris, praestandum, simplex candela satis esse debet supra candelabrum posita, non manu inservientis ministranda. Ita Sac. Rit. Congregatio die 10. Septembris 1701. *in Cortonen.* proposito dubio: *An in lectionibus canendis competere possit Canonicis usus instrumenti, volgo* bugla, *vel usus Candelabri ab alio sustentati?* = Respondit = *Negative*; *et si obscuritas ingrueret, poterit prope Legile apponi Candelabrum unum super pavimentum cum facula accensa* (num. 3448. ad 3.).

(*a*) Etsi nulla lege praescriptum sit, ut Dalmatica, et Tunicella nedum in colore, de quo non est quaestio, verum etiam in qualitate inferiores non sint Casula, qua utitur Celebrans, congruit tamen, ut, quantum fieri potest, ab illa non differant, minime obstante, quod Celebrans sit Canonicus; in officio vero Diaconi, et Subdiaconi Beneficiati, aut simplices Sacerdotes ministrent. Quippe sacra haec indumenta non ad personae ornatum adhibentur, sed ecclesiasticae functionis decori inserviunt. Veruntamen certa regula dari nequit, quia non omnes Ecclesiae sacris suppellectilibus aeque sunt instructae, et in aliquibus pretiosiores Casulae habentur ex pia fidelium largitione; desunt vero similes Dalmaticae, et Tunicellae, neque ad illas comparandas idonea suppetunt media. Curandum tamen, ne nimis differant.

(*b*) Clara est Rubrica *de Missa solemni tit.* 10. *num.* 4., nec non *Caeremonial. Episcop. lib.* 1. *cap.* 18. Nulla quippe fit distinctio inter Canonicos, Beneficiatos, ac simplices Presbyteros. Cujusque namque ordinis hi sint, ac quacumque dignitate fulgentes, si ministrant in Ordine diaconali, vel subdiaconali, debent manus Celebrantis osculari, toties quoties praescriptus ritus id exigit, quia tunc non attenditur personae dignitas, sed qualitas ministerii. Id adeo verum est, ut rogata Sac. haec Congregatio: *An Canonicus Patriarchalium Urbis, Diaconi munus exercens in Missa solemni, post petitam benedictionem Evangelii, teneatur osculari manus Celebrantis, etiamsi ipse Celebrans non sit Canonicus, neque in aliqua ecclesiastica dignitate constitutus?* die 23. Aprilis 1690. respondit = *Teneri* = (*num.* 3067.) Quid plura quaerimus, ut concludi debeat Canonicum in officio Diaconi ministrantem teneri osculari manum Concanonici celebrantis?

servientes, ut deferant Calicem ad Altare, vel ab eo reportent, eum detegant, et cooperiant in Missa, aperiant Missale etc.? (*a*)

7. An Concionator, absente Episcopo, post reverentiam generalem factam Capitulo, deinde Populo, teneatur, vix incoepta Concione, iterum veniam exhibere, seu postulare a Canonicis, quia, ut ajunt, unum sunt cum Episcopo? (*b*)

8. An Magister caeremoniarum stare debeat, semper, reliquis Clericis, et Acolithis sedentibus in Vesperis, Matutinis, et Laudibus solemnibus?

9. An authenticum sit Decretum 29. Decembris 1638. his verbis conceptum = Magistro caeremoniarum nullum competere locum in sedendo, sed stare debere, dum munus suum exercet, juxta dispositionem Caeremonialis Episcoporum lib. 2. cap. 17.? (*c*)

(*a*) Plura sunt S. R. C. Decreta, quae statuunt Canonicis Cathedralium, Vicariis generalibus, Protonotariis Apostolicis honorariis etc. in Sacro privatim faciendo nullam distinctam honorificentiam deberi, eosdemque nihil differre a simplicibus Sacerdotibus. Quin immo, quamvis plura sint privilegia, quibus gaudent Abbates usum Pontificalium habentes, attamen dum privatim Sacrificium offerunt, nequeunt a simplici Sacerdote distingui, ut cautum est in Decreto generali jussu S. Mem Alexandri VII. emanato, *sub die* 27. *Septembris* 1669. (Vide *num.* 1856. §. 21.) multo etiam minus permissum erit Dignitatibus, Canonicis, Vicariis, Protonotariis Apostolicis honorariis etc, quod Praelatis omnibus, qui usum Pontificalium habent, sed Episcopo sunt inferiores, vetitum est. Videri prae aliis possunt Decreta *in Oritana*, *Tudertina*, *Pisana*, *Caesenaten.*, *Senen.*, *Fulginaten.*, *Aquilana*, *et Asculana* (extant sub numeris 1848. 1885. 2388. 2568. 2970. 3777. 3791. 3878. *ad dub.* 4. *et* 4285. *ad dub.* 1.)

(*b*) Decisum jam fuit, quod soli Episcopo venia a Concionatore debetur, *in Asculana die* 27. *Maii*, *et* 24. *Septembris* 1788. (num. 4285. *ad dub.* 7.)

(*c*) Authenticum, et genuinum est *Decretum* editum *sub die* 9. *Decembris* 1638., et habetur in hac Collectione *num.* 963.: sed mendum irrepsit in citatione Caeremonialis, et legi debet *lib.* 1. *cap.* 5., ubi revera agitur de caeremoniarum Magistris. Neque tamen ex eo consequitur, quod ille, qui Ecclesiasticas functiones dirigit, numquam sedere debeat. Equidem *Caeremoniale Episcoporum* nullum ei locum in sedendo assignat, quia regula duntaxat praebet in exercendo munere servandas, et certum est, quod in actuali exercitio non est ei sedendi locus. Jure laudatum Decretum dum praecipit *stare debet*, limitationem ponit *dum munus suum exercet*. Quid ergo prohibet, ne sedeat dum ab officio quiescit, nihilque est, quod ejus vigilantiam requirat? Indecens immo esset, ut ipse staret satis diu inoperosus, quando omnes in Choro sedent Matutinas, et Vespertinas horas solemniter cum cantu persolventes; et Celebrans, Sacri Ministri, aliique nec assistentia indigent, nec directione. Quod autem non exprimit *Caeremoniale*, et

10. Cum quandoque aliqu Festumod rit. dup. min. translatum reponi nequeat ante diem Commemurationis omnium Fidelium defunctorum: quaeritur; an ejusdem Officium reponi possit, et debeat in dicta die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum? (a)

forte obscurum est *in praefato Decreto*, declaratur per alia Sac. Congregationis Responsa, praesertim in *Patavina*, *et Viterbien.* (vide num. 272. 390. 3432.)

(a) Plura occurrunt in hoc dubio notanda. Regula generalis est, quod in die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum fieri possit Officium de Festo Rit. dup. min. vel occurrente, vel etiam translato, cum omnibus tamen Missis privatis de Requiem. Ita respondit S. R. C. in una *Urbis*, *in Curien.*, et in *Einsidlen.* (vide num. 2978., 3416. *ad dub.* 3., 3894. *alia dub. ad* 11.) Et jure id quidem; nam Commemratio omnium Fidelium Defunctorum proprie non est Officium diei, sed potius quid superadditum Officio diei: quamobrem si aliud non occurrat Festum rit. dup., ea die fit de Octava omnium Sanctorum. Cur igitur non poterit de dup. min. vel occurrente, vel translato? Ne quis tamen secum reputet S. C. in aliam quandoque abiisse sententiam, cum de occurrente fieri posse negaverit, quod dicendum erit potiori jure de translato. Non enim primam repudiavit sententiam, quae firma manet, sed prae oculis habuit casuum diversitates, et peculiares circumstantias, quae concurrebant: ideoque juxta eorumdem casuum, et circumstantiarum varietatem, respondens, non declinavit a regula, sed limitationem posuit. Translationem Festi dup. min. occurrentis fieri debere respondit tam in *Viterbien.* 5. *Octobr.* 1709. (vide *num.* 3668.) quam in *Brixinen.* 11. *Julii* 1716. (Vide *num.* 3737.), sed in utroque casu res erat de Festis, quae, etiamsi essent rit. dup. min., nihilominus magnam habebant extrinsecam solemnitatem. In Viterbien. agebatur de Festo *Sanctorum Martyrum Valentini*, *et Hilarii*, *quorum corpora in Ecclesia Cathedrali asservantur*, *magna populi devotione*, *et concursu*: tantaque erat Festi celebritas, ut dubitatum fuerit, quod esset de praecepto servandum: merito igitur responsum: *transferendum esse Officium Sanctorum M. M.* adjecta conditione, *dummodo Festum non sit de praecepto*; nam si fuisset de praecepto, fuisset etiam de eo faciendum, translata ad aliam diem commemoratione Fidelium defunctorum, uti fit quando haec occurrit cum Dominica. *In Brixinen.* res erat de S. *Pirmino Episcopo*, cujus Festum transferendum dixit Sac. Congreg., non quia insignes Reliquiae asservabantur in Ecclesia Societatis Jesu Oeniponti, ut putat *Meratus ad Gavantum part.* 1. *tit.* 5. *num.* 10., *et in Indiculo Decretorum num.* 611., sed potius ob extrinsecum apparatum, populique frequentiam, de qua *Pittonius in Opusc. de Commemorat. omn. Fidelium defunctor* §. 2. *num.* 12. ubi ait. *Ego enim, qui semel, atque iterum fui Oenipouti, rationem translationis esse puto, quia S. Pirminus est in magna veneratione apud populum illum, et in ejus Festo, ut ibi audivi, est copiosus concursus, et adornatur Ecclesia pulcherrimo apparatu. Ad quid ergo pompa cum luctu*,

11. An omnes Capitulares teneantur obedire Caeremoniarum Magistro ab Episcopo electo in his, quae Divinum Cultum respiciunt, vel potius considerari debeat tanquam Capitularium Famulus? (a)

ad quid luctus cum pompis? Sed et aliud Decretum est, quod pariter adversari regulae generali specietenus videtur. Petebat editor Calendarii Ord. Min. Observ. Reformat. S. Francisci: *An quando habentur tria Officia translata, unum classicum, alterum dup. maj., et tertium dup. min., quodnam ex his reponi debeat in die Commemorat. omn. defunct.: vel potius faciendum sit de Octav. omn. SSrum̃?* Cui Sac. Cong. *sub die* 27. *Martii* 1779. absolutè respondit; *nullum ex translatis esse admittendum* (vide num. 4244. ad dub. 7.) Hujusmodi responso nonnulli innixi putant Sac. Congr., prima repudiata Sententia, in aliam longe diversam abiisse, et ejusdem Decreti, utpote posterioris dispositionem omnino esse servandam, etiam in occurrentia, vel translatione Festi ritu dup. min. Sed oppidò falluntur, qui ita opinantur; etenim, firma manente regula, de qua in superioribus Decretis, non secus proposito dubio erat respondendum. Siquidem provisum fuerat occurrentiae, vel translationi Festi dumtaxat rit. dup. min. per annum, et ad hunc solummodo casum coarctatur facultas, quin extendi debeat, aut possit ad solemniora; quamobrem excipiuntur etiam duplicia minora, si fiant cum extrinseco apparatu, Populique frequentia, ut palam fit ex laudatis Decretis in *Viterbien. et Brixinen.* Enimvero, occurrente translatione plurium duplicium, cum servandus sit ordo a Rubricis praescriptus, et in repositione, majoris ritus habenda ratio; cumque non deceat cum Missis de Requiem Festum peragere rit. dup. maj. aut primae, et 2. Class., quae, ut plurimum, etiam extrinsecam habent celebritatem; neque iis anteferri liceat in repositione Festum rit. inferioris, secus ac jubent Rubricae; ideo in hoc casu particulari, similique translatorum concursu, maturo consilio Sac. Congregatio respondit: *Nullum ex translatis esse admittendum*. Videlicet non classicum, nec dup. maj., quia regula coarctatur *ad Festa* dumtaxat *rit. dup. min.* quae fiunt sine extrinseca solemnitate, non alterum *dup. min.*, quia non licet ordinem Rubricarum invertere, et in repositione Festum ritus inferioris solemniori anteferri. Patet igitur ex posterioribus hisce Decretis haud derogatum fuisse anterioribus, quibus statutum est de dup. min., aut occurrente, aut translato fieri posse in *die Commemorat. omn. defunctorum*, dummodo omnes Missae privatae celebrentur de Requiem.

(a) Miror alicubi datam occasionem proponendi hujusmodi dubium. Vix enim induci possum, ut credam, aliquem reperiri, qui ita despiciat officium Magistri caeremoniarum, quod sane honorificum est, ut qui ad hujusmodi muneris exercitium assumitur, non secus habendus sit, ac si esset Capitularium Famulus! Is namque ille est, qui sacras dirigit actiones, et vigil adest, ut Ecclesiae leges quoad ritus, et caeremonias adamussim serventur. Quamobrem omnes, etsi gradu longe majores, in iis tamen quae ad Divinum Cultum pertinent, ei obtemperare tenentur. Ita jubet Caeremoniale Episcopor. lib. I. cap. 5. num.

12. In praefata Cathedrali tempore Divini Officii exponitur Lignum Sanctae Crucis, tam in Festo Inventionis, quam in altero Exaltationis. In Festo Inventionis celebrat Canonicus, et cum illo populo Benedictionem impertit antequam reponatur: in secundo, quia celebrat Beneficiatus sine ulla populi benedictione, transfertur per Sacristam in suum repositorium: Quaeritur: an haec distinctio attendenda sit, vel potius populus sit benedicendus etiam in Festo Exaltationis, in quo non celebrat Canonicus, sed Beneficiatus? (a)

5. *Episcopi curae erit omnes tam Canonicos, quam alios de Choro praemonere, ut ipsis Caeremoniariis, in his, quae ad Divinum Cultum spectant, sine contradictione obediant; nec tantum eorum verbis acquiescant, sed ut oculos in ipsos convertentes observent; et illico illius nutu, aut levi aliquo signo, vel intuitu quod agendum sit significantibus, statim pareant*. Et S.C. *in Monopolitana* 17. Julii 1734. respondit: *Omnes capitulares teneri obedire Magistro caerem. ab Episcopo electo, quoad ea, quae Divinum Cultum concernunt sub poena arbitrio Episcopi* (num. 3873. ad dub. 5.)'. Atque, adeo verum est, quod Magistri caeremoniarum officium honorabilioribus adnumeratur, ut ead. S. C respondderit: haud repugnare, quin ad illud exercendum assumatur Canonicus Cathedralis. Ita in *Licien.* 10. *Januarii* 1693. (vide num. 3151.) Quo jure igitur dicendus Capitularium Famulus?

(a) Etsi nulla sit Rubrica, quae praecipiat populo impertiendam esse benedictionem cum vivificae Crucis Reliquia post ejusdem ostensionem, aut expositionem; mos tamen invaluit, ut id fiat. Dum in Basilica Vaticana ex alto podio *Crux*, *Lancea*, *Sudarium*, statis diebus, vel aliis datis occasionibus, solemniter ostenduntur, haud reconduntur in custodia, nisi prius, aut Episcopus, aut Canonicus Sacerdos cum iisdem confluenti populo benedixerit. Quod etiam accidit in aliis insignioribus Urbis Basilicis, in quibus populo ostenduntur Sacra Lypsana, si aliqua adsit Reliquia Redemptoris Nostri Jesu Christi Sanguine, conctactuque consecrata (videri potest *Morettus* de ritu ostensionis sacrar. reliquiarum §. 60., et 61. *pag.* 108. *et* 109.). Quid si res sit de Expositionibus, aut Processionibus, in quibus eadem SSmae Crucis Reliquia circumfertur? Sacrae hujus Congregationis habemus responsum de benedictione populo cum eadem elargienda. Siquidem rogata: *An quando, post aliquam sacrae Crucis Expositionem, vel Processionem reponitur, benedicendus sit populus cum ipsa, ut nonnulli in hac provincia practicant, licet hujusmodi benedictio saltem relate ad Processionem, teste* Tonellio S. Rit. lib. 3. cap. 2. §. 4. num. 6. *nullibi praescribatur?* In *Brixien. sub die* 15. *Septembris* 1736. respondit: *Affirmative* (Vide n. 3902. *ad dub.* 1.). Quod sane responsum, cum positivum sit, firmat regulam, quod danda sit cum Crucis vexillo benedictio post ejusdem Processionem, et Expositionem. Id quod magis declaratur ex diversa formula, qua usa est eadem S.C. relate ad Reliquias in genere. In *Albinganen.* die 24. Julii 1683. ad dubium: *Utrum*

13. In eadem Cathedrali singulis annis celebratur Anniversarium pro anima .... Summi Pontificis ; in hoc Anniversario ad tumulum exponuntur Insignia rubri coloris auro intexta , sicuti Triregnum , Casula, Stola etc. Ulterius pro eodem Anniversario dicitur Invitatorium , unum Nocturnum , ut in secundis Feriis tempore Adventus , et Quadragesimae : ac tandem cantatur Missa tertia in ordine cum Oratione : *Deus indulgentiarum Domine etc.* Quaeritur 1. utrum haec Insignia rubri coloris apponi possint ? 2. an in casu dicendi sint tres Nocturni , et Antiphonae sint duplicandae ? 3. an dicta Missa et Oratio legi possit . (*a*)

post Processionem Reliquiarum impertiri populo debeat benedictio cum Reliquiis ? haud positive respondit , sed fieri posse censuit : *Posse, nullam tamen adesse obligationem* . (Vide num. 2876. ad 1.) Magnum quippe intercedit discrimen inter Reliquias Sanctorum , et instrumenta Passionis D. N. J. C. Cum igitur in Cathedrali , de qua agitur, in Festo tam Inventionis , quam Exaltationis SSmae Crucis sacra exponatur Reliquia , populus cum ea benedicendus erit ante repositionem , vel Canonicus sit qui celebrat , vel Beneficiatus . Non enim benedictio pendet a dignitate personae celebrantis , sed impertienda est ratione qualitatis Reliquiae .

(*a*) Dubium hoc tres continet partes . *Prima est* , de signis apponi solitis supra tumulum , vel castrum doloris : *Secunda* , circa Officium in Anniversario Summi Pontificis celebrandum versatur : *Tertia* est quoad Orationem, cum in Missa, tum in Officio in eodem Anniversario recitandam . Novum illud est , quod principio quaeritur : quis enim est,qui nesciat communem esse Ecclesiarum morem , supra castrum doloris in Anniversariis , vel nullum signum apponere , vel illud dumtaxat , quod designet qualitatem personae , cujus funebris memoria fit ? Ideo , etiamsi Anniversaria celebrentur pro Animabus Summorum Pontificum , Cardinalium, Episcoporum , Sacerdotum , satis est *Triregnum* , *Mitram* , *Biretum rubrum* , *aut nigrum* , *nigri* , *aut violacei coloris Stolam* imponere , ad distinguendum personae diversam dignitatem, et characterem . Dum igitur Anniversaria dies agitur alterius ex Summis Pontificibus,a more recedendum non est , neque apponendam Casulam cum Stola , quippe *Triregnum* satis superque est ad significandam Supremam Personae , pro cujus anima funebre Officium peragitur , dignitatem . Quod si nec Casula , nec Stola tumulo apponenda sunt , frustra de colore disquirerem . Insignia hujusmodi rubri coloris ea in Cathedrali adhiberi solent , forte quia Pontifex , dum exequiis interest , rubro utitur Pluviali , ejusdemque coloris Casula defuncti cadaver induitur : sed haec consuetudo Pontificiae Cappellae singularis , et peculiaris est in aliquibus dumtaxat functionibus , quae tamen antiquis ritibus nequit adnumerari , sed postremis saeculis inducta est ; veluti demonstrat *Dominicus Giorgi* in erudito opusculo *degli abiti sacri del Sommo Pontefice paonazzi* , *e negri* : Numquid autem quod proprium,et peculiare est Pontificiae Cappellae, extendere licet ad Insignia ca-

1. An Canonici Cathedralis in administratione Sacramentorum tam in-

stro doloris imponenda, dum alicujus Summi Pontificis Anniversaria dies funebri pompa recolitur.

Ad secundam dubii partem quod attinet, breviter dicam. Quamvis Anniversarium aliquid habeat solemnitatis, et in eodem, si mortuorum Officium persolvatur, ut tres integri Nocturni *cum Invitatorio*, *et duplicatis Antiphonis* recitentur, in communi sit more, juxta disposita in Rituali Romano; nihilominus improbanda non est consuetudo, si viget alicubi, unum tantum recitandi Nocturnum, nisi obstet Fundatorum voluntas de integro persolvendo Officio, vel etiam immemorabilis consuetudo. Non idem tamen dicendum *de Invitatorio*, *quod* cum *Psal. venite etc.* legi dumtaxat debet, ex rubricarum Breviarii praescripto, dum Officium integrum est. Non omnia Anniversaria, vel ex consuetudine, vel ex Testatorum dispositione, aduexum habent Officium, et plura sunt, quae unica tantum Missa solemniter cantata, cum absolutione circa castrum doloris persolvuntur: hinc fit, quod necesse non est Officium addere, vel, si addatur, non semper oportet illud integrum persolvi; at, si unum tantum Nocturnum recitetur, servanda est regula de non recitando Invitatorio. Equidem non ignoro Ritualis rubricam titulo *de Exequiis*, quae praecipit, quod *si ob temporis angustiam .... Officium mortuorum cum tribus Nocturnis, et Laudibus dici non potest .... dicatur saltem primum Nocturnum cum Laudibus*, *maxime ubi ejusmodi viget consuetudo*, *incipiendo ab Invitatorio = Regem*, *cui omnia vivunt*, *Venite etc.* Sed haec rubrica taxative disponit de Officio recitando in depositione defuncti, si rationabilis causa interveniat, ne integrum Officium peragatur. Quod tamen pro uno casu, moderando regulam generalem, statutum est, ne defuncti corpus sine Officio terrae tradatur, trahi nequit ad alios casus longe diversos, veluti est Anniversarium, in quo proinde, si *Invitatorium* dici velit, aut debeat ex voluntate Testatorum, vel petentium, omnes tres Nocturni cum duplicatis Antiphonis erunt recitandi. Sed quoniam, ut supra dictum est, in Anniversario ut plurimum solemni, Missae non adjungitur Officium, nisi excepto casu injunctae obligationis, aut consuetudinis; si spontanea, et libera sit, vel ex more inducta recitatio unius dumtaxat Nocturni, huic praemittendum non erit *Invitatorium*, repugnante Breviarii rubrica, videlicet: *Hoc Invitatorium dicitur tantum in die Commemorationis omnium fidelium defunctorum*, *et in die depositionis defuncti*, *quibus diebus dicuntur tres Nocturni infrascripti*, *et Antiphonae*, *duplicatur*. *Aliis temporibus dicitur tantum unum Nocturnum cum Laudibus*. Quae Breviarii Rubrica ad duos tantum casus limitata, concordi Scriptorum sententia, et omnium Ecclesiarum usu, extenditur ad casus omnes, in quibus tres Nocturni recitantur. Aliquos non deesse fateor inter rubricistas, qui limitationem Ritualis appositam pro depositione defuncti extendunt ad diem tertiam, septimam, trigesimam, et Anniversarium, inter quos adnume-

tra, quam extra Cathedralem Ecclesiam teneantur deponere Cappam, atque uti superpelliceo, et stola, juxta Rituale Romanum? (a)

rantur *Gavantus*, et Baruffaldus, quibus alii Rubricarum expositores adhaererent. Sed praeterquamquod verba *Gavanti* satis clara non sunt, et in alium longe diversum sensum intelligi possunt, magis arridet *Bissi* sententia, qui in sua *Hierurgia* verbo *Invitatorium* §. 5., posita limitatione Ritualis, quaerit: *an autem etiam sit dicendum* (Invitatorium cum uno dumtaxat Nocturno) *in die tertio, septimo, et trigesimo, depositionis? affirmative respondet Gavantus. Ex Rubrica quidem Breviarii citata contrarium colligi videtur, in qua habetur, quod Invitatorium dicitur tantum in die etc., et utique ly tantum restringit ad duos casus; nihilominus Gavantum non refello, si dicantur tres Nocturni; in eo namque casu semper esse dicendum Invitatorium, videtur sensum esse rubricae, et ita in praxi fuit explicatum, nec dissentit Gayetus lib. 4. cap. 23. quaest. 17.*

Succedit tertia Dubii pars, quae est de Missa solemni in Anniversario Summi Pontificis. Ad reprobandum morem, de quo in eodem dubio, satis esset auctoritas Scriptorum de re liturgica, quos inter *Gavantus* ad Rubricas Missalis par. 4. titul. 17. num. 6. haec habet. *In die Depositionis, et Anniversario Summi Pontificis dicitur prima Missa, quia, quae raro adhibentur, pretiosa reputantur, neque quotidiana vilescunt consuetudine.* Amalar. lib. 3 cap. 40. *Et ideo Missa semel in anno constituta in Commemoratione omnium defunctorum dici jubetur in exequiis Summi Pontificis, et Episcoporum:* Et Meratus ad hunc locum: *Dicitur Missa, prout describitur a Gavanto supra cum Oratione* Deus, qui inter Summos Sacerdotes etc. *illa nempe, quae est prima inter Orationes diversas pro defunctis cum sua Secreta, et Postcommunio:* Quid tamen interest ad Scriptorum auctoritatem confugere, dum clara est, nec indiget interpretatione rubricarum regula? In illa, quae praemittitur Orationibus diversis pro defunctis, ita legitur: *In die Depositionis, et Anniversario Summi Pontificis dicitur prima Missa, praeter Orationes, quae dicuntur ut infra:* Deus, qui inter Summos Sacerdotes etc. Cum igitur per hanc Rubricam regula servanda tradatur cum in exequiis, tum in Anniversario Summi Pontificis, eadem tenenda est, neque licet pro arbitrio praescriptae aliam sufficere Missam, ac diversas Orationes recitare.

(a) Clara, et generalis est rubrica Ritualis Romani *tit.* 1. *num.* 7., videlicet: *In omni Sacramentorum administratione superpelliceo sit indutus, et desuper stola ejus coloris, quem Sacramenti ritus exposcit.* Idipsum habetur, ut, de aliis Synodis sileam, in Concilio Provinciali I. Mediolanensi, ubi *S. Carolus Borromaeus* expresse jubet, *ut Sacerdotes in Sacramentorum administratione semper superpelliceum, et stolam adhibeant*; et in Instructione de Sacramentorum administratione pariter mandat, *in omni Sacramentorum administratione semper superpelliceum decens, et stolam adhibebit.* Cum autem Lex generalis sit, nulla excipitur persona quavis dignitate

2. An teneantur dicti Canonici Cappam deponere, tam intra, quam extra Cathedralem, dum verbum Dei praedicant, vel dum officium Sacerdotis assistentis in Missa novi Celebrantis, aliasque quascumque non capitulares functiones exercent? (*a*)

praefulgens: hinc fit, ut etiam Canonici usum Cappae magnae habentes, Sacramenta administraturi eam debeant deponere, et superpelliceum assumere. Quod declaratum video pluries ab hac S. Congregatione. Ita in *una Dubiorum Urbis: an Canonicis usum Cappae habentibus liceat Sacramenta administrare cum solo Rochetto, et deposita Cappa*: sub die 12. Julii 1628. responsum fuit: *Sacramenta esse administranda cum superpelliceo, et stola, juxta Rituale Romanum* (vide *num.* 606. *ad dub.* 1.). Neque credas hujusmodi Decretum longo temporis decursu obliteratum in desuetudinem abiisse: nam eadem S. R. C. illud instauravit, et ad observantiam revocavit, simili quaestione proposita in Congregatione habita *die* 19. *Junii* 1773. *a Canonicis Collegiatae S.M. in Cosmedin Urbis*. (Vide *num.* 4216.) Idipsum dispositum habetur in *Syracusana die* 2. *Augusti* 1698., *et in Pisauren.* 12. *Decembris* 1750. (Vide *num.* 3335. 4065.)

(*a*) Nemini dubium, quod Canonici Cappae magnae usum habentes, aut aliis honorificis Insigniis decorati, illam, vel ista adhibere possint in propria Ecclesia, vel assistentes, vel incedentes, et sacras functiones peragentes capitulariter, vel uti singuli operantes, excepto dumtaxat casu administrationis Sacramentorum, quae cùm ex Rubricarum praescripto, tùm ex Sacrae Congregationis Decretis, ut ad proximum Dubium notatum est, exigunt usum Superpellicei, et Stolae. Ideo si quis ex Canonicis conciones habeat ad Populum, vel Sacris explanandis Scripturis, vel ad instituendos, reformandosque mores Catechesibus, ac spiritualibus exercitationibus incumbat, poterit in propria Ecclesia uti Cappa, aliisve Canonicatus Insigniis pro temporum varietate. Haud tamen idipsum poterit in alienis Ecclesiis, vel intra, vel extra Dioecesim. Ita a Sac. Rit. Congregatione declaratum lego *die* 10. *Septembris* 1650. *et* 12. *Martii* 1678. (Vide *num.* 1472. *et* 2712.) praesertim vero habenda ratio est alterius Decreti *in Capuana* 15. *Julii* 1651. Siquidem *Canonici habentes ex Apostolico Indulto usum Cappae, et Rochetti, tam in eorum, quam in quibuslibet aliis Ecclesiis*, declarari postulabant; *num iisdem Insigniis uti possent in aliis Ecclesiis, dum Conciones habent* (num. 1479.) quibus responsum fuit: *Id eis non licere, nisi in propria Ecclesia*. Ex quo Decreto colligimus, quod privilegia deferendi Canonicalia Insignia extra propriam Ecclesiam, ita sunt intelligenda, ut id liceat, quando Canonici capitulariter, vel in Processionibus incedunt, vel in alienis Ecclesiis sacras peragunt functiones, aut iisdem assistunt; Corpori siquidem concessa sunt, non Canonicis uti singulis. Quamobrem consequitur, quod Canonicus habens usum Rochetti, et Cappae extra Ecclesiam propriam concionaturus, aut aliam Ecclesiasticam functionem peracturus, uti non poterit privilegio Capitulo, et Cano-

3. An uti possint Clericis, et Caeremoniario, veste violacea indutis, eosque cogere ad sibi sic indutos serviendum in administratione Sacramento-

nicis unum corpus constituentibus concesso, nec proinde adhibere Rochettum, et Cappam, aut aliud honorificum Canonicale Insigne. Ne quis tamen sit, qui credat antedictum Sacrae Congregatiouis responsum accipiendum ita esse, ut Canonicis in propria Ecclesia liceat uti Cappa, nedum in Concionibus habendis, verum etiam in Sacramentorum administratione, cum generalis sit dictio *Non licere, nisi in propria Ecclesia*, quae nullam ponere limitationem videtur. Nam responsum relativum est ad Dubium super intelligentia privilegii extra propriam Ecclesiam; et Sacra Congregatio significare, et declarare voluit, quod non omnia, quae fieri possunt in propria, aeque licent in aliena Ecclesia; quin tamen id permissum censuerit, quod jura vetant, quale est administratio Sacramentorum cum Cappa, et non cum Superpelliceo. Decreti igitur sensus est, quod Canonici possunt in propria Ecclesia uti singuli conciones habere, aliasque omnes functiones non capitulares peragere cum Cappa, excepta Sacramentorum administratione: extra vero propriam Ecclesiam nullibi, et in nulla omnino functione eadem, vel aliis Canonicatus Insigniis uti posse. Haud tamen inficior in more positum esse in Basilicis Urbis Sacramentum Poenitentiae administrari tam a Canonicis, quam a Beneficiatis Stola imposita supra Cappam in propria Ecclesia. Improbanda ne erit hujusmodi consuetudo, immo ne potius retinenda? Si mihi licet proprium expromere sensum, crederem morem hunc posse retineri, difficile namque esset illum abrumpere, et certum est Regulares, vel ex consuetudine, vel ex privilegio Sacramentum Poenitentiae administrare solitos, Stola dumtaxat adhibita, sine superpelliceo. Lex igitur coarctari potest ad aliorum Sacramentorum administrationem Baptismatis scilicet, Eucharistiae, Matrimonii.

Quaeritur praeterea in eodem dubio. Num Canonicus, fungens officio Sacerdotis assistentis in Missa noviter ad Presbyteratus Ordinem evecto, debeat Cappam deponere? Nulla, quod sciam, est lex, quae in tali occasione, et officio usum Cappae prohibeat Canonico in propria Ecclesia (in alienis servanda est regula generalis, de qua supra), quamobrem necesse non est, ut Sacerdos Assistens illam deponat, sed aeque poterit cum illa, vel cum superpelliceo supra Rochettum hoc munus explere; non enim res est de conficiendo, aut administrando Sacramento, sed de simplici assistentia Celebranti praestanda. Quoniam vero contingere potest, ut Sacerdos assistens debeat, aut tangere Calicem post Consecrationem, aut quid aliud agere immediatè circa Sacramentum, proindeque stolam adhibeat; decens magis videtur, ut Cappam deponat, et induat Superpelliceum. Et revera si in Patriarchalibus, et insignioribus Urbis Basilicis, dum fit solemnis ostensio Sacrarum Reliquiarum Canonici, qui assistunt Episcopo, aut alteri Sacerdoti sacram peragenti actionem, Cappa deposita, Superpelliceum Rochetto imponunt, potiori jure, ob ratio-

rum, atque in aliis quibuscumque functionibus Ecclesiasticis non capitularibus, tam intra, quam extra Cathedralem? (a)

Et Sacra eadem Congregatio, exquisito prius voto alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto exarato, typisque evulgato, ad relationem Emi, et Rmi Dni Card. Cacciapiatti Ponentis, rescribendum censuit: In omnibus juxta votum, et quoad tertium detur Decretum generale: item simile Decretum detur quoad secundum ex Dubiis additionalibus, et ad Emum Ponentem ad mentem, resolutiones autem ad singula dubia sunt quae sequuntur.

Ad 1. *Negative quoad primam partem, Affirmative quoad secundam.*

Ad 2. *Affirmative ad primam partem, Negative quoad secundam,*

nem supra allatam maxime congruit, ut idem fiat, dum Canonicus assistentiam praestat Sacerdoti primum Sacrum Deo offerenti. Neque id adversatur S. Congregationis responso, quod, cum sit relativum ad Dubium: An teneantur deponere? facultatem importat, non inducit necessitatem. In hoc igitur crederem servari posse consuetudines Ecclesiarum.

(a) In qualibet Ecclesiastica functione illi adhiberi debent ministri, qui ad eam rite, diligenterque explendam sunt necessarii, juxta regulas traditas tam a Rubricis, quam a S. Rit. Congregatione Decretis. Certum porro est, quod Canonicis in functionibus non Capitularibus, praesertim extra Cathedralem jus nullum est cogendi Magistrum caeremoniarum, et Clericos violacea veste indutos ad sibi inserviendum. Visum est supra, Canonicos uti singulos extra propriam Ecclesiam in Ecclesiasticis functionibus vix, ac ne vix quidem a simplicibus Presbyteris distingui. Quaestio igitur coarctari debet ad functiones non Capitulares, quales sunt Missa privata, administratio non solemnis Sacramentorum in Cathedrali explenda. In his Canonicus eos adhibere potest ministros, quos exigit actio; Clerici vero, qui servitio Cathedrali sunt addicti, et inservire tenentur induti talari veste ejus coloris, quo illa in Ecclesia distinguuntur. Quod vero attinet ad caeremoniarum Magistrum, huic vestis violaceae usus competit, dumtaxat in functionibus Pontificalibus, non autem in Capitularibus. Siquidem rogata S. Rit. Congregatio: *An Magister caeremoniarum electus a Canonicis pro functionibus canonicalibus ex permissione Capituli, uti valeat veste violacea, tam praesente, quam absente Episcopo?* respondit *in Aquilana die* 22. *Januarii* 1735. *Affirmative tantum in functionibus Episcopalibus, ex dispositione Caeremonialis, non vero ex dispositione Capituli* (Vide *num.* 3878. *ad dub.* 3. videri etiam potest *Bituntina* 31. *Aug.* 1737. relat. sub num. 3915. *ad dub.* 19.). Quod si non licet Capituli Caeremoniario uti violacea veste in functionibus Capitularibus, multo minus ei licebit in aliis non Capitularibus; in iis videlicet, in quibus aliquis ex Canonicis, vel Missam celebrat, vel Sacramenta administrat, vel alteri Ecclesiasticae functioni incumbit.

et servandus modus praescriptus in Caeremoniali Episcoporum lib. 2. *cap.* 3. *num.* 1.

Ad 3. *Negative in omnibus,nisi habeatur Apostolicum Indultum, de quo certioretur Sac. Cong., et detur Decretum generale.*

Ad 4. *Affirmative ad primam partem, et quoad secundam, congruere quod Dalmaticae, et Tunicellae, si fieri potest, conformes sint Planetae Celebrantis, quia sacra haec indumenta non ministrorum ornatui, sed ecclesiasticae functionis decori inserviunt.*

Ad 5. *Affirmative ad primam partem, Negative ad secundam, et detur Decretum in una Urbis* 21. *Aprilis* 1690.

Ad 6. *Affirmative ad primam partem; Negative ad secundam, et dentur Decreta in Senen.* 20. *Julii* 1686. *in Aquilana* 22. *Januarii* 1735. *ac in Asculana* 24. *Septembris* 1788.

Ad 7. *Negative, et detur Decretum in Asculana* 24. *Septembris* 1788.

Ad 8. *Affirmative dum munus actualiter exercet, secus Negative, et detur Decretum in Patavina* 28. *Novembris* 1609. *et* 8. *Maii* 1617., *et in Viterbien.* 30. *Aprilis* 1701.

Ad 9. *Decretum* 29. *Decembris* 1628.,*quod relationem habet ad Caeremoniale Episcoporum lib.* 1. *cap.* 5. *authenticum esse; intelligendum tamen, quod non sit Caeremoniario locus in sedendo,quando actualiter suum exercere debet officium, et provisum in responsione ad* 8.

Ad 10. *Jam alias decisum, quod de Festo duplici min., vel. occurrente, vel translato,fieri possit in die Commemorationis omnium fidelium defunctorum, Missas tamen privatas dicendas de Requiem in Una Urbis* 5. *Octobris* 168.. *in Curien.* 19. *Junii* 1700. *ad dub.* 5., *et in Einsidlen.* 5. *Maii* 1736. *num.* 11. *ad alia dubia; quae Decreta S. C. declarat locum dumtaxat obtinere, si pro repositione Festi translati nullus supersit dies usque ad anni finem.*

Ad 11. *Capitulares omnes teneri obedire caeremoniarum Magistro in iis, quae Divinum Cultum respiciunt, eumdemque in sui muneris exercitio esse capitularium Directorem, non Famulum.*

Ad 12. *Negative quoad primam partem, Affirmative quoad secundam.*

Ad 13. *Quoad primum quaesitum relate ad Insignia coloris rubri Negative, et in casu, super tumulum opponi posse Triregnum simplex: ad secundum, servari posse consuetudinem recitandi unum dumtaxat Nocturnum, sed sine Invitatorio: ad tertium, Negative, et in casu dicendam primam Missam cum Oratione*, Deus, qui inter summos Sacerdotes etc.

DUBIA ADDITIONALIA.

Ad primum *Affirmative*,

Ad secundum *Negative in propria Ecclesia, etiam in Concionibus, aliisque functionibus, excepta Sacramentorum administratione, in qua utendum est superpelliceo, et stola, ut ad primum. Affirmative extra propriam Ecclesiam, et detur Decretum generale.*

Ad tertium in casu etc. *Negative*.

Et ita die 31. Maii 1817.

Facta autem per me subscriptum Secretarium Sanctissimo Domino Nostro relatione, Sanctitas Sua S. C. responsa approbavit, et confirmavit, et Decreta generalia, de quibus supra, typis impressa evulgari maudavit, Die 4. Junii 1817.

4387. DECRETUM GENERALE.

Pluribus Sac. Rit. Congregationis Decretis, ac praesertim in Urbinaten. diei 29. Januarii 1702. cautum est, ne Dignitatibus, et Canonicis Cathedralium Ecclesiarum, quamvis Pontificalium privilegio honestatis, liceat adhibere Palmatoriam, tam in Missis lectis, et privatis, quam in solemnibus, et pontificalibus, quod potiori jure de caeteris quibuslibet Ecclesiasticis functionibus in propria, et in aliena Ecclesia intelligendum est. Alias quoque, ac speciatim in una Dubiorum die 10. Septembris 1650., in Capuana 15. Julii 1651., et in Panormitana 12. Martii 1678. eadem Sac. Congregatio decrevit, ut Canonici, qui usu Cappae, et Rochetti donati sunt, hisce, aliisve sibi tributis honorum Insignibus utantur dumtaxat in propria Ecclesia: quod si privilegio polleant ea induendi etiam extra, nonnisi in Supplicationibus, aliisque Ecclesiasticis functionibus, quibus capitulariter, non autem uti singuli intersunt, ea possint adhibere. Ast, cum adversus haec, aliaque id genus Sac. Congregationis Decreta abusus haud mediocres irrepsisse dignoscantur, quemadmodum patet ex quaestionibus, et dubiis, quae soepenumero enodanda proponuntur; idcirco EE. PP. eidem Congregationi Praepositi, id impensissime connitentes, ut quae de Sac. Ritibus, et Coeremoniis providentissime sancita sunt, sarta tecta serventur; et si quae perperam, atque ab eorum dispositione plane absona invaluerint, auferantur: in Ordinario Conventu, habito sub infrascripta die; in Responsis ad dub. III., et ad II. ex additionalibus in una Dubiorum, de re utraque Generale Decretum, facto verbo cum SSiño, ferendum, atque edendum esse censuerunt: ideo declararunt. (*a*)

1. *In Sacris functionibus sive publicis, sive privatis, non licere Dignitatibus, et Canonicis, Superioribus Regularibus, Praelatis quoque Romanae Curiae, Protonotariis Apostolicis honorariis, aliisque omnibus, quocumque nomine nuncupentur, quibus ex jure non competit, etiamsi habeant ex Indulto usum Mitrae, Palmatoriam adhibere, nisi Apostolico privilegio donentur, vel hoc personale sit, vel Corpori cujus membra sunt attributum, ita tamen, ut non aliter eo uti possint, quam servatis modo, et forma, et cum limitationibus, et conditionibus in Apostolica concessione praescriptis.*

2. *Dignitatibus vero, et Canonicis, etiamsi gaudeant Indulto deferendi Cappam, et Rochettum tam in propria, quam in alienis Ec-*

(*a*) Vide supra adnotationes ad praecedentis Decreti signati ann. Dubium III. et ad II. ex Additionalibus 4386.

clesiis ; hujusmodi tamen , aliorumque Canonicalium Insignium usum extra propriam Ecclesiam , licitum esse dumtaxat quando capitulariter incedunt , vel assistunt , et peragunt sacras functiones , non autem, si intersint uti singuli , nisi speciale privilegium , nedum Collegium comprehendat , verum etiam singulariter , et distincte ad personas extendatur .

Et ita declaravit , decrevit , et servari mandavit , si SSmo videbitur . Die 31. Maii 1817. Facta autem relatione etc. per me infrascriptum Secretarium S. R. C. de praemissis SSmo Dño Nostro Pio VII. Pont. Max. , Sanctitas Sua Sac. Congregationis Decretum Apostolica confirmatione munitum , typis tradi , ac evulgari jussit , pridie Nonas Junii MDCCCXVII.

4388. CONIMBRIEN .

Instituit in Sac. Rit. Congregatione Franciscus ab Annunciatione Prior Regalis Monasterii S. Crucis Congregationis Canonicorum Regularium Magni Parentis Augustini per Lusitaniam Generalis Praelatus in suo Territorio exempto Nullius Dioecesis , ut emergentia Dubia resolvere dignaretur .

1. Cum Congregatio Canonicorum Regularium Sanctae Crucis Conimbricen. Ordinis S. Augustini in Lusitaniae Regno summopere desideret uniformitatem Calendarii in tota Congregatione , et in insigni Collegiata de Cedofeita , quae ex concessione Apostolica praedictae Congregationis utitur Calendario ; haberique non possit tam desiderata uniformitas in celebratione Festi S. Antonii Ulysiponensis, quod in Lusitaniae Regno sub ritu primae classis cum Octava celebratur ; propterea quod ob occurrentiam cum Festo SSmi Corporis Christi, quod etiam sub eodem ritu cum Octava privilegiata , veluti Epiphaniae celebratur, in primam diem Festo novem Lectionum non impeditam , sit aliquoties transferendum , qualis dies in praefata Collegiata de Cedofeita a quinta die Junii usque ad anni finem desideratur : idcirco humillimus EE. VV. Orator suppliciter deprecatur , ut hinc in posterum , quoties praedictum S. Antonii Festum die ipsi propria , idibus , scilicet , Junii , vel etiam die octava Festi celebrari nequierit ; diem Junii vigesimam tertiam designare dignentur , in qua , tamquam in die propria hoc Festum in tota Congregatione celebretur cum commemoratione vero Festi novem Lectionum tunc occurrentis , si usque ad anni finem ulla non fuerit dies non impedita, in quam Festum occurrens transferatur . (*a*)

(*a*) Octava solemnitatis SSmi Corporis Christi ex praescripto Rubricarum , et Decretorum S. R. C. pluribus gaudet privilegiis , quae inter illud praecipuum est , quod admittit dumtaxat duplicia occurrentia , sed non item translata , nisi sint duplicia primae , vel secundae classis , veluti habetur in *Ulysiponen. die* 5. *Maii* 1699. legen. in authentica hac collectione *tom.* 3. *pag* 293. *num* 3372. Verumtamen ad pietatem magis , magisque fovendam erga tantum Divinae charitatis mysterium non se difficilem praebuit Apost. Sedes supplicationibus Regum , et Episcoporum

2. Insignis praefata Collegiata de Cedofeita, quae in Suburbiis Civitatis Portuensis Lusitaniae Regni sita est, a die 5. Junii usque ad ultimum anni finem nullam in Calendario habet diem, quae novem lectionum Officio non sit impedita. Quomodo ergo praefata Collegiata se gerere debet in occursu Festi S. Annae, quod in Lusitaniae Regno, ultima Julii Dominica sub ritu duplici primae classis cum Octava celebratur, cum Festo S. Pan-

petentium ampliori aliqua praerogativa idem Festum decorari. Ideo quandoque indulsit, ut in aliquibus Dioecesibus, Provinciis, et Regnis ea solemnitate hoc Festum celebrari posset, ut dumtaxat admitteret duplicia primae, vel secundae classis, tam occurrentia, quam translata, vel tantum occurrentia: quandoque vero hanc Octavam elevavit ad instar solemnitatis Epiphaniae, intra cujus Octavam fit tantum de *Patrono*, *vel Titulari Ecclesiae*, *et Dedicatione ejusdem*, *non tamen in die octava*, quae excludit quodcumque Festum occurrens, licet sit ritus dup. primae classis (*Rubric. tit.* 7. *de octavis num.* 3.) Insigni hoc privilegio gaudet solemnitas Corporis Christi ex Apostolica concessione in Lusitaniae Regno; quamobrem si Festum dup. primae clas. occurrat in ipso die festo, vel in die octava, ulterius est transferendum, et infra Octavam locum tantummodo habere potest in casu occurrentiae. Casus aliquando datur occurrentiae Festi *S. Antonii Patavini*, quod eo in Regno solemnissimum est, ritumque obtinet primae classis cum octava; sed illud accidit incommodi in hujusmodi occurrentia Congregationi Canonicorum Regularium Sanctae Crucis Conimbricen. Ordinis S. Augustini, ut, posita hujusmodi occurrentia, usque ad anni finem nullam habeant diem vacuam pro repositione. Quid ergo agendum? Reducendumne erit tantum Festum ad ritum simplicem per accidens? id non patitur ejusdem celebritas. An vero, dum impedita est dies propria, alia certa nec in posterum immutanda pro responsione assignanda est, prout petitur? id adversatur Rubricarum regulae de translatione Festorum. Facile tamen est remedium, nam Sac. Rit. Congregatio suo generali Decreto huic incommodo occurrit *sub die* 30. *Martii* 1804. declarando, Festa duplicia secundae classis (potiori jure idem dicendum de Festis primae classis) pro quorum repositione usque ad anni finem nulla dies vacua supersit, *transferenda esse in proximiorem diem*, *etiam impeditam Festo semidup.*, *aut duplici*, *quod illo anno redigatur ad ritum simplicem*, *firmis remanentibus aliis declarationibus emanatis de Festis inferioris ritus in similibus casibus non transferendis*, *sed ad ritum simplicem redigendis*, (vide hanc collectionem tom. 5. num. 4342. littera A.) Igitur in specie proposita Festum *Sancti Antonii* a praefatis Canonicis Regularibus transferri posse videtur ad primam diem impeditam Festo ritus semidup., et in hujus defectu, ad proximiorem duplicem, omissa tamen Octava, nisi dies aliqui infra eamdem, a Festo computandi, supersint, veluti jubent Rubricae de Octavis.

taleonis Martyris Civitatis Portuensis, ejusque suburbiorum Patroni, quod Festum sub eodem ritu cum octava etiam celebratur? (*a*)

3. In Calendario Canonicorum Regularium S. Crucis Conimbricen. nullus in mense Decembris extat dies, qui Officio novem lectionum non sit impeditus. Quomodo ergo praefata Congregatio se gerere debet quando S. Andreae, vel Thomae Apostolorum Festum cum Dominica privilegiata occurrit? (*b*)

4. Cum sit decretum, quod occurrente Festo duplici majori die octava alicujus Festi recitandum sit de die octava, translato Festo duplici majori in primam diem non impeditam; quid erit agendum, quando usque ad anni finem, talis dies desideretur? (*c*)

(*a*) Ordo servandus est in celebratione Festorum, dum plura simul eadem die occurrunt. Nedum petenda ratio est a solemniori ritu, vel a sublimiori dignitate, verum etiam ab particulari relatione, quam Festum habet ad Ecclesiam, vel locum, ubi celebratur. Quamobrem jure Sac. Rit. Congregatio hanc servandam regulam dedit, ut in simili occurrentia *primo fiat de Festo Ecclesiae particularis* 2. *Ordinis, seu Religionis* 3. *Dioecesis*, 4. *Nationis*, 5. *Ecclesiae Universalis*. Ita die 23. *Junii* 1736. *in Einsidlen.* ad dub. 1., 20. *Maii* 1741. *in Vilnen.* ad dub. 6., et 29. *Januarii* 1746., *in Panormitana*, quae Decreta habentur in hac collectione *tom.*4.*num.*3895.3961.*et* 4031. Cum igitur *Sanctus Pantaleo* Civitatis Portuensis, et Suburbiorum sit Patronus principalis, anteferri debet in occursu Festo *Sanctae Annae*, quod licet eodem ritu cum Octava gaudeat, est tamen Festum Regni, quod ex praefata regula cedere debet Festo particularis Dioecesis. Quid ergo de Festo *S.Annae*, cum usque ad anni finem in Calendario dictorum Canonicorum Regularium nulla dies occurrat ferialis, aut ritus simpl., ad quam transferri valeat? an ad ritum simplicem per accidens reducendum? Huic occurrentiae provisum est per supra relatum generale Decretum *anni* 1804., ac propterea reponi poterit Festum *S.Annae* in proximiorem diem, etiamsi impedita sit Festo ritus semidup., vel etiam dupl.

(*b*) Casus, de quo in hoc dubio idem ille est, qui occasionem dedit saepe laudato Decret.*ann.*1804.,quippe quia cum Festa *Sanctorum Apostòlorum Andreae, et Thomae* sub anni finem celebrentur, et aliquando occurrunt in *Dominica* 1. *et* 4. *Adventus*,quarum prima reiicit Festa cujuscumque ritus; altera non alia admittit,praeter illa, quae sunt primae classis; facile est, ut nulla supersit dies vacua, pro eorumdem repositione; sed haud decere videtur, ut Festa secundae classis, quae,ut plurimum adnexum habent praeceptum audiendi Sacrum, et abstinendi a servilibus, redigantur ad ritum simpl. cum sola commem., et 9. Lectione historica: consulto idcirco S. R. C. sancivit, ut reponi possent in diem, licet impeditum Festo rit. semidup., vel etiam dup., generale Decretum extendens ad omnia Festa ejusdem ritus.

(*c*) Huic Dubio provisum est Decretis latis in *Hispalen* 21. *Novembris* 1735.*ad dub.*5., *et in una Ordinis Min. Capuccinorum die* 8. *Martii*

5. Humillimus Orator suppliciter deprecatur, ut in primam, vel secundam Dominicam Septembris transferre dignetur obligationem, quam ex legato a quodam Domino Gomes suo Monasterio relicto, habet celebrare fa-

1738., quae habentur in saepe laudata collectione *tom.* 4. *num.* 3889. 3921. Siquidem Festa duplicia, quae reponi nequeunt, redigenda sunt ad ritum simplicem, vel etiam, juxta diversas occurrentias, in aliquo casu omittenda. Regula generalis est, ut de iis fiat, tamquam de simplici, deficientibus diebus pro repositione, etiamsi occurrant cum Festis solemnissimis primae classis, ut illa sunt, *Ascensionis*, *et SSmi Corporis Christi*; veluti S. R.C. declaravit in una *Urbis*, *seu Ordinis Minor. Observ. S. Francisci ad dub.*3., et in *altera Ordinis Minorum S. Francisci Provinciae Conceptionis Regno Portugalliae ad dub.* 1.*sub diebus* 28. *Martii* 1775., *et* 22.*Aprilis* 1780. relat. in hac collectione *sub num.* 4229. *et* 4246. Quod si incidant in solemnitates Paschatis, et Pentecostes, aut in alterum ex duobus sequentibus diebus; S. R. C. primum ampliavit judicium, ut rem maturius examinaret, ut ex supra relato *Decreto anni* 1775., deinde vero, quaestione iterum proposita ad dub. 1. et 2., videlicet „ An in casu, quo in Dominica Paschae, et Pentecostes occurrant officia semiduplicia, et duplicia minora, pro quorum translatione locus non supersit in toto anni Ecclesiastici decursu, de ipsis fieri debeat commemoratio in eadem Dominica Paschae, et Pentecostes, in Vesp. et Laud. et Missis; an vero debeant prorsus omitti, in casu etc. „ ? an de iisdem semiduplicibus, et duplicibus possit fieri commemoratio in Feria II. et III. Paschae, et Pentecostes in utrisque Vesp., Laud. et Missa ? „ in altera Congregatione, *sub die* 15. *Junii* 1776. respondit: *Negative ad primam partem*; *affirmative ad secundam*, et idipsum confirmavit in laudato Decreto *anni* 1780. Sed cum ex multiplici Festorum Sanctorum additione, in quibusdam Dioecesibus, aut Ecclesiis particularibus, aut Ordinibus Regularibus tot occurrant Festa ritus dup., ut pro eis reponendis, dum transferri debent, desint dies feriales, aut ritus simplicis, a S. Rit. C. indultum aliquando fuit, ut hujusmodi Festa rit. dup. reponi possent in dies impeditos Festo rit. semidup., cum Commemoratione tamen Festi, quod locum cedit, ad utrasque Vesperas, et Laudes, ac 9. Lectione historica. Hoc privilegio donatae fuerunt *Patriarchales Basilicae Vaticana*, *et Liberiana*, illudque postea, iisdem concurrentibus circumstantiis redundantiae Festorum duplicium, et deficientiae Feriarum, aut Officiorum ritus simplicis, ad alias Ecclesias, Dioeceses, et Regulares Ordines extensum fuit. Qui autem hoc gaudent privilegio, ita debent eo uti, ut nonnisi tot transferant Officia rit. dup. in dies rit. semid., quot prope anni terminum deficiunt dies vel feriales, aut simplices pro eorumdem repositione. Consulendum etiam est, ut, si fieri potest, in singulis mensibus aliqua saltem dies supersit ritus semid.; ut praesertim in Altaribus privilegiatis celebrari possint Missae de Requiem. Id declaratum video a S. Rit. C. sequenti Decreto diei 12. Novembris 1814., quod licet peculiare sit pro quibusdam Mo-

ciendi quotannis in die 10. Decembris unum Sacrum solemne in Sacello S. Eulaliae dicato, quod non longe ab alvo fluvii Munde est situm, cum propter frequentes, cupiososque imbres, tumidae inundationes Monde tunc temporis esse soleant, et praedictum S. Eulaliae Sacellum fluvialibus inundationibus undique circumdatum videatur, quod cum pietati obsit fidelium, qui, semotis tam gravibus difficultatibus, vitaeque periculis devotionis, cultum S. Eulaliae tributari libenter accederent: idcirco supradictus Prior, ac Generalis, et humillimus Orator reverenter jam supra memoratam deprecatur gratiam.

Et S. eadem Congregatio, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto pandita, typisque evulgata, referente Emo Domino Cardinali Vidoni, respondendum censuit, ut infra, videlicet.

Ad 1. *Festum S. Antonii in casu etc. transferendum in proximiorem semiduplicem cum istius commemoratione tam in Laudibus, quam in utrisque Vesperis, et nona Lectione historica: in defectu autem semiduplicis ad proximiorem duplicem item cum istius Commemoratione etc. ut supra, et quoad Octavam serventur rubricae.*

Ad 2. *In praefato occursu faciendum esse Officium S. Pantaleonis, translato Festo S. Annae, servata forma responsionis, ad primum.*

nialibus Ordinis S. Benedicti, regulam praebere potest pro similibus concessionibus.

,, Pisauren. In Calendario, quo ,, utuntur Moniales Ordinis S. Benedicti in Asceterio Civitatis Pisauri ,, tot occurrunt Festa rit. dup., ut saepenumero, deficientibus diebus ritus ,, simplicis, vel ferialis, ac propterea ,, liberis, pro illorum repositione, quae ,, juxta rubricas transferenda sunt, plura necessario reduci debeant ad rit. ,, simpl, qui dicitur per accidens. ,, Ut autem Abbatissa, et Moniales ,, huic incommodo consulerent, ,, humillime petierunt a SSmo Dño ,, Nostro Pio VII. Pont. Max. facultatem ea reponendi in dies ritus semidup., prout indultum novissime ,, fuit Capitulo, et Canonicis Ecclesiae Cathedralis Pisauri: remissis ,, autem a Sanctitate Sua hujusmodi ,, precibus ad S. Rit. Congregationem, ,, haec benigne concessit iisdem Mo-

,, nialibus, ut Festa duplicia, quae ,, juxta ipsarum Calendarium occurrunt in Dominicis privilegiatis, vel ,, Octavis, Feriis, et Vigiliis item ,, privilegiatis, vel aliis diebus solemnioris ritus Festo impeditis, si ,, desint prope anni finem dies simplices, vel feriales, in quos transferri possint, tunc transferantur ,, in dies Festorum semiduplicium, ,, ita tamen, ut de Sancto, qui locum cedit, fiat commemoratio in ,, Missa, Laudibus, et utrisque Vesp. ,, cum 9. Lectione historica; declaravit insuper, tot dumtaxat duplicia frui posse privilegio repositionis in dies ritus semidup. quot prope anni terminum decrunt dies feriales, aut ritus simplicis: translationem vero ita faciendam esse, ,, in proximiores dies, ut in singulis mensibus aliqua dies ritus semidup. supersit pro celebratione Missarum de Requiem.

Ad 3. *Jam decisum in Decreto generali diei* 13. *Martii* 1804.

Ad 4. *Dentur Decreta in Hispalen.* 21. *Novembris* 1735., *et Ordinis Minorum Capuccinorum* 8. *Martii* 1738. *videlicet = Sanctos, qui in fine anni supersunt, quoties toto anni decursu de illis celebrari non valeat, tunc in illo anno diebus eorum propriis considerandos esse tamquam simplices, faciendo illorum Commemorationem, ut fit in semiduplicibus cum nona Lectione ad matutinum composita ex omnibus eorum Lectionibus propriis secundi Nocturni ad modum unius.*

Ad 5. *Ad D. Secretarium cum SSño.* *Die* 31. *Maii* 1817.

Facta autem per Me infrascriptum Secretarium de praemissis SSño Dño Nostro Pio VII. Pont. Max. relatione, Sanctitas Sua *S. Congregationis sensum adprobavit, et confirmavit; concessitque, ut Solemne sacrum ex legata obligatione quondam Dñi Gomes die* 10. *Decembris ad Sacellum S. Eulaliae persolvendum celebrari queat in prima mensis Septembris Dominica, non omissis commemorationibus de officio occurrenti. Atque ita servari mandavit, contrariis non obstantibus quibuscumque. Die* 4. *Junii* 1817.

3489. TURRITANA,
SEU ORDINIS MINORUM CONVENTUALIUM
S. FRANCISCI.

Quoad S. Antonii Patavini Festum, instante Ministro Generali dicti Ordinis, Sac. Rit. Congregatio, ad relationem Eñi, et Rñi Domini Cardinalis Cacciapiatti Ponentis, respondit: *Manuteneri in privativa possessione ad formam Decretorum.* *Die* 31. *Maii* 1817. (*a*).

(*a*) Species haec erat. Fratres Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci, sive ex privilegio, sive ex immemorabili consuetudine sunt in privativa possessione celebrandi solemne *Festum S. Antonii Patavini die* 13. *Junii*, praeviis publicis precibus per dies tres supra decem cum sequenti octiduo, et Responsorio. Item, devuta supplicatione instituta, ejusdem Sancti simulacrum processionaliter cum pompa circumferendi, ac insuper quaeritandi eleemosynas.

Nemo eos turbavit a pacifica hac possessione in Civitate, et Dioecesi Turritana, praesertim *post annum* 1742., quo tempore, insurgentibus adversus Parochis, et praefatum privativum jus impugnare conantibus, lite contestata coram Turritani Antistitis Vicario Generali, is favore Conventualium sententiam dixit, reiecitque Parochorum instantiam. Novissime tamen, hoc est *anno* 1814., excitata iterum fuit controversia a Parocho S. Donati. Delata quaestione ad Sac. Rit. Congregationem, re mature discussa, Eñi Patres eidem praepositi, cum plene constare agnovissent de bono jure Fratrum Conventualium, eosdem manutenendos esse in privativa possessione decreverunt, prout alias resolutum fuerat, praesertim vero in causa *Cremonen.* die 22. Novembris 1664. et 11. Aprilis 1667. in *Urbana* die 22. Martii 1710. legen. in hac collectione *num.* 2254., 3676.

4390. ASTEN.

Aloysius Biandra Sacerdos Taurinen., olim Canonicus Regularis, et per Breve Sa. Mem. Pii Papae VI. Abbas perpetuus Congregationis Lateranensis cum omnibus privilegiis Abbatibus competentibus, actualis Archipresbyter Ecclesiae parochialis antedictae suppressae Congregationis, loci Neyve Dioecesis Asten. supplices porrexit preces Sac. Rit. Congregationi, quatenus declarare dignaretur, sibi licere in Ecclesiasticis ejusdem Paroeciae functionibus, uti Abbatialibus privilegiis in memoratis Literis expressis, non obstante sequuta dictae Congregationis suppressione, dummodo non adsit Episcopus.

Et S.R.C., referente Emo, et Rmo Dno Cardinali Cacciapiatti, respondendum censuit: *Negative, et consulendum Sanctissimo pro usu personali Mozzettae ad instar aliorum Parochorum. Die* 31. *Maii* 1817.

Facta autem per me infrascriptum Secretarium de praemissis SSmo Dno Nostro relatione, Sanctitas Sua Sac. Congregationis sensum laudavit, concessitque Archipresbytero Oratori in omnibus parochialibus functionibus usum Mozzettae dumtaxat, instar aliorum Parochorum, contrariis non obstantibus quibuscumque. *Die* 4. *Junii* 1817.

4391. URBIS, ET ORBIS.

Studio pietatis incensus in BEATISSIMAM VIRGINEM Doloris gladio transfixam Sanctissimus Dominus Noster PIUS SEPTIMUS Pontifex Maximus, jam inde ab anno 1814. die 18. Septembris benigne praeceperat Festum ipsius tertia Dominica Septembris in universo Catholico Orbe celebrari, prout Ordini Servorum Mariae, et quibusdam aliis Locis jampridem concessum fuerat: quoties vero in ea Dominica incideret vel dies octava Nativitatis ejusdem B.V., in qua Festum habetur, Sanctissimi ipsius Nominis, vel Festum S. Matthaei Apostoli, quae duo dumtaxat in Calendario Ecclesiae Universae eo die impedimento esse possent, decrevit, ut ipsum Dolorum Festum in aliam proximiorem Dominicam transferretur non impeditam Officio ritus duplicis primae, vel secundae classis (*a*). Cum autem peculiaria quaedam Festa Dioecesium, ac Locorum facile possint quandoque in eadem tertia Dominica Septembris occurrere, vel in proximiori, ad quam Festum Dolorum transferendum foret, nonnulla proposita sunt dubia, nimirum.

1. An simul occurrente Festo Dolorum cum die octava Patroni, Titularis, aut Dedicationis Ecclesiae, quae, licet sit rit. dup. min., ex Rubricarum tamen praescripto praevalet Festo etiam rit.dup.maj., fieri debeat de eodem Festo Dolorum, an potius de Octava?

2. In casu translationis, si in sequentibus Dominicis, in quarum altera reponendum esset Festum Dolorum, occurrat aliud Festum ejusdem B. M. V., vel de Mercede, vel Rosarii, Puritatis, Maternitatis, etc. sub eodem ritu dupl. maj., faciendumne erit de occurrente, an de translato?

(*a*) Vide Decretum concessionis *pag.* 199. *num.* 4363. quod legitur *Tom. V. collectionis*

3. Si omnes Dominicae usque ad Adventum fuerint impeditae; omittendumne erit eo anno Festum Dolorum; an potius transferendum juxta Rubricas in primam diem non impeditam post Dominicam tertiam Septembris?

SANCTISSIMUS DOMINUS NOSTER horum Dubiorum examen commisit Rmo Domino S. R. C. Praefecto, Promotori Fidei, ejusdem S. Congregationis Assessori, mihique subscripto Secretario: quamobrem, re mature discussa in conventu habitu coram praefato Rmo Praefecto, responsum fuit.

Ad 1. *Negative ad primam partem; Affirmative ad secundam.*

Ad 2. *Affirmative ad primam partem; Negative ad secundum.*

Ad 3. *Negative ad primam partem; Affirmative ad secundam.*

Praeterea, ad amputandas quaestiones, quae ulterius ex non praevisis casibus oriri possent, si Sanctissimo videbitur, moderando Decretum 18.*Septembris* 1814., *declaratum fuit per modum regulae generalis, quod, impedita Dominica tertia Septembris ob occursum Festi rit. dupl.* 1. *vel* 2. *clas. vel diei octavae Patroni, Titularis, Dedicationis etc., praefatum Festum Dolorum transferri debeat in proximiorem Dominicam, etiam si incidat cum Festo ritus dup. min., dummodo non sit dies octava Patroni, Titularis, Dedicationis etc., quae licet gaudeat ritu dup.min., nihilominus, cum transferri nequeat, ab hac regula excipitur, ut provisum est supra ad primum.*

Et facta per me infrascriptum Secretarium relatione, Sanctissimus, in omnibus benigne annuendo, praefatas responsiones, et declarationes approbavit, et confirmavit, et per Decretum Generale publicari mandavit. *Die* 19. *Augusti* 1817.

4392. NULLIUS
PROVINCIAE COMPOSTELLANAE.

Capitulum insignis Collegiatae Ecclesiae Oppidi Villafranca del Vierzo olim Dioecesis Astoricensis, in praesens vero Nullius in Hispaniarum Regno Legionensi, ope supplicis Libelli ad Sac. Rit. Congregationem accessit, solutionem efflagitans sequentium Dubiorum, videlicet.

1. Utrum Capitulum Oppidi Villafranca, cum ulterius non utatur Calendario Toletano, possit Astoricensi Ordinario uti? Et quatenus negative, quo Calendario uti debeat supradicta Capitularis Ecclesia? (*a*)

(*a*) Calendarium Romanum universale est, et ad totum catholicum orbem extenditur. Quapropter Calendaria particularia Dioecesium, Ecclesiarum, ac Ordinum Regularium in eo tantum differunt ab illo, quia retentis Officiis, quae omnibus praeceptive communia sunt, alia his adduntur, quae peculiariter pertinent ad Dioeceses, Ecclesias, seu Religiones, ut illa sunt Titularis, Patroni principalis, Dedicationis, et alia, quae forte locum habent, vel ratione corporum, et Reliquiarum insignium, vel ex concessione Apostolica. Neque iis, qui proprium Calendarium non habent, licet assumere Calendarium unius, vel alterius Dioecesis, quia, ut diximus, unum dumtaxat est Calendarium Romanum, quod universale sit. Id adeo

2. An, ad vitandum feriale Officium possint in Feriis subrogari nonnullorum Sanctorum Officia, quorum recitatio non est Oppido Villafranca concessa, sed tantum nomina descripta sunt in notula elaborata anno 1744., ac dein aliqua ex parte mutata anno 1793. ? (*a*)

verum est, ut supplicanti Clero *Civitatis, et Dioecesis Brugnaten.* pro facultate sese conformandi *Calendario Metropolitanae Januensis* cum proprium non haberet; Sac. Rit. Congregatio respondit sub die 16. Septembris 1673.: *Utantur Calendario Romano*. Vide hanc collectionem *tom* 2. *num.* 2502. Cum itaque Capitulum Oppidi de Villa Franca del Vierzo minime modo pertineat ad Dioecesim, vel Toletanam, vel Astoricensem, sed *Nullius* denominetur, et sit; plane consequitur, non posse arbitrarie in persolvendis horis Canonicis ordinem sequi *Calendarii Astoricensis*, sed debere universali Romano uti, additis illis tantummodo Festis, et Officiis, quae, ut notatum est, vel proprie ad eam pertinent Ecclesiam, vel ab Sede Apostolica eidem sunt indulta.

(*a*) Nemini licet, quacumque dignitate sit decoratus, addere Calendario aliqua pro lubitu Officia, licet Sanctorum sint, qui in Ecclesia universali coluntur, et in Martyrologio Romano locum habent. Non pro omnibus enim Sanctis, vel juxta antiquum Ecclesiae morem, vel formaliter canonizatis Officium pro Ecclesia Universali indultum est, licet in aliquibus locis ex Apostolica concesione recitetur, quin eadem, Apostolica Sede inconsulta, ad alias Dioeceses, Ecclesias, aut Regulares Ordines extendi valeat. Ideo Sac. Rit. Congregatio sub die 22. *Aprilis* 1741. in una *Vilnen.* respondit ad dubium quintum: *Satis vulgatum, pluribusque Decretis firmatum est Officia particularibus locis concessa, quamtumvis Sanctorum in Martyrologio Romano expressorum, Sede Apostolica inconsulta, non posse ab aliis recitari.* In saepe dicta collectione *tom.* 4. *num.* 3961., et in *Polona* die prima Decembris 1742. ad 1. quo quaerebatur: An servari posset consuetudo recitandi quaedam Officia ex adprobatis pro aliqua Dioecesi, licet non constaret de extensione ad alias, respondit: *Serventur Decreta a S. R. C. edita super Officiorum recitatione. Qui autem particularia Officia recitare desiderant, instent pro illorum approbatione, vel concessione.* Ibidem num. 3985. Similiter cum in Dioecesi Varsavien. mos invaluisset recitandi Officia aliquorum Sanctorum, quin constaret de Apostolica concessione, S. R. C. expresse declaravit *sub die* 7. Maii 1746. ad dubium 4.: *Non posse continuari*, dicta collect. *num.* 4033. Servanda quippe sunt Decreta generalia, quae Breviario Romano praeficiuntur. Quod si aliqua adsit Reliquia insignis, vel Corpus alicujus Sancti ex descriptis in Martyrologio Romano, quamvis in Calendario universali nulla ejusdem memoria fiat; Festum tamen peragi poterit cum Officio, et Missa, in ea dumtaxat Ecclesia, in qua Corpus, et Reliquia asservatur, dummodo tamen constet de identitate, juxta modum *a Trid. Synodo praescriptum sess.* 25. *Decret. de invocat. venerat., et Reliq. Sanctorum*, rite probata. Enimvero Festa illa Sanctorum, de quibus quaestio proponitur in hoc dubio, proprie

3. An haec subrogatio sit licita, quando dubitatur de exacta prolationis forma tam ferialis, quam parvi Officii B. M. V. (*a*)

4. Utrum huic Oppido Villafranca extendatur Decretum in Pernabucen. 14. Septembris anni 1745. (*b*)

non pertinent *ad Capitulum de Villafranca*, quia non affertur aut ulla qualitas relationis desumenda ab Ecclesiae Titulo, vel Patronatu, aut Apostolica concessio: et certum est eamdem recitandi consuetudinem recentem esse, cum antiquior notula anno 1744. consignetur: idcirco omittenda in posterum omnino sunt. Eoque magis quia ex expositione dubii nequimus assequi, an haec Festa certis diebus sint perpetuo affixa, an potius ad opportunitatem accommodentur. Nam cum in eodem exponatur, *an ad vitandum feriale Officium possit in Feriis subrogari nonnullorum Sanctorum Officium etc.*? Jure potest dubitari, quod arbitraria sit, et varia in singulis annis dispositio Officiorum illa in Ecclesia, ne unquam vel raro saltem ferialibus Officiis locus supersit. Quidquid tamen de hoc sit, vel Officia affixa sint certis diebus, vel pro lubitu Feriis subrogentur, semper verum est ad evitanda ferialia Officia inductam consuetudinem addendi Calendario de Villafranca tot Sanctorum Officia sine titulo, relationis, aut Apostolicae concessionis, quod repugnant Pontificiis Constitutionibus, et S. R. C. Decretis.

(*a*) Silentio potius praetereundum, quam discussioni subjiciendum fuisset hoc Dubium. Non enim credi potest Ecclesiasticos viros, qui componunt Capitulum de Villafranca, crassae adeo fuisse minervae, ut prorsus ignorarent formam recitandi feriale Officium, aut alterum, quod parvum dicimus B. M. Virginis. Qui tali ignorantia tenetur, sub gravi debet haurire scientiam, quam ejus exigit status, et conditio. Omnes enim, qui ecclesiasticam militiam sequuntur, et ad horas canonicas obligantur, ut easdem rite possint ordinare, Rubricarum scientia pollere debent. Neque ignorantia eos excusat a culpa, cum haec nequeat non esse crassa, et supina.

(*b*) Pro diversitate casuum, et circumstantiarum Sac. Rit. Congregatio varie quandoque respondit; unde est, ut qui simplici responsioni insistunt, nec casuum diversitatem attendunt, eam inconstantiae insimulant; hi tamen queruntur immerito, censentes responsa adversis frontibus pugnare. Cum enim saepe saepius decidendi ratio a consuetudine petenda sit; nil mirum si aliquando S. Congregatio respondisse videatur secus, ac alias fecerat. Exemplum habemus in proposito Dubio, quod versatur circa additionem Officii parvi B. Mariae Virginis horis Canonicis, quae publice in Choro recitantur in diebus ferialibus, et ritus simplicis. Non enim omnibus aeque hoc onus injunctum est, sed iis dumtaxat, qui consuetudinem habent. Sanctus Pius V. in Constit. *Quod a nobis postulat etc.*, quae Breviario Romano praeficitur, declaravit illos, qui Divinum Officium recitare tenentur, dum illud private recitant, non esse simul adstrictos ad aliud parvum B. Mariae Virginis; voluit tamen omnino servari consuetudinem illarum Ecclesiarum, *in quibus Officium parvum B. Mariae Vir-*

5. Utrum tolerari possit consuetudo ignoti initii legendi Missam conventualem de Feria, vel Vigilia, dum in Choro dicitur Hora Prima; an saltem sine cantu legi possit post Nonam, assistentibus iis, qui ad Chori servitium sunt adstricti? (*a*)

ginis in Choro dici consueverat. Hinc Sac. Rit. Congregatio propositis super hac re quaestionibus, inhaerendo *Pianae Constitutionis* dispositioni, semper rationem habuit Ecclesiarum consuetudinis, qua attenta, juxta diversam casuum exigentiam, vario modo respondit, quin sibi contradiceret. In *Pernabucen.* tuto omitti posse in Choro Officium parvum declaravit, quia expositum fuerat: *Nullam adesse consuetudinem praedictum Officium parvum recitandi*. Sed ut cauto procederet, neque videretur decidendi rationem petiisse a tenuitate Praebendarum, aut a consuetudine, si quae forte erat, dispensasse, simul addidit clausulam: *non abrogata tamen consuetudine, quae in contrarium forte vigeret*. Vide in hac Collectione *tom.* 4. *num.* 4027. Atqui in Ecclesia Capitulari Oppidi de Villafranca vigebat consuetudo recitandi in Choro Officium parvum, et haec per contrarium inductum morem abrogata non est, ideo ad eam trahi nequit antedictum Decretum in *Pernabucen.*, in qua asserebatur, non adfuisse consuetudinem. Videtur idcirco, Capitulum Oppidi Villafranca absolvendum non esse ab onere recitandi Officium parvum B. Mariae Virginis in Choro diebus ferialibus, et ritus simplicis, veluti alias declaraverat eadem Sac. Congregatio in Decretis legen. in hac collectione *num.* 141. 254. 1587. *ad* 3.

(*a*) Duas partes hoc dubium habet. Primum quaeritur: num servanda sit consuetudo legendi Missam Conventualem de Feria, vel Vigilia, cum in Choro dicitur *hora Prima*: deinde vero; num saltem sine cantu legi possit *post Nonam*? Nonnisi crassa Rubricarum ignorantia hisce quaestionibus causam praebere poterat. Quis enim est, qui nesciat, Missam de Feria, aut de Vigilia, dum in Choro duo conventuales cantandae sunt, matutinis omnibus horis persolutis, ad *Nonam* usque inclusive canendam esse? Servandus quippe est ordo a Rubrica praescriptus *tit.* 15. *num.* 2. Audiendus *Meratus* hoc loc. addit. *ad Gavantum num.* 3. *Observare libet cum Turrino* part. 2. sect. 5. cap. 2., *quod si cantandae sunt plures Missae ob occursum Feriae majoris*, V. G. *cum Festo duplici*, *cantetur Missa de Feria post Nonam*, *de Sancto post Tertiam .... quia Rubrica generalis expresse praescribit Missam de Festo cantari post Tertiam*, *de Feria post Nonam*. Neque ordinem hunc invertere licet, veluti declaravit S. R. C., praesertim in *Nucerina* 16. Februarii 1630., *ac in una Ordinis Eremitarum Camaldulensium* 22. Januarii 1701. et 19. Januarii 1743. legen. in hac collect. *num.* 704. 3426. *ad dub.* 1. 3987. *ad dub.* 3. Id autem tanto cum rigore servandum est, ut nec prodesse valeat ad praescriptionem inducendam consuetudo, etsi immemorabilis, ut ex ejusdem Sac. Congregationis Decretis *in Polana* 9. Maii 1639. *in Imolen.* 7. Julii 1759., et in *Venusina* 9. Augusti 1760. legen. in hac collectione *num.* 3937. 4128. 4144. At in pro-

6. **An omisso officio Dedicationis Ecclesiae Cathedralis Astoricensis, possit illud Collegiatae Oppidi Villafranca celebrari, cujus Templum tantum benedictum esse memoria extat, cum vetus perierit igne absumptum anno 1754. ?** (*a*)

posito dubio duplex detegitur error nullo modo excusandus. Alter est ordinis inversi, quoad horam celebrandi Missam de Feria: alter versatur circa modum persolvendi in Choro *horam Primam*, dum ad Aram fit feriale Sacrum, ita ut duo actiones distinctae, et successivae confunduntur, et quodammodo, ut ita dicam, compenetrantur. Praeceptiva sunt verba rubricae, quae jubent, quod Missa, vel de Sancto, vel ferialis, statutis horis in Choro persolutis, succedat, *Missa Conventualis sequenti ordine DICI DEBET. In Festis duplicibus etc., dicta hora Tertia. In Festis simplicibus etc., dicta hora Sexta In Adventu etc. Missa de tempore DEBET CANTARI POST NONAM*. Qui sane ordo tam stricte obligat, ut horam Missae de tempore variari non liceat, *quamvis sint dies solemnes*. Quod si non licet, dum in Choro horae canonicae persolvuntur, in altera eiusdem Ecclesiae Cappella aliam peragi functionem, aliasve preces recitari: ut respondit Sac.Congreg. *in Neritonen* 15. *Januarii* 1659. in hac collect. *num.* 1820.; multo minus licebit in eodem Choro, eodemque tempore Missam celebrari de Feria, et horam Primam recitari, ac duas actiones distinctas, ac successivas simul confundere. Poteritne tamen ferialis Missa *post Nonam*, adstante Clero, legi sine cantu? Id quaeritur in secunda dubii parte. Regula servanda est, quae jubet Missas omnes conventuales, utpote solemnes, cantandas esse. Sac.Rit.Congregatio sub die 3. Augusti 1737. *in Urbevetana super Dubiis* interrogata: *An quoties ex praescripto rubricae celebrandae, et cantandae sunt in Ecclesia Cathedrali plures Missae, liceat aliquam ex illis planam celebrare?* absolute respondit: *Negative*. Habetur in eadem collectione *num.* 3913. *ad dub.* 11.

(*a*) Capitulum, quod nullius est Dioecesis solemniter celebrare debet dumtaxat anniversariam diem Consecrationis propriae Ecclesiae, dummodo tamen indubia documenta evincant, eamdem certo consecratam fuisse. Unum quippe satis est dubium, ne Officium de Dedicatione fiat. Ita respondit S. R. C. in Alexandrina 18. Augusti 1629. *Non posse celebrari Festum Consecrationis illius Ecclesiae, quam certum est, non fuisse consecratam, IMO NEQUE SI EST DUBIUM*. Vide hanc collectionem *num.* 679. Igitur si vel simplex dubitandi ratio satis est, ne Dedicationis Officium recitetur, multo minus peragi Anniversarium poterit, si certum est, Ecclesiam simplici Benedictione, non autem Pontificalibus Caeremoniis ad Divinum cultum, et Sacrorum usum fuisse deputatam. Ad rem facit alterum Decretum *in Taurinen.* die 21. Martii 1795. scilicet, *non debere Officium peragere Dedicationis propriae Ecclesiae, quae non est consecrata*. Ibid. *num.* 4314. Neque prodest, quod nova Ecclesia suffecta fuerit Templo solemni ritu consecrato, sed igne consumpto. Etenim reco-

7. An officium S. Turibii Episcopi, et Patroni Astoricensis, quod fixum est Feriae secundae post Dominicam in Albis, quodque eodem die in Oppido Villafranca recitatur cum obligatione audiendi Sacrum, debeat sub ritu duplici 1. vel 2. classis celebrari cum Octava? (*a*)

8. Utrum publicae venerationi exponi, ac processionaliter deferri possint Sanctorum Reliquiae, de quarum identitate, et authenticitate, certo non constat? An de ipsis Officium recitari valeat in Ecclesia, in qua asservantur? (*b*)

lenda non est memoria Dedicationis illius Ecclesiae, quae vel amplius non extat, vel temporis injuria ob aliquod infortunium magna in parte dejecta, aut consumpta, consecrationis decus amisit. Videri possunt Decreta in *una Hollandiae* 2. Julii 1685., et in alia *Nullius Balneariae* 15. Septembris 1815. legen. in hac collectione *num*, 2940. *ad* 1. *et* 2., 4366. *ad* 1., ac praeterea *Cavalerius* tom. 1. cap. 1. Decret. 4. circa finem, et *Tetamus* in Appendic. ad Diarium cap. 4. num. 5.

(*a*) Cum Capitulum de Villafranca nullius sit Dioecesis, nec ullam habeat relationem ad Astoricensem, non tenetur, nec potest celebrare Festum *S. Turibii Episcopi* tamquam Patroni principalis ejusdem Astoricensis Dioecesis. Quoniam vero ex dubio discimus ejusdem *S. Turibii* Festum affixum esse Feriae secundae post Dominicam in Albis, e re nostra ducimus hic recolere, quae S. R. C. nuperrime declaravit tam in causa *Tuden.*, quam *in generali Decreto* supra relat. *sub numeris* 4377. 4378. relate ad Festum *Annunciationis B. Mariae Virginis* transferendum in dictam Feriam secundam, aliquando quoad Chorum, et Forum, quandoque quoad Chorum dumtaxat juxta diversas occurrentias. Cum enim decisum fuerit per modum regulae generalis, quod, translato Festo Annunciationis ad Feriam secundam post Dominicam in Albis simul cum praecepto audiendi Sacrum, et abstinendi a servilibus, huic cedere debeant Festa etiam altioris ritus Patroni principalis, Titularis, vel Dedicationis Ecclesiae: maxime decet, ne illi Feriae fixe assignetur ulla ex his solemnioribus festivitatibus; immo expedire videtur, ut si aliquod Festum ritus duplicis primae, vel secundae classis, illi affixum reperiatur, veluti in casu proposito illud est *S. Turibii Episcopi* in Dioecesi Astoricen.; exhibeantur preces S. Rit. Congregationi pro perpetua commutatione diei. Ita a Monachis Cassinensibus provisum fuit *Festo S. Benedicti*, quod occurrens in majori hebdomada, reponebatur in Feria 2. post Dominicam in Albis; verum ad evitandum occursum cum translatione *Festi Annunciationis B. Mariae Virginis*, ex indulto *Sa. Mem. Benedicti XIII.* et decreto *Sac. Rit. Congregationis* in *Fulden* 6. Septembris 1727. modo transfertur ad Feriam 3. Vide in hac collectione *num.* 3823.

(*b*) Certum exploratumque est omnibus, Reliquias Sanctorum nec processionaliter deferri, nec publicae venerationi exponi posse, nisi fuerint ab loci Ordinario diligenter recognitae, adprobatae, et, ne fraus fiat, ejusdem Ordinarii firmatae sigillis.

Et Sac. eadem Congregatio, audito prius voto alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto pandito, typisque evulgato, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Bardaxi dictae causae Ponentis, respondit.

Ad 1. *Negative, et adhibendum esse Calendarium Romanum, exceptis Officiis peculiariter concessis Clero dumtaxat Urbis, vel totius Status Ecclesiastici, vel Italiae, cum Insulis adjacentibus; iis vero additis, quae juxta Rubricarum Regulas, et generalia S. R. C. Decreta, ejusdem Ecclesiae Oppidi Villafranca del Vierzo vere sunt propria.*

Ad 2. *Negative.*

Ad 3. *Negative, et serventur Rubricae.*

Ad 4. *Negative.*

Ad 5. *Negative, et serventur Rubricae.*

Ad 6. *Negative.*

Ad 7. *Cum Capitulum Oppidi de Villafranca modo minime pertineat ad Dioecesim Astoricen., sed Nullius sit, omittere debet officium S. Turibii, ut proprium ejusdem Astoricen. Dioeces., cujus est Principalis Patronus.*

Ad 8. *In casu, de quo agitur, Negative ad utramque partem. Et ita etc.* Die 27. Septembris 1817.

Facta autem per me infrascriptum Secretarium de praemissis SSmo Dño Nostro Pio VII. P. M. relatione, Sanctitas Sua Sac. Congregationis responsa approbavit, confirmavit, atque ita in supradicta Ecclesia servari mandavit. Die 30. Septembris 1817.

4393. NEAPOLITANA.

Alias sub die sexta Maii labentis anni ad humiles preces Sacerdotis Gregorii Speroni Caudatarii, et ab intimo Sacello Sanctissimi Domini Nostri Pii VII. Pont. Max. Postulatoris causae Ven. Servae Dei Sur Mariae

Siquidem post Text. in *cap. cum eo, de Reliq. et Venerat. Sanctorum*, Concilium Tridentinum decrevit, jussitque, *nulla admittenda nova miracula, nec Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, et adprobante Episcopo*. Sess. 25. de Invocat., Venerat., et Reliq. Sanctorum. Immo etiam Reliquiae a Rom. Pontifice adprobatae, recognoscendae sunt ab Episcopo loci Ordinario, priusquam venerationi exponantur; non quia denuo ab inferiori adprobandae, sed ut certo constet Romae fuisse adprobatas, nullaque sit dubitandi ratio de earumdem identitate, integritate, fideliqne custodia, omnisque removeatur piae fraudis, dolique suspicio. Quamobrem Reliquiis, de quarum identitate certo non constet, Ecclesiasticus cultus nullatenus est exhibendus. Multo minus de Sanctis, ad quos eaedem pertinere dicuntur, licebit Festum peragere cum Officio, et Missa. Servandae siquidem sunt conditiones Decreti generalis, quod praeficitur Breviario Romano dat. 12. *Augusti* 1691., et a Sa. mem. *Innocentio* XII. *sub die* 19 *Octobris ejusdem* anni probati, et confirmati. Vide in hac Collect. *num.* 3097.

Franciscae a vulneribus Domini N. J. C. Tertiariae Professae Ordin. Min. excalceat. S. Petri de Alcantara Provinciae Neapolis, Eadem Sanctitas Sua rescripsit: Dignitates, et Canonicos, qui in Civitate, vel Dioecesi Neapolitana Apostolicae Inquisitioni super virtutibus, et miraculis in specie dictae Ven. Servae Dei operam navabant, lucrari distributiones, nedum quotidianas, veluti San. Mem. Benedictus XIV. edixerat, verum etiam eas omnes, quae ex Legatis Piis, ac dispositione Testatorum, Canonicorum praesentiam in Choro expresse exquirunt. Interea vero dubitatum cum fuerit, an hujusmodi Indultum, et declaratio unum tantummodo respiceret Processum Ven. Mariae Franciscae, de quo in precibus, an vero demonstrative intelligendum esset favore Dignitatum, et Canonicorum, ubique Locorum, et quandocumque ejusmodi inquisitionibus adornandis, electis, et designatis, vel in posterum eligendis, et designandis; ideo Sacerdos Cajetanus Festinese Metropolitanae Ecclesiae Canonicus, et Neapoli Vicarius Generalis humillime a SSmo Domino Nostro petiit declarationem dubii, de quo supra. Et Sanctitas Sua, ad mei infrascripti Sac. Rit. Congregationis Secretarii relationem, ampliando Rescriptum diei 6. Maii currentis anni, declaravit, ac definivit per modum Regulae; *Dignitatibus omnibus, et Canonicis ubiq. locorum, qui construendis in posterum Apostolica, vel Ordinaria auctoritate Tabulis in Servorum Dei, ac Beatorum causis operam dabunt, licet e Choro absentibus ea de causa, nedum quotidianas distributiones deberi juxta taxam San. Mem. Benedicti XIV., verum etiam alias omnes quocumque jure, titulo, et nomine, et quibusvis sub clausulis personale servitium exquirentes: Indultum autem, atque exemptionem hujusmodi iis dumtaxat diebus locum habere voluit, in quibus conficiendis, et adornandis Inquisitionibus incumbent*. Atque ita decrevit, statuit, atque in posterum servari mandavit. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 23. Decembris 1817. (*a*)

(*a*) Quamvis hoc Decretum pertineat dumtaxat ad Judices, qui operam navare debeant instruendis Inquisitionibus, vel Ordinaria, vel Apostolica auctoritate in causis Servorum Dei, et Beatorum; nihilominus opportunum duximus, illud huic nostrae Collectioni adnectere, quia ut generale haberi potest, et explicat, quae forte in *taxa Benedicti XIV.* satis clara non sunt; quamobrem quaestionibus causam dederat. Siquidem in eadem *taxa* praecipitur, quod Canonici, et Dignitates pro hujusmodi assistentia in Judices delegati, *neppure possono pretendere, o conseguire alcun emolumento .... tanto in Roma, che fuori: ma solo nei giorni di tale assistenza, se siano obbligati al Coro, s' intendano dispensati dal medesimo, e lucrino le distribuzioni, come i presenti*. Quoniam vero aliquae sunt distributiones, praeter ordinarias, et quotidianas, vel ex piis legatis, vel ex peculiaribus Constitutionibus, vel ex alia quacumque causa, quibus gaudere nequeunt, nisi actu, et personaliter interessentes, quin ad eas lucrandas, prosit, aut inclinata aetas, aut infirmitas, aut aliud cujuscumque generis impedimentum: ideo Dubium, num

4394. DECRETUM GENERALE.

Per generale Decretum die 30. Decembris 1783. editum, et a fel. rec. Pio PP. VI. confirmatum die 7. Januarii 1784. declaratum fuit = in celebratione Nuptiarum, quae fit extra Dominicam, vel alium diem festum de praecepto, seu in quo occurrat Dup. 1. vel 2. class., etiamsi fiat Officium, et Missa de Festo dup. per annum sive maj. sive min., dicendam esse Missam pro Sponso, et Sponsa in fine Missalis, post alias Missas Votivas specialiter assignatam: in diebus vero Dominicis, aliisque Festis de praecepto, ac dup. 1. vel 2. class., dicendam esse Missam de Festo cum commemoratione Missae pro Sponso, et Sponsa = Verumtamen, cum interea nonnulla excitata fuerint dubia circa rubricam in hac celebranda Missa servandam, et Parochorum sensus sit varius, quippe quia aliqui eidem Missae Hymnum Angelicum adjicendum censent, cum ℣. *Ite, Missa est* in fine, alii vero etiam Symbolum Nicenum legendum putant, ea freti ratione quod haec Missa ceu solemnis, et pro re gravi haberi debeat: ideo ad amputandas controversias, et dubitationes, utque ab omnibus unus, idemque conveniens ritus servetur: Sacr. Rit. Congregatio, me subscripto Secretario referente, re mature discussa, declaravit, atque decrevit, quod firma remanente dispositione praefati Decreti quoad designationem dierum in quibus Missa Votiva pro Sponso, et Sponsa celebrari potest, eamdem esse votivam privatam, proindeque semper legendam sine Hymno Angelico, et Symbolo Niceno, cum tribus Orationibus, prima videlicet ejusd. Missae votivae propria, ut habetur in fine Missal., 2. et 3. diei currentis, ut in Rubric. Tit. VII. num. 3. de Commemorat., *Benedicamus Domino* in fine, et *ultimo Evangel. S. Joannis*. Et ita decrevit die 28. Februarii 1818. (*a*)

praefatae taxae dispositio ad has etiam distributiones extendatur, per praesens autem Decretum omnis quaestio cessat, cum SANCTITAS SUA declaraverit, Canonicis, et Dignitatibus, ea de causa e Choro absentibus *deberi distributiones, nedum ordinarias, et quotidianas, verum etiam alias omnes quocumque jure, titulo, et nomine, et quibusvis sub clausulis personale servitium exquirentes*.

(*a*) Missa pro Sponso, et Sponsa, dum hanc celebrari licet, Votivis adnumerari certum est. Ad harum quippe classem refertur in Missarum Codice: quamobrem ritus servandi sunt a Rubricis pro Votivarum celebratione praescripti; etiamsi legatur, vel ex declaratione Rubricae, vel ex speciali indulto in diebus quoque ritus dup. per annum maj. vel min., servata forma *Decreti generalis* 20. *Decembris* 1783. (vide *num.* 4266.) quia ritus Officii diei non mutat naturam Missae Votivae, quae ab illo omnino differt. Mirum hinc est, quod non omnes aeque Parochi, hanc celebrantes Missam unum, eumdemque ritum tenere consueverint. Aliqui sunt, qui *hymnum Angelicum* addi debere arbitrantur. alii vero eo usque deveniunt, ut etiam *Symbolum* vel semper addendum asserant, rati quod praefata Missa censenda sit pro re gravi, vel si juxta Rubricas in Missa Officio diei respondente legendum foret, quasi Missa

Facta autem per me subscript. Secretarium relatione SSmo D. N. Pio VII. P. M., Sanctitas Sua praefatum Decretum approbavit, confirmavit, mandavitque praelo tradi, et publici juris fieri. Die 3. Martii 1818.

votiva, quid commune haberet cum Officio occurrente. Haec opinionum divisio praesenti Decreto causam dedit. Certum porro est, Nuptiarum Missam non esse pro re gravi, quae publicum Ecclesiae, aut Communitatis bonum, utilitatemque respiciat, non cum cantu celebrari, non ullam habere extrinsecam solemnitatem, quae conditiones sunt, quibus concurrentibus, vel *Gloria*, vel *Credo*, vel *utrumque* addi debent, prout diversa Missae qualitas exigit; sed est Missa privata sine cantu, sine solemnitate, et pro uno privatorum hominum nubentium bono. Pluribus possem id demonstrare, sed in re satis clara frustra tempus tererem. Una sufficiet *Rubrica*. Nedum in Missali Votivis adnumeratur Missa pro Sponso, et Sponsa: idcirco obtinet generalis regula = *In ipsis non dicitur* Gloria in excelsis, *nec* Credo, *nisi pro publica Ecclesiae causa* = Verum etiam in ea singula, quae servanda sunt, speciatim, distincteque notantur; praesertim vero in fine haec habentur: *Dicto* Benedicamus Domino, *vel si Missa illius diei conveniat*. Ite Missa est (videlicet si juxta rubricas, praefatumque Decretum celebrata sit Missa de Dominica, aut Festo occurrente) *Sacerdos, antequam Populo benedicat, conversus ad Sponsum, et Sponsam dicat etc.*. Igitur si in hac Missa (dum votiva dicitur, non autem de Dominica, aut Festo occurrente) omittitur *Ite Missa est*, et ex rubricae praescripto dici debeat *Benedicamus Domino* palam fit, nec *hymnum Angelicum* in ea sibi locum posse vindicare. Quoad *Symbolum*, praeterquamquod nulla ratio est, cur in Missa votiva lecta sine solemnitate, et ad publicam Ecclesiae, vel Communitatis bonum, utilitatemque non ordinata, dici possit; illud sufficit, quod, quando recitandum est, speciatim in Missali notatur; sed id certe non legitur in Missa pro Sponso, et Sponsa. Addam recentissumum Decretum ab hac Sac. Congregatione editum *die* 13. *Martii* 1804. Director Calendarii Clericorum Regularium Minorum Villae Matriten. quaerebat: Num sequendus esset Ordo cujusdam Calendarii Dioecesani, jubentis in Missa votiva pro Sponso, et Sponsa *hymnum Angelicum, et unicam Orationem etc.*? et responsum fuit: *Servetur rubrica Missalis, et recens Decretum a S. R. C. die* 20. *Decembris* 1783. *emanatum, et a S. M. Pio VI. confirmatum* (vide *num.* 4342. *ad* 10.) Atqui ex Rubricarum lege *hymnus Angelicus* Missis votivis lectis addi non debet, nec dimittendus Populus cum ℣. *Ite, Missa est*, cujus loco Sacerdos ad Altare conversus dicit, *Benedicamus Domino*; plane consequitur Sacram Congregationem, respondendo *Servetur Rubrica Missalis*: ne *hymnus Angelicus* legatur in votiva Nuptiarum Missa, clare decrevisse; addendo vero in reliquis, servandum esse formam *Decreti generalis anni* 1783. declarasse, eamdem Missam legi posse in duplicibus per annum, sive maj., sive min., sed per hujusmodi declarationem, aut, si vis, privi-

4395. DE PRIVILEGIIS PROTONOTARIORUM TITULARIUM, SEU HONORARIORUM.

Quamquam plura de Protonotariis, quos Titulares, seu Honorarios dicunt, a Sacra Rituum Congregatione Decreta edita sint, prout videre est in nuperrima Decretorum ejusdem Collectione (*a*), experientia tamen compertum est, complures abusus percrebuisse illorum culpa, qui nullis, licet ut plurimum nominibus commendati, talem honorem assequuti, vel jura sibi vindicare audent, quibus careant omnino, vel delatae Dignitatis Insignia indecore admodum adhibent, ut ne dum ipsorum splendorem haud referant pro Dignitate, sed labem potius Ordini spectatissimo parent.

Cum itaque crebrae de iis expostulationes ad Sanctissimum Dominum Nostrum PIUM VII., humiliter etiam nomine plurium Episcoporum sint perlatae, Sanctitas Sua rem universam discutiendam commisit Congregationi particulari Eminentissimorum, et Reverendissimorum Dominorum Cardinalium de Somalia Sacrae Rituum Congregationis Praefecti, Litta, et Antonii ab Auria, qui una cum ejusdem Sacrae Congregationis Assessore, et altero ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris, Meque infrascripto Secretario, omnibus praediti facultatibus necessariis, et opportunis, remedia proponerent, quae expedire magis viderentur, et certas praefinirent conditiones, et leges, quibus eorumdem Privilegiorum modus, et usus contineretur.

Quare habito ad infrascriptum diem Conventu in aedibus memorati Eminentissimi, et Reverendissimi Domini Cardinalis de Somalia Praefecti, omnibusque serio, diligenterque perpensis, id in primis communi sententia visum est decernere, ut nimirum personarum delectus haberetur in Protonotariatus honore deferendo, ut nonnisi, qui rite, honeste, ac pro dignitate id honoris sustinere valeant, eodem ornentur.

Proferantur idcirco Testimonia, quibus constet indubie.

1. De nobili, vel honesta Familiae conditione.
2. De Aetate saltem annorum vigintiquinque.

legium, non mutatur natura Missae votivae privatae, quae proinde exigenda est ad Rubricarum praescriptum, quemadmodum jubet prima pars responsionis. *Servetur Rubrica Missalis*.

In hac autem Missa votiva praeter Orationem propriam ejusdem Missae, facienda est commemoratio de eo, de quo factum est Officium cum tertia Oratione ad formam Rubricarum, Praefatio vero vel de Missa diei, si habeatur propria, sin minus communis, ultimum Evangelium semper S. Joannis. Vide Guyetum in Hortologia *lib.* 4. *cap.* 21. *quaest.* 12. *et* 14.

(*a*) Hujusmodi Decreta habentur in hac nostra collectione sub numeris 18›. 275. 420. 455. 490. 498. 511. 520. 606. ad 2. 652. 676. 725. 730. 767. 771. 1104. 1311. 1387. 1504. 1748. 1811. 1853. 2079. 2219. 2220. 2427. 2428. 2585. 2620. 2626. 2666. 2670. 2681. 2682. 2745. 3313. 3801.

3. De Statu Clericali, et caelibi.

4. De Laurea Doctoratus in utroque jure, vel in Sacra Theologia a probata Universitate, vel a Collegio Protonotariorum Participantium rite tributa.

5. De morum honestate, et gravitate, ac de bona apud omnes existimatione.

6. De annuo censu scutorum saltem biscentum, vel ex Patrimonii Bonis, vel ex perpetuis Pensionibus, vel ex Ecclesiasticis Beneficiis.

Sit praeterea petitio testimonio commendata Ordinarii, qui, et de rebus hic adnotatis, ob sibi tradita documenta edoceat, et Personam idoneam se censere testetur; quae officium Protonotarii Titularis assequatur, illudque cum decore substineat.

Quae quidem omnia luculenter probanda esse cautum est; quoties de honorario Protonotariatu assequendo postulatio praebeatur, sive per Apostolicas Literas, sive per Diploma, quod a Collegio Protonotariorum participantium tribuatur, seu a caeteris quibuslibet, qui jure gaudent illum conferendi.

Hisce de Electione Protonotariorum Titularium constitutis, cum eos longe differre palam sit ab illis, qui sunt de Collegio Participantium, vel ad instar Participantium, a Sanctissimo Domino Nostro ex Romanae Curiae Praelatis adsciscuntur, decretum est, ea dumtaxat privilegia, jura, exemptiones, praeeminentias, praerogativas iisdem competere, quae infra singillatim enumerantur: aliis proinde, quibuscumque praesenti Decreto non descriptis, irritis declaratis, et deletis, et abrogatis, utpote quae ex falsa plerumque Diplomatum interpretatione, vel ex prava consuetudine, vel alio quovis praetextu usurpabantur, iisque insuper moderatis, ac reformatis, quae licet alias tribuerentur, gliscentibus tamen malis occasionem praebuisse dignoscuntur.

1. Igitur jus erit Protonotariis Apostolicis Titularibus extra Urbem dumtaxat, et quando eo loci, ubi degunt, non adsit Summus Pontifex, uti habitu Praelatitio, videlicet Veste Talari, et Palliolo nuncupato Mantelletto nigri coloris.

2. Eo habitu Praelatitio nigri coloris cum Rochetto subtus Palliolum uti poterunt Protonotarii in publicis Supplicationibus, aliisque Ecclesiae Functionibus; in reliquis vero Rochettum dimittant, simulque sciant se se, licet forte plures insimul conveniant, non exinde constituere Collegium, nec corporatos censeri.

3. Usus Collaris, et Caligarum coloris violacei omnino interdicitur, item, et Vitta, seu Cordula in Pileo coloris violacei, seu etiam, quo nonnullorum audacia erupit, rosacei, aut rubei, quae nigri dumtaxat coloris esse poterunt: ejusdem coloris sit pariter Pileum cum lemnisciis Stemmatibus imponendum.

4. Protonotarii Titulares, qui Dignitate, aut Canonicatu potiuntur, habitum gestent sui Ordinis, non vero Praelatitium in Choro, eoque considean t in loco, quem ex Beneficio eos deceat: quod si habitu Praelatitio uti

velint, distributionibus quotidianis priventur, quae Sodalibus accrescant.

5. Habitu Praelatio induti, omnibus Clericis, Sacerdotibus simplicibus, et etiam Canonicis, praeferendi sunt singulatim sumptis, non vero in Collegium coeuntibus. Neutiquam etiam praeferendos se esse arbitrentur, aut Apostolicis Nunciis, aut utriusque Signaturae Referendariis, aliisve ex Romanae Curiae Praesulibus, etiamsi nullum ex sui muneris Insignibus ii gestent; dummodo de ipsorum gradu non lateat; item nec antecellant Vicariis Generalibus, aut Capitularibus, aut Abbatibus.

6. Sacrum operantes a simplicibus Sacerdotibus minime differunt; idcirco Sacras Vestes induant in Sacrario, uno tantum Ministro utantur, ipsique Calicem deferant, detegant, cooperiant: item Libri Missarum folia evolvant; vetantur praeterea Palmatoriam, Canonem, Annulum, Pileolum adhibere.

7. Quando adstant ad Sacra cum habitu Praelatitio non genuflectant, sed caput inclinent, uti in more est apud Canonicos Cathedralium: duplici ductu thurificentur: consideant vero in loco per Caeremoniale Episcoporum constituto.

8. Conficere possunt Acta de Causis Beatificationis, et Canonizationis Servorum Dei, quo tamen privilegio uti nequeant, si eo loci alter sit e Protonotariis Participantibus.

9. Item rite eliguntur in Conservatores Ordinum Regularium, in Judices Synodales, in Commissarios Apostolicos, et Judices a summo Pontifice adsciscendos pro causis Ecclesiasticis, et Beneficiariis. Item apud ipsos Professionem Fidei recte emittunt, qui ex officio ad eamdem adstringuntur. Item coram ipsis Pensiones transferri possunt ab iis, qui eo gaudent Privilegio.

10. Beneficia eorum, qui Protonotariatum Titularem per Apostolicas Literas, vel per Diploma Collegii Protonotariorum Participantium assequuti sunt, nonnisi ab Apostolica Sede conferri possunt.

11. In Civilibus Negotiis, nec non in Criminalibus, atque in vitae disciplina, Ordinariis Locorum obnoxios plane se esse noverint, nullaque ratione ab ipsorum Jurisdictione liberos se comminiscantur.

12. Etsi habitum Praelatitium non gestent, gaudent tamen Privilegio Fori, dummodo in habitu, et Tonsura incedant.

13. Familiaribus Papae minime accensentur, cum hoc Privilegio gaudeant Protonotarii dumtaxat e Participantibus, vel Romanae Curiae Praelati, qui ex Pontificis benignitate iisdem aequiparantur.

14. Quae hic percensentur Privilegia ea sunt, quibus dumtaxat Protonotarii Titulares donatos se sciant: qui secus facere, aliisque praeter memorata Privilegiis, ac juribus uti auserint, si ab Ordinario, tamquam ab Apostolica Sede Delegato, semel, et bis admoniti non paruerint, eo ipso privatos delato honore se sciant.

15. Tandem qui Protonotariatu Titulari donati sint, vel per Apostolicas Literas, vel alio legitimo Diplomate, nequeant uti ipsius juribus ad hujusce Decreti praestitutum constabilitis, nisi antea, vel Apostolicas Li-

eras, vel Diploma ipsum in Officio Secretarii Collegii Protonotariorum de numero participantium exhibuerint, qui in Codicem referat nomen, cognomen, aetatem, patriam, qualitates novi Protonotarii Titularis, ac praeterea diem, ad quam vel Breve, vel Diploma datum est.

Idem porro Protonariatus privilegium in Secreteria Protonotariorum Participantium recognitum exhibeant Ordinario, apud quem, vel apud aliam Personam in Ecclesiastica Dignitate constitutam Fidei Professionem, et fidelitatis juramentum emittant.

Quibus peractis, fas ipsis sit habitum sui gradus induere, Officium tenere, uti Privilegiis, honoribus, praerogativis, quorum notula typis impressa, et ab aliquo ex Protonotariis Participantibus subscripta, et obsignata iisdem tradetur, ne quid adversus haec Decreta, ex ipsorum ignoratione peragi contingat.

Quare tum Literae Apostolicae in forma Brevis, tum Diplomata, quibus Protonotarii Titulares creantur, concinnanda erunt juxta hujusce Decreti sententiam, ne qua ibidem ab eo aliena describantur.

Nihil autem hoc Decreto immutatum censeatur de amplioribus privilegiis, quibus Collegia quaedam, et Capitula ex Apostolico Indulto, etiam ad instar Protonotariorum Participantium alicubi gaudeant. Leges tamen, et conditiones in iisdem Indultis praefinitae, accuratae, religioseque serventur: neque ulli fas sit concessionis limites pro suo arbitrio praetergredi, vel in Romana Curia id genus Insignia deferre, vel sibi singulatim, et extra Collegii functiones attributa existimare, quae Corpori tantummodo sunt collata.

Demum eadem particularis Congregatio censuit, rogandam esse Sanctitatem Suam, ut singula hoc Decreto proposita dignetur Constitutione Apostolica confirmare. Die 27. Aprilis 1818.

EX AUDIENTIA SANCTISSIMI

Die 9. Junii 1818.

Sanctissimus, me infrascripto Secretario referente, Resolutionem particularis Congregationis benigne adprobavit, et Apostolicam Constitutionem expediri jussit cum derogationibus, et clausulis necessariis, et opportunis.

J. M. Card. Episcopus Tusculanus de Somalia
S. R. C. Praefectus.

Loco ✠ Sigilli

J. A. Sala S. R. C. Secretarius Coadjutor.

Sequitur Constitutio SSmi Dni Nostri PII PP. VII. qua confirmantur praefata Decreta.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum innumeri ubique terrarum extiterint Viri gloriosi, qui, saeviente adversus Christianum nomen Gentilium Potestatum furore, illud tamen confiteri coram hominibus haud veriti sint, duriora quaeque tormenta, mortemque ex cruciatuum vi immanissimam, laeto, constantique animo perpes-

si, sapienti profecto, providentissimo consilio novimus, vel a primis temporibus constitutum, ut tot tamque illustria facinora, nedum in eorum gloriam, sed et in caeterorum exemplum luculentissimum, et in maximam Fidei commendationem, quae tantam inijciebat virtutem, diligenter csriptis, accurateque mandarentur. Hinc Sancti Clementis I., et Antherus item I. in Urbe, et per alias omnes Regiones, qua Dominicae Crucis professio late patebat, Viros adlegare, pietate, prudentia, studioque Religionis spectatos *Notarios* primum, ac deinde honoris, et dignitatis caussa *Protonotarios* nuncupatos, quibus brevibus etiam, ubi ex hostium metu opus esset, notis referrent clanculum in Tabulas Martyrum nomina, factaque ab ipsis Martyria, et cunctas eorumdem res praeclarè gestas, ac verba cum primis graviora, quibus ex Divinitatis instinctu compellare Praesides, Tyrannosque, ac de Paganorum caecitate affari dissertissime consueverunt.

At pace demum Ecclesiae feliciter data, Martyriorumque propterea recensione cessante, non inde tamen Protonotariorum munus sublatum est, sed imo ex Sancti Julii I. Praedecessoris Nostri Auctoritate demandatum iisdem est, studiose describere, quae de Fide, ac Disciplina Sacrorum decernebantur, eaque, et caetera omnia rei Sacrae monumenta apte, periteque notare, atque una cum Actis Martyrum in Scriniis Ecclesiae recondita ad Posteritatis memoriam custodire.

Amplissimum idcirco Protonotariorum Apostolicorum Officium habitum semper est, ac pro muneris ipsius, Personarumque illud obeuntium ratione omni prorsus aetate per Praedecessores Nostros illustribus Pontificiae benevolentiae testimoniis est honestatum. Nominatum prae caeteris volumus Sixtnm V. felicis recordationis (*a*) qui cum eos septem dumtaxat, pro septem Urbis Regionibns designatos nactus esset, duodecim deinceps esse jussit, clarioribusque Privilegiis donatos, redditibus etiam cumulavit, quibus ad honoris dignitatem referendam necessaria suppeterent.

Cum vero praeter statos hosce Protonotarios, qui de numero Participantium vocati sunt, alios etiam, qui iisdem forsitan Adjutores adstarent, Viros, et laude virtutum, et nobilitate generis, et meritis in rem, et Sacram, et Publicam probatissimos in Urbe elegerint Romani Pontifices, eos etiam omnibus, quibus Protonotariorum Collegium potitur privilegiis, honorisque Insignibus auctos decrevere.

His accesserrunt exteri quidam Protonotarii in aliis Catholici Orbis regionibus in idem munus per Romanos Pontifices adsciti, pietate, doctrina, et satis honesta generis conditione commendati, peculiaribus Privilegiis instructi: Verum (quae sane humanarum rerum conditio est plane collugenda) decursu temporis titulares id genus Protonotarii extra Urbem ex Auctoritate statis quibusdam Personis ad eos asciscendos collata, vel ex Officii, quod gerebant, jure in eum gradum nullo delectu, nulloque discrimine obtrudi caeperunt, atque ita quod, vel sua aetate querebatur Si-

(*a*) Constit. Rom. Pont. XIX.

xtus IV. in ingentem multitudinem crevere (b); quo factum fuisse novimus, ne dum ut in contemptionem ipsi, despectumque adducerentur, sed et eo audaciae devenerint, ut Protonotariis de numero Participantium, aliisve, quos ex Romanis Praesulibus honoris causa a Pontificibus in eorumdem Privilegiorum communionem praemonuimus advocari, assimilatos se esse, iisdemque proinde juribus potiri, quin et ab debita in Antistites fide, et obsequio exsolutos se esse comminiscantur.

Cum igitur Venerabiles Fratres Episcopi complures, datis ad Nos Literis, innumeros exinde abusus invaluisse, expostularint; cumque pro commissa Nobis Dominicae Vinae procuratione succrescentes vepres ex ea evellere adigamur, opportune in eam rem consulere censuimus. Particulari idcirco Congregationi Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium de Somalia Sacrae Rituum Congregationis Praefecti, Litta, et Antonii ab Auria, nec non ejusdem Sacrae Rituum Congregationis Secretarii, Assessoris, et alterius ex Nostris Apostolicarum caeremoniarum Magistris, quibuslibet eidem attributis facultatibus, etiam extra ordinem necessariis, et opportunis, id demandavimus, ut omnia ea, quae circumferuntur Titularium hujusmodi Protonotariorum extra Urbem Privilegia, ad severiores juris Canones, atque Regulas expenderet, iisque ad ipsius juris praeceptiones descriptis, caetera quaelibet ab iisdem absona abrogaret, ac certam, stabilemque methodum sanciret, qua et abusus, quos infeliciter percrebuisse perdolemus, convellerentur, et statae quaedam leges, conditionesque praefinirentur, quibus, et Personarum delectus habeatur, et usus Privilegiorum debitis limitibus contineatur, ac ne ulla imposterum honestissimo Protonotariorum coetui labes inspergatur, salubri consilio prospiciatur. Universa itaque rei ratione in examen deducta, Nostris hisce votis mirifice eadem peculiaris Congregatio obsecundavit, dataque sibi auctoritate utens opportune post multam, operosamque consultationem tulit demum, ac sancivit Decreta, quae sequuntur, videlicet.

DECRETUM De Privilegiis etc. *Hoc Decretum hic omittimus, quia supra per extensum relatum est.*

Haec igitur Nos, ut firmius maneant, omnibusque pateant, illa quidem approbatione non contenti, qua viva, ut dici solet, voce, simul, ac Nobis a memoratae Particularis Congregationis Secretario relata fuerunt, eadem confirmavimus; solemni etiam edita Constitutione, quam Congregatio ipsa tantopere concupivit, ac a Nobis deprecari fecit, rursus approbari voluimus, et demandavimus, perinde ac Literis hisce Nostris revera efficimus, approbamus, et confirmamus, iisdemque novum, atque stabilius inviolabilis Apostolicae firmitatis, ac auctoritatis robur adjicimus: hisce praeterea significamus, ac omnibus expresse, aperteque indicimus, ea Titularium, de quibus res est, Protonotariorum extra Urbem privilegia, quae in exscriptis illis ejusdem particularis Congregationis Decretis recensita non fuerint, tamquam intolerabiles abusus a Nobis plane interdicta, irrita,

(a) Extrav. 1. de Treuga, et pace in Comm.

deleta, et abrogata intelligi, atque definiri, non secus ac solemniter interdicimus, delemus, abrogamus, et irrita esse jubemus, ac definimus. Quamobrem haec omnia novis non modo imposterum renuntiandis, sed etiam jampridem renuntiatis, et actu existentibus Titularibus hujusmodi Protonotariis, contraria qualibet, ac quantumvis antiqua possessione, usu, atque consuetudine penitus abrogata, iterum, iterumque solemni, ac Nostrae Apostolicae auctoritatis significatione nunc interdicimus, auferimus, et abjudicamus, ac utrosque ab ipsa Nostrarum harum Literarum promulgationis die illis nonnisi uti posse Privilegiis, Praerogativis, Habitu demum, et Insignibus, quae in exscriptis Decretis explicite approbata, et expresse recensita leguntur. Quae porro ne ab aliquo, vel ignorentur, vel sub fucata, et ficta effugii, aut tergiversationis specie violari audeant, Venerabilibus Fratribus Nostris Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis, tamquam ab Apostolica Sede delegatis ubique in suis Dioecesibus plenissime implenda, et exequenda deferimus. Quae profecto, qualibet contraria penitus sublata consuetudine, ubique vigere, ac in usu esse debere, quin a nemine, nec ab ipsis etiam locorum Ordinariis eadem valeant ullo modo praepediri, demandamus etiam, ac definimus.

Decernentes easdem praesentes Literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque Judices, Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit, attentari. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, quod earumdem praesentium Transumptis, etiam impressis, manu tamen Notarii publici subscriptis, et Sigillo alicujus Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si originaliter exhibita forent, vel ostensae.

Nulli ergo omnino hominum liceat Paginam hanc Nostrarum approbationis, confirmationis, roboris, adjectionis, indictionis, interdictionis, abrogationis, abjudicationis, declarationis, definitionis, mandati, decreti, derogationis, et voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem. Anno Incarnationis Dominicae millesimo octigentesimo Decimo octavo. Idibus Decembris Pontificatus nostri Anno Decimonono.

A. CARD. PRO-DAT. H. CARD. CONSALVUS

Visa de curia
D. Testa

Loco ✠ Plumbi F. Lavizzarius

URBIS

4396. CAPELLAE PONTIFICIAE.

(a) Proposito in Sacr. Rit. Cong. Dubio: Au Presbyter graeci ritus alter ex electis pro Mandato Feriae V. in Coena Domini possit, et debeat Sacra refici Eucharistia cum aliis duodecim ritu Latino in Azymo? ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Matthaei Sacri Collegii Decano, loco Emi, et Rmi D. Card. Julii Mariae de Somalia Praefecti, et Ponentis,

(a) „ Sacerdos graeci ritus arbitratus non sibi licere a patrio more recedere Feria V. in Coena Domini, et Communionem sumere cum aliis duodecim Presbyteris in Azimo, occasionem dedit quaestioni, quam SSmus D.N. Pius VII. Pont. Max. ad Sac. Rit. Congregationem remisit. Priusquam tamen proponeretur, Emus, et Rmus Dnus Cardinalis de Somalia Praefectus, et Ponens dignatus fuit meum exquirere sensum: parui mandatis, brevesque aliquas adnotationes confeci, quas hic subjicio.

La Comunione, che si premette alla Lavanda nella Feria V. della Settimana Maggiore, include il gran Mistero dell'Istituzione della Eucaristia. È Dogma di Fede, che il Divin Redentore nel far ciò usasse il pane di frumento; ma non è ugualmente di Fede, che questo fosse azimo, piuttosto, che fermentato. Pressoche gli Autori tutti tengono, che consecrasse in Azimo, per quella forte ragione, che l'ultima Cena fu nel tempo degli Azimi. Questo è il sentimento, che tiene la Chiesa Latina, la quale però sempre si è astenuta dal decidere la questione.

Certo è altresì, che la Chiesa Cattolica Romana (checchè sia della questione acremente agitata da dotti Scrittori, se ne' primi secoli fosse in uso il fermentato, o se promiscuamente sì l'azimo, che il fermentato si adoperasse) certo è, dico, che da molti Secoli addietro non altro adopra, se non che l'azimo, e vieta onninamente il fermentato. Bramerebbe ancor la medesima l'uniformità delle altre Nazioni Cattoliche, presso le quali è in uso il fermentato: ma poichè è assai difficil cosa il togliere certe consuetudini radicate ne' Popoli, che sono tenaci nelle medesime; e trattandosi di punto non dogmatico, ma bensì di circostanza questionabile; Ella usa una saggia economia, affine di mantenere la concordia, la pace, l'unità fra le Nazioni, che, salvo il Dogma, discordano soltanto nel Rito; perciò provvidamente permette, che su questo articolo ciascuna Nazione mantenga il proprio rito, come venne dichiarato, dopo lunga discussione, nel Concilio Fiorentino. Quindi è, che la medesima è assai cauta, e dirò ancora difficile nell'accordare il passaggio dal Rito Greco al Latino, e nol concede, se non concorrono gravi, e ragionevoli motivi. Si può vedere la Costituzione di Benedetto XIV. *Etsi Pastoralis etc.* in data delli 26. Maggio 1742., in cui vengono prescritte le regole da doversi osservare rapporto agl' Italo-Greci.

Ma se al Dogma non appartiene la diversa modificazione della materia, cioè se la pasta, purchè sia di frumento, si adopri in azimo, o fermentato per la Consecrazione, e Comunione; vi può essere qualche ca-

eadem Sacra Congregatio respondit: *in casu, de quo agitur Affirmative, et ad me Secr. cum SSmo. Die 22. Augusti* 1818.

Facta autem per me infrascriptum Secr. relatione, SANCTITAS SUA

so, in cui venga permesso ai Greci di usar l'azimo. Non parlo dei Monaci di Grotta Ferrata, i quali, benchè siano di rito greco, nondimeno in vigore di Pontificia dispensa consacrano, e si comunicano in azimo; e forse che altre dispense esser vi possono simili a questa: ma limitandomi a quelli, i quali, seguendo il rito della loro nazione, usano il fermentato; mi attengo a quanto trovo disposto *da Benedetto XIV.* Vieta Egli ai Laici di Rito latino il ricevere la Comunione in fermentato; diversamente dispone rapporto ai Greci, permettendo loro l'azimo, allorchè si trovano fuori delle respettive Parocchie, ne hanno Sacerdoti del loro rito. Così nella sullodata Costituzione art. 6. §. 13. *Graecis tamen Laicis permittimus, ut ubi Parochiam Graecam non habent, possint, si velint, in Ecclesia latina Eucharistiam sub specie Azymi a Latinis Sacerdotibus sumere*. E siccome in alcuni luoghi vi era l'abuso, che promiscuamente i Latini si comunicavano in fermentato, e li Greci in azimo; prevedendo il Savio Pontefice la somma difficoltà di estirparlo, non comandò, che assolutamente, e radicalmente si togliesse, ma volle, che i Vescovi si studiassero con dolci modi di abolirlo, procurando di ridurre tutti all'osservanza del proprio rito = *Siquidem haec consuetudo sine Populi offensione, animorumque commotione removeri non potest, Ordinarii curam suam suavissimis modis impendant, ut Latini semper in Azymo, Graeci autem, ubi propriam Parochiam habent, in Fermentato communicent* = Ciò vale lo stesso, che dire di chiuder gli occhi, e tollerare la consuetudine, benchè abusiva, quando non si possa togliere senza cagionar scandalo, ed eccitar turbolenze.

Venendo ora al caso, che dà luogo alla presente questione, voglio ammettere non essere di assoluta necessità, che il Prete di Rito Greco nel Giovedì Santo a motivo della Lavanda riceva in azimo la Comunione; vi trovo peraltro un titolo, e meglio ancor dirò, più titoli di somma convenienza. Imperciocchè, se vi è circostanza, nella quale concorra una assai forte ragione di avere per dispensato il Prete Greco dal Rito della sua Nazione, onde possa uniformarsi a quello della Chiesa Latina, appunto è la Comunione Eucharistica, che dai tredici Sacerdoti prescelti per la Lavanda si deve a questa premettere. Conviene all'unità dell'azione la conformità del Rito. Se la Comunione si premette ad imitazione degli Apostoli, che ricevettero dalle mani del Divin Redentore la sacra Eucharistia nella Istituzione di questo Sacramento; se una fu allora la qualità del pane a tal'uopo usata; perchè mai il Prete Greco dovrà separarsi dagli altri, e non piuttosto nella identifica azione a quelli unirsi con partecipare del medesimo Sacrificio? Possono i laici Italo-Greci, come si è notato di sopra, trovandosi fuori delle loro Parocchie, ricevere in qualunque tempo la Comunione in azimo dai Preti Latini; e perchè nol potrà il Prete Gre-

Sacrae Congreg. *Decretum approbavit*, *et quatenus opus sit*, *dispensando*, *jussit*, *ut Presbyter graeci ritus in casu dumtaxat*, *de quo agitur*, *Sacram Eucharistiam sumat cum aliis duodecim Presbyteris in Azimo*. *Die* 25. *Augusti* 1818.

co una sola volta in una validissima circostanza, che lo esige; dovendosi il medesimo unire nell'istesso luogo, ed all'istesso oggetto agli altri rappresentanti gli Apostoli per assistere al medesimo sacrificio, e celebrare la memoria del gran mistero, di quel, che operò il nostro Divin Maestro, che prima di consumare la sua passione, volle dar loro un pegno di amore da durare per tutti i secoli nella Istituzione dell'Eucharistia, ed un esempio di umiltà, con lavare ad essi i piedi? Una fu l'azione, una fu la qualità del pane adoperato da Gesù Cristo; dunque nella rappresentanza del mistero, deve mantenersi l'uniformità del Rito colla unità dell'azione.

Di più; da'medesimi Sacerdoti non solamente sono figurati gli Apostoli, ma a certo modo altresì tutti i fedeli di Cattolica Comunione, benchè di Rito non sostanzialmente diverso, sparsi per le varie Regioni dell'Orbe Cattolico, riuniti sotto il loro Capo il Romano Pontefice, che ad imitazione del Redentore si umilia a lavare ad essi i piedi. Quantunque poi la maggior parte de'Padri, ed Interpreti sostenghino seguita l'istituzione dell'Eucharistia dopo la Lavanda; non mancano però altri, i quali credono tale istituzione esser stata prima, che Cristo lavasse i piedi agli Apostoli, appoggiati all'espressione dell'Evangelista S. Giovanni cap. 13. v. 2. 4. = *Et Coena facta* = *Surgit a Coena*, = e si vuole, che il Divin Redentore ciò facesse per troncar la disputa insorta fra gli Apostoli sulla maggioranza; e con un'esempio di tanta umiltà insegnar loro volesse, quale esser debba il carattere de'suoi Discepoli. (Si può vedere il Calmet a questo luogo) Attesa adunque la prima ragione desunta dalla rappresentanza, ed avutasi in qualche conto l'opinione, non del tutto spregievole di quelli, che sostengono l'istituzione dell'Eucaristia preceduta alla Lavanda; sembra cosa assai conveniente, che li tredici Sacerdoti unitamente ricevano la Sacra Comunione prima di passare alla Sala della Lavanda; e sarebbe disdicevole, che rappresentandosi l'istituzione del Sagramento, non tutti al tempo stesso, e nello stesso rito si comunicassero.

E poichè, come si è accennato, può con verità dirsi universale il sentimento, che tiene la Chiesa Romana, quantunque non formalmente deciso, che Gesù Cristo consecrasse in Azimo, essendo tale il pane comune, che dagli Ebrei si usava per la Festa degl'Azimi, non trovo ripugnanza, che per questa ragione unita alla gravissima circostanza di osservare l'uniformità nella rappresentanza, che fa il Prete Greco cogl'altri Sacerdoti prescelti per la successiva Lavanda, possa, e debba il medesimo participare in azimo della Sacra Eucharistia.

La sudetta ragione tratta della qualità del pane usato da Gesù Cristo nella Cena Eucharistica, era di tanto peso presso gli Etiopi Cattolici, che quantunque seguissero il rito di con-

4397. DUBIA

De Episcopis Titularibus.

(a) Quum non una, eademque sit Auctorum omnino sententia, de privilegiis, quibus Episcopi, Titulares praesertim, gaudent, relate ad Missae celebrationem, dum in propria, vel aliena Dioecesi peragrantur; ad quas-

secrare in fermentato, nondimeno nella Feria V. della Settimana Maggiore usavano l'azimo. Si può vedere *l'Antoine de Euchar. in append.* §. 1. *de Materia*, ove vien riferito, che *Monachus Ordinis Sancti Antonii in declaratione coram amplissimis Cardinalibus facta anno* 1594. *rogatus*: *An Ethiopes celebrent in pane fermentato, vel in azymo?* respondit: *Ethiopes in fermentato celebrant, et illi, qui in azymo celebrant conficiunt etiam. Et nos in tota Ethiopia Feria V. in Coena Domini singulis annis in hujus rei memoriam in azymis celebramus.*

Tanto più, che quì non si tratta *de Sacrificii confectione*, ma bensì *de Sacrae Eucharistiae participatione*. Imperciocchè, se, concorrendo una causa ragionevole, si accorda talvolta ai Sacerdoti Italo-Greci di poter consecrare in azimo fuori delle loro Parocchie, e Monasterj, ne' luoghi, ne' quali non possono avere il comodo di pratticare il loro rito: perchè non si avrà ad accordare, o espressamente, o tacitamente la stessa dispensa, allorchè si tratta di sola partecipazione, che equivale alla Comunione *more laicorum*, in una circostanza, che richiede uniformità di rito, per ragione del Mistero, di cui si celebra la solenne memoria? Cosa sarebbe inconveniente, e ripugnante al buon'ordine, che comunicandosi tutti gli altri rappresentanti gli Apostoli, e partecipando dello stesso Sacrificio, uno solo, cioè il Prete di rito greco a ciò mancasse, o in niun conto comunicandosi, ovvero celebrando, o ricevendo la S. Eucharistia anticipatamente nella Chiesa del suo rito, per usare del fermentato, e non dell' azimo.

Credo perciò, che il Sacerdote di rito Greco non solo possa, ma debba altresì unitamente agl' altri Sacerdoti destinati per la Lavanda assistere alla Messa, che a tal' oggetto si celebra, e ricevere in azimo la Sacra Eucharistia. E quando ancor restasse qualche dubbiezza, potrebbe il Santo Padre torla di mezzo, concedendo per questo solo caso in perpetuo la dispensa; e perciò potrebbe essere il Rescritto = *Affirmative, et ad D. Secretarium cum SSmo.* =

Rimetto questo mio qualunque siasi sentimento al più purgato giudizio dell' E. V. Rma, che colla sua intelligenza saprà supplire al di più, che si sarebbe potuto dire a maggior dilucidazione del proposto Dubbio.

Così per verità etc.

Luigi Gardellini Assessore della Congregazione de' Sacri Riti.

(a) Quod Episcopi residentes in propria Dioecesi possint in Episcopali Palatio stabilem Cappellam erigere, in qua tam ipsi, quam alii Sacrum faciant, jura concedunt; et nemo est, qui de hujusmodi facultate excitet controversiam. Imo tales Cappellae a publicis vix, ac ne vix quidem differunt, ideoque festivis diebus quotquot ibi Missae intersunt satisfaciunt praecepto. Tale privilegium tam la-

cumque eliminandas dubitationes, sequentia Dubia in Ordinario Conventu Sac. Rit. diei 22. Augusti labentis Emis, et Rmis PP. enucleanda proposita sunt, nimirum.

1. Se un Vescovo Titolare possa, senza un speciale Rescritto, eriggere l' Altare ovunque egli voglia, ancorchè nella Casa di sua abitazione esista già una Cappella per uso de suoi Parenti?

te extenditur, ut valeat, etiam si Ecclesia suo sit viduata Pastore, vel Episcopus absit. Nedum enim ita respondit Sacra Congregatio in casu particulari, verum etiam per modum regulae edixit in generali Decreto die 2. Julii 1661. = *In Cappella Palatii Episcopalis, etiam absente* (Episcopo), *vel vacante Sede, posse Missam celebrari, potissimum vero per Vicarium, nec non in diebus festis inibi Sacrum audientes implere praeceptum Ecclesiae; sicque in casibus particularibus in posterum responderi mandavit* (vide *Tom.* 2. hujus Collectionis *num.* 1956. *et* 1960.)

Verumtamen quaeri potest: num Episcopi vel de Residentia, vel Titulares queant ubique locorum absque speciali Indulto habere Sacellum domesticum; vel hospitantes Domi cum Parentum, tum Extraneorum, qui gaudent Oratorio privato, hoc uti valeant, ibique Missam celebrare, vel celebrari facere ultra Sacrum illis concessum, quibus privilegium datum est. Utrique quaestioni respondens *Andreuccius de Episcopo Titulari part.* 5. *cap. unic. a num.* 249. *ad plures sequen.* affirmativam tuetur sententiam, ubi diversa proponit sibi hac super re dubia, suasque responsiones confirmat sententiae, quam principio adoptaverat, videlicet, quod Episcopi Titulares *possunt in suo Palatio deputare locum stabilem, in quo indifferenter ab omnibus Missa celebretur*; ac plures pro se habere putat *Theologos*, et *Canonistas*. Nec secus opinari videtur *cl. Gatticus de usu Altaris portatilis cap.* 12. privilegio innixus Episcopis a jure concesso, *ne ulla dies sine Sacrificio transeat*, veluti habetur in cap. *Quoniam Episcopi, de privilegiis in* 6.: hanc tamen iis datam facultatem quosdam intra limites coercet, concluditque non licere, aut Sacrum fieri sine Episcopi praesentia, aut plures celebrari Missas; quia, sicuti Indultum personale est, et non locale, utpote quod datum est in spirituale Episcopi commodum, nequit ampliari, et finis stricte attendi debet, quem Pontifex habuit in concessione. Hinc Ara, quam in privata Domo Episcopus componit, *ne ulla dies sine Sacrificio transeat*, nequit ullo modo confundi cum Sacra Episcopii Cappella, quae ut publica reputatur.

Itaque repudianda est *Andreuccii* sententia; et *Gattici* opinio non sine aliqua distinctione amplectenda. Discrimine est opus, et distingui debet Oratorium domesticum ab Ara portatili, seu Viatoria. Si de illo res sit, certum est, non licere Episcopis sine Apostolico privilegio privata in Domo stabile, fixumque Oratorium erigere; etiamsi non aliorum commodum, sed pro sui dumtaxat usu erigatur; sed neque fas ei erit uti Oratorio domestico aliis concesso, nisi servatis conditionibus, et limitationibus in Brevi, seu Pontificio Rescripto expressis.

Id adeo verum est, ut Episcopi Solio Assistentes, qui longe majo-

2. Se possa, oltre la sua Messa, far celebrare altre Messe?

3. Se detta Messa, o Messe vagliano in adempimento del precetto, anche a suoi Parenti seco abitanti, ed alle persone non solo addette al suo servizio, ancorchè non necessarie nell'atto della Messa, ma anche di servizio di detti suoi Parenti seco abitanti?

ribus privilegiis cumulantur, praeter illa, quae omnibus Episcopis communia sunt, nequeant in privatis eorum Domibus Oratorium instruere, nisi ex speciali Indulto *Gregorii XV.*, qui tamen hujusmodi Oratoria subjicit visitationi Cardinalis Vicarii in Urbe, et respectivi Ordinarii alibi; imo consuetas addit clausulas, et conditiones, et signanter illam celebrandi unicam Missam, vel ab alio Sacerdote celebratae interessendi = *dummodo in domo hujusmodi celebrandi alteri licentia concessa non fuerit* = quin ad satisfaciendum praecepto aliis haec Missa prosit, exceptis dumtaxat Familiaribus actuali servitio necessariis. Videnda Constitutio *Gregorii XV. die* 17. *Augusti* 1606. in magno Bullario Mainardi *tom. V. part. V. num. LXXI.* §. 8.

Verumtamen temporis successu, cum plures irrepsissent abusus, forte quia Episcopi etiam non Assistentes Oratorium domesticum simul confundentes cum Ara portatili, licere sibi arbitrabantur Sacrum facere in quolibet privato Sacello, minime servatis conditionibus, et clausulis apponi solitis; *Clemens XI.* Apostolicae auctoritatis robur adjecit generali Decreto Congregationis Concilii, jussitque = *In Oratoriis privatis non licere quibuscumque Sacerdotibus, etiamsi essent Episcopi, in iis celebrare diebus Paschatis etc. in reliquis vero diebus Sacerdotibus quibuscumque etiam Episcopis celebrare non licere, ubi etiam unica Missa, quae Indulto conceditur, fuerit celebrata etc.*

Etsi vero Episcopi nequeant in privatis Domibus sine Apostolico Indulto Sacellum instruere, quod Oratorii domestici nomine venit, et teneantur se conformare legibus concessionis, si celebrare velint, vel Sacro adesse Domi Laicorum, qui privilegio gaudent; non eis tamen interdictus est usus Arae portatilis in casibus a jure contemplatis ex dispositione *Bonifacii VIII.* relat. in cap. *Quoniam Episcopi de privilegiis in* 6. Poterunt igitur in casibus a jure permissis amovibilem Aram componere etiam apud Laicos, qui domestico gaudent Sacello, neque hoc privilegium per Concilii Tridentini Decretum sublatum est, ut saepe declaravit Sacra Congregatio; praesertim vero patet ex lib. Decretorum 12. pag. 120. ubi legitur = *Sacra Congregatio etc. censuit, Cardinales non solum, ac Episcopos, sine ulla Episcopi Dioecesani licentia, uti posse privilegio Altaris portatilis ad praescriptum Constitutionis felic. recordat. Bonifacii VIII., quae incipit: quoniam Episcopi; nec hujusmodi privilegium sublatum fuisse Concilii Decreto cap. unic. sess.* 22.

Errant qui putant *a Clemente XI.* Privilegium hoc sublatum fuisse Decreto emanato 15. *Decembris* 1703., in quo legitur = *Episcopis, et his majoribus Praelatis, etiam Cardinalatus dignitate fulgentibus, neque sub praetextu privilegii clausi in corpo-*

4. Se possa celebrare, e far celebrare ne' giorni soliti eccettuarsi nell' Apostolico indulto?

5. Se nel caso, che i suoi Parenti, quali già godono dell' Oratorio privato, avessero fatta celebrare la Messa, possa il Vescovo far celebrare un' altra Messa, oltre la sua?

re juris, neque alio quoque titulo, nullo modo licere extra domum propriae habitationis in domibus laicis, etiam in propria Dioecesi, quod fortius intelligitur in aliena, erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missae Sacrificium celebrare, sive celebrari facere etc.

Non enim sapientissimus Pontifex eo privilegio privatos voluit Episcopos, sed abusus eliminandos jussit, qui irrepserant *in sanctarum Sanctionum contemptum, ac Sancti Sacrificii irreverentiam*, revocando usum Privilegii ad tramites juris, et ad casus, in quibus talis usus concessus est, adempta facultate illud perperam interpretandi, et extendendi pro lubitu ad casus omnes non contemplatos, sed arbitrarios. Talem esse sensum *Clementini Decreti* firmat Benedictus XIV. de Missae Sacrificio lib. 3. cap 6 num. 6. = *ratio, quae Pontificem ad illud condendum Decretum impulit, ea fuit, quod resciverat, nonneminem Episcoporum tam in sua, quam in aliena Dioecesi, domo sua egredi consnevisse, et ut primario cuipiam viro laico gratum faceret, qui non haberet privati Oratorii privilegium, ad illius domum se conferre, ibique vel ab aliquo Missam celebrare facere, aut etiam plures, si vir ille habuisset Oratorium privatum, ubi nonnisi unicam Missam eadem die liceret celebrari. Episcopi etiam in aliena Dioecesi extra domum propriae habitationis, in privatis Laicorum domibus erigi faciunt Altare, ibique per unum, aut plures e suis Cappellanis vivificam Christi Hostiam immolari. Idcirco opus fuit Decretum Clementis XI. declarari etc.* = Id, quod factum fuit ab ejus Successoribus *Innocentio XIII.* in Constitutione *Apostolici Ministerii* legen. in dicto Bullar. *tom. XI. par. II. num. XXXIV.* §. 24., et *Benedicto XIII.* juxta Decretum, quod habetur in Concilio Romano *tit. XV. cap. III.* = *Declaramus tamen, quod cum in praedicto Decreto* (Clementis XI) *statuatur, non licere Episcopis extra domum propriae habitationis, in domibus laicis erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missae Sacrificium celebrare, sive celebrari facere, hujusmodi prohibitio intelligenda non sit de domibus etiam laicis, in quibus ipsi Episcopi forte occasione visitationis, vel itineris hospitio excipiantur, et nec etiam quando Episcopi in casibus a jure permissis, vel de speciali Sedis Apostolicae licentia, absentes a domo propriae ordinariae habitationis moram idcirco faciant in aliena domo per modum similis habitationis; his enim casibus licita iis erit erectio Altaris, ad effectum praedictae celebrationis.*

Ex his consequitur, quod Episcopus domi commorans laicorum, qui Indulto gaudent Oratorii privati, haud possit hoc uti ultra terminos concessionis; valeat tamen in casibus dumtaxat a jure permissis, vel clare expressis, vel tacite contemplatis in

Sac. eadem Rit. Congregatio, audito prius altero ex caeremoniarum Apostolicarum Magistris, qui suam scripto sententiam pandidit, typisque evulgavit, referente Eño, et Rño Dño Cardinali Matthaejo, loco Emi, et Rñi Dñi Cardinalis Julii Mariae de Somalia Praefecti, et Ponentis absentis, respondendum censuit.

sui commodum, Aram portatilem, seu viatoriam adhibere. Sed quoniam longe decentius videtur, Sacram Hostiam Deo offerre in fixo, ac stabili Altari, quam in Ara portatili, et mobili; idcirco Sacra Congregatio sapienti consilio, postquam ad tramites Juris responderat primo ex propositis Dubiis *Affirmative*; addidit = *Verum consulendum SSño pro extensione privilegii*, *videlicet*, *quod Episcopi in casibus a jure permissis hospitantes domi*, *vel Parentum*, *vel extraneorum*, *qui gaudent indulto Oratorii domestici*, *possint*, *et valeant in eodem celebrare, vel celebrari facere loco, et vice Arae portatilis*, *quam tantum extra propriam Dioecesim iisdem indulget Bonifacius VIII. cap. Quoniam Episcopi*, *de privilegiis in* 6.; *servata in reliquis forma Decreti S. M. Clementis XI. juxta tamen posteriores declarationes S. M. Innocentii XIII. et Concilii Romani sub Benedicto XIII. cap. XV. num. III.*

Neque tamen quis credat privilegium *Bonifacii VIII.* adeo esse effraene, ut sine ulla omnino limitatione possit pro lubitu extendi ad casus non contemplatos a jure, vel ita posse ampliari, ut Missa ad formam ejusdem privilegii celebrata, prosit pro adimplemento praecepti omnibus interessentibus, et assistentibus. Talis non est sensus Decretalis; neque *Innocentius XIII., et Benedictus XIII.* declarando Decretum *Clementis XI.* a juris dispositione recesserunt. Quippe privilegium personale est, atque ideo concessum, ne contingat aliquam praeteriri diem, in qua Episcopus non celebret, vel saltem Sacro non assistat: ergo datum est ad solius Episcopi commodum, et spirituale solatium.

Id patet clarissime si spectetur cum causa, tum finis privilegii. Qua enim ratione motus *Bonifacius VIII.* indulsit Episcopis = *ut Altare possint habere viaticum*, *et in eo celebrare*, *vel facere celebrari ubicumque*, Vide quod sequitur. = *Quia Episcopi se habent diversis ex causis a suis Ecclesiis*, *et Dioecesibus absentare frequenter*, *nec semper possunt commode ad Ecclesias accedere pro Missa celebranda, vel audienda in ipsis.*= En igitur causa: qui vero finis? *sine qua* (Missa scilicet) *eos transire non decet absque causa rationabili ullam diem* = Non est ergo privilegium tam late accipiendum, ut vel Episcopus sine ulla rationabili causa ubique locorum Aram erigere possit; vel Sacrificium in ea oblatum valeat pro omnibus interessentibus in adimplementum praecepti, vel plures Missas ibi celebrari liceat. Merito igitur *Clemens XI.* non id, quod erat jure dispositum, deletum voluit, sed licentiam cohibuit, et sensim inductos abusus ex mala legis interpretatione eliminavit, veluti deinde ab ejus Successoribus fuit declaratum.

Cum itaque Sacra Congregatio rescriptum Pontificis auctoritate roboratum relationem habeat ad dispo-

Ad 1. *Affirmative. Verum consulendum SSmo pro extensione privilegii, videlicet, quod Episcopi, in casibus a jure permissis, hospitantes domi vel Parentum, vel Extraneorum, qui gaudent Indulto Oratorii domestici, possint, et valeant in eodem celebrare, vel celebrari facere, loco et vice Arae portatilis, quam tantum extra propriam Dioecesim indulget Bonifacius VIII. Cap. Quoniam Episcopi, De Privilegiis in 6., servata in reliquis forma Decreti S. M. Clementis XI., juxta tamen posteriores declarationes S. M. Innocentii XIII., et Concilii Romani sub Benedicto XIII., cap. 15. num. 3.*

Ad 2. *Negative; verum consulendum SSmo pro extensione Privilegii quoad unicam Missam, quam, propria celebrata, Episcopi solent audire.*

Ad 3. *Affirmative quoad familiares dumtaxat eidem Episcopo actu necessarios, Negative quoad reliquos.*

Ad 4. *Affirmative.*

sitionem juris, plane consequitur ampliationem indulti ad Oratoria domestica, et Altaria fixa favore Episcoporum hospitantium in aedibus laicorum, in quibus tale Sacellum ex speciali privilegio existit, non plus eis indulgere, praeter id, quod *Pontifex Bonifacius* concesserat; sed dumtaxat in casu facultatem transferre ab Ara viatica ad Altare fixum, ne contingat in una eademque domo, uno eodemque tempore Sacrum fieri in Altari fixo vigore particularis indulti, aliam vero Missam celebrari in Ara mobili, et viatica, vi alterius privilegii clausi in corpore juris. Atqui, attenta causa finali hujusmodi privilegii, Episcopo licet uti Ara viatica, ne ulla sit dies, in qua vel ipse non celebret, vel saltem Missae ab alio celebratae non assistat, jam quisque videt, planeque intelligit, ad unicam Missam in die contrahi novum indultum utendi Altari fixo, vice et loco Arae portatilis. Recte idcirco *Gatticus loc. cit. num.* 14. adversus *Pasqualigum* limitavit privilegium ad unicam Missam, quippe ait = *quantum ad finem attinet concessionis unica tantum permittitur Missa, eamque proinde in singulari uominat Bonifacius, et distinctione facta, illam celebrandi, vel audiendi.* Sed quoniam maxime decet, ut Episcopus, Sacro peracto, alteri assistat, et hoc fere apud omnes positum in more est; idcirco Sacra Congregatio, ne Episcopi spirituali hoc solatio priventur, equidem *dubio secundo* respondit ad juris formam, sed simul addidit = *Consulendum Sanctissimo pro extensione privilegii ad alteram Missam, quam post Sacrum ab ipsis operatum Episcopi audire solent*: quia solius Pontificis est privilegia privilegiis addere.

Hinc alterum descendit, quod, quum privilegium stricte datum sit Episcopis, nequit extendi ad domesticos, et familiares, qui frui dumtaxat poterunt speciali indulto ipsis concesso, servatis clausulis, et conditionibus in eodem appositis. Contra vero hujus vigore Rescripti poterunt Episcopi in Ara fixa loco Arae portatilis celebrare, et celebrari facere in solemnioribus etiam diebus, in quibus alias non licet, quia *Bonifacius VIII.*

Ad 5. *Jam provisum in primo*, *et secundo*. Die 22. Augusti 1818.

Facta autem relatione de praemissis SSmo Dño Nostro PIO VII. Pont. Max., Sanctitas Sua Sac. Congregationis responsa *adprobavit*, *confirmavit*, *et extensionem Privilegii*, *ut in responsione ad primum*, *et secundum ex propositis dubiis indulsit*, contrariis non obstantibus. *Die* 25. *ejusdem mensis*, *et anni*.

„ Quoniam per mox relatum Decretum provisum est Privilegio, quo
„ gaudent Episcopi, adhibendi Aram Viatoriam: non ingratum fore arbi-
„ tratus sum, si hic adjicerem nuperrimam Encyclicam SS.D.Nostri Pii VII.
„ Pont. Max. ad Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, et Priores, Juris-
„ dictionem quasi Episcopalem in Italia, et adjacentibus insulis exercentes;
„ qua tolluntur, et irritantur abusus circa Aram portatilem, sive Orato-
„ rium domesticum, quo gaudere praesumunt adscripti inter sodales Archi-
„ confraternitatis S. Mariae de Campo Sancto Urbis.

4398. PIUS PAPA VII.

Venerabiles Fratres, *ac Dilecti Filii*, *Salutem*, *et Apostolicam Benedictionem*.

(*a*) Jamdiu ad Nos perlatum fuerat, complures Presbyteros, in Neapolitano praesertim Regno degentes, id sibi arrogare voluissse, ut Altare portatile, seu Oratorium privatum in aedibus suae habitationis erigerent, non ex aliquo speciali Apostolico Indulto sibi personaliter concesso, sed dumtaxat ex eo, quod nomen ipsi dederint Confraternitati in Cappella Sanctae

nullam excipit diem, dummodo causa intercedat, cujus intuitu privilegium datum est.

Eadem de causa vel Episcopus celebret, aut celebrari faciat vigore Indulti tam in diebus solemnioribus, vel aliis festivis de praecepto, Missa non prodesse declaratur, nisi familiaribus illis, qui actu sunt necessarii, quia, ut supra probatum est, privilegium clausum in corpore juris personale est favore Episcoporum, ne contingat ullum transire diem, quin Missam vel ipsi celebrent, vel celebrari faciant.

Hinc fit, ut vigore Indulti utendi Altari fixo, sive Oratorio domestico loco Arae viatoriae, de quo in responsionibus ad duo prima Dubia adprobata, et confirmata a *SSmo Dño Nostro Pio VII. Pont. Max.*, poterit Episcopus Sacrum facere, vel audire in Ara fixa, etiamsi in eadem alia celebrata, vel celebranda sit Missa illorum favore, quibus peculiare privilegium cum consuetis clausulis, conditionibus, ac limitationibus datum est. Cum enim haec duo privilegia distincta sint, diversisque personis concessa, non ita confundi debent, ut unum impedimentum alteri afferat.

(*a*) „ Quum Archiconfraternitas
„ S. Mariae de Campo sancto mor-
„ dicus conaretur tueri asserta privi-
„ legia, quibus innixa, sine ullo
„ delectu quoscumque petentes so-
„ dalibus adscribere consueverat, ad
„ hoc praecise, ut fruerentur Indul-
„ to Oratorii domestici, rogatus ego,
„ ut pro veritate meum exponerem
„ sensum, id pro modulo feci, ut
„ sequitur.

Due sono le questioni, che pos-

Mariae Virginis Campi Sancti de Urbe erectae, asserentes tale privilegium Confratribus hujus Confraternitatis, qui Praelati, aut Presbyteri essent, ac etiam Cappellanis a rec. mem. Leone PP. X. Praedecessore Nostro concessum fuisse. Hoc quoque addunt, quod licet per successivam Sacri Concilii Tridentini talia privilegia abrogantis adprobationem a memorato Leone fa-

sono farsi intorno al privilegio, che si asserisce concesso *da Leone X.* a Sacerdoti, e Cappellani della compagnia di Maria SSma detta di Campo santo, mercè il quale possono far uso dell' Altare portatile, e celebrarvi ancor prima dell' aurora.

La prima è, se veramente ancor sussista il menzionato Privilegio, oppure sia stato rivocato.

La seconda, nell' ipotesi, che sussista; si cerca, se debba limitarsi ad alcuni soltanto, oppure estendersi senza eccezzione non che ai Fratelli, che formano l'Archiconfraternita, ma a tutti gli aggregati in varie parti dispersi.

Riguardo alla prima questione, lasciamo da parte ciò, che è estraneo dalla medesima, e limitiamoci al privilegio, quale non può negarsi essere esorbitantissimo; ed appunto per esser tale, sono intimamente persuaso, che fu compreso frà gli altri annullati *dal Sacro Concilio di Trento Sess. 22. cap. de observan. et vitan. in celebrat. Missar.*; giacchè quel Ven. Consesso ebbe principalmente il fine di raffrenare, e moderare l' esorbitanza de' privilegj, per cui ne venivano gravissimi, ed innumerabili abusi.

Peraltro dall' Autore del Promemoria si pretende, che l'anzidetto privilegio tuttavia sussista per tre (da esso riputate) validissime ragioni, cioè 1. Perchè il Concilio di Trento parla delle facoltà illimitate, quali si erano arrogate i Vescovi, e non degl' Indulti Apostolici; 2. Perchè, quando ancora si voglia nella censura compreso, fu poscia restituito al suo pieno vigore *da Pio IV.* con una nuova Bolla confermatoria. 3. Perchè li Sommi Pontefici *Pio VI. e Pio VII.* non hanno voluto derogare a si fatto Privilegio: onde si vuol dedurre, che lo abbiano approvato, e confermato. Se ben si riflette, e vengano esaminate queste tre ragioni con animo sgombro da prevenzione, si vedrà, che si risolvono in nulla.

Ed in quanto alla prima, non è altrimenti vero, che la censura del Decreto Tridentino si limiti all' oggetto di raffrenare li Vescovi nell' accordare simili Indulti. Si leggano attentamente le clausule amplissime agi giunte in specie al sud. capo, quali si estendono anche a quello, che non è espresso nel Decreto, e derogano a tutti i privilegj, consuetudini etc. *Haec igitur omnia summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non solum ea ipsa, sed quaecumque alia huc pertinere visa fuerint, ipsi pro data sibi a Sacrosancta Synodo potestate, ac etiam ut Delegati Sedis Apostolicae, prohibeant, emendent, corrigant, statuant, atque ad ea inviolate servanda, censuris ecclesiasticis, aliisque poenis, quae illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant: non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque* = Si ponga mente non

ctam idem privilegium abrogatum remanserit, hoc tamen revixisse dicunt ex eo tempore, quo rec. mem. Pius PP. IV. Praedecessor itidem Noster, ut Confratres Ecclesiasticos ad Cappellam praedictam frequentandam, et socialia pia opera ibi exercenda alacriores redderet, idem privilegium confirmavit. Quamquam vero patet nihil horum operum a praedictis Ecclesiasticis domicilium extra Urbem habentibus expleri minime posse, idem tamen

solo a quel *summatim enumerata* = ma molto più alli termini estensivi, ed ampliativi = *quaecumque alia huc pertinere visa fuerint* =, e finalmente all' amplissima deroga, de' privilegj etc:, e poi si dica, che l'effrenato Indulto *di Leone X.* non è compreso nella censura del Decreto.

Di più l' interpretare i Decreti *del Concilio di Trento* non è affare de privati Scrittori, a quali vien vietato il glossarli; motivo, per il quale non fu pubblicato il Settimo delle Decretali di *Clemente VIII.*, perchè opportunamente fu previsto, che publicandosi, sarebbero stati glossati i Decreti del sudetto Concilio in esso inseriti, come era avvenuto riguardo agli altri libri del Diritto canonico. Vi è il Tribunal competente istituito *da Pio IV.* per l' essecuzione, confermato, ed esteso *da Sisto V.* per l'interpretazione dei Decreti; voglio dire *la Congregazione del Concilio*, alla quale perciò privativamente spetta l' interpretare, lo spiegare, e il dichiarare le questioni, che insorgono o sull' osservanza, o sull' intelligenza de sudetti Decreti, non solamente riguardo alle cose espresse, ma altresì rapporto alle non espresse, e comprese sotto l' amplissima estenzione =*quaecumque alia huc pertinere visa fuerint* = Or dunque in tutte le questioni a quel Tribunale portate, ha sempre il medesimo dichiarato, che pel menzionato Decreto restano annullati tutti i privilegj, non esclusi quelli, che hanno forza di legge universale, perchè inseriti *in corpore juris*. Si veda *Gattico de usu Altaris portatilis cap.*13., *Giraldi al cap. sud. del Tridentino*, *Fagnano al cap. in his de Privilegiis*. *Benedetto XIV. de Sacrificio Missae lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 2., ed altri molti che tralascio per brevità. Non trovo alcuno degli autori allegati, che si faccia carico di dimostrare, che vi sono alcuni privilegj non soggetti alla censura del Tridentino Decreto. Eccettuano soltanto il diritto de' Vescovi di eriggere l' Altare nelle proprie abitazioni. Qual' eccezione va presa così strettamente, e con tanto rigore, che nè a Vescovi, nè a Cardinali è lecito l' eriggere l' Altar portatile senza legittima causa, ma arbitrariamente nell' altrui abitazioni, benchè essi vi celebrino, o vi faccia no celebrare in loro presenza, come talvolta accadeva per abuso, oltre li casi contemplati dal Diritto. Così riferisce *Benedetto XIV. loc. cit. num.* 6. onde *Clemente XI. sotto il giorno* 15. *Decembre* 1703. pose riparo a tal' inconveniente. Ecco il Decreto = *ad abusus hujusmodi eliminandos etc., SSmus Dnus Noster, ex unanimi voto S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum, inhaerendo aliis declarationibus alias hac de re editis, expresse declarat Episcopis, et his majoribus Praelatis, etiam Cardinalatus digni-*

privilegium sibi postulant,non alia de causa, nisi quia ipsorum nomina in Confratrum Catalogo fuerint adnotata, quasi id non solis iis, qui re ipsa Confratres essent, sed etiam pro aliis, qui a longe nomen dedissent, sit concessum. Quamobrem jure quidem optimo Fraternitates, et Discretiones Vestrae horum postulantibus obstiterunt, et obstant. Haec jamdiu, ut diximus, ad nos fuerant perlata, verum ob temporum iniquitatem, et super-

tate fulgentibus, *neque sub praetextu privilegii clausi in corpore juris*, *neque alio quoque titulo*, *nullo modo licere extra domum propriae habitationis in domibus laicis etiam in propria Dioecesi ..... erigi*, *Altare etc.* Qual Decreto fu preso con tale, e tanto rigore, che si credette non avere i Vescovi altra facoltà fuor di quella d'avere un solo Altare nel proprio Palazzo Vescovile, ma venne poi spiegato *da Innocenzo XIII.*, *e da Benedetto* XIII. nel Concilio Romano *cap.* 13. *num.* 3., che si doveva intendere dell' abuso di portarsi alle case de' Laici, ed ivi, eretto l'Altar portatile, celebrarvi, o farvi celebrare la Messa. Ma non già, che non potessero i Vescovi eriggere l'Altare nelle case, ove si trattenevano in occasione di visita, o per altra giusta ragione, a norma della Decretale di *Bonifacio VIII. in cap. Quoniam Episcopi de Privilegiis in* 6. Se dunque il sulldodato Decreto del Concilio è stato interpretato con tanto rigore, che appena preserva il diritto de Vescovi per uso proprio, e ne casi contemplati dal Diritto Canonico; vogliamo poi dire, che nella censura non si debba aver per compreso il Privilegio in questione?

Nè si deve trascurare, che il Decreto del Concilio non è limitato a soli Regolari, ma espressamente comprende ancora li Secolari = *Neve patiantur privatis in domibus Sanctum hoc Sacrificium a SAECULARIBUS*, *aut Regularibus quibuscumque peragi*. Dunque nella proibizione sono compresi tanto li Secolari, che i Regolari, ed in conseguenza i privilegj sì degli uni, che degli altri cadono sotto la clausula derogatoria. Ma quì mi sento replicare; che le decisioni della Sacra Congregazione del Concilio parlano de' soli Regolari. E' vero; ma qual conseguenza si può da ciò ritrarre? Oltre l' esser questo un' argomento negativo, che nulla prova; v' è poi la ragione, ed è lo strepito, ed impegno de' Regolari per sostenere i loro privilegj; onde il *Gattico loc. cit.* dice, *tanta contentione animorum disputatum est in favorem hujus interpretationis* (cioe che non fossero cassati li privilegj,ma bensì soggettati per l'essecuzione all'approvazione de' Vescovi) *ut plusquam* 25. *Scriptores invenerim allegatos*, *qui tamen fere omnes causam suam tueri satagebant etc.* Quindi le querele portate alla sudetta Sacra Congregazione, ed i dubbj insorti per la diversità de' sentimenti. Onde la medesima fu obbligata a dichiarare l' abolizione de' prilegj. Allo stesso modo averebbe deciso, se fosse stato disputato del privilegio, che ora si vuol sostenere dall' Archiconfraternita di Campo Santo. Sì questo, che quelli sono amplissimi, tutti accordati dall' Apostolica autorità, alcuni inseriti *in corpore juris*. Qual sarà dunque la cagione, per cui nell' eguaglianza delle circo-

ventam rerum omnium eversionem, abusum hujusmodi radicitus tollere nequivimus. Nunc autem, pace divinitus restituta, eo citius illum eruendum arbitramur, quo callidius nonnulli ad superandam vestram repugnantiam, per publica etiam scripta contenderunt, ut accepimus, abusum eumdem ex diuturniore Nostro silentio adprobatum remanere. Nos igitur dictorum Praedecessorum Literas Apostolicas desuper expeditas praesentibus pro in-

stanze, alcuni abbiano ad aversi per annullati, e cassati, ed altri nò? Per me dunque è cosa chiara, ed evidente, che la *vantata Bolla di Leone X.* è involta nell'abolizione degli altri privilegj.

Se non che (quì mi si replica), dato ancora, che la sudetta Bolla in vigore dell' accennato Decreto sia rimasta involta nell'abolizione degli altri privilegj, la posterior Bolla *di Pio IV.* la fa rivivere. Cosa è questa facile a dirsi; la difficoltà consiste nel sostenerla. Se è vero l' assioma, che *posteriora derogant prioribus* = la vantata conferma svanisce. Si combinino le diverse date, e poi si decida. La Bolla confermatoria del privilegio, portando la data *die decimatertia Januarii* 1563. *Pontificatus nostri anno quarto*, è anteriore alla Bolla, colla quale dallo stesso *Pio IV.* fu confermato il Concilio, il quale non prima di tal conferma aquistò forza di legge. Il concilio ebbe il suo compimento *alli* 4. *Decembre* 1563., ed i Legati ferono istanza per la conferma *agli* 26. *Gennajo* 1564., e sotto questo giorno fu data la Bolla *Benedictus Deus etc.* (Bollario *Tom.* 4. *part.* 2. *pag.* 168.) Ma se la Bolla confermatoria del privilegio è anteriore, si rende certo, che venne rivocata dall' altra Concistoriale, mercè la quale li Decreti del Concilio acquistarono fermezza Apostolica.

Se ciò non basta, v'è ancora di più. Dopo aver *Pio IV.* confermato il Concilio, dopo aver prefisso il tempo, in cui dovevano mettersi in osservanza i Decreti, dopo aver deputata una Congregazione di otto Cardinali, a quali fu commessa l' esecuzione; publicò altra Bolla *In Principis Apostolorum Sede etc.* data *li* 20. *Febrajo* 1565., colla quale vengono espressamente rivocati tutti i privilegj benchè effrenatissimi, precedentemente concessi a corporazioni, congregazioni, persone rispettabilissime, e perfino a Nunzj Apostolici, e Legati a latere. Troppo anderei in lungo, se volessi quì riportare l' enumerazione di tutti li corpi, e persone celebri, ed insigni, che vengono comprese nella legge. Ognuno si può sodisfare, leggendola *nell' anzidetto Tomo del Bollario pag.* 214. Ora chi vorrà darsi a credere, che dalla legge universale andassero esenti gli esorbitanti privilegj, de' quali si pretende arricchita la compagnia di Campo Santo? E' dunque da conchiudere, che a sostenere il vantato privilegio nè vale la Bolla *di Leone X.*, nè giova la confermatoria *di Pio IV.*, ma restano ambedue annullate per il Decreto del Concilio, che quantunque anteriore alla seconda, è però posteriore in quanto all' avere acquistata forza di legge in virtù della conferma Apostolica, ad esso data un' anno dopo l' accennata Bolla emanata a favore della compagnia di Campo Santo. Ma quando ancora si

sertis habentes, privilegium hujusmodi Altaris Portatilis, seu Oratorii privati, licet pro Ecclesiasticis Confratribus tantum, non autem pro simplicibus Adscriptis concessum, et respective confirmatum Auctoritate Apostolica, tenore praesentium abolemus, et abrogamus, et Oratoria Privata (si quae ubique fuerint taliter erecta) supprimimus. Ne autem hinc perantiquam Confraternitatem, in qua haud obscuri nominis Viri floruerunt, minoris facere videamur, neque Ecclesiasticorum Confratrum zelus quidquam ibi detrimen-

volesse su ciò questionare, tronca ogni disputa la Costituzione *In Principis Apostolorum Sede*, che annulla tutti i privilegj.

Ciò è tanto chiaro, che non fa d'uopo il trattenerci sulla seconda revoca fatta *da Clemente XI. nell' anno* 1703.; e perciò passo ad esaminare la terza ragione. Con somma franchezza nel *Pro-memoria* si asserisce, che l'impugnare la sussistenza della Bolla *di Leone X.* e successiva conferma *di Pio IV.* è contro *la decisa intenzione dei due Sommi Pontefici Pio VI. e Pio VII.* come si promette di dimostrare. Se è così, è finita ogni questione. Domando però io: ove è questa dimostrazione? su quali fondamenti s' appoggia? Per quanto vedo, tutta la dimostrazione si risolve in nude, e vuote parole. Si dice = *Egli è noto, che il gran Pontefice Pio VI. nell' anno nono in circa del suo Pontificato, esaminato codesto privilegio, non volle derogarvi* = Ma a chi mai è noto? esternò forse il Santo Padre questa sua indiretta approvazione in qualche piena Congregazione avanti a se adunata, o la rese pubblica con suo special rescritto? Nulla di ciò. S'asserisce; *Egli è noto*, ma non si produce alcun' argomento, che il faccia noto. Peraltro diamo per un momento, che sia noto; convien vedere ciò, che si debba, non ciò, che si voglia aver per noto. Può ben stare, che il Santo Padre non abbia voluto fare alcun atto positivo contrario, senza che questo porti tacita approvazione. Può aver creduto non esser necessaria nuova deroga; bastando che al supposto privilegio abbia derogato il Concilio, ed in seguito *Pio IV.* colle due sopraccennate Bolle. Se *Pio VI.* avesse voluto approvare, o avere per tuttavia sussistente il privilegio, l'era facile il farlo con suo Breve, anzi si rendeva necessario per impor fine alle dispute.

Nè diversamente dee dirsi del contegno, che si pretende tenuto *dal presente Sommo Pontefice Pio VII.* Tutto il fondamento è appoggiato all' assertiva dell' autore del *Pro-memoria*. Una pruova di tal sorte non si ammetterebbe, neppure in una questione triobolare. A buon conto si confessa, che v' erano de ricorsi per l' abuso del supposto privilegio. A buon conto per porvi rimedio fu minutato il Breve derogatorio, o sia declaratorio della nullità; e questa minuta si trova trasmessa alla Segreteria del Tribunale del Vicariato, ed ivi si custodisce. Tutto questo è certo, il di più consiste in nude parole. Ma la sudetta minuta non è sottoscritta; ma non è stata ridotta a publico legale Pontificio Breve. Ciò che prova? Non altro, se non che la detta minuta non può avere alcuna forza; ma non già, che, il Pon-

ti capiat, imo potius augeatur, eisdem Ecclesiasticis, nempe Curiae Nostrae Romanae Praelatis, Presbyteris, et Cappellanis nunc, et pro tempore existentibus, Confratribus ejusdem Confraternitatis (minime vero in eorum Catalogo simpliciter adscriptis) ut ipsi, postquam ex jurato suorum Guardianorum testimonium constare fecerint Dilecto Filio Nostro in Alma Urbe Vicario in Spiritualibus Generali, se per quinquennium, aut saltem

tefice persuaso della sussistenza del Privilegio, abbia creduto indoveroso il derogarvi. (Ciò tanto è vero, che se allora non si potè dare essecuzione al Breve già minutato per le dolorose sopraggiunte vicende; peraltro, dopo il ritorno del Santo Padre alla sua Sede, una delle sue prime cure è stata quella di troncare il corso agli abusi, come gli ha tolti, e proveduto all'avvenire colla presente Enciclica.)

Da tutte queste ragioni io sono pienamente persuaso, e convinto, che il decantato Privilegio è del tutto abolito, e più non esiste. Si passi ora alla seconda questione, nella quale (data l'Ipotesi, che il Privilegio sussista); si cerca, se sia limitato, e ristretto, ovvero di tanta estensione, quanta si pretende da chi sostiene il preteso diritto dell'Archiconfraternita. Considerata bene la Bolla di *Leone X.*, io sono d'avviso, che il privilegio si debba intendere per conceduto soltanto a quelli, che ascritti in Roma, ove è fondata la Confraternita, nella medesima attualmente esercitano quell'opere di pietà, che sono proprie della medesima, e furono il motivo, onde il Pontefice accordasse sì questo, che gli altri privilegj contenuti nella Bolla.

Si veda qual fu la causa motrice. La premura, che *quaecumque pia opera, et pia Christifidelium devotione ordinata, ut perpetuis futuris temporibus persistant .... et, ut ad praemissa Christifidelium vota facilius concurrant, fideles ipsos quibusdam spiritualibus, et allectativis muneribus libenter prosequimur.* Ed atteso che gli ascritti alla Confraternita, fra l'altre opere di pietà, s'impiegavano a pro degl'infermi si nel loro Spedale, che nelle case, ed a pro de' pellegrini quà, e là per Roma dispersi, con seppellire i defonti nel loro cemeterio, come diffusamente viene dichiarato nella detta Bolla: per animare li fratelli al proseguimento di opere così pie, ed insieme laboriose, *Leone X.* si mosse a decorare la medesima d'amplissimi privilegj, e specialmente di quello, che dà motivo alla presente questione. Giova quì trascrivere interamente la particola = *Liceatque eisdem confratribus, qui Praelati, aut Presbyteri fuerint, ac etiam Capellanis praefatis habere Altare portatile cum debitis reverentia, et honore, super quo in locis ad hoc congruentibus, et honestis sine juris alieni praejudicio, etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, CUM QUALITAS NEGOTIORUM PRO TEMPORE INGRUENTIUM ID EXIGERIT, ita tamen, quod id eis, aut Sacerdotibus taliter celebrantibus ad culpam nequeat imputari.*

Se dunque il privilegio è accordato a contemplazione delle opere di carità cristiana, che sono proprie dell'istituto, nell'assistere gl'infermi, nell'ajutare i Pellegrini, in dar se-

per triennium Functionibus Socialibus juxta Confraternitatis Statuta fieri consuetis assidue adfuisse, in privato domus suae habitationis in eadem dumraxat Urbe Nostra existente Oratorio ad hoc decenter muro extructo, et ornato, seu extruendo, et ornando ab omnibus domesticis usibus libero per ipsum Vicarium prius visitando, et approbando, ac de ejusdem Vicarii licentia ejus arbitrio duratura, unam Missam pro unoquoque die, dummodo in eadem domo celebrandi licentia, quae adhuc duret, alteri concessa non fuerit, per se ipsos celebrare, seu per quemcumque Sacerdotem approbatum saecularem, seu de Superiorum suorum licentia Regularem, sine tamen quorumcumque Jurium Parochialium praejudicio, ac Paschatis Resurrectionis, et Pentecostes, ac Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, aliisque solemnioribus anni festis diebus exceptis, in sua, consanguineorum, et affinium secum insimul in eadem domo habitantium praesentia; (ita tamen, ut hi consanguinei, et affines Missam hujusmodi dumtaxat audire, numquam vero celebrari facere valeant) celebrari facere libere, et licite possint, Auctoritate, et tenore praedictis concedimus, et indulgemus.

poltura ai defonti; ne viene per conseguenza, che a poter far' uso del Privilegio, si rende necessario impiegarsi in tali opere, onde si deve credere, che la mente del concedente sia stata di accordarlo a Prelati, Preti, e Cappellani, che ascritti all' Arciconfraternita, e dimoranti in Roma, si esercitano, per quanto loro è permesso, con tutto l'impegno nelle opere suddette. Sarebbe una stravaganza il supporre, che *Leone X.* abbia voluto render partecipi de' privilegj tutti indistintamente, cioè sì quelli, che attualmente s' impiegano nell' opere dell' Istituto, e gl' altri, che, abitando lungi da Roma, non hanno altro fine nel dare il nome alla compagnia di Campo Santo, se non quello di godere li privilegj. Chi pensasse così, farebbe un torto alla memoria di *Leone X.*

Ma dove è la facoltà concessa all' Arciconfraternità d' accordare l' aggregazione a chiunque la chiede, benchè assente, e domiciliato in lontane regioni? Potrà la medesima aggregare altre Confraternite, che si conformino *in substantialibus* all'Istituto, secondo le regole prescritte *da Clemente VIII.*, ma non godere d' una effrenatissima facoltà di comunicare agl' individui ascritti, e lontani li privilegj, senza far distinzione fra quelli, che si ascrivono per esercitare l' opere di pietà, per le quali sono stati accordati gl' indulti; e quelli, che domiciliati assai lungi da Roma, nè vogliono, nè possono impiegarsi nelle medesime, bastando loro godere de' privilegj senza soggiacere ai pesi. E' del tutto incredibile che *Leone X.* abbia voluto accordare un indulto così esorbitante, che averebbe prodotti infiniti disordini, come pur troppo è accaduto per la falsa, ed arbitraria interpretazione contraria allo spirito del medesimo, ed alla mente del concedente, come ne fanno fede le querele avanzate da Vescovi.

Anzichè tanto è lontano, che il Papa abbia voluto lasciar' aperta la strada ad una libertà così effrenata, ed illimitata; che v' è ragione più tosto da credere, che abbia voluto

Non obstantibus, quatenus opus sit, memoratis Leonis, et Pii Praedecessorum Literis, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque in contrarium quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium Literarum transumptis, seu exemplis impressis, eadem prorsus fides ha-

limitare il privilegio anche a favore di quelli, che *actu inserviunt*, cosichè vada congiunto l'indulto coll' esercizio. Non per niente è apposta quella clausola condizionale = *cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exigerit* = L'istesso è, che dire, doversi intendere l'uso dell' Altar portatile, e la facoltà di celebrare *ante diurnam lucem* non arbitrariamente, non in qualunque tempo, occasione, e luogo; ma bensì allor quando l'occupazione, e l'opera impiegata per l'Arciconfraternita l'esigggno. Ivi non si parla di qualunque negozio, di qualunque affare, ma di negozj, ed affari relativi all' Arciconfraternita. Che se l'indulto fosse semplice, generale, ed assoluto, sarebbe fuor di luogo, e superflua la sudetta clausola. Quando che è certo, che nella parte dispositiva delle Bolle, e de' Brevi, nulla v'è, che debba aversi per superfluo, e non siavi inserito per qualche ragione.

Che se dunque v'è giusto motivo per credere, che l'indulto (nell' ipotesi, che sussista) sia condizionato, e limitato anche a favore di quelli, che s'impiegano lodevolmente nell' esercizio dell' Istituto, compresi perciò ancora i Cappellani amovibili: dovremo poi dire, che il medesimo si debba indistintamente estendere a tutti gli aggregati, benchè questi non abbiamo in vista, che la sola participazione del privilegio, ma non già l'esercizio delle opere, per le quali fu il privilegio concesso? Una tale interpretazione ripugna al buon senso, onde non può esser' ammessa per verun modo.

Ma si vada più avanti. L'uso dell' Altar portatile non si concede, che a Sovrani, a Cardinali, e Vescovi (benchè a questi limitato sia il privilegio per li soli luoghi, ne quali essi o stabilmente, o accidentalmente dimorano, e nelli soli casi permessi dal Diritto). a Missionarj nelle parti degli infedeli; ed a naviganti, sempre però con alcune condizioni, restrizioni e riserve. L'indulto dell'Oratorio domestico a soli nobili, o che vivono *more nobilium*, o che, avendo altronde meriti personali, soffrono incommodi di salute, onde o non possono, oppure riesce loro assai grave portarsi alla Chiesa per celebrarvi, o assistere alla Messa. Ma se sussistesse il Privilegio di Campo Santo nella pienezza dell' estensione, alla quale è stato portato dall' abuso, ne verrebbe una stravagantissima conseguenza, cioè, che la sudetta Arciconfraternita goda un' indulto così illimitato, ed esteso, che supera le facoltà accordate alla stessa Segreteria de' Brevi, la quale nondimeno non ne fa uso, che dopo esser stata riferita l'istanza al Papa, che è il solo concedente. Di più, che l'individui aggregati, nell' estensione del privilegio, sarebbero superiori ai Vescovi, poichè questi non possono far uso dell' Altar portatile, se non che in occasione di visita, o d'alloggio dentro o fuori di Diocesi, e ne casi contemplati dalla legge, ne fuori del Epi-

beatur, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xix. Aprilis MDCCCXVI. Pontificatus Nostri Anno Decimoseptimo.

Pro Domino Card. Braschio de Honestis
G. Bernius Substitutus.

Loco ✠ Sigilli Annuli Piscatoris.

4399. HISPALEN.
RESOLUTIONIS DUBIORUM.

Provincialis Minister Ordinis Minorum in Angelorum Provincia S. Francisci in Hispania Frater Joannes Matthaeus Sanchez, infrascripta Dubia Emis Patribus Sacrae Rituum Congregationi praepositis enodanda, atque enucleanda proposuit.

scopio possono avere l' Oratorio domestico fisso, se non ottengono uno speciale indulto, e sono tenuti alle condizioni, limitazioni, e clausole contenute nel medesimo. Quando che quelli a capriccio porterebbero il loro Altare portatile ovunque loro piacesse, o per proprio, o per altrui commodo. E volendosi restringere la questione all' Oratorio domestico, in molti, e senza dubbio nel maggior numero, mancherebbero le qualità, e condizioni volute dalla Segreterìa de' Brevi, anderebbero esenti dalla visita, ed approvazione de' respettivi Vescovi. Inconvenienti grandissimi, che portano più gravi disordini lesivi di quella decenza, riverenza, e religione, onde trattar si devono li Divini Misteri. Non sò, se in vista di tali ragioni vi sarà alcuno, che ancor persista in voler sostenere il vantato privilegio ampliato, ed esteso dall' abuso.

Atteso dunque quanto finora s'è detto, ponderate l' addotte ragioni, ed altre, che si potrebbero recare, se facesse di bisogno; per la verità ricercato, giudico, che l' Indulto *di Leone X.* poi confermato *da Pio IV.* sia stato abolito, e cassato unitamente agli altri privilegj dal Decreto del Concilio di Trento, e dalle due Bolle *dello stesso Pio IV. Benedictus Deus, di Gennaio* 1564., ed *In Principis Apostolorum Sede, del Febrajo* 1565. In oltre credo per verità, secondo l' intimo mio sentimento, che il Privilegio, giusta la mente del concedente, dovesse andar congiunto coll'esercizio dell'opere pie proprie dell' Istituto, non mai esteso agli aggregati per godere la sola comunicazione del Privilegio. Per conseguenza credo, che, ripristinandosi dall' autorità Apostolica il privilegio derogato, e soppresso, questo non dovrebbe valere, che ai soli confratri, che possono, e vogliono, e per quanto loro è possibile, esercitano l' opere di pietà, e carità cristiana, a contemplazione delle quali fu concesso il privilegio. Ben' inteso però che in vigor dell'indulto, per Altar portatile si debba intendere l'Oratorio Domestico, quale facilmente si confonde coll' Altar portatile.

Che è quanto per verità etc. Salvo etc.

I. (*a*) Cum jam declaratum sit a S. R. C. Responsorium „ Haec est vera fraternitas „ locum habere solum in Martyribus fratribus secundum carnem, non vero secundum Institutum Ordinis Regularis: quaeritur: an praefatum Responsorium dici debeat in Martyribus nostri Ordinis, extante Rubrica peculiari nostri Breviarii?

(*a*) In communi plurimorum Martyrum *ad* ℟. *VIII. vel II.* sequens legitur Rubrica = *Sequens Responsorium* (haec est vera fraternitas) *dicitur post* 8. *vel* 2. *lectionem in Festo plurimorum Martyrum fratrum* = Dubitatum aliquando fuit; num haec Rubrica intelligenda esset dumtaxat de fratribus secundum carnem, vel eos etiam comprehenderet, qui spirituali foedere unum, idemque institutum profitentur, et uti fratres habentur, et nuncupantur. Stricte sumendam esse Rubricam de fratribus sanguinis vinculo conjunctis, et ex eodem genitore progenitis vere talibus, Rubricarum expositores, Ecclesiae praxis, Sacrae hujus Congregationis Decreta plane evincunt. Unus ex Scriptoribus sat erit *Gavantus*, qui ad hunc locum *Rubric. Breviar. sect.* 8. *cap.* 2. *num.* 9. haec habet = *Responsorium* haec est vera fraternitas *non dicitur unquam, nisi vere hi sint fratres secundum carnem: quod si cum fratribus carnalibus celebrentur alii non fratres, in eodem festo, non dicitur* = Hanc autem Rubricae interpretationem praxis Ecclesiae probat, si in *Breviario* mutandum esse Responsorium notatur in eo tantum casu, in quo de solis Martyribus fratribus Officium fit. Id adeo verum est, ut nec Responsorium mutatur in Festo *Sanctorum Eustachii, conjugis, et filiorum*, qui simul, eodemque Martyrii genere interiere, quia licet filii inter se fratres sint secundum carnem, conjunguntur tamen in eodem Officio cum Patre, et Matre. Declarationes accedunt Sac. hujus Congregationis in una *Ordinis Sancti Benedicti ad dub.* 3. *quaesiti* 3. die 10. Junii 1690. (in hac collect. *num.* 3073.), et clarius recentissime in una *Ordinis Clericorum Minorum Villae Matriten.* die 13. Martii 1804. (ibidem *num.* 4342. *ad dub.* 5.) Nihilominus haec regula, etsi generalis, suas patitur limitationes, si aliquis religiosus Ordo gaudeat peculiari privilegio legendi ℟. *haec est vera fraternitas*, dum fit officium plurimorum Martyrum ejusdem instituti. Hoc fruuntur indulto Fratres Minores Sancti Francisci ex eorum Rubricis post maturum examen approbatis, et confirmatis a *felic. record. Pio PP. Sexto*, occasione novae editionis Breviarii trium Ordinum. Siquidem *num.* 196. habetur = ℟. *ultimum .... in Officio plurium Martyrum fratrum (sive fratres fuerint secundum carnem, sive nostrae Religionis filii) esse debet*. Porro haec Rubrica exceptionem regulae ponit, cui non detrahit postrema declaratio *anni* 1804., qua S. R. C. generali quaesito = *an rubrica etc. intelligenda sit nedum de fratribus secundum carnem, sed etiam de ipsis secundum institutum Ordinis?* Respondit *Negative*. Nec secus poterat, cum in proposito dubio relatio haberetur ad Rubricam generalem Breviarii, quin ulla fieret mentio peculiaris indulti, quo gaudent Fratres Minores. Diversa vero ratio est in praesenti quaestione, quae exce-

II. (*a*) An licitum sit in Confiteor ad Primam, Completorium, et Missam, et in Orationibus, ubi Sanctus Pater Franciscus nominatur, addere nomen „ *Patris nostri* „ cum hoc expresse legatur in Rubrica peculiari nostri Breviarii ?

III. (*b*) Cum juxta Constitutiones nostri Ordinis quatuor fieri debeant quotannis Anniversaria pro universis fratribus, propinquis, benefactoribus,

ptionem ponit ex peculiari privilegio. Ne sit autem qui arbitretur, responsum S. C. ad hoc primum dubium pugnare cum Decretis supra indicatis. A casuum quippe diversitate diversa petenda est decidendi ratio.

(*a*) Sac. haec Congregatio adprobavit *anno* 1666. sub *die* 13. *Februarii* nedum *Rubricas peculiares Ordinis Minorum*, verum etiam *notanda quaedam ad easdem*, *seu excerpta ex ejusdem S. C. resolutionibus*, quarum altera est = *in Missa dicendum est Confiteor pure. et simpliciter, prout habetur in Missali Romano absque additione alicujus Sancti etiam Patroni, qui in sola Oratione* A cunctis, *et postcommun.* Mundet *addendus est* (in hac collect. *num.* 2698. §. 5.), et in una *Ordin. Min. de observ. Provinciae Conceptionis B. M. V. in Regno Portugalliae* ad quaesitum = *An in oratione, et versiculis B. Francisci possit addi a Franciscanis B. Patris nostri* : sub die 18. Decembris 1779. respondit *Negative* (ibidem *num.* 4245. *ad dub.* 16) Hujusmodi autem Decreta generalem ponunt regulam; sed quoniam in nova editione *Breviarii trium Ordinum* legitur sequens rubrica *num.* 158. = *omnibus hoc Breviario utentibus licitum est* in Confiteor *ad Primam et Completorium, et Missam post nomina Ss. Apostolorum addere nomen B. Patris nostri Francisci; eaque Patris nostri appellatio, licet iisdem pariter in* ℣. ora pro nobis etc., *et in orationibus seu Breviarii, seu Missalis, in quibus Seraphicus idem Patriarcha nominatur etc.* ideo haec specialis facultas, Pontificis adprobatione, et auctoritate roborata, ut praefatis Decretis posterior est, ita id licitum facit utentibus *Breviario trium Ordinum*, quod sine hujusmodi privilegio foret illicitum.

(*b*) Hoc dubium tres habet partes. *In prima* quaeritur, num quatuor Anniversaria, quae fiunt pro universis fratribus, benefactoribus etc., celebrari possint occurrente Officio rit. dup. min. *In secunda* : an in commemoratione generalissima omnium defunctorum Ordinis omitti debeant psalmi *Lauda animam mea Dominum, et De profundis*. *In tertia* : an versiculi Nocturnorum dici debeant in singulari, quando pro uno fit Officium defunctorum ?

Praemittenda est Breviarii trium Ordinum *Rubrica num.* 214. = *Quatuor a nostratibus Officia generalia pro defunctis debent quotannis fieri. Tria pro universis fratribus, eorumque, et nostris propinquis, et benefactoribus; quartum pro Patribus, et Matribus Fratrum omnium etc. His addendum generalissimum aliud pro Fratribus, et Sororibus omnium statuum trium Ordinum etc.* Et relate ad illa, quae generalia sunt, sed non generalissima, altera attendi debet *Rubrica num.* 222. videlicet = *pro aliis vero quatuor Officiis praeter dies pro generalissimo impeditos*,

et Patribus, et Matribus Fratrum omnium, quaeritur: An haec Anniversaria celebrari possint in Festo duplici minori: et, an omitti possint Psalmi „ Lauda anima mea Dominum „ et „ De profundis „ in Officio generalissimo defunctorum nostri Ordinis, extante consuetudine, sicut in die Comme-

impediti quoque sunt illi, in quibus duplicia minora quaecumque vel occurrunt, vel reponi debent = Posita autem hac rubrica, quae sit ratio dubitandi quoad primam Dubii partem, non intelligo; quandoquidem regula celebrari vetat quatuor illa generalia Anniversaria in occursu Officii etiam ritus dup.min.: forte enim huic quaestioni occasionem dederunt plura Decreta in hac collectione legenda, praesertim vero *sub num.* 2157. 2234. 2337., quibus declaratur Anniversaria quaedam celebrari posse etiam in occursu Festi rit. dup. maj. Sed quaenam sunt Anniversaria, quae hoc gaudent privilegio? Non alia praeter illa, quae ex dispositione Testatorum quotannis, recurrente ipsorum obitus die, solemniter cum cantu celebranda sunt. Haud igitur privilegium hujusmodi trahi potest ad alia Anniversaria, quae pro lubitu fiunt, aut ex consuetudine, aut ex quadam lege Instituti, aut ex alia quacumque causa. Nemo ignorat, privilegia stricte esse accipienda, neque extendi posse ad casus non expressos. Itaque nedum attenta peculiari *Franciscanorum rubrica* de non celebrandis Anniversariis in quocumque Festo rit. dup., et Sacrae *hujus* Congregationis *Decreto in una Ordinis Minorum de Observantia Sancti Francisci Provinciae majoris Poloniae* 11. *Maii* 1754. relat. in hac collect. *num.*4095. *ad dub.* 2. 3. *et* 4., quatuor illa Anniversaria, de quibus in dubio celebrari minime poterunt in occursu cujuscumque Festi ritus duplicis per annum.

Venio nunc ad illud generalissimum, quod ex peculiari Franciscanorum *rubrica num.* 215. fieri debet post Festum Sanctorum trium Ordinum, die item proxime non impedita. Hoc autem celebrari poterit, etiamsi occurrat Festum rit.dup. min. cum in altera *rubrica num.* 219. dies impediti enumerentur festivi de praecepto, aut in quibus expositum est Augustissimum Sacramentum, aut occurrunt Festa ritus dup. maj. vel altioris. Ita etiam declaratum video ab hac Sacra Congregatione *in Einsidlen.* 5. *Maii* 1736. (in hac collect. *num.*3894. *alia dubia ad* 2.) Et jure id quidem. Nam Anniversarium, in quo fit commemoratio solemnis omnium defunctorum alicujus regularis Instituti per Christianum Orbem extensi, aequiparatur solemnitati commemorationis omnium fidelium, iisdemque gaudet privilegiis, uti colligitur ex Decreto supra laudato, dummodo tamen certa habeatur assignata dies, ut in more est apud Franciscanos, qui hanc commemorationem facere tenentur post Festum omnium Sanctorum Ordinis, nisi occurrat aut Festum de praecepto aut Officium dup. primae, vel secundae classis, aut etiam rit. dup. maj. Et revera si commemoratio omnium fidelium defunctorum, quae communis est omnibus Ecclesiis, gaudet indulto, ut de ea fiat, etiamsi habeatur Festum rit. dup.min., vel occurrens, vel translatum, cur nequibit eodem frui commemoratio defunctorum alicujus Ordinis regularis, quae non minus celebris est respective ad ejusdem Ordi-

moratiionis defunctorum; et an Versiculi Nocturnorum dici possint in singulari, quando pro uno fit Officium Defunctorum?

nis Ecclesias, in quibus eadem statuta die peragi debet?

Altera hic quaestio fieri potuisset, nimirum = *an, si fiat ea die Officium Fest. rit dup. min., vel occurrentis, vel translati Missae privatae celebrari debeant de Festo, vel de requiem?* = Dubium solvit praefatum Decretum *in Ensidlen.*, in quo legitur = *Omnes Missae privatae dicuntur pro defunctis in paramentis nigris* = *Cavalerius* tamen *oper. tom.* 3. *cap.* 7. *decret.* 2. *num.* 2. dubium excitat = *an item Missae privatae de Requiem dici debeant, aut possint si pro Anniversario non applicentur?* = Et in negativam propendit sententiam = *Quia privilegium in gratiam defunctorum, de quibus commemoratio solemnis agitur, et in uberius eorumdem suffragium, quo Missae de requiem pro iis de Festo gaudere creduntur, praecipue factum extitit* = Huic opinioni adhaerendum non esse videtur; ex ea namque sequeretur, quod minime posset in Ecclesiis Regularium, ubi fit generalis isthaec commemoratio, si incidat cum Festo rit. dup. min., dici Missa *de requiem* pro defuncto in particulari, sed possit dumtaxat, si applicetur generatim pro omnibus; contra ac statuit S. C. quoad commemorationem omnium Fidelium defunctorum in una *Dalmatiarum* 4.*Aug.*1663.*Ordinis Capuccinorum* 15.*Febr.*1710.,*et in Aquen.*2.*Septemb.*1741. (in hac collect. *n.*2094.*ad dub.*9.36?0.*ad dub.*5.,*et* 3970.*ad dub.* 4.) Errat autem, aut non clare se explicat Scriptor caeteroqui doctissimus, addens = *idem judicium facito de commemoratione omnium Fidelium defunctorum, ita ut, occurrente Festo duplici minori, solum illae Missae de requiem dici queant, quae pro defunctis generatim applicari debent* = Illud enim *generatim* cum accipi possit de applicatione indistincte pro omnibus, indiget declaratione, videlicet, quod juxta Decretorum sensum omnes Missae privatae celebrari debeant *de requiem*; et quod applicari nequeant, nisi pro defunctis, vel in genere pro omnibus, vel in specie pro uno, alterove. Pari modo eadem regula sequenda est in commemoratione generalissima defunctorum alicujus Ordinis regularis, ita ut in Ecclesiis, in quibus haec fit commemoratio, aliae privatae Missae celebrandae non sint, nisi *de requiem* pro defunctis cum libera applicatione pro omnibus, vel pro aliquo defuncto in specie, etiam si is non pertineat ad illud institutum, pro cujus Alumnis fit commemoratio. Quamobrem si quis ea die, in qua generalissimum hoc fit Anniversarium, velit, aut teneatur legere Missam occurrenti Officio convenientem, id facere nequibit ea in Ecclesia, in qua Missae omnes privatae esse debent *de requiem*, sed poterit alia in Ecclesia suae devotioni, aut oneri satisfacere.

Altera dubii pars si decidenda foret juxta *Breviarii Romani rubricas*, *et Sacrae hujus Congregationis Decreta*, quibus declaratur, si quid in illis obscurum est, *negativo responso* absolvi posset. Siquidem *Rubrica* interpretatione non indiget, cum ad preces Vesperarum Officii defunctorum aperte jubeat = *Hi Psalmi* (videlicet, *Lauda anima mea Dominum*

IV. (*a*) An in Festivitate S. Eulaliae Emeritensis Virginis, et Martyris; quae celebratur in Hispania ritu duplici minori, Lectiones I. Nocturni debeant recitari de Scriptura, vel potius de communi, cum hoc Festum habeat prima Responsoria propria, et hoc videatur magis conforme cum usu Breviarii Romani?

ad vesperas, *De profundis* ad laudes) *non dicuntur in die omnium Fidelium defunctorum*, *neque in die obitus*, *seu depositionis defuncti* = At hujusmodi exceptio non extenditur ad commemorationes generales, quae fiunt ab Ordinibus regularibus, quia Sacra Congregatio rogata hac super re pro parte Monachorum Sancti Benedicti *sub die* 28. *Augusti* 1782. jussit *servari decretum in Collen*. 5. *Julii* 1698. (in hac collect. *num*. 3328.) videlicet *Psalmi* Lauda anima mea Dominum, *et* De profundis *omittuntur in precibus post Officium in die generalis commemorationis omnium Fidelium defunctorum*, *et in die obitus*, *et depositionis defuncti dumtaxat*, *caeteris autem diebus semper*, *et omnino dicantur* (dicta collect. *num*. 4164.) Lex tamen silet, ubi intercedit privilegium. Ita porro est in specie nostra, cum in praefato Breviario trium Ordinum, Apostolica auctoritate roborato generali rubricae addatur = *nec apud nos in Officio generalissimo* =, nimirum praefati psalmi omittuntur in generali commemoratione defunctorum trium Ordinum.

Tertia Dubii pars nihil habet ambiguum, quod interpretatione indigeat, aut declaratione. Rubrica praefati Breviarii trium Ordinum ad Vesperas Officii mortuorum notat, quid sit immutandum, dum pro uno tantum peraguntur Suffragia = En Rubrica = *cum Officium*, *ejusve pars pro uno dicitur*, *hi solum duo* ℣℣. (*scilicet*: Requiem aeternam dona eis Domine ℟. *et* lux perpetua luceat ei. ℣. Requiescat in pace. ℟. Amen) *post Orationem cum suis Responsionibus dicuntur in singulari numero*, *ut et statim ante Orationem* ℟. Erue Domimine Animam ejus, *et sequens* ℣. Requiescat in pace. *Reliqua omnia in Vesp.Matutin. et Laudibus dicuntur*, *ut jacent*, *sive pro uno*, *sive pro pluribus recitetur* = Quid clarius?

(*a*) Non est ulla dubitandi ratio, dum tam Rubrica generalis Breviarii Romani, quam peculiaris Breviarii trium Ordinum clare disponunt, *ut in Officio rit. dup. min. legantur Lectiones de Scriptura occurrente*. At haec juris ecclesiastici dispositio fallit dumtaxat, si ab Apostolica Sede indultae fuerint Lectiones aut propriae, aut de communi. S.R.C. ad quaesitum = *Quid pro Lectionibus primi Nocturni in Festo S.Mariae Magdalenae de Pazzis? leguntur enim in aliquibus Monasteriis Lectiones* In Lectulo meo etc. *Demum quid in Officio S. Alexii*, *in quo quaedam Breviaria assignant pro Lectionibus primi Nocturni*, Beatus vir etc.? Respondit in saepe laudata Einsidlen. = *In utroque casu nihil innovandum*, *et servetur Rubrica Breviarii Romani*, *dicendo Lectiones de Scriptura*, *nisi adsit concessio specialis pro recitatione aliarum lectionum* = (in hac collect. *num*. 3894. *ad Tit. XXV. de Benedict. et Lection. dub*. 2.) Neque prodest ad effectum variandi Lectiones in Officio *S. Eulaliae*, quod ad Lectiones primi Nocturni habeantur

V. (*a*) Cum in aliquibus Breviariis in Festis SS. Canuti, Hermenegildi, Wenceslai, Venantii MM. legatur Homilia S. Hieronymi Presbyteri super Evangelio ,, Nolite arbitrari ,, quaeritur: an haec Homilia recitari debeat in dictis Festivitatibus, vel quae reperitur in aliis Breviariis super Evangelio ,, Si quis venit ,, Si quis vult ?

VI. (*b*) An in Festo Patrocinii B. M. V. cum transfertur ad Adventum, Officium sumi debeat ex dicto tempore, vel potius de Festo B. M. V. ad Ni-

Responsoria propria. Non enim ex hoc necessario sequitur, quod etiam Lectiones propriae esse debeant, vel sumendae sint ex communi. Rubrica generalem dat regulam, non distinguit, non limitat, non excipit: ergo ad literam servanda est, nisi in casu particulari per Apostolicum Indultum non sit aliter dispositum.

(*a*) Miror, dum lego a Franciscanis hujusmodi Dubia excitari. Suum habent Breviarium post maturum examen recognitum, et adprobatum a *felic. record. Pio VI.*, et Romanis typis *anno* 1785. cusum, evulgatumque. Lectiones, et Homilias legant, quae in eodem assignantur; nec sint soliciti, si quid diversum in aliis Breviariis habeatur.

(*b*) Cum Festum Patrocinii B. Mariae Virginis non ad ullum Mysterium referatur, sed ideo institutum fuerit, ut ejus meritis, et precibus nobis Deus propitius fiat; peculiarem, et propriam non habet Missam, sed illam ex Votivis, quae tempori convenit. Quoniam autem pro eo recolendo statuta est vel Dominica II. Novembris, vel alia certa dies intra eumdem mensem, bene stat, quod ex Votivis legi illa debeat, quae in Missali assignatur videlicet a *Pentecoste ad Adventum*, quin aliqua tradita fuerit regula pro casu translationis ad tempus *Adventus*; nec proinde decisum, utrum hoc adveniente casu, eadem retinenda sit Missa, an potius in aliam tempo-ris propriam commutanda. Nam Decretis S. R. C. Festa, quae sunt certis affixa diebus, dum impedimentum occurrit, omitti debent, non transferri. Sed haec regula, quoad Festum Patrocinii modo fallit, quia in aliquibus locis gaudet translatione, ac praesertim in Statu Ecclesiastico, ubi in praecepto est ex lege lata a *S. M. Benedicto XIII.* (vide *num.* 3894. *alia dubia ad* 10.); ideo quandoque accidit (in iis praesertim Ecclesiis, quae Officiis novem lectionum abundant), ut, impedita *Dominica II. Novembris* ob occursum vel octavae omnium Sanctorum, vel Festi altioris ritus, solemnitatis Patrocinii translatio protrahi debeat usque *ad Adventum*. Quae igitur Missa erit legenda? Id nondum declaratum fuerat a S. R. C., quia ad hanc usque diem quaestionem hanc definiendam nemo proposuit: et quamquam Editor Calendarii Clericorum Regularium Minorum Villae Matriten., solicitus fuerit de Vesperis ordinandis in concurrentia Festi Patrocinii translati, cum Festo Expectationis Partus B. M. V. ut *ex decreto* 7. *Martii* 1779. (vide *num.* 4244. *ad* 12.) non ullum movit Dubium quoad Missam. Haec igitur quaestio enodanda supererat. Itaque cum, ut principio notatum est, hujusmodi Festum neque ad peculiare Mysterium referatur, neque habeat Missam propriam, ei forte congruere possent *Officium*, *et Missa de tempore Adventus*, si

ves? Et cum in aliquibus Breviariis in Antiphona ad Magnificat, et Responsorium VIII. legatur „ Tuum Sanctum Patrocinium, et in aliis „ Tuam Sanctam Festivitatem „ quaeritur, quaenam ex his duabus Lectionibus amplecti debeat?

VII. (*a*) Cum Festum S. Cajetani Confessoris incidit in Dominicam XIV. post Pentecosten., quaeritur: an Lectiones III. Nocturni debeant esse

dies adsignata semper incideret in Adventu; quemadmodum in *Basilica Patriarchali S. Mariae Majoris*, *ubi* Festum *Translationis Imaginis* affixum est Dominicae ultimae Januarii, et semper de eo fit ex peculiari privilegio, etiam in occursu Septuagesimae, Sexagesimae, aut Quinquagesimae, assignatum est *Officium cum Missa B. M. V. de tempore a Nativitate ad Purificationem*. Sed quoniam Missa *de Patrocinio* non est votiva, nec votivum est Officium; et raro, ac accidentaliter accidit, ut Festi translatio protrahenda sit usque *ad Adventum*, non universaliter ab omnibus, sed ab aliquibus tantum, qui illud transferendi in casu impedimenti gaudent indulto, nec pro repositione ullam habent diem liberam ante *Adventum*; magis expedire videtur, quod nihil immutetur, nisi *Antiphona IX. ad Matutinum* in Officio, *et vers. ad Graduale* in Missa. Secus enim in casu praefatae translationis opus foret aliud ordinare Officium, quod tempori quidem congrueret, quin tamen necessario id requirat Festivitatis objectum; cum illud, quod recitamus, aptissimum sit ad implorandum potentissimum Deiparae Patrocinium.

Quoad secundam Dubii partem in *Antiphona*, *et* ℟. VII. magis convenire videtur lectio = *Tuum Sanctum Patrocinium* = quam = *Tuam Sanctam Festivitatem* = praesertim apud Franciscanos ex peculiari Rubrica, quae legitur ad Dominicam secundam Novembris, videlicet. = *Omnia*, *ut in Festo ad Nives*, *et in Officio parvo*, *praeter lectiones secundi Nocturni*. *In fine Antiphona ad Magnificat*, *et* ℟. VII. *dicitur* = Tuum Sanctum Patrocinium.

(*a*) Dubium hoc locum non habet, in quo consistat, utpote ortum ex arbitraria remotione *Festi S. Cajetani* a propria Sede, et translatione ad alteram, videlicet *a die* 7. *Augusti*, in qua illud ponit nuperrimum Breviarium trium Ordinum, *ad* 6. *Septembris*, ut in illa collocari posset Officium *Beati Vincentii ab Aquila* postmodum concessum Ordini Minoritico. Equidem me non latet, plura esse Sacrae hujus Congregationis Decreta, quae praelationem dant Officio particulari Ordinis, vel Religionis prae altero Ecclesiae universalis aequalis ritus. His forte Decretis innixus Director Calendarii Ordinis Minoritici, arbitratus est, sibi licere amotionem *S. Cajetani* a propria sede, ut in eo collocaret suum *B. Vincentium ab Aquila*. Sed is sua est opinione deceptus. Etenim Decreta illa ordinem ponunt servandum *in occurrentia* plurium Festorum aequalis ritus eadem die. Ita in *Einsidlen.* ad *Dubium*: *An in occurrentia Festorum ejusdem ritus etc.* in *Vilnen. ad dub.* 6., et in *Panormitana etc.* (in hac collectione *num.* 3895. *ad* 1., 3961., *ad* 6. 4031.) Ita etiam in peculiari Rubrica Breviarii trium Ordinum *num.* 83. Verum hujusmodi Decreta

de Festo sine IX. Lectione Dominicae, vel de Communi Confessorum non Pontificum cum IX. Lectione Dominicae? Et an pariter Antiphonae ad *Benedictus*, vel ad *Magnificat* desumendae sint de Communi Confessorum, vel variandae non sint, cum sufficiat additio, *Alleluja*, quod reperitur in Antiphona Dominicae.

nullam dant regulam quoad designationem dierum, in quibus collocanda sunt Officia noviter concessa, si dies, in quibus ponenda forent, pleni sint Officiis aequalis ritus. Non haec sunt a suis sedibus amovenda, ut cedant locum aliis, quae supervenerunt sub obtentu, quod nova Officia sint propria Ecclesiae particularis, vel indulta alicui Ordini Regulari; sed haec amandanda sunt ad proximos dies non impeditos. Non enim valet illatio ab occurrentia ad assignationem, ac si regula, quae obtinet in plurium Officiorum occurrentia, aeque tenenda esset in assignatione perpetuae sedis novis Officiis. Contra vero certum est, caeteris paribus, non esse exturbandum illum, qui in possessione est. Igitur in proposito casu corrigendum, quod est male gestum; et *S. Cajetani* festivitas propriae sedi, a qua mota fuerat, restituenda.

Cum itaque, restituta festivitate *S. Cajetani* propriae sedi, cesset casus occurrentiae *cum Dominica XIV. post Pentecosten*, vanum videtur illam enodare quaestionem, quae ancipites facit utentes Breviario trium Ordinum. Nihilominus, quatenus daretur casus parum dissimilis occurrentiae (quod tamen difficillimum puto saltem quoad Evangelium simul, et Antiphonas ad Magnificat, et Benedictus), juvat in hoc tantisper immorari. Si desit Rubrica, regulam dabunt similes casus. Quoad Evangelium praesto est exemplum *in Festo expectationis Partus Beatae Mariae Virginis*, quod quandoque occurrit *in Feria IV. Temporum hyemalium*. Idem porro est *Evangelium*. Quid igitur? Lege *Rubricam = Si hoc Festum venerit in Feria IV. quatuor Temporum Adventus, loco sequentis Homiliae, leguntur tres lectiones Homiliae ejusdem Feriae IV.* = Praeterea idem video decretum a Sacra Congregatione in casu, quo Festum *SS. Cosmae, et Damiani* transferendum erat *ad Vigiliam omnium Sanctorum*. Nam cum idem in utroque esset *Evangelium*, Sacra Congregatio sub die 18. *Septembris* 1706. respondit = *nihil immutandum, sed recitandum Evangelium, et respective Homiliam omnium Sanctorum* = In hypothesi igitur, quod detur casus, si nedum idem sit *Evangelium*, sed etiam *eaedem* sint *lectiones ex Homilia*, omnis quaestio cessat, nec mutandum est, quod utrique est commune: si vero idem sit *Evangelium*, sed *Homilia* diversa, retento *Evangelio* utrique commune praeferenda erit *in Officio Homilia Dominicae, Vigiliae, vel Feriae*, et in fine Missae de Sancto occurrente loco Evangelii proprii de Dominica etc., quod lectum jam est, legendum Evangelium S. Joannis = *In principio etc.* Quod si eaedem simul sint Antiphonae, petenda a Rubricis regula. Titulo de *commemorat. num.* 8. habetur = *Si Antiphonae, et versus Festi, de quo fit commemoratio sumenda essent ex eodem communi, unde assumpta sunt in Officio diei in Festo, com-*

VIII. (*a*) An cum recitatur Matutinum pro Feria II. in Dominica praecedenti ante solis occasum, genuflecti debeat ad Antiphonam finalem B. M. V.

IX. (*b*) An Officium Parvum B. M. V. recitari debeat in Choro (extan-

memorationes variantur, *ita ut in Vesperis sumantur ex Laudibus*, *et in Laudibus ex primis Vesperis ex eodem communi* = Hac retenta Rubrica, si casus daretur, de quo in proposito Dubio, vel ab illo diversus, quamvis similis quoad *Antiphonarum occurrentiam*, eaedem ita erunt commutandae, ut retenta *ad Vesperas* Antiphona propria commemorationis Dominicae, illa *ex Laudibus* sumatur pro Sancto, de quo fit Officium, et *in Laudibus* pro eodem illa, quae erat Dominicae *ad Vesperas*.

(*a*) Curnam excitetur hoc dubium, et quaenam sit dubitandi ratio? nec video, nec intelligo. Nonne clara est Rubrica de Antiphonis finalibus B. M. V. num. 3., ubi legitur = *dicuntur autem flexis genibus*, *praeterquam in diebus Dominicis a primis Vesperis Sabbati*, *et toto tempore Paschali* = ad quem Rubricae locum notat cl. Gavantus num. 17. = *Dicuntur flexis genibus, praeterquam in diebus Dominicis a primis Vesperis Sabbati ex Concilio Niceno etc. Synodo Turonensi ob Dominicam Resurrectionem* = *et num.* 19. etiam clarius = *Sicut hic standi ritus incipit a primis Vesperis Dominicae*, *non a media nocte*, *ita desinit in occasu Solis ejusdem Dominicae more Indulgentiarum*; *et post occasum Solis non est amplius standum in Oratione* = Itaque si *Rubrica* praecipit standum esse in Dominicis; si id fit ob Dominicam Resurrectionem; si a primis Vesperis usque ad occasum Solis Dominicae non genuflectitur; si regula standi urget ratione diei, non ratione Officii; recta consequitur, quod recitans Matutinum cum Laudibus pro Feria secunda ante occasum Solis diei Dominicae, ad finalem Antiphonam stare debet. Jure autem dixi, standum esse ratione diei, non ratione Officii; nam etiam in hypothesi, quod rubrica satis clara non esset, et ambiguitatem involveret; nihilominus ex constanti Ecclesiae praxi omne Dubium solvitur. Nonne stamus in Dominicis, etiamsi hae vacent, prout accidit in illis, quae occurrunt *a Nativitate Domini ad Epiphaniam*? Nonne flexis genibus recitamus finalem Antiphonam, dum reponitur Officium Dominicae *die feriali*, *scilicet* 30. *Decembris*, vel dum anticipatur pariter in Feria una ex Dominicis *post Epiphaniam*, *vel* 23. *post Pentecosten.*? Longe secus fieri opus foret, si regula standi non a qualitate diei, sed a qualitate Officii, petenda esset. Igitur quodvis Officium sit, satis est, quod in Dominica persolvatur ante terminum praescriptum ad standum, ne sit genuflectendum. Quoniam vero termini diei Dominicae non sunt a media ad mediam noctem, sed a primis Vesperis ad Solis occasum; ideo cessat regula standi, si post occasum Solis recitetur Matutinum pro sequenti Feria secunda. Apte igitur Gavantus prosequitur = *Quod hi notent*, *qui Vespere recitant Officium Feriae secundae post salutationis Angelicae signum datum sub noctem*.

(*b*) Hac super controversia videri potest adnotatio ad dubium quar-

te laudabili consuetudine) in Festis duplicibus , et in Octavis Resurrectionis , et Pentecosten., non obstante Rubrica Breviarii ?

X. (*a*) An Sacerdos genuflectere debeat utroque genu in Missis privatis ad verba = *Et Incarnatus est* ?

Et Sacra eadem Congregatio , referente Emo , et Rmo Dño Cardinali Matthaejo Sacri Collegii Decano , audito prius voto alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto exarato , typisque evulgato , respondendum censuit .

tum Decreti supra *relati num.* 4392. Sed quoniam non simpliciter petitur , num in Choro recitandum sit *Officium parvum B. M. V.* ; sed etiam quaeritur : num retinenda sit laudabilis consuetudo illud legendi in duplicibus, nec num Octavis Paschatis , et Pentecosten. ; ideo iis , quae dicta sunt , aliquid pro casuum diversitate adjiciendum superest . Rubrica , quae habetur in Breviario Romano ante Officium parvum B.M.V. haec est = *non dicitur quando fit Officium novem Lectionum , nec in Vigilia Nativitatis Domini , nec in Feriis majoris hebdomadae , nec infra Octavas Paschatis , et Pentecosten.* = Qua posita , et literaliter accepta Rubrica , negativo responso absolvenda foret omnis quaestio , et omittendum praefatum Officium etiam in semiduplicibus , quia in his aeque ac in duplicibus leguntur novem Lectiones . Atqui secus censuit Sacra Rit. Congregatio in Trojana 1. Septembris 1607. proposito Dubio respondens = *dictam Ecclesiae Trojanae laudabilem consuetudinem recitandi Officium parvum B. M. V. in Choro etiam in Dominicis diebus,et Festis semiduplicibus servandam esse* = (dicta Collect. *num.* 209.),et jure id quidem . Nam *S. Pius V.* in Constitutione = *Quod a Nobis postulat etc.* sub initium Breviarii Romani legenda , postquam decreverat absolvendos esse ab onere Officii parvi persolventes privatim horas Canonicas ; continuo addidit = *hoc autem concedimus sine praejudicio S. consuetudinis illarum Ecclesiarum , in quibus Officium Parvum Beatae Mariae semper Virginis in Choro dici consueverat* = Generalis cum sit hujusmodi reservatio , quin Constitutio coerceat , vel declaret consuetudinem retinendam esse dumtaxat in diebus ferialibus , aut festivis ritus simplicis ; palam fit , sapientissimum Pontificem praeservatum voluisse laudabilem morem recitandi Officium Parvum etiam in duplicibus . Videri possunt hac super re *Gavantus* ad Rubricas Breviarii *sect.* 9. *cap.* 1. *num.* 5. *et seq.*, et *Guyetus* in *Heortologia lib.* 4. *cap.* 19. *quaest.* 4. *et* 5.

(*a*) Etsi Rubrica Missalis simpliciter jubeat = *cum dicit* (scilicet Celebrans) *et Incarnatus est,usque ad* = *et Homo factus est* , *inclusive* , *genuflectit*=. Nec tamen declarat,num utroque genu, vel unico faciendum id sit ; nihilominus universalis Ecclesiae consuetudo ea est, ut unico genu hoc fiat ; et ratio est , ut Celebrans sit ad surgendum expeditior . Ad hunc Rubricae locum Meratus inquit = *genuflectit unico genu,extendendo hinc inde digitos junctos , et utramque manum usque ad pulsus extra Corporale super Altare ad facilius surgendum* = Quinimo etiam in die *Natalis Domi-*

Ad 1. *Affirmative juxta peculiarem Rubricam Breviarii trium Ordinum num.* 196.

Ad 2. *Affirmative juxta praefati Breviarii Rubric. num* 158.

Ad 3. *Quatuor Anniversaria, de quibus in dubio celebranda non esse in occursu cujuscumque duplicis, etiam rit. dup. min.: illud, quod generalissimum dicitur celebrari posse, quamvis fiat Offic. dup. min., juxta peculiares Rubricas laudati Breviarii num.* 214. 219., *et* 222.: *praeterea in ejusdem generalissimi Anniversarii Officio servandam esse aliam peculiarem Rubricam de omittendis Psalmis* Lauda anima mea Dominum, *ac* De Profundis. *Tandem quoad versiculos dum Officium fit pro uno defuncto, servandam esse Rubricam, quae habetur ad calcem Officii defunctorum in dicto Breviario trium Ordinum.*

Ad 4. *Servandam esse Rubricam Breviarii Romani* 26. *de Lectionibus.*

Ad 5. *Legenda esse Evangelia, et Homilias, quae in Breviario assignantur.*

Ad 6. *Nihil immutandum praeter IX. Antiphon. subrogatur* Angelus Domini etc. *et ℣. Gradualis in Missa. In Antiphona, et Responsorio legendum* = Tuum Sanctum Patrocinium.

Ad 7. *Reponatur Officium S. Cajetani in propria sede die* 7. *Augusti, et B. Vincentii ab Aquila transferatur in primam diem non impeditam.*

Ad 8. *Negative, et standum esse, dum Matutinum recitatur ante Solis occasum.*

Ad 9. *Servandam esse laudabilem consuetudinem etiam in Festis duplic. per Annum, non autem in Octavis Paschatis, Resurrectionis, et Pentecosten.*

Ad 10. *Genuflectendum esse unico genu.* Et ita decrevit 22. Augusti 1818.

Facta autem per me infrascriptum Secretarium de praemissis SSmo D. Nostro Pio PP. VII. Pontifici Maximo relatione; Sanctitas Sua Sacrae Congregationis responsa approbavit, confirmavit, atque ita in posterum a dicti Ordinis, et Provinciae Religiosis servari mandavit. Die 25. Augusti 1818.

ni, et in Festo Annunciationis B.M.V. genuflectendum esse unico genu in Missis lectis, Scriptores de re Liturgica docent, et praxis Ecclesiae probat; quamvis in Missa solemni ad illius versiculi cantum tam Sacerdos, quam Ministri, omnesque de Clero genuflectant utroque genu, ac in genuflexione perseverent usque ad finem versus. Ita etiam Hagerer, in Ritu exacto servando in tit. 6. §. *in hoc Symbolo*. Ubi agens de genuflexione ad verba, *Et incarnatus etc.* haec habet, *quod in Missis privatis etiam in Festo Annunciationis Beatae Mariae Virginis, et in tribus Missis de Nativitate Domini, non utroque, sed unico genu solummodo genuflectendum esse etc.*

4400. TUDERTINA.

(*a*) Proposita in Sacra Rituum Congregatione diei 27. Septembris superioris anni per Emum, et Rmum Dominum Cardinalem Vidoni Ponentem Causa super jure deferendi Stolam in publicis Functionibus pro Parochis Ci-

(*a*) S. C. indulgens Parochis Tudertinis facultatem deferendi Stolam in Ecclesiasticis functionibus, posuit limitationem, simulque conditionem = *in Casu, de quo agitur* = *dummodo collegialiter incedant* = ne per indultum aliquid additum Parochorum juribus censeatur; et ne quod Collegio concessum est, singula membra sibi datum arbitrentur. Etenim non ita convenit Parochis Stolae delatio, ut semper, et ubique pro lubitu sine discrimine, extra exercitium officii, simulque ordinis, ea uti possint. Errant qui putant Stolam esse jurisdictionis signum. Distinctivum officii est in illis dumtaxat actionibus, quae sacrum illud exigunt indumentum: et quamquam agatur de actibus, qui omnibus Sacerdotibus communes esse possunt, nequeunt tamen exerceri sine speciali mandato, nisi a Parochis. Siquidem Stola Sacerdotale est indumentum, quod omnibus Presbyteris aeque convenit, sed non semper; bene vero in conficiendis, et administrandis Sacramentis, ac in Sacramentalibus. Ideo nec Episcopi Stola utuntur, nisi dum Pontificalia, aut Sacerdotalia munera exercent, vel aliud praestant, quod, servata forma *Librî Caeremonialis*, Stolae exigat delationem. Sac. Rit. Congr. neque Hebdomadario in canendis Divinis Officiis fas esse Stolam adhibere pluries declaravit, quod *tantum in Sacramentorum administratione, et confectione adhiberi debeat*. Ita in Alexanen. *die* 7. *Septembris* 1658. in altera Dalmatiarum 4. *Augusti* 1663. et nuperrime *sub die* 7. *Septembris* 1816. nedum idipsum generali Decreto confirmatum fuit, sed insuper additum = *Consuetudinem in contrarium esse abusum per locorum Ordinarios omnino eliminandum* =. Neque ad contrarium morem, quem potius reprobandum abusum dicam, cohonestandum quaeri posse quis effugium putet ab antiqua Ecclesiae disciplina, Canonibus Synodorum, et Sanctorum exemplis. Primis namque Ecclesiae saeculis longe diversa erat Stolae forma, diversus usus. Tunc enim multo latior, et extensior vestis erat quotidiana, qua Sacerdotes a Laicis, et inferioribus Clericis distinguebantur. Hinc in Epistola *Nicolai I. ad Galliarum Episcopos*, legitur, *Per quam* (scilicet *Stolam*) *quid aliud, quam Sacerdotii declarantur Insignia*? = et in Capitularibus Caroli Magni, et Ludovici Pii cap. 81. statutum est, ut *Presbyteri sine intermissione utantur Orario propter differentiam Sacerdotii dignitatis* = Concilium Moguntinum anni 817. Can. 28. jubet = *ut Presbyteri Stolam deferant sine intermissione* = et Roterius Veronensis Episcopus in Epist. Synodic. tom. 2. Spicileg. praecipit. = *ut nullus Sacerdòs sine Stola in itinere incedat* = Etsi vero aevo S. Thomae Cantauriensis Stolae forma ab antiqua jam fuisset immutata, et diversus ejusdem usus evasisset, nihilominus = *Stolam iugum Christi suave deferebat circa collum diebus, ac noctibus*. Apud Mabillonium in Praefat. ad Saecul. Benedict. *num. CVIII.*

vitatis Tuderti : Sacra Rituum Congregatio respondit : *Dilata*, *et audiatur Episcopus*, *et Capitulum*. Quibus auditis iterum proposita per eumdem

Certum est tamen id a pluribus Saeculis obtinuisse, ut Stola rationem dumtaxat habeat sacri indumenti, ac propterea nequeat adhiberi, nisi in confectione, et administratione Sacramentorum, et in Sacramentalibus, juxta Rubricarum, et Ritualis dispositionem. Nullibi vero legitur, quod delatio Stolae nedum signum sit Sacerdotalis Dignitatis, quando exercitium Ordinis ejusdem usum requirit, verum etiam habeatur ut signum jurisdictionis. Veteris disciplinae immutatio quoad formam, et usum, nequit efficere, ut quod prius ponebat discrimen inter Sacerdotes, et Laicos, ac inferiores Clericos, evaserit postea jurisdictionis inditium, ita ut Stolae delatio ex jure competat Parochis in quibusdam actionibus, quae sicut cum exercitio Ordinis conjunctae non sunt, ita nequeunt Stolae usum exigere. Solus Romanus Pontifex in signum supremae universalis potestatis, quam a Deo sibi datam habet, et exercet in toto Orbe Catholico, Stolam non solum ad Aram, sacrisque actionibus, sed ubique defert. Ideo legitur in Caeremoniali S. R. E. Augustini Patritii sub nomine Marcelli Corcyrensis evulgato, quod Pontifex = *numquam debet exire in publicum sine Stola* = Non me latet, Scriptores nonnullos, ac eos praesertim, qui agunt de re Parochiali quoad usum Stolae relate ad Parochos jurisdictionis nomen usurpare. Sed si bene sentio, jurisdictionis nomen confundunt cum officii simul, ac Ordinis exercitio. Nemo invidet Parochis delationem Stolae in quibusdam actibus, qui ad ipsos privative pertinent, neque ab aliis possunt exerceri, nisi de Parochi jussu, aut consensu : et Stola utique in his denotat officium, quod exercent, non autem jurisdictionem, nisi jurisdictio lato modo accipiatur pro actuali exercitio officii, quod exigit Stolae usum. Id verificatur in funeribus defunctorum, in quibus Parochi Stolam adhibent quousque exercent officium, deponunt dum alter subintrat in eodem munere. Hinc fit, ut Parochus, associando funus Stolam retineat in transitu per alterius Territorium, exuat vero, dum ultimum vale dicit defuncto ad januam Ecclesiae, in qua est tumulandus. Cur autem ita? quia transiens per alterius territorium actu exercet officium, quod Stolam requirit, perventus ad Ecclesiam tumulantem, ejusdem officii exercitium cessat. Quod si revera Stola esset signum jurisdictionis, dimittenda foret, statim ac alienum territorium ingreditur. Atque ita Sac. Romanae Rotae intelligendae sunt Decisiones, quae afferri possent.

Quod si Stolae delatio signum esset jurisdictionis, *Benedictus XIV.* haud concessisset Parochorum Collegio ejusdem usum in publicis supplicationibus ipso Supremo Pastore praesente; sed honorificum hoc signum eis dedit, ut nobile ipsorum Collegium a caeteris Presbyteris distingueretur, eodem ferme modo, quo Capitula distinguuntur ex usu Rochetti, Almutiae, aliisque id genus Insigniis. Sed quoniam Privilegia *non extenduntur de casu ad casum*, ut ait Fagnanus *in* 5.*Decret. cap.* 21. *ne pro dilat. de poenitentia*, *et remissione*, *et cap. Olim de verb. signific.* Ideo

Eminum Ponentem, perpensisque hinc inde rationibus deductis, Sacra Congregatio rescribendum censuit: *Pro gratia, juxta petita in casu, de quo*

idem Sapientissimus Pontifex, dum Collegium Parochorum illo insignivit Privilegio, cautum simul voluit, ne uti eodem possent illi ex Parochorum coctu, qui a Collegio separati cum suis incederent Capitulis, veluti apparet ex edictali lege evulgata ab tunc temporis Cardinali Vicario, et asservata in Vicariatus Secretariae Tabulario.

Hinc fit, ut Stolae usus in Parochis haberi nequeat tanquam signum jurisdictionis, nisi lato modo accipiatur pro exercitio proprii officii, ita ut officium sit cum actuali Ordinis exercitio conjunctum. Qua significatione retenta, vix usurpari poterit jurisdictionis vocabulum quoad delationem cadaverum, et exequias super iis peragendas. Adhibent utique Stolam in aliis pluribus functionibus, quae ad ipsos privative spectant; sed ideo adhibent, quia hujusmodi actiones Stolae delationem necessario requirunt, uti sunt Sacramenta, Sacramentalia etc., minime vero ad demonstrandum per extrinsecum illud signum, quod ipsi sunt designati Ministri, et jurisdictione fruuntur. Quod si actio non exigeret Stolae usum, et nihilominus eam Parochus deferre vellet, intervertetur ordo adhibendi sacra paramenta, Stolaeque delatio ut vana quaedam ostentatio habenda foret. Pone casum, quod in solemni supplicatione ducenda per ambitum alicujus Parochiae, Sanctissimum Sacramentum deferat aut Cardinalis, aut Episcopus, aut Canonicus, aut alius simplex Sacerdos; Is dumtaxat debet uti Stola, neque Parocho licet ejusdem delatio, quia actu non exercet officium Sacerdotale erga Sacramentum. Quod si alicubi id fiat, reprobandus abusus est, et ad vanam ostentationem referendus, quasi Parocho liceret adhibere Stolam sine actuali exercitio Ordinis per ambitum Parochiae. Si Episcopus in sua Dioecesi Processionem sequitur, in qua vel Canonicus, vel alter Sacerdos defert aut Sanctissimum Sacramentum, aut Sanctorum Reliquias, non sibi Stolam imponit, quia actu non exercet officium Pontificale, aut Sacerdotale, licet in sua Dioecesi plenam habeat, et exerceat jurisdictionem. Eritne permittendum Parocho intra limites Parochiae, quod Episcopo in sua Dioecesi non licet? Patet ergo delationem Stolae non esse signum jurisdictionis. Atque heic loci sciscitari quis posset; an Parocho fas sit assumere Stolam, dum assistit Baptismatis, et Matrimonii Sacramentis ab altero administratis? Pro negativa standum esse non dubito; quia simplex praesentia; etsi necessaria, non est Sacerdotalis officii actuale exercitium: clarius dicam: praesentia Parochi non est cum Ordinis exercitio in actuali Sacramenti administratione conjuncta. Si praesentia requiritur, haec suum denotat jus, non antem Stolae delatio, quam actio sine actuali Ordinis exercitio non exigit. Actio cum tali exercitio conjungitur, ut supra notatum est, in delatione, et funere defuncti. In his namque Parochus non solum praestat praesentiam, sed actu exercet officium, in quo Stola adhibenda est, intonando Psalmos, recitando Preces, aspergendo aqua benedicta cadaver,

agitur, *dummodo incedant collegialiter*. Et ita decrevit, ac servari mandavit. *Die* 22. *Augusti* 1818.

4401. LITERAE APOSTOLICAE
IN FORMA BREVIS
SUPER OBSERVANTIA, ET REDUCTIONE FESTORUM
PRO UTRIUSQUE SICILIAE REGNO.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, *et Episcopis*, *ac Dilectis Filiis Ordinariis*, *et Capitulis Ecclesiarum vacantium Regni Utriusque Siciliae*.

PIUS PAPA VII.

Venerabiles Fratres, *ac Dilecti Filii*, *Salutem et Apostolicam Benedictionem*.

(*a*) Paternae charitati, qua Christifideles omnes in Domino complectimur, illud maxime consentaneum videtur, ut dum spirituali Populorum utilitati prospicimus, temporalibus eorum necessitatibus opportune, ac salubriter pro temporum, ac locorum ratione providere non recusemus. His igitur de causis propenso excepimus animo preces carissimi in Christo Filii

aliasque ad Ritualis praescriptum, sacras caeremonias peragendo. Contra vero in administrandis Sacramentis Matrimonii, et Baptismatis, ille dumtaxat Stolam deferre debet, qui actu administrat, non autem Parochus, qui simpliciter assistit; et licet id ratione muneris faciat, officium tamen Ordinis non exercet. Neque arbitretur quispiam a Parochis hisce in casibus adhibendam Stolam saltem ut muneris distinctivum. Non enim hoc est a jure datum, vel privilegio concessum. Non a jure, quia, si evolvas universos Juris Canonici Codices, habebis Stolam esse dumtaxat Sacerdotale indumentum. Non ex privilegio, quia si rationem habeas illius, quo *Benedictus XIV*. Collegium Parochorum Urbis decoravit, fatearis oportet indultum fuisse non singulis, sed universo corpori, dum omnes scilicet collegialiter conveniunt, ac proinde Privilegium Benedictinum trahi non posse ad casus, in quibus unus Parochus praestat suam praesentiam, sed officium, quod Stolam requirat, actu non exercet. Mei instituti ratio non fert, ut hac in re illustranda diutius immorer. Quae dixi sat, superque esse arbitror, ut quisque intelligat, Sacram Congregationem jure merito in Decreto supra relato cum limitationem, tum conditionem apposuisse, ne Parochi, eo freti indulto, abutantur, putentque sibi licitum usum Stolae extra casus a Sacra Congregatione contemplatos, veluti sunt interventus ad Synodum, publicae Supplicationes, aliaeque functiones, in quibus Parochi unitim, et collegialiter conveniunt. Si quis plura velit, consulere poterit Tractatum *de Sacris utensilibus cl. Viri Fabii de Albertis cap*. 3. 7. *et* 8.

(*a*) Necessum esse duximus tam hasce, quam sequentes Apostolicas Literas praemittere, quia subjicienda sunt postea sub numeris 4403. 4404. 4405. 4406. 4407. 4408. nonnulla S. R. C. Decreta, quibus exorta inde dubia enodantur, et propositis quaestionibus super eorumdem Brevium intelligentia satisfit.

nostri Ferdinandi regni utriusque Siciliae Regis Illustris, qui cum a dierum festorum, summa licet sapientia, et magna cum animarum utilitate jam in Ecclesia institutorum, in suis citra, et trans Pharum ditionibus numero sensim tractu temporis adaucto, non levia incommoda quoad Subditorum suorum temporalia negotia, praesentium temporum inopia, prodire videat, eis pro suo in subjectos sibi Populos studio consulere cupiens, a Nobis flagitavit, ut eosdem a nonnullorum festorum dierum praecepto solutos omnino esse, iisque diebus laboriosis exercitationibus, servilibusque operibus vacare posse, Apostolica auctoritate Nostra, indulgeamus. Itaque ejusdem Regis votis, quantum in Domino possumus obsequi, ac Populorum necessitatibus, et conscientiae consulere volentes, Vobis, Venerabiles Fratres, ac Dilecti Filii, committimus, et mandamus, ut in praefatis Ditionibus, unusquisque in sua Dioecesi, novam hanc de festis diebus, ac de vigiliis observandis, legem, in quam, maturo consilio, ac perpensis omnibus, descendimus, auctoritate Nostra Apostolica enunciet, ac edicat.

Retineantur nempe, praeter universos dies Dominicos per annum, Festa sequentia, videlicet, Circumcisionis Domini Nostri Jesu Christi, Epiphaniae Domini, Purificationis Beatissimae Virginis Mariae, Annunciationis ejusdem Beatissimae Virginis, S. Joseph Patriarchae, Ascensionis Domini in Coelum, Solemnitas Corporis Domini, Festum S. Joannis Baptistae, Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, Assumptionis Beatae Mariae Virginis in Coelum, Nativitatis ejusdem Beatissimae Virginis, Omnium Sanctorum, Conceptionis Beatissimae Virginis Mariae, Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi. Pro Urbe vero Neapolis tantum retineantur Festa SS. Januarii, et Antonii de Padua, ac pro Urbe Panormi Festum S. Rosaliae Virginis. Festa autem Patronorum principalium singularum Civitatum, Oppidorum, et Locorum, quibus adjunctum sit praeceptum abstinendi ab operibus servilibus, transferantur cum respectiva Officiorum, et Missarum celebratione ad proximum diem Dominicum, eoque impedito ad diem Dominicum proxime sequentem. In praedictis igitur omnibus festis diebus, pro veteri Ecclesiae Catholicae instituto Christifideles Sacris adesse, et a servilibus operibus abstinere omnino debebunt.

Lex autem jejunii in Ditionibus citra, et trans Pharum, praeter Quadragesimam, et quatuor anni Tempora, observabitur in Vigiliis Pentecostes, S. Joannis Baptistae, Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae, Festi Omnium Sanctorum, Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi; et in universa parte Regni trans Pharum in vigilia Conceptionis B. M. Virginis. In reliquis vero Festis supra non recensitis, non solum laboriosas artium exercitationes, et servilia opera permittimus, et indulgemus, sed insuper eosdem Christifideles ab obligatione audiendi Missam in praedictis Festis, et in diebus praecedentibus, seu vigiliis jejunandi (dummodo aliunde vel ratione Quadragesimae, vel ratione quatuor Temporum jejunium non praecipiatur) de Apostolicae benignitatis dispensatione absolvimus, et liberamus.

Sed quoniam dum populorum conscientiae consulimus, et eorum, qui in

sudore vultus sui panem comedunt, indigentiae providemus, Sanctorum venerationem, et salutarem Christifidelium poenitentiam minuere non intendimus; ideo Sanctorum, ac Solemnitatum Officia, et Missas, tam in iisdem abrogatis Festis, quam in eorum Vigiliis retineri, et sicut prius in quacumque Ecclesia celebrari mandamus. Sacrum vero jejunium, quod in praedictis Vigiliis, et aliis pariter per praesentem abrogatis, habebatur, in singulas Ferias sextas, et sabatha sacri Adventus transferendum, ibidemque quotannis servandum edicimus, et constituimus.

Ut autem non solum Clerici, et divites homines saeculares, qui etiam diebus non festivis Sacrosancto Missae Sacrificio, ac Divinis Officiis, quod vehementer cupimus, adesse possunt, sed etiam ii, qui rustiois detenti laboribus Ecclesias diebus tantum festis adeunt, Sanctorum Apostolorum, ac Martyrum, quorum Solemnitates superius abrogavimus, memoriam servent, ac venerentur; volumus, ac praecipimus, ut die vigesimanona Junii ultra praecipuam Sanctorum Petri, et Pauli Solemnitatem, etiam aliorum Apostolorum, et Martyrum memoria celebretur. Quare die vigesimanona Junii in Calendariis Ecclesiasticis ita Festum inscribendum erit „ *Sanctorum Petri, et Pauli, et Commemoratio omnium Sanctorum Apostolorum, ac Sanctorum Martyrum* „ ac tam in Officio, quam in Missa addentur Commemorationes de Communi Apostolorum, et de Communi plurimorum Martyrum.

Haec Nos Venerabiles Fratres, ac Dilecti Filii, non minus spiritualem, quam temporalem Populorum istorum utilitatem intuentes sancienda esse judicavimus. Plurimum vero in solicitudine, ac Pastorali vigilantia vestra confidimus, vos sedulitate, studioque vestro effecturos, ne quid e Divino Cultu detractum videri possit, sed quo minor festorum dierum factus est numerus, eo major sit in Populorum animis pietatis fervor, ac devotio. Proinde vehementer cupimus, et in Domino Vos hortamur, Venerabiles Fratres, ac Dilecti Filii, ut Populos spirituali curae vestrae commissos diligenter edocendos curetis, quae ad justam, legitimamque dierum festorum celebrationem pertinent, quo ardore, quaque spiritus humilitate adstare Sanctissimo Altaris Sacrificio, quo studio, qua frequentia Divinis Officiis, Sacris Concionibus, et Christianae Doctrinae Institutionibus interesse debeant, et diligentissimam detis operam, ne per eos dies Christifidelium corda crapula, et ebrietate, et saecularibus cogitationibus graventur. Quae omnia a Pastorali solicitudine Vestra Nobis maxime pollicentes in Pontificiae Charitatis pignus Apostolicam Benedictionem Vobis, Venerabiles Fratres, ac Dilecti Filii, vestraeque fidei commissis Populis peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die decima Aprilis MDCCCXVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimonono.

H. Card. Consalvus.

4402. ALTERUM BREVE SUPER EADEM RE.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, et Episcopis, ac dilectis Filiis caeteris Ordinariis Regni utriusque Siciliae.

PIUS PAPA VII.

Venerabiles Fratres, ac Dilecti Filii Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Per Apostolicas in forma Brevis Literas, quas dedimus hoc ipso anno die 10. Aprilis, precibus annuentes Carissimi in Christo Filii Nostri Ferdinandi Regni utriusque Siciliae Regis Illustris, et Pontificiae Auctoritatis benignitate indulsimus quorumdam dierum festorum imminutionem, ut Populi sub illius regimine degentes libere possint per eos dies servilibus operibus vacare, ad temporum, in quibus versamur, inopiam aliquo pacto sublevandam. Cum vero iis Nostris Literis cautum fuisset, ut Festa etiam Patronorum Principalium singularum Civitatum, Oppidorum, et Locorum transferri debeant cum utroque praecepto in proximum diem Dominicum, eoque impedito, in diem Dominicum proxime sequentem, postulationes complures ad Nos sunt perlatae, ut Festa illa statis, ut in praeterito tempore, diebus celebrari possint, quin memoratae translationi locus fiat. Quae quidem preces nedum vota Populorum ostendunt, qui eos ipsos dies majori caeremonia, ac religione colere cupiunt, quos majorum pietas, vel a priscis temporibus ob ingentia in se collata beneficia Coelitibus Statoribus, Sospitibusque suis dedicarat, verum ad ea etiam difficultates praecidendas conferre dignoscuntur, quae ex memorata translatione oriri possent, praesertim si Festa illa vel Quadragesimae, vel Adventus tempore, aut anno exeunte occurrant. Quare hisce supplicationibus inclinati indulgemus, ut utriusque Siciliae Antistites, re prius cum suis Capitulis mature perpensa, collatisque cum iisdem consiliis, rite ac recte possint Festa Patronorum Principalium cum utroque praecepto ad praefinitos dies, ut antea per suarum Dioecesium Loca retinere, quoties ita in Domino magis expedire censuerint, inspectis Populorum, locorumque peculiaribus circumstantiis, ne praecipua, quae ad Indultum reductionis, et translationis dierum festorum Nos impulit causa, sublevandae nimirum inopiae, suo quandoque frustretur effectu: ea tamen lege, ut, quando res sit de Patronis Dioecesium, praeceptum non protendatur ultra Civitatem principalem, vel ultra ea loca, quae, cum peculiari Patrono careant, Festum Patroni Dioecesis ex Rubricarum praescripto pari solemnitate celebrare tenentur. Quod vero ad Dioeceses, vel Loca, quae Indulto translationis utentur, si forte dubia, quaestionesque oriantur, (quemadmodum jam ex delatis ad Nos precibus orta esse comperimus) de Octavis praesertim, aliisque Officiis concurrentibus, eadem a Congregatione Sacrorum Rituum diligenti subjicientur examini, ut, pro casuum diversitate, Apostolica Auctoritate Nostra opportune consulatur.

Non obstantibus memoratis in forma Brevis Literis diei 10. Aprilis, quibus ad praemissorum dumtaxat effectum, illis alias in suo robore permansuris derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die decimaquinta Octobris MDCCCXVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimonono.

H. Card. Consalvus.

4403. NEAPOLITANA.

Benedictus Valle Presbyter Congregationis S. Philippi Nerii Director Calendarii Neapolitani, humiliter exposuit, quod occasione *Brevis SSmi Dñi Nostri Pii VII. Pont. Max. dat.* 10. *Aprilis labentis anni* super reductione Festorum pro utriusque Siciliae Regno nonnulla exorta sunt dubia circa Festa principum Patronorum transferenda ad proximam Dominicam, quae S. R. C. declaranda proposuit, videlicet.

1. An translatio Festorum Patronorum principalium intelligenda sit de tempore tantum sequenti? et in casu, quod intelligi debeat etiam de praecedenti, quae regula habenda, si de praecedenti, vel de sequenti? (*a*)

2. An, Festa Patronorum principalium haberi debeant tamquam Festa mobilia? (*b*)

3. An, translato Festo Patroni principalis in diem Dominicum, trans-

(*a*) Dubium hoc obscurum est. Videtur tamen in eo postulari; num amovenda sint a propria sede, ut ad proximam Dominicam transferantur illa Patronorum Festa, quae de praecepto servabantur, priusquam prodiret Apostolicum indultum reductionis, et translationis Festorum pro utriusque Siciliae Regno, an potius ratio dumtaxat habenda sit eorum Sanctorum, qui in posterum in principes Patronos erunt forte assumendi? Clara namque est dispositio Brevis, quae comprehendit Patronos omnes tam electos, quam eligendos; nulla quippe fit distinctio, imo directe de Patronorum Festis agitur = *quibus adjunctum sit praeceptum abstinendi ab operibus servilibus*, quae dictio intelligenda praesertim est cùm de praeterito, tùm de praesenti statu; ita ut sensus sit = *Festa illa Patronorum, quae huc usque in die propria solemniter sub utroque praecepto servata sunt, in posterum transferantur ad proximum diem Dominicum*: Quod vero aeque provisum sit Festis illorum Sanctorum, quorum electio in Patronos alicujus Civitatis, vel Loci in posterum fiet, non est dubitandum. Quamobrem sapienter Sacra Congregatio respondit = *Dispositionem Brevis comprehendere omnia Festa Patronorum principalium tam quoad tempus praecedens, quam quoad subsequens*.

(*b*) Festa Patronorum perpetuo affixa certae Dominicae immediate post diem propriam, vel alteri pro casuum diversitate assignatae, adnumerandae non sunt Festis mobilibus, nisi lato modo, quia scilicet non semper eadem die mensis celebrantur: habent tamen certam sedem, a qua nonnisi accidentaliter queunt amoveri. Vere mobilia censentur, et sunt illa, quae pendent a Cyclo Paschali, idcirco et Festa, de quibus modo res est, mobilia dicenda forent, si Dominica assignata esset ex. gr. tertia post Pascha, quarta post Pentecosten etc., quae singulis annis variant.

ferri debeat simul in Sabbatum dictae Dominicae praecedentem Officium, et Missa de Vigilia? (*a*)

4. An, translato Festo Patroni principalis in diem Dominicum, transferatur etiam tota octava, vel reliqui dies octavae, si supersint? et in casu, quo transferri debeat Festum Patroni principalis in diem Dominicum, et celebrari cum tota octava, quae regula habenda circa lectiones Nocturnorum, cum in Octavario Romano R. P. Gavanto non semper assignentur, eo quod Officium octavae fixum erat certis diebus, uti videre est in Octavario Romano? (*b*)

(*a*) In Literis Apostolicis in forma Brevis datis a S. M. Pio VI. super reductione Festorum pro Dioecesibus subjectis in temporalibus Potentissimo Regi Borussiae, indulta legitur translatio ad Sabbatum vigiliae Festorum, quae a die propria amota in Dominica infra Octavam reponenda perpetuo erant. Cum igitur par sit ratio, eadem dispositio sequenda erit. Immo si fieri contingat de loci Patrono in die Dominico, et feria secunda occurrat Festum, quod vigilia gaudet, in praecedenti Sabbato anticipanda, haec pro utroque prodesse posse videtur. Sed quia contingere potest, ut utriusque vigilia proprium Officium habeat, et non tantum onus abstinentiae, et jejunii; ideo diversa ratio tenenda est, et in casibus particularibus recurrendum ad Sacram Rit. Congregationem, quae, juxta eorumdem diversitatem providebit. Id melius declarabitur in altera ex sequentibus adnotationibus.

(*b*) Si Festo Patroni principalis assignata est in perpetuum certa determinata Dominica nunquam in posterum varianda, nisi per accidens in occursu Festi aequalis ritus, sed majoris dignitatis; recta consequitur, quod gaudere debet omnibus indultis, privilegiis, praerogativis, quae principum Patronorum Festis competunt, ac proinde etiam octava. Quid autem si non habeantur Lectiones propriae pro singulis octavae diebus? Provisum satis est per Rubricam, quae *tit. de octavis num.* 4. generalem dat regulam; deinde vero, quia aliquando propriae lectiones desunt quoad Patronos principales locorum, ita prosequitur = *Infra octavas vero Patroni, vel Titularis Ecclesiae, vel alterius Festi, quod in aliquibus Ecclesiis consuevit una cum octava celebrari, si apud illas Ecclesias non habeantur propriae, et adprobatae lectiones pro secundo, et tertio nocturno, infra octavam repetantur lectiones positae in Communi Sanctorum, si de Sanctis fiat octava, alioquin, Lectiones diei Festi* = Non ita multo post, adprobante S. R. Congregatione, evulgatum fuit *Octavarium Romanum a cl. P. Gavanto*, qui in praefatione adnotat ad praefatam rubricam = *hic habentur* (in hoc scilicet Octavario) *approbatae lectiones pro octavis propriis, et communibus Sanctorum. Quod si in tertio Nocturno communes non deserviant aliquibus Festis, quae videlicet proprium habent Evangelium; eo casu post dictum Festum* (*in quo legi debet proprium Evangelium cum sua Homilia*) *in sequentibus diebus infra octavam lege Evangelium in Missa, et Officio vel primum, vel aliud congruentius de Communi cum*

5. An simul cum Festo Patroni principalis in diem Dominicum translato, transferantur simul omnes solemnitates, concessiones, privilegia, indulta, Indulgentiae, prohibitiones Missarum in Oratoriis privatis etc. eidem Festo adnexae?

6. Occurrente Festo Patroni principalis, eo quod transfertur in diem Dominicum, cum Festo primae classis, vel Ecclesiae particularis, vel Ordinis, vel Dioecesis, vel Nationis, vel Ecclesiae universalis, de quo celebrandum erit Officium? id est: quae Festa, vel solemnitates impediant fieri Festum Patroni principalis? (*a*)

suis Homiliis . . . in die vero octava legatur in tertio Nocturno, ut in die festo, si propriis careat = Quatenus hujusmodi teneantur regulae, difficillimum erit, dari casum, cui per easdem satis consultum non sit.

(*a*) Cum agatur de Locorum peculiaribus Patronis, nulla habenda ratio est regulae, quae in plurium Officiorum aequalis ritus occurrentia obtinet. Res est de perpetua translatione ad Dominicam. In hac autem plura occurrere, et varia impedimenta possunt, quibus generali dispositione opportune provideri nequit. Ideo S. Congregatio, postquam generaliter respondit, Dominicas primae, et secundae classis, et Festa aequalis ritus, sed majoris dignitatis impedimentum ponere; simul addidit = *Si Dubia occurrant, habebitur ratio in casibus particularibus* = Forte tamen aliquis rogabit, curnam Dominicae secundae classis, hoc est inferioris ritus, nequeant admittere hujusmodi Patronorum Festa, quae, ut supra dictum est, habere debent, ut propriam, perpetuamque sedem diem Dominicum, in quem transferuntur; quandoquidem jubet rubrica, ut in Dominica secundae classis fiat de Festo dupl. primae classis occurrente? Facile dubium solvitur, si advertatur, rubricam loqui de accidentali occurrentia, non autem de assignatione perpetua Dominicae 2. classis pro celebrando Festo rit. dup. 1. classis. Porro id accideret quoad Festa illorum SSrum Patronorum, quae semper, aut fere semper incidunt in Adventu, et Quadragesima. Nullatenus proinde licet hujusmodi Festa non accidentaliter, sed perpetuò transferri ad aliquam ex Dominicis secundae classis, quae juxta, Ecclesiae instituta, plenae sunt mysteriis, ac solemnibus adnumerantur. Quid igitur? Ubinam hujusmodi Festa collocanda? Ut mihi videtur illis, quae occurrunt a Septuagesima ad Dominicam in Albis, aliqua assignari poterit ex Dominicis post Pascha; aliis vero, quae cadunt in Adventu, per anticipationem aliqua ex Dominicis mensis Novembris. De hac anticipatione exemplum habemus in praefato *Brevi S. M. Pii Sexti* pro Dioecesibus in temporalibus subjectis Borussiae Regi, in quo assignatur pro Festo *S. Laurentii* Dominica antecedens, quia subsequens reservabatur *Solemnitati Assumptionis B. Mariae Virginis*. Rogata vero Sacr. Rit. Congregatio *in Gnesnen.*; quid agendum de *Festo S. Joannis Baptistae*, ubi est Patronus principalis, si in sequenti Dominica faciendum sit *de Festo SS. Apostolorum Petri, et Pauli*? Item *de Nativitate B. M. V.* si in sequenti Dominica occurrat *Festum*

7. De quo faciendum Officium illo die, qui remanet vacuus ob translationem Festi Patroni principalis in diem Dominicum?

8. An illa Festa, quae ab Ordinariis locorum assignata fuerant (aliis diebus) tamquam propriis, ratione occurrentiae cum Festo Patroni principalis, sublato nunc hoc perpetuo impedimento, quia Festa Patronorum principalium habent saltem rationem Festorum Mobilium, possint, et debeant illa praedicta Festa olim amota a propriis sedibus, celebrari, vel retrogradi suis diebus, quibus assignata fuerunt ab initio in Calendario Romano?

9. An, et quando Festum Patroni principalis transfertur in diem Dominicum, debeat in Feria 6. dictae Dominicae praecedente annuntiari in Martyrologio Vigilia, si adsit, et in Sabbato annuntiari Festum Patroni, quod celebratur die Dominica, et in Sabbato sequenti annuntiari Octava? (a)

SS. Crucis Titularis? Ac tandem de *Festo SS. Apostolorum Simonis, et Judae*, ubi erant principales Patroni, impedita sequenti Dominica, ob occursum *Festi omnium Sanctorum*? noluit rem definire, sed respondit, *ad Secretarium cum Sanctissimo*. *Sanctissimus* vero *juxta mentem Congregationis* declaravit, ad primum = *Si Festum SS. Apostolorum Petri, et Pauli occurrat vel in Sabbato, vel in Dominica, vel in Feria secunda post Festum S. Joannis Baptistae, eo casu tantum in iis locis, ubi S. Joannes Baptista est principalis Patronus oppidi, vel pagi, ejus Festum transferendum esse cum Officio, et Missa ad Dominicam praecedentem cum Vigilia in Sabbato etiam praecedenti* = ad 3. = *Festum Nativitatis B. M. V. transferendum esse ad Dominicam praecedentem* = ad 5. = *Ut ad primum* (in hac collect. *num.* 4295. *ad dub.* 1. 3., *et* 5.) Ita autem provisum, ut simul consultum foret occurrentiae Vigiliae, quia utraque habebat Officium, et Missam propriam. In casu autem nostro omnino necessaria est anticipatio, quia, cum anni cursus complementum habeat in mense Decembri, nulla Dominica superest assignanda Festo Patroni, quod cadit in Adventu, et Festis Natalitiis. Objiciet fortasse quis, Sacram Congregationem ad *dubium* 7. *antedictae Gnesnen.* (ibidem ad 7.) plaudendo voto Magistri caeremoniarum, qui insinuaverat, celebrandam esse solemnitatem in Dominica privilegiata; Officium vero transferendum juxta Rubricas, anticipationem denegasse. Enimvero proposito dubio secus respondendum non erat, cum non alia, nisi de anticipatione duorum Festorum particularium quaestio esset: sed quoniam modo innumeris fere, diversisque casibus consulendum est, neque omnibus, et singulis una eademque regula aptari potest; ideo Sac. Congregatio provide respondit, habendam esse rationem in casibus particularibus, quia, attentis peculiaribus circumstantiis singulorum, prout magis expediens erit, providebit. Nam, nisi Festis illis, quae perpetuo occurrunt in Adventu, vel Quadragesima provisum fuerit vel per anticipationem, vel per translationem ad certam, fixamque Dominicam, eorumdem octavae non accidentaliter, sed constanter necessario perirent.

(a) Si annuntiatur in Martyrologio pridie quam celebretur Festum, quod transfertur accidentaliter, po-

10. Cum in praedicta Bulla mandetur inscribendi ita Festum die 29. Junii in Calendariis Ecclesiasticis = Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, et Commemorationis omnium Sanctorum Apostolorum, et Sanctorum Martyrum; Quaeritur: an in Martyrologio debeat aliquid addi?

11. Cum in eadem Bulla praescribantur in Officio, et Missa die 29. Junii commemorationes de communi Apostolorum, et plurimorum Martyrum, ratione Commemorationum praedictarum in antecedenti quaesito; Quaeritur: an illae sint, quae olim praescriptae fuerunt pro statu Romano, occasione reductionis Festorum, cum in communibus Apostolorum, et Martyrum non adsint Commemorationes omnium Apostolorum, et Martyrum.

12. Cum multa sint loca, quae non habent Patronum principalem; Quaeritur: an possint, et debeant celebrare uti Patronum principalem Festum S. Januarii, qui est Patronus principalis totius partis Regni Siciliae, citra pharum, (cujus Festum usque ad emanationem praefatae Bullae celebrabatur in Dioecesi Neapolis cum duplici obligatione audiendi Sacrum, et abstinendi a servilibus operibus, et in reliqua parte Regni cum onere tantum audiendi Sacrum) transferendo pro illis praedictis locis in diem Dominicum Festum S. Januarii?

13. In casu, quod Festum Patroni principalis cadat in aliquem ex diebus infra Octavam Nativitatis Dñi, vel quia transfertur a propria die in diem Dominicum, vel quia sit unum ex Festis Natalis Dñi subsequentibus, vel quia fuerit assignatum infra eamdem Octavam: quae regula habenda erit? (a)

14. SSmus Dñus Noster Pius PP. VII. in una Urbis, et Orbis data die 18. Septembris 1814. decrevit, ut in posterum occurrente Festo septem dolorum B. M. V., quod est assignatum Dominicae tertiae Septembris, cum Octava Nativitatis B.M.V., vel cum Festo S. Matthaei Apostoli, transferatur praedictum Festum dolorum in primam ex Dominicis sequentibus non impeditam Festo dupl. 1. vel 2. clas. Quaeritur: occurrente praedicto Festo dolorum cum die Octavae, uti accidit in Dioecesi Neapolis anno 1819., quod occurrit Festum dolorum cum die octavae S. Januarii Ep. et Mart., fieri debeat Festum dolorum cum commemorat. octavae. vel de die octavae? Et in casu, quod fieri debeat de die octavae, et transferri in diem Dominicam

tiori jure annuntiandum erit in Sabbato illud, quod a sua sede perpetuo amotum collocatur in Dominica infra octavam, vel in alia perpetuo assignata juxta casuum diversitatem, tamquam in sede propria. Et quoniam translatio accidentalis non est, sed perpetua, secumque trahit Octavam, et Vigiliam; illa annuntiari debebit in subsequenti Sabbato, haec autem in feria sexta Festum praecedente: quatenus tamen Vigilia habeat Officium; nam illa improprie Vigilia dicitur, quae solum habet abstinentiam, et jejunium; ideoque non annunciatur in martyrologio.

(a) Cum juxta casuum diversitatem non una generalis regula aeque omnibus inservire possit, jure idcirco Sac. Congregatio respondit: *in casibus particularibus providebitur.*

sequentem Festum dolorum; tunc occurrente Festo dolorum, cum Festo S. Rosarii B. M. V., quod est ritus dupl. maj.; Quaeritur: an fieri debeat Festum dolorum, an Festum SSmi Rosarii? (*b*)

Et Sac. Congregatio particularis ad hujusmodi effectus a SSmo Dño Nostro specialiter deputata cum facultatibus etc., respondit.

Ad 1. *Dispositionem Brevis comprehendere omnia Festa Patronorum principalium tam quoad tempus praecedens, quam quoad subsequens: quoad vero regulam tenendam, provisum in sequentibus.*

Ad 2. *Negative, cum hujusmodi Festa certis Dominicis infra eorumdem Octavam sint perpetuò assignata, et nisi per accidens transferenda erunt.*

Ad 3. *Affirmative quoad jejunium, et abstinentiam, ac etiam quoad Officium Vigiliae, quatenus Festa sint ex illis, quae gaudent Vigilia quoad Chorum.*

Ad 4. *Ad primam partem: Si Festum fiat in Dominica fixe assignata, retinet integram Octavam, quia haec habetur ut dies propria: ea vero accidentaliter impedita, si ulterius sit transferendum, Octava perit. Quoad secundum partem, provisum per Rubricam de Octavis num.4., et per regulam traditam a Gavanto in praefat. ad Octavarium Romanum: Quod si adhuc super hoc dubia occurrant, habebitur ratio in casibus particularibus.*

Ad 5. *Affirmative, quia Dominica, in qua Festum erit perpetuo fixum, perinde habenda est, ac si esset dies propria.*

Ad 6. *Impedimentum ponunt Dominicae omnes 1. et 2. clas., vel in quibus occurrunt Festa 1.class. majoris dignitatis. Quoad reliquam dubii partem, si dubia occurrant, habebitur ratio in casibus particularibus.*

Ad 7. *Faciendum Officium de Feria, nisi aliquod Festum prius translatum reponendum sit.*

Ad 8. *Affirmative, nisi ex hoc sequatur non levis perturbatio, et confusio in ordinando Calendario.*

Ad 9. *Affirmative in Sabbato praecedenti quoad Festum: Affirma-*

(*a*) Cum aliqua dubia exorta fuerint circa Festum Dolorum B.M. Virginis, quando accidit, ut sit transferendum, Sacra Rit. Congregatio per subsequens Decretum *die 19. Augusti* 1817., praevio maturo examine, quaestiones omnes exortas, et quae exoriri possent in posterum, solvit, et quid agendum juxta diversas occurrentias provide sancivit. Praesertim vero, annuente SSmo, *declaratum fuit per modum regulae generalis, quod, impedita Dominica tertia Septembris ob occursum Festi ritus dupl.1., vel 2. Class., vel diei Octavae Patroni, Titularis, Dedicationis etc., praefatum Festum Dolorum transferri debeat in proximiorem Dominicam, etiamsi incidat cum Festo ritus dup.min., dummodo non sit dies Octava Patroni, Titularis, Dedicationis etc., quae, licet gaudeat rit. dup. min., nihilominus, quum transferri nequeat, ab hac regula excipitur*, (Vide Decretum *Urbis*, *et Orbis relat.in hac collect.num.*4391.)

tive etiam quoad Vigiliam in Feria VI., si adjunctum habeat Officium : *Secus Negative*.

Ad 10. *Addi poterit Martyrologio post annuntiatum Festum Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli = item Commemoratio omnium Sanctorum Apostolorum, et Sanctorum Martyrum*

Ad 11. *Affirmative*.

Ad 12. *Provisum in primo Brevi, in quo habetur, quod pro Urbe Neapolis tantum retineatur Festum S. Januarii; in reliqua parte Regni idem Festum retinere debet propriam sedem, et ritum, sed sine praecepto audiendi Sacrum. Quoad loca vero, quae non habent Patronum principalem, satis provisum in secundo Brevi diei 15. Octobris labentis anni, quod jubet, ut Civitates, et Loca, quae peculiarem Patronum non habent, Festum Patroni principalis Dioecesis pari solemnitate celebrare teneantur*.

Ad 13. *In casibus particularibus providebitur* : *et S.R.C. pro casuum diversitate aliam Dominicam assignabit tamquam diem propriam*.

Ad 14 *Provisum per Decretum generale die 19. Augusti 1617*.

Et ita etc. Die 18. Octobris 1818.

4404. AQUILANA.

Canonicus Paschasius Melchiorri vices agens Archipresbyteri loci Petrellae Provinciae Aquilanae occasione Brevis *SSm̃i Dñi Nostri Pii VII. Pont. Max. dat.* 10. *Aprilis labentis anni* super reductione Festorum pro utriusque Siciliae Regno, sequentia Dubia Sacr. Rit. Congregationi declaranda proposuit, videlicet.

1. La Festa di S. Antonio di Padova nel 1801. fu elevata al rito di doppio di prima classe, e stabilita di doppio precetto coll' ottava, e coll' Indulgenza plenaria. Ora che è stata tolta per le Provincie; *Quaeritur*: se s' intenda ritornata al rito di doppio minore, ed abolita l' Indulgenza? (*a*)

(*a*) Duo sunt, quae *SSm̃us Dñus Noster* per Literas in forma Brevis expeditas *die* 10. *Aprilis anni proxime praeteriti* ad consulendum conscientiae, simulque succurrendum egestati, et necessitatibus eorum, qui ex labore, et industria vivunt, provide, clementerque indulsit. *Primum*, quod in utriusque Siciliae Regno, praeter Festa nominatim enumerata rigorose servanda sub utroque praecepto; in aliis nedum possint servilia opera exerceri, verum etiam cesset stricta obligatio interessendi Sacro. *Secundum*, quod Festa Patronorum principalium una cum Officio, et Missa transferantur ad diem Dominicum proxime sequentem. Sed per hujusmodi dispositiones nihil prorsus immutatum fuit quoad ritum Officiorum, nec derogatum specialibus concessionibus, nisi in ea parte, quae respicit praeceptum, quod modo per praefatum Breve sublatum est. Hisce adnumeratur *Festum S. Antonii Patavini* elevatum *ad rit. dup. 1. class. cum octava*, et sub utroque praecepto servandum. Quippe per antedicti Brevis indultum remissum est onus illud sub praecepto servandi,

2. La Festa del Principal Protettore di ciascun Luogo essendo trasferita alla Domenica prossima, supponendosi, che resti fermo il rito di doppio di prima classe; *Quaeritur*: se debba farsene anche l' Ottava, onde verrebbero ad occuparsi due Domeniche; oppure si intenda abolita l' Ottava? (*a*)

3. Sulla stessa Festa del principal Protettore: *Quaeritur*: come s' intenda il caso, che sia impedita la Domenica? S' intenderà impedita, se sia una delle Domeniche di prima classe, come sarebbe la prima Domenica dell' Avvento, e la prima di Quaresima etc. o s' intenderà impedita, se occorre qualunque Santo di rito doppio? (*b*)

4. Finalmente *Quaeritur primò*, se li Parrochi siano tenuti continuare ad applicare pro populo la Messa nei giorni di quelle Feste di un solo precetto, che sono state abrogate; *Secundò*, se debba continuarsi a dir cantata la Messa Parrochiale nei detti giorni? (*c*)

Et Sacra Rituum Congregatio particularis, ad hujusmodi effectus a *SS̃mo Dño Nostro* specialiter deputata cum facultatibus etc., me infrascripto Secretario referente, declaravit.

Ad 1. *Si S. Antonius Patavinus est principalis Patronus; ejus Festum transferendum erit ad Dominicam infra Octavam, servata forma Brevis cum omnibus Indulgentiis, privilegiis, praerogativis competentibus principalibus Patronis: Quatenus vero Patronus non sit, sed alio titulo elevatum fuerit Festum ad ritum dupl. 1. class. cum Octava, retinere poterit hunc ritum simul cum Indulgentia, sed in die propria: cessabit vero praeceptum audiendi Sacrum, et abstinendi a servilibus.*

Ad 2. *Affirmative ad primam partem; Negative ad secundam, quia sed nihil innovatum quoad ritum, et indulgentiam. Quod si S. Antonius in aliqua Civitate, vel Loco sit unicus, et principalis Patronus, juxta formam praefati Brevis, ad proximum sequentem Dominicum diem ejusdem Festum erit perpetuo transferendum, nisi Episcopus, utens facultate sibi tributa in altero Brevi sub datum diei 15. Octobris, ejusdemque servata forma, indulgeat, ut propriam sedem retinere valeat cum omnibus praerogativis ac privilegiis, quibus Patronorum Festa distinguuntur.*

(*a*) Vide adnotationem in Neapolitana ad dub. 4. num. 4403.

(*b*) Vide adnotationem in eadem *ad dubium* 6. *num.* 4403.

(*c*) Quum per Pontificium Indultum nihil sit immutandum quoad ecclesiastica Officia, recta consequitur, Parochos, recurrentibus Festis, in quibus populus solutus est ab obligatione audiendi Sacrum, teneri ad applicationem Missae pro populo eodem prorsus modo, quo tenebantur priusquam concederetur Indultum. Atque ita declaratum fuit a Sac. Congregatione Concilii *die* 28. *Martii* 1801. *in Camerinen.*, in qua, propositis duobus dubiis, videlicet 1. *An diebus festis de praecepto a san.mem. Pio VI. suppressis sit applicanda in futurum Missa pro populo in casu etc.?* 2. *An sit consulendum SS̃mo pro absolutione quoad praeteritum in casu etc.?* = responsum fuit = Ad 1., et 2. *Affirmative*.

Dominica, in qua fixe celebrandum in posterum erit Festum principis Patroni censetur, et evadit dies propria.

Ad 3. *Declarantur impeditae omnes Dominicae 1. et 2. class., et etiam illae, in quibus occurrit aliquod solemne Festum rit. dup. 1. class., et majoris Dignitatis, quo in eventu recurrendum erit ad S. Rit. Congregationem, quae, juxta casuum particularium exigentiam, providebit.*

Ad 4. *Affirmative ad utramque partem, quia satis declaratum est in praefato Brevi Apostolico nihil esse innovandum, quoad Chorum relate ad Festa, in quorum occursu sublatum est praeceptum audiendi Sacrum. Quoad vero Festa Patronorum, cum ista reponenda sint in Dominicum diem infra Octavam tamquam in diem proprium, simul cum Officio, et Missa transferenda etiam est solemnitas tam quoad Forum, quam quoad Chorum.*

Et ita etc. *Die* 18. *Octobris* 1818.

4405. ALIPHANA.

Rmus Episcopus Aliphanus pro intelligentia *Brevis SSmi Dni Nostri Pii VII. Pont. Max.* super reductione Festorum pro utriusque Siciliae Regno, infrascripta dubia decidenda proposuit S. R. C., videlicet.

1. Essendosi coll' ultima Costituzione dei 10. Aprile corrente anno ordinato, che le Feste dei Santi Protettori Principali de' Luoghi, alle quali era annesso l' obbligo di astenersi dalle opere servili, si trasferiscano con la respettiva celebrazione degli Ufficj, e delle Messe al prossimo giorno di Domenica, si domanda, se detta traslazione di Officio, e Messa si debba intendere = quoad solemnitatem tantum =, ovvero ad litteram, cioè, se i Santi Patroni fissati nei giorni proprj nel Calendario, debbano fissarsi nei giorni di Domenica. Questo importerebbe la riforma del Calendario. Potrebbero restare gli Officj, e Messa nel giorno proprio, e poi nella Domenica celebrarsi la Messa votiva, coi Vesperi, e il rimanente della Solennità. Si chiede sù di ciò uno schiarimento. (*a*)

(*a*) Tam clara est dispositio primi Brevis, ut dubitandi locum non relinquat. En verba Indulti = *Festa autem Patronorum principalium . . . transferantur cum respectivis Officiorum, et Missarum celebratione ad proximum diem Dominicum* = Lex igitur non solam extrinsecam solemnitatem transferendam esse jubet, verum etiam quaeque ad ecclesiasticum ritum pertinent peragi mandat. Clarius dicam, vigore Indulti Festum Patroni principalis celebrandum est in die Dominico tamquam in propria sede tam quoad chorum, quam quoad forum. Quae igitur ratio excitandi dubium? Quod si vota Populi requirant, ne Festum principis Patroni amoveatur a sua sede, ac postulent, ut solemniter celebretur, ut antea in die propria, poterit Ordinarius uti facultate ei concessa *in posteriori Brevi diei* 15. *Octobris labentis anni*, servatis tamen conditionibus in illo praescriptis. Quae vero in Calendario contingere poterit singulis annis variatio, non est causa sufficiens declinandi a dispositione *primi Brevis*. Eoque magis, quia variatio hujusmodi tanta non est, quae magnam inferat

2. Li Canonici di queste Collegiate erano obbligati a convenire tutti nei Vesperi, e Messe cantate, anche nelle Feste di un sol precetto, come degli Apostoli ec. Essendosi ora dette Feste coll' ultima concessione soppresse nel Regno di Napoli; si domanda, se siano esonerati dal detto obbligo; tanto più, che il canto è stato istituito per il popolo, il quale non convenendo in dette Feste, perchè soppresse, pare che, soppresse le Feste, sia stato soppresso anche il canto. (*b*)

Et S. R. C. particularis a SSmo Dño Nostro ad hujusmodi effectus specialiter deputata cum facultatibus etc., me infrascripto Secretario referente, declaravit.

Ad 1. *Brevis dispositionem accipiendam esse ad litteram, videlicet de perpetua translatione Festi Principalis Patroni, tam quoad Officium, et Missam, quam quoad extrinsecam solemnitatem ad Dominicam infra Octavam, quae habenda erit ut dies propria, cum omnibus privilegiis, et praerogativis quibus gaudent Festa Patronorum Principalium.*

Ad 2. *Quoad Chorum, et Ecclesiasticas functiones peragi solitas, nihil omnino innovandum, relate ad Festa, in quibus populus solutus est a praecepto audiendi Sacrum, et Cantus institutus est ad Deum honorandum, non ad populum alliciendum: quoad vero Festa Patronorum, perpetuo ad diem Dominicum translata, cum Missa, et Officio translata etiam censetur solemnitas Chori.*

Et ita etc. *Die* 18. *Octobris* 1818.

vel perturbationem, vel confusionem in Calendario. Nonne multo plures variationes sunt, quae singulis annis fieri debent ob diversum occursum Festorum Mobilium?

(*a*) Nec item video, cur hoc dubium excitetur. Clara est primi Brevis dispositio = *Sanctorum, et Solemnitatum Officia, et Missas tam in iisdem abrogatis Festis, quam in eorum Vigiliis retineri sicut prius, et in quacumque Ecclesia celebrari mandamus* = Et jure quidem; nam potissima ratio, qua *SSmus Dñus Noster* reductionem Festorum pro utriusque Siciliae Regno clementer indulsit, ea fuit, ut Populorum conscientiae consuleret, et eorum, qui in sudore vultus sui panem comedunt, indigentiae provideret; quae ratio non valet quoad Ecclesiarum onera, et Chori servitium, nec indultum datum est ad Clericorum commodum. Silentio potius tegenda est, quam excutienda futilis illa ratio, quod cantus intercipiendus sit, quia populus, festis sublatis, in Ecclesiam frequens non convenit. Numquid enim cantus in sacris peragendis Officiis inductus est pro adventante populo, et non potius ad honorandum Deum hymnis, et canticis? Sublata equidem sunt Festa ad succurrendum populorum, ac eorum praesertim, qui ex industria vivunt, egestati, et necessitatibus; sed non ideo cessare debent Sacerdotes, Levitae, et Clerici, qui ad chorale onus tenentur, vel Ecclesiarum servitio sunt addicti, a consuetis Ecclesiasticis Officiis, quae cum cantu aut ex instituto, aut ex consuetudine, aut ratione Festi, quod celebratur, aut ex alia quacumque causa peragi solent,

4406. BITUNTINA.

Licet *SSmus Dñus Noster Pius VII. Pont. Max.*, dum consulere volens populorum necessitati, et conscientiae, quorumdam Festorum de praecepto reductionem indulsit pro utroque Siciliae Regno, expresse mandaverit = *Sanctorum, et Solemnitatum Officia, et Missas tam in iisdem abrogatis Festis, quam in eorum vigiliis retineri, et sicut prius in quacumque Ecclesia celebrari* = nihilominus non defuere, qui perperam interpretantes hujusmodi praeceptivam dispositionem, arbitrati sunt sub eadem non comprehendi servitium, ordinem, et directionem Chori; ideo Capitulum, et Canonici Cathedralis Bituntinae ad amputandas controversias a nonnullis excitatas, quaestionem hanc declarandam Sacra Rit. Congregationi proposuerunt.

Et Sac. Rit. Congregatio particularis a SSmo Dño Nostro Pio VII. Pont. Max. ad hujusmodi effectus specialiter deputata cum facultatibus etc., declaravit. = *Dispositionem praefatam Brevis Apostolici intelligendam esse etiam de Chori servitio, ordine, et directione; ac propterea nihil innovandum esse expresse mandavit, sed tam quoad interessentiam, quam quoad Caeremonias, et Solemnitatem, eumdem servandum ordinem in posterum, qui hoc usque servari consuevit* (a).

Die 18. *Octobris* 1818.

4407. TARENTINA.

Reverendissimus Episcopus Tarentinus Sacra Rit. Congregationi humiliter exposuit, quod ad *formam Brevis SSmi Dñi Nostri Pii VII. Pont. Max. dat. sub die* 10. *Aprilis labentis anni* pro utriusque Siciliae Regno, Festa Patronorum principalium transferenda sunt cum Officio, et Missa ad proximam sequentem Dominicam, sed cum ipse dubitet; num ea Dominica, ad quam fieri debeat translatio, habenda sit ut dies fixa; an vero mobilis ad effectum celebrandi idem Festum cum, vel sine octava; idcirco id petiit declarari.

Et eadem Sac. Rit. Congregatio particularis a Sanctitate Sua ad hujusmodi effectus specialiter deputata cum facultatibus etc., respondit = *Dominicam, in qua perpetuo reponendum erit Festum Patroni Principalis habendam esse, ut diem propriam, ac proinde gaudere octava, et omnibus privilegiis, et praerogativis, quae Festis Patronorum principalium conveniunt; Octavam vero perire, si ob aliquod impedimentum per accidens Festum sit transferendum*.

Et ita etc. *Die* 18. *Octobris* 1818.

4408. CAJETANA.

Expositum fuit S. R. C., quod, supplicante Carolo Pergamo tunc temporis Cajetano Antistite, fel. rec. Pius VI. indulsit, quod Patronus Principalis cujuscumque loci Dioecesis, celebrari debeat sub rit. dup. 1. class. in loco proprio cum octava, et sub rit. dup. 2. class. in reliquis locis Dioecesis, sed quoniam in Apostolico Brevi dat. sub die 10. Aprilis labentis annis pro

(a) Vide adnotationem ad dubium secundum in Aliphana num. 4405.

reductione Festorum in utriusque Siciliae Regno, praecipitur, ut Festa Patronorum principalium in perpetuum transferantur ad proximum diem Dominicum, simul cum eadem solemnitate, Officio, et Missa; hinc duo excitata fuerunt Dubia, quorum declaratio petitur a S. Rit. Congregatione.

1. Quaeritur primo: utrum in diebus respectivae horum Sanctorum Patronorum principalium festivitatis, qui infra hebdomadas cadunt, fieri possint Officia, et Missae eorum Sanctorum, qui alias celebrari deberent diebus illis Dominicis, quibus imposterum substituenda erunt Officia, et Missae dictorum SS. Patronorum? praevidetur enim nullam de Sanctis in Dominicis istis per ordinem incidentibus fieri posse memoriam, quia eorum translationi ultra illos dies Dominicos locus non erit, praesertim in Dioecesi Cajetana, propter tot alios Sanctos remittendos, et peculiariter celebrandos ob Indultum Pii Papae VI. a praedicto Episcopo *Cajetano Pergamo* impetratum.

2. Quaeritur secundo, an hujusmodi Sanctos non Patronos, sed ritus duplicis remitti permittatur diebus Dominicis vacantibus, praeter Quadragesimam, et Adventum? (a)

Et S. R. C. particularis ad hujusmodi effectus a SSmo deputata cum omnibus facultatibus etc., declaravit.

Ad 1. *Translationem Festorum Patronorum Principalium ad proximam Dominicam faciendam esse dumtaxat in Civitatibus, et Locis, in quibus tales revera sunt: in aliis vero locis, in quibus ex speciali Indulto gaudent ritu dup. 2. cl., sed qualitatem non habent proprii Principalis Patroni, ac propterea nec adjunctum praeceptum, transferenda non sunt, sed retinere debent diem propriam. Cum vero in qualibet Civitate, vel Loco unus tantum Principalis Patronus cum solemnitate, duplicique praecepto recolendus sit; difficile erit, quod nulla supersit dies vacua pro reponendo Festo occurrente in die Dominica, ad quam transferendum erit Festum Patroni. Quod si casus accidat, Festum, quod locum cedit, reducendum erit ad rit. simplicem per accidens.*

Ad 2. *Negative, et satis provisum in primo.*

Et ita etc. *Die* 18. *Octobris* 1818.

4409. REGNI HISPANIARUM.

Director Divini Officii in universa Provincia Beticae inferioris, Fr. Blasius a Doloribus, Sacerdos Ordinis Carmelitarum Discalceatorum in Collegio

(a) Nonnisi Rubricarum ignorantia huic Dubio occasionem dare poterat. Nam Officium Dominicae saltem est ritus semidupl., idcirco semper fieri debet de ea, nisi occurrant Festa majoris ritus, et locum cedit translatis, eo tantum in casu, quo Pontifex jubeat, ut aliquod Officium rit. dupl., cui sit dies Dominica assignata, in occursu impedimenti, transferatur ad alteram Dominicam similiter non impeditam, uti accidit quoad Festum Dolorum B. M. V., quod, impedita Dominica 3. Septembris, ad aliam Dominicam transferendum est, ut ex Decreto generali diei 18. Septembris 1814. legen. in hac collect. num. 4363.

Hispalen. Regni Hispaniarum anceps, num se bene gerant Religiosae illarum Regionum recitando quotannis in Episcopalibus Civitatibus Officium Dedicationis Cathedralis in Dioecesano Calendario assignatum, licet unam, alteramve constet consecratam haudquaquam fuisse, deque aliis idipsum dubitari possit; ad quamlibet conscientiae anxietatem tollendam, a S. R. C. petiit declarari.

1. An Regulares utriusque sexus teneantur, vel possint recitare Officium Dedicationis in Calendario Dioecesano assignatum de illis Cathedralibus, quae certo non sunt consecratae, vel de earum consecratione prudenter dubitatur? (*a*)

(*a*) Curnam a Directore Calendarii pro Ordine Carmelitarum Discalceatorum Provinciae Beticae inferioris hujusmodi excitentur Dubia, nec video, nec intelligo. Numquid ad Regulares pertinet inquirere de Ecclesiarum Cathedralium Consecratione? Numquid ab illis, ad quos non attinet, proponenda sunt hypotetica Dubia, quae licet in abstracto ad Regulae generalis normam exigenda sint, in casibus tamen particularibus, seu, ut Scholastici dicunt, in concreto, ob peculiares circumstantias, quae concurrunt, praesumptiones, illationes, et conjecturas, longe secus sunt enodanda? Ideo, si quis generaliter quaerat: num fieri debeat Anniversarium Consecrationis Ecclesiarum, quae certe consecratae non sunt, aut de quarum Dedicatione merito dubitatur, negativo responso erit dimittendus. Si vero quaestio sit: num Ecclesia N., de cujus Consecratione nullum habetur signum, nullaque superest scripta memoria, revera dedicata fuerit? Dubitandi rationes erunt expendendae, priusquam resolutio prodeat. Fieri enim potest, ut nullum prorsus in parietibus signum supersit, aut sculpta Epigraphes, aut in Tabulariis peractae Consecrationis memoria; nec tamen decidendum est consecratam non fuisse: nam negligi non debent, imo multi pendendae sunt praesumptiones, ex quibus infertur, quod factum revera id fuerit, quod factum fuisse ob temporum injuriam ignoratur. Si constanter in Calendariis fiat Consecrationis mentio; si quotannis Anniversaria dies cum Officio, et Missa celebretur, id satis superque erit, ut habeatur valida peractae Consecrationis praesumptio. Ideo S.Rit.Congregatio, licet sub *die* 18. *Augusti* 1629. decrevisset „ *Non posse celebrari Festum Consecrationis illius Ecclesiae, quam certum est non fuisse consecratam, imo neque, si est dubium*. (Vide hanc Collectionem num. 679.) quod nuperrime eadem S. Cong confirmavit *die* 22. *Aprilis* 1780. in una *Ordinis S.Benedicti Congregationis Vallisoletanae in Hispaniis*, declaravit tamen: *quoad Ecclesias, de quarum Consecratione dubitatur, stante asserta immemorabili consuetudine* (celebrandi scilicet Anniversarium cum Officio, et Missa) *nihil innovandum*, (vide num. 4247.) Nam ex consuetudine celebrandi Anniversarium jure merito conjici poterat Consecratio illa, de qua dubitabatur, quod etiam clarius declaratum video in Ferentina *die* 27. *Novembris* 1706. Quamvis enim scripturae, monumenta, signum Crucis in pariete, et alia similia Consecratio-

2. Et quatenus negative, an hoc anno permitti possit haec recitatio, quae assignata est in Directorio Officii Divini jam vulgato in praedicta Provincia Carmelitarum Discalceatorum?

Et Sac. eadem Congregatio, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto tradita, praeloque cusa, refe-

nem indicantia nullibi haberentur de Ecclesia Cathedrali, quia tamen Anniversarium *sub fide majorum recolebatur*, ideo responsum fuit: *Ecclesiam Cathedralem non indigere nova Consecratione* (vide num. 3606.)

Cum itaque in propositis Dubiis quaestionem excitet de Consecratione Ecclesiarum Cathedralium Provinciae Beticae Director Calendarii Carmelitarum Discalceatorum, minime attendi debet generalis assertio; *an Regulares teneantur peragere Anniversarium Dedicationis Cathedralium, quae certo consecratae non sunt, vel de quarum Consecratione prudenter dubitatur*. Satis enim est, quod in Calendario Dioecesano assignata sit dies Consecrationis Anniversaria, ut Regulares se illi conforment, et ad legum Ecclesiasticarum praescripta Dedicationis Festum celebrent. Etenim simul ac Calendarium Consecrationis notat diem, hoc sufficit, ne de Consecratione dubitetur; licet monumenta perierint, et circumstantiae temporis, Episcopi consecrantis, idque genus aliae lateant sub antiquitatis caligine. Quaero tamen: Ecclesiae, quas Carmelitarum Calendarista fidenter adfirmat certo non esse consecratas, antiquis adnumerantur, vel novo molimine recenter fuerunt extructae? Si primum dicit, haud poterit negativum argumentum adhibere contra praesumptionem, quae oritur ex Calendario Dioecesano, et Anniversaria Festi celebratione: Si alterum velit; in specie designet Ecclesias, quas ipse certo scit consecratas non esse. Quamquam id ad ipsum non pertinet. Siquidem poterunt Regulares excitare quaestiones de Ecclesiis ipsorum juri subjectis, ut sciant in Dubiis quid facto opus sit: non autem ciere turbas de Ecclesiis Cathedralibus etc., de quarum Consecratione,ut Officium ab ipsis fiat, satis est,quod in Calendario Dioecesano dies Anniversaria notetur. Ad loci Ordinarium, ad Capitulum, ad Chori, Officiorum, et Ecclesiasticarum functionum Directorem attinet investigare: num revera Cathedralis Ecclesia sacris caeremoniis fuerit dedicata. Quatenus vero certa desint signa, ipsorum est inquirere, num tales concurrant circumstantiae, quae valeant praesumptionem inducere, et certitudinem illam, quam moralem dicimus. Sacra igitur Congregatio proposito dubio respondens non recessit a sententia alias firmata de Officio omittendo Dedicationis Ecclesiarum, quae certe consecratae non sunt, aut de quarum Consecratione jure dubitatur; sed simul declaravit incompetentiam instantis pro resolutione Dubii, et praesumptionem, moralemque certitudinem, quae oritur ex more recolendi cum Officio, et Missa Anniversariam memoriam, satis esse, ne de peracta Consecratione dubitandum sit, etsi nulla supersit scripta in tabulariis memoria, vel in pariete signum.

rente Emo, et Rmo D. Card. Jul. Maria de Somalia ejusdem Congreg. Praefecto, et Ponente, respondendum censuit, juxta votum, videlicet.

Ad 1. *Si Officium Dedicationis Ecclesiarum Cathedralium in Calendario propriae Dioecesis est assignatum, illudque ab Episcopis, et Cleris Beticae Provinciae persolvitur, ad illius recitationem omnes etiam tenentur Regulares utriusque sexus, quibus permissum non est de illarum Consecratione dubia excitare.*

Ad 2. *Provisum in primo.*

Et ita pronunciavit etc. *Die* 15. *Maii* 1819.

4410. ASSISIEN.

Patriarchalis Ecclesia, in qua Corpus S. Francisci Conf. Assisii requiescit, ex Indulto Apostolico Sacratissimi Principis Pii VII. Pont. Max. privilegio gaudet Missae votivae quotidianae de eodem Sancto; exceptis dumtaxat Solemnitatibus Natalis D. N. J. C., et Paschatis Resurrectionis, et Pentecostes. Porro ex hac concessione sequentia excitata sunt Dubia, quae in supplici Libello Sac. Rit. Congregationi resolvenda proposita fuerunt.

1. An diebus Dominicis in praefata Missa votiva Symbolum dici debeat? (a)

(a) Etsi ex Rubricarum praescripto in singulis diebus Dominicis, vel fiat Officium de Dominica, sive de Sanctis, Missa carere *Symbolo* nunquam debeat: haec tamen regula suas habet limitationes, nec *Symbolum* admittunt Missae votivae privatae, si quae in die Dominico celebrentur. Equidem, si spectetur Rubrica, nequeunt in die Dominico Missae votivae celebrari, nisi solemnes sint, et pro publico Ecclesiae bono, in quibus dicitur *Credo*, et etiam *Hymnus Angelicus*, quatenus Missae qualitati conveniant; quod adeo verum est, ut Sacra Rit. Congregatio, quamvis indulserit Missam Votivam pro Sponso, et Sponsa, etiam occurrente Festo ritus dupl., quod non sit primae, vel secundae classis; excepit tamen dies Dominicos, vel alios de praecepto servandos eo, quia Missa votiva pro Sponso, et Sponsa non est pro re gravi, publicoque Ecclesiae bono; sed privatis adnumeratur (vide Decretum generale *num.* 4266. et adnotationem ad aliud Decretum pariter generale *num.* 4394.). Verumtamen quod dispositione Juris non admittitur, quandoque fit ex privilegio. Ita accidit in Basilica Lauretana, ubi Missae omnes, quae in Sacello Almae Domus celebrantur, quibusdam dumtaxat solemnioribus exceptis diebus, Votivae semper sunt de *Sancta Maria*. Ita etiam in Patriarchali Ecclesia Assisiensi Votivam de *Sancto Francisco* quotidie celebrari speciali Privilegio concessum est. Ac tandem *S. Congregatio Concilii* indulget Sacerdotibus visus tenuitate laborantibus, ut quam memoriter tenent, vel sine multa difficultate legere possunt, Missam Votivam *B. Mariae Virginis*, etiam in diebus Dominicis, ac solemnioribus festivitatibus valeant celebrare. Hujusmodi autem Missae Votivae, quae ex Apostolico indulto leguntur in diebus Dominicis, nequeunt habere *Symbolum*. Possem id comprobare auctoritate Scriptorum de re liturgica, ac praesertim *Merati ad Gavantum*

2. An in Duplicibus primae, et secundae classis recitanda sit Collecta a Majoribus imperata? (a)

part. 1. tit. 4. section. IX. num. 46., et Guyeti in Hortologia lib. 4. cap. 21. num. 13. Sed quid juvat privatas Auctorum sententias perquirere, et afferre, dum S. R. Congregationis Decreta omnes dirimunt controversias? Quoad Almam Domum Lauretanam ad Dubium: *quando celebrantur Missae Votivae de B. Virgine in praenarratis festivis diebus* (videlicet, in Dominicis, nec non in Festis Apostolorum, ac aliis duplicibus) *ac etiam infra Octavas, an ratione praedictarum Festivitatum in eis* Credo *recitari debeat?* Sub die 13. Januarii 1674. responsum fuit „ *Negative, nisi in illis Missis votivis tantum, quae solemniter pro re gravi, et publica Ecclesiae causa celebrantur* (in hac collect. *num.* 2522. *ad* 1.) Et quoad Sacerdotes caecutientes ad quaesitum „ *an semper* (*Sacerdos ex indulto celebrans Missam B. Mariae Virginis*) *in Dominicis dicere debeat* Credo? sub die 12. Novembris 1806. declaratum fuit *etiam in Dominicis omittendum Symbolum* (Vide *num.* 4806. *ad quaesitum quartum Dubii* 5.) Si rationem quaeras, cur omittendum sit, facile est eam reperire: quia nempe hujusmodi Missae votivae ex indulto celebrandae nihil habere debent commune cum Missa, et Officio Dominicae. Eademque de causa non dicitur Symbolum in *Missa Litaniarum Majorum*, etiamsi Festum *S. Marci* occurrat in *Dominica in Albis*. Rogata namque S. R. Congregatio in Mutinen. die 25. Septembris 1688. „ *an in Missa Rogationum in Festo S. Marci incidente in Dominicam in Albis dicendum esset* Credo? respondit *Negative*, rationemque addidit scilicet, *non est dicendum* Credo, *quia est Missa Ferialis* (In hac collect. *num.* 3021.) et confirmatum idipsum fuit *die* 25. *Septembris* 1706. Nam, occasione impressionis novi Missalis, inter alia petitum fuit; utrum in *Rubrica tit.* 11. *de Symbolo addendum sit, illud dici non debere in Missa de Rogationibus in die S. Marci, quando Festum cadit in Dominica?* Cui quaesito respondens Sacra Congregatio jussit, *imprimatur in principio Missalis cum aliis Decretis illud emanatum sub die* 25. *Sept.* 1688. *in una Mutinen.* (In hac collect. *num.* 3604. *ad* 16.) Si igitur in Missa Rogationum dici nequit Symbolum, quia Missa Ferialis est, ita etiam omittendum erit in Missa Votiva privata, quae licet vigore Privilegii legatur in Dominica, non desinit esse Votiva. Jure igitur Sacra Congregatio proposito dubio respondit *juxta: alias resoluta negative*.

(a) Quod Oratio, sive collecta a Superioribus imperata sit omittenda in Festis Rit. dup. 1. clas. tam certum est, quam quod maxime. Declaratum id lego a Sac. Congregat. *die* 7. *Augusti* 1627., quae ad Dubium „ *an Oratio*, Deus refugium nostrum, *quando Sanctissimus eam pro re gravi dicendam jubet, dicenda sit etiam in Festis primae classis?* respondit: *Non esse dicendam* (in hac collect. num. 560. ad 4.) Nondum tamen definitum fuit: num eadem regula locum obtineat in duplicibus secundae classis: quamobrem jure *Cl. Vir. Joannes Canonicus Fonici* alter ex Apo-

3. An in praedicta Missa votiva S. Francisci, Oratio = *A cunctis* = quando dicenda est, permutari debeat in aliam B. M. V. = *Concede* = prout in Missa votiva Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli volunt aliqui Rubricistae? (*a*)

stolicarum caeremoniarum Magistris hac super re consultus, censuit id, quod nulla est certa lege sancitum, ex rubricarum dispositione deductive esse firmandum. Quamvis enim duplicia primae, vel secundae classis, quoad majorem, minoremve solemnitatem, et permulta privilegia inter se differant; pleraque tamen habent, quae sunt utrique communia, atque haec inter illud est, quoad neutra admittat commemorationes de *infra octavas Festorum*, nisi hae ex solemnioribus sint, quae a regula generali excipiuntur: hinc ob paritatem rationis dici posse videtur, neutri Orationem imperatam esse adjiciendam. Dubium tamen oritur, quia si occurrat in dupl. secundae classis Festum rit. simpl., fit de hoc commemoratio in Missis privatis, quamvis in dupl. primae classis non fiat. Cur igitur dicenda non erit Oratio imperata, si legitur de Festo simplici? Enimvero illatio non valet: Ideo Missa in Festo rit. dupl. secundae classis admittit commemorationem Festi simplicis, quia nisi ea fieret in Missis privatis, eo anno foret omnino omittenda; imo et etiam semper quoad simplicia illa, quae quotannis incidunt cum dupl. secundae classis, veluti est Festum *Sancti Adriani Martyris* in solemnitate Nativitatis B. Mariae Virginis. Id vero non accidit de die infra octavam, quia si haec silet occurrente duplici secundae classis, obtinet tamen in aliis diebus. Concludi hinc posse videtur, quod nec oratio imperata locum habere debet, quia si in occursu duplicis secundae classis non legatur, dicitur tamen in reliquis anni diebus non exceptis. His accedit principum Ecclesiarum Urbis praxis, quam sequendam esse putat *Clar. Gavantus part.* 1. *tit. IX.* ad *num.* 16. qui, postquam dixerat ex Decreto S. Congregationis, Orationem imperatam omittendam esse in dupl. primae classis, ita prosequitur. *In aliis vero secundae classis communior usus insigniorum Ecclesiarum Urbis est, ut neque dicatur in Missis privatis, nedum in solemni, a qua sola excluditur commemoratio de Festo simplici: quae consuetudo mihi placet*. Sed quoniam nec ulla habetur positiva lex, quae in simili occursu omittendam eam esse jubeat, neque ullum Decretum, quo declaretur id, quod non est jure definitum, ac varia insuper est Sacerdotum, et Ecclesiarum praxis; ideo sapienti consilio S. Rit. Congregatio confirmans Decretum alias latum de omittenda Oratione imperata in duplicibus primae classis, quoad alia secundae classis arbitrio Sacerdotum relinquit eam addere, vel omittere in Missis lectis. Excipit tamen Missam Conventualem, quae sicut ex rubricarum praescripto respuit commemorationem Festi simplicis, ita nec admittere debet Orationem imperatam.

(*a*) Cum de uno, eodemque simul Officium, et Commemorationem fieri vetitum sit, ut omnes norunt, pari ex ratione recolenda iterum non est in secunda oratione memoria illius Sancti, cujus in honorem oblatum est Sacrificium, vel haec Officio respon-

Et Emi, ac Rmi PP. Sacrae eidem Congregationi praepositi, exquisito prius voto alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scriptis pandito, typisque etiam evulgato, ad relationem Emi, et Rmi Dni Card. Quarantotti Ponentis, respondendum censuerunt = Juxta votum = videlicet.

Ad 1. *Juxta alias resoluta Negative.*

Ad 2. *Negative in duplicibus primae classis, ut alias responsum fuit. Quoad duplicia vero secundae classis poterit ad libitum Celebrantis legi, vel omitti Collecta imperata in Missis privatis tantum; in Conventuali, et solemni omittenda.*

Ad 3. *Vel omittendum nomen S. Francisci in Oratione* = A cunctis = *aut legendam Orationem ad poscenda suffragia, quae incipit* = Concede =,

Et ita responderunt. *Die* 15. *Maii* 1819.

deat, vel Missa ex illis sit, quas votivas dicimus: servari nihilominus in his debent qualitas, et numerus orationum, quas Rubrica praescribit. Quid igitur agendum, si celebretur Missa votiva de Sancto Titulari, in qua secunda oratio debet esse „ *A cunctis* „ et per *litter. N.* ibi signatam ejusdem Titularis memoria recolenda indicatur? Satis ne erit, eadem oratione retenta, nomen Titularis omittere, vel potius aliam, quae prima est ad petenda suffragia Sanctorum, illi sufficere? Regula peti nequit a Rubrica, quae in Missis votivis de B. M. V., ne iterum de ea fiat, orationi *A cunctis*, alteram de *Spiritu Sancto* substituendam jubet; et in illis de Sanctis Apostolis Petro, et Paulo orationem *Concede nos famulos tuos* de B. M. In neutra ex his Missis potest surrogari oratio *Concede*, quae, inter diversas prima est, quia in hoc etiam cùm B. M. V., tùm Sanctorum Apostolorum peculiaris fit mentio: nihilominus cl. *Gavantus* ex hac Rubrica quaestionem sibi proponit *part.* 1. *tit. IX. num.* 15. „ *An similem ob causam in Missa votiva de Patrono, seu Titulari, qui nominatur in litt. N.* in *oratione* A cunctis *debeat fieri similis mutatio*? et respondet: *satis esse in eo casu vel tacere in oratione* A cunctis *nomen Patroni, seu Titularis, ne de eodem bis fiat mentio in collectis; vel nominare poteris vice illius alium pro tua devotione* „ *Gavanto* adhaeret *Guyetus Lib.* 3. *cap.* 29. *quaest.* 7. Bene quidem: sed haec est privata Scriptorum sententia, quam Sacra Congregatio non rejicit, imo adprobat; tanti tamen non est ponderis, ut pro certa regula habenda sit, et non alius potius Sacerdotum arbitrio relinquendus modus, scilicet orationem *A cunctis* commutandi in aliam *Concede*, quae similiter est ad petenda suffragia Sanctorum. Cur enim orationes inter diversa duo ponuntur ad petenda suffragia Sanctorum? Non alia certè de causa, nisi liberum sit Sacerdoti vel unam potius quam aliam legere, dum alterutra districte non praecipitur; vel in aliqua circumstantia, veluti illa est, de qua in Dubio proposito, praeceptam in aliam commutare. En igitur ratio, qua Sacra Congregatio facultatem reliquendam esse duxit Sacerdotibus vel omittendi in oratione *A cunctis* nomen Titularis, vel Patroni, vel po-

4411. PISAUREN.

Impetrata, Apostolicae Sedis Indulto, per Capitulum Cathedralis Pisauren. extensione Missarum, et Officiorum sub ritu dup. min. SSrum Romanorum Pontificum, Directorii Extensor, in Calendarii reformatione assignavit Officio S. Gregorii PP. VII., quod jam sub ritu dupl. celebrabatur, propriam sedem, nimirum diem 25. Maii, quae est dies fixa pro universali Ecclesia, amandato ad diem 28. ejusdem Mensis altero S. Urbani Pont., et Mart., cujus tamquam simplici dicta die 25. memoria colebatur. Cum autem, re maturius perpensa, congruere magis videatur, ut S. Urbani Pont., et Mart. Festum ad rit. dup. elevatum antiquam repetat sedem, translato ad diem 28. Maii Festo S. Gregorii PP. Conf.; sed dubitari possit, utrum, necne id praestari valeat ab Ordinario, et utrum conveniens sit, et rationabile; ideo delata res est definienda a S. R. C., sequenti proposito Dubio, cui et alterum accessit, videlicet.

1. An in casu proposito Ordinarius possit transferre Officium S. Gregorii VII. a die 25. ad diem 28., et Officium S. Urbani a die 28. ad diem 25., et an rationabile sit quod fiat? (a)

tius legendi illam, quae prima est inter diversas scilicet *Concede quaesumus etc.*

(a) Regula generalis est, quod nemini liceat a propriis sedibus Officia Sanctorum amovere. Non enim exturbanda possessio est, nisi validae concurrant circumstantiae, quae ad id quodammodo impellant. Hoc adeo verum est, ut S. R. C. declaraverit, amotionem hujusmodi, respectivamque translationem nec fieri posse ab Episcopo loci Ordinario. Ita in *Syracusana 7. Decembris* 1630. (in hac collect. *num.*738.) nam, ut in altero Decreto die 24.*Novembris* 1685. sancitum est ,, *Sanctis in Calendario Romano descriptis extra proprios dies non potuisse, nec posse assignari alteram diem fixam, et sedem propriam, absque auctoritate Sedis Apostolicae* (in eadem collect. 2949. *ad* 4.) Dubium oriri posset quoad Officia de novo concessa, quae vel pro Ecclesia Universali, vel pro aliquo Regno, Provincia, Dioecesi etc., si non in propria (quod saepe nequit) in die prima non impedita collocantur; accidit quandoque, ut aliquo in loco alius Sancti sub eadem die celebretur Officium aequalis, vel etiam solemnioris Ritus; quid igitur in hoc casu? Indulget S. Congregatio, ut Officio noviter concesso assignetur ab Episcopo prima dies vacua, ut patet ex Decretis, doctis adnotationibus a *P. Cavalieri* illustratis *Tom.*1. *cap.*9. *Decret.*12. *et* 13. Videndus etiam *Tetamus in Append.ad Diarium Liturgico-Canonico-Morale cap.* 1. §. 2. *num.*19. In casu proposito id accidit, cum enim Capitulo, Canonicis, et Clero Cathedralis Pisaurensis facta potestas fuerit recolendi sub ritu duplici Festa Sanctorum Romanorum Pontificum, novis hisce Festis certae assignandae erant sedes, quatenus alia Festa aequalis, vel superioris ritus jampridem occupassent dies ad ea celebranda in Martyrologio notatos. Hac in specie Calendarii Director consulto (annuente et adprobante Episcopo) ad proximiores non impeditos dies nunquam postea immutandos potuit

2. In tertia Dominica cujuslibet Mensis, ex antiqua consuetudine in solemni Missa duae consecrantur Hostiae, quarum una in usum Sacrificii, altera pro publica veneratione in Ostensorio collocatur; confectaque cele-

Officia illa noviter concessa amandare, quae in propriis ab aliis jam praeoccupatis, locum habere nequibant. Quod si id pro regulae generalis limitatione tenendum est, multo etiam magis obtinet in speciali casu occurrentiae duorum Officiorum ex noviter concessis in eadem die, veluti reapse illa sunt *Sanctorum Urbani Papae, et Mart., et S. Gregorii VII. P. et Conf.* quorum memoria fiebat *die* 25. *Maii*, eo tamen discrimine, quod Festum *S. Gregorii* gaudebat ritu duplici, illud *Sancti Urbani* ritu simplici, sive potius solam habebat commemorationem. Postquam vero sub uno, eodemque ritu utrumque Festum celebrari concessum est, cum nequeant in uno Officio simul comprehendi, quia *Urbanus* Martyribus adnumeratur, *Gregorius* Confessoribus; necesse hinc est, alterutri aliam adsignare sedem. Cuinam vero? Illi certe, qui licet potior in ritu fuerit, posterior tamen est in Veneratione, et Cultu, ac utpote Confessor in paritate cedere debet Martyri, qui longe prius propriam habebat sedem in *die* 25. *Maii*, licet ritu simplici gauderet, ergo cum modo par sit utriusque ritus, a propria Sede *S. Urbanus* exturbandus non est, proptereaque transferendus *S. Gregorius VII.* ad primam diem non impeditam; in hoc quippe casu non est voluntaria, et arbitraria immutatio, sed necessaria, ac, ut ita dicam, coactiva. Neque in contrarium sensum valet ratio ex eo petenda, quia Calendarii Director, ut primum indulta fuerunt Pisaurensi Cathedrali Summorum Pontificum Officia, illud *S. Urbani* amovit, transtulitque ad *diem* 28. *Maii*. Nam quod perperam gestum est pro infecto habetur, et corrigendum erratum. Minus vero altera prodest reponenda in more universalis Ecclesiae celebrandi Festum *S. Gregorii VII. die* 25. Siquidem longe priusquam de hoc Sancto memoria fieret, universalis Ecclesia *S. Urbanum*, licet ritu simplici, venerabatur, et modo etiam simul cum *Sancto Gregorio* veneratur, de uno faciens officium, de altero simplicem commemorationem. Sed fieri id nequit, ubi aequali ritu uterque colitur. Utique servari uniformitas debet, sed quantum fieri potest: secus peculiaria locorum Officia forent expungenda, quia hujusmodi turbant uniformitatem: ideo qui indulto gaudent celebrandi sub ritu duplici Festa Sanctorum Pontificum, cum nequeant semper sequi Calendarium Universale, se conformare debent Calendariis principum Urbis Ecclesiarum, quae in iisdem celebrandis Officiis, dum nihil obstat, ordinem tenent in Martyrologio; sin minus, quod posterius est ad primam diem non impeditam amandant, tanquam ad propriam sedem. In eo tamen erratum est, quod *S. Gregorio VII.* assignata sit *dies* 28., quae non est libera, cum in ea communiter fiat de *S. Bonifacio IV. P. et Conf.*, cujus natalitia dies pariter est 25. *Maii*, sed in assignatione proximioris diei, *S. Gregorio* praeponitur, quia isto anterior est. Quamobrem rite notavit diligens caeremoniarum Magister ab hac S.R.C. rogatus in suo dissertis-

bratione processionaliter per Ecclesiam gestatur. Cum vero tempore Quadragesimae, et Adventus supplicatio per Ecclesiam omittatur, ex eo quod praefato tempore scamnis referta ipsa reperiatur, pro commoditate populi ad audiendum verbum Dei accurrentis, dubium propositum est: An, omissa in casu, supplicatione, commemoratio Sanctissimi Sacramenti in Missa Solemni debeat omitti? (*a*)

Et Sac. eadem Congregatio, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto pandita, typisque evulgata, ad relationem Emi, ac Rmi D. Card. Vidoni respondendum censuit.

Ad 1. *Affirmative, in casu, de quo agitur, quoad utramque Dubii partem, et Officium S. Gregorii VII. transferendum esse non in diem 28., in quo incidit Festum S. Bonifacii Papae, et Conf., sed in diem 29. juxta Proprium Sanctorum Summorum Pontificum.*

Ad 2. *Commemorationem SSmi Sacramenti in praefata Missa solemni faciendam esse, licet accidentaliter omittatur Processio.*

Et ita respondit, atque decrevit. *Die* 15. *Maii* 1819.

simo Voto, quod Pisaurense Capitulum eumdem ordinem teneri debet, quem tenent Calendaria Patriarchalium, et Collegiatarum Urbis, in quibus dies 28. adsignata est *S. Bonifacio IV.*, et 29. *S. Gregorio VII.* De hac re forte nimis. Non inutilem tamen adnotationem hanc fore arbitror, quia licet agatur de casu particulari, nihilominus regulam praebet in similibus servandam, cum non uni Pisaurensi Cathedrali, sed pluribus Dioecesibus indulta sint Officia Sanctorum Romanorum Pontificum.

(*a*) Cum Missa celebretur pro exponendo Augustissimo Eucharistiae Sacramento, cumque in ea duo consecrentur Hostiae, altera pro Sacrificio, altera pro expositione facienda post Missam, plane consequitur in eadem legendam esse Collectam de Sacramento. Nemo est qui de hoc quaestionem moveat. Plura sunt S. R. C. Decreta, quae pro hujusmodi Missa certas dant regulas omnino servandas: praecipue vero in *Fanen.* 6. Decembris 1653.: siquidem a Sodalitate Sanctissimi Sacramenti qualibet tertia Dominica in singulis mensibus supplex instruebatur agmen ad Sacram circumferendam Eucharistiam. Excitata controversia, num quae praecedebat Missa, cantanda esset de Dominica cum commemoratione Sacramenti, vel potius de Sacramento cum commemoratione Dominicae? Dubium delatum fuit ad S. R. C., quae illud diremit, respondens: *Missam in dicto casu celebrandam esse de Dominica, seu de Festo duplici, si in illa die occurrat cum commemoratione Sanctissimi Sacramenti ad formam Rubricarum Missalis*: (vide num. 1545.) Heic autem loci abs re non est percouctari, quonam in loco haec Collecta ponenda sit? Huic Dubio per eamdem Sac. Congregationem provisum fuit, data regula, quod commemoratio Sanctissimi Sacramenti fiat post omnes Orationes de praecepto, et in dupl. primae, vel secundae classis unienda sit Orationi Festi sub unica conclusione, vel Orationi Dominicae, si in ea occurrat Festum primae, vel secundae classis. Ita in *Burgen.* 23. Junii 1736., in *Aquen.*

4412. **SENOGALLIEN.**

Demissa nimis facies Arae maximae Cathedralis Ecclesiae Senogallien., in altiorem formam reducta nuper cum fuerit, superiorem lapidem Altaris ejusdem mensam efformantem a suo stipite amovere necessario oportuit; constat autem Altare illud ad modum *fixi* fuisse consecratum cum sigillis, atque unctionibus mensam inter,et stipitem; hinc diversa Canonicorum studia quoad necessitatem illud iterum consecrandi. Eapropter a Sacra Rit. Congregatione petitum responderi = Utrum, amota mensa ab Altari ad modum fixi, et non portatilis consecrati, necessariò nova indigeat consecratione? (*a*)

3. Martii 1661., et *Ordinis Minorum de Observantia S. Francisci Provinciae Conceptionis B.M.V. in Regno Portugalliae*. Vide num. 3900. ad 8., 4150. ad 6., 4345. ad 8.) Quid autem si post Missam non sequatur Processio? Eritne hoc in casu omittenda commemoratio? Cur dubium hoc proponatur, non video; cum nulla occurrat dubitandi ratio, quippe Commemoratio fit non ex causa Processionis, quae extrinsecam auget solemnitatem, sed ex motivo venerationis debitae Sanctissimo Sacramento, quod palam Fidelium oculis adorandum exponitur, vel statim post Missam collocetur in Throno,vel processionaliter circumferatur. Plura addere possem ad spartam hanc illustrandam, libenter tamen abstineo. Cum enim, ut piis nonnullis, doctisque Viris id poscentibus, morem gererem, ad hujus Voluminis calcem, dare constituerim Commentaria quaedam ad Instructionem *Clementis XI. de Oratione* 40. *horarum* ad enodandas quaestiones, quae saepe insurgunt, incompto sermone, sed opportune digesta: Sacrae Liturgiae studiosi habere in iis poterunt tum quae ad hujusmodi Dubii solutionem conducunt, tum alia plura, quae circa expositiones tam publicas, quam privatas versatur.

(*a*) Consecratio tam Altaris stabilis, quam Arae Viatoriae, seu portatilis quoad essentiales preces, ritus, solemnitates eadem omnino est; in eo tamen differt, quod Altare portatile, seu Lapis, in cujus medio Sacrae Reliquiae reconduntur, in superficie dumtaxat Sacra linitur unctione, contra vero in Altari fixo nec transferendo, alia adhibetur Sacra unctio, qua lapis in angulis conjungitur, et connectitur cum inferiori stipite, seu structura; atque hoc pacto non unus lapis, sed integrum Altare consecratum censetur. Ideo execratur Ara portatilis, si vel enormiter fracta fuerit, aut violatum Reliquiarum sepulcrum: execratur vero Altare fixum, etiamsi sine violatione sepulcri, vel solus lapis a stipite amoveatur. Ita *Alexander III. Cap. Ad haec de Consecrat. Ecclesiae, vel Altaris* ,, *Ad haec si Altare motum fuerit, aut Lapis ille solummodo suppositus, qui sigillum continet, confractus, aut enormiter diminutus extiterit, debet denuo consecrari* ,, et in *Cap. Quod, eod. titulo* ,, *Altare vero, in quo tabula, cui consecrationis Benedictio Pontificali ministerio adhibetur, semota fuerit, vel enormiter fracta, debet non immerito consecrari* ,,. Et quamquam non desint, qui putant Altare fi-

Et Sac. eadem Congregatio, me infrascripto ejusdem Secretario referente, = *In Casu, de quo agitur Altare denuo consecrandum esse decrevit. Die* 15. *Maii* 1819.

xum consecrationem amittere, etiamsi Altare integrum de loco, in quo extructum fuit, sacrisque caeremoniis delibutum, alio transferatur; communis tamen sententia est, quod hoc in casu necessaria non sit nova consecratio. Ratio est, quia licet Altare fixum in hoc differre videatur ab Altari portatili, quod hoc sit transferibile de uno loco ad alium, ipsum vero non ita, proindeque fixum dicatur, et immobile. Tamen haec differentia est mere extrinseca, accidentalis, et respectiva, ad ipsum locum potius, quam inter ipsa Altaria; nam ratio formalis, per quam Altare fixum intrinsece differt a portatili, proprie in eo consistit, quod Altare fixum habet, ac essentialiter importat conjunctionem Tabulae cum sua structura inferiori, seu basi, cui Tabula proinde necessario debet esse unita: ubi e contra Altare portatile de sua natura importat esse a basi sejunctum; propter hoc enim portatile est, quia de se habet sejunctionem a basi; alias non esset amplius Altare portatile, sed fixum. Hinc essentia Altaris fixi vere, ae proprie consistit in dicta conjunctione, hoc est in mensa, seu tabula unita cum basi, fixioneque in tali loco, ideo importat, quia ibi ipsum voluit qui illud construere fecit: quod proinde ipsimet Altari est quid extrinsecum, et accidentale. Poterat enim alibi illud idem construi. Quare cum Altare supponatur eamdem conjunctionem servare, Tabulae scilicet cum sua basi, non obstante ipsius translatione de uno in alium locum; dicendum est, quod adhuc retinet suum esse, ac per consequens, suam consecrationem, quae eidem accesserat: *accessorium namque cum fundetur super principali, naturam sequi congruit principalis: ex Reg.* 42. *de Reg. juris in* 6. Propterea, ut verificetur illud *mota*, non est necesse, quod Tabula fuerit translata de uno in alium locum, sed sufficit, quod fuerit a sua basi disjuncta; et sic per hoc Altare nova indigeat consecratione. Hinc *Glossa cum ad Can. Si motum, tum ad Cap. Ad haec I. §. Altare Panormitanus ibid.* Aliique per Altare intelligunt ipsam Altaris Tabulam, quae connexa est cum sua structura inferiori; *per motum* vero intelligunt advenientem disjunctionem ejusdem Tabulae, vel etiam Lapidis consecrati ab ipsa inferiori structura; adeo ut sensus illius Textus: *Si Altare motum fuerit etc.* sit iste: *Si ipsa Tabula*, aut *Lapis consecratus Altaris disjunctus, seu disjuncta fuerit a sua inferiori structura*; Altare debet denuo consecrari. Quod si Tabula, quam mensam dicimus, lapideo, stabilique Altari superposita, licet tantae dimensionis sit, ut subjectam structuram superet, vel saltem aequet, numquam tamen conjuncta, et unita fuisset cum inferiori stipite, et per Sacram unctionem quodammodo in angulis colligata, per amotionem, et translationem de loco ad locum haud amitteret Consecrationem, quia hoc in casu, non aliam rationem haberet, nisi Altaris portatilis, quod execratur dumtaxat, vel per enormem fracturam, vel per

4413. DECRETUM GENERALE.

Quamvis S. R. C. sub die 15. Martii 1664. reprobaverit morem, qui forte alicubi obtinuerat conficiendi *Amictus*, *Albas*, *Tobaleas Altarium*, *nec non Corporalia*, *et Pallas ex tela quadam composita ex lino*, *et gossipio subtilissimo*; nihilominus novissimis temporibus adeo invaluit abusus, ut, constanti Ecclesiae disciplina posthabita, nonnullis in Ecclesiis non alia adhibeantur supellectilia, vel ad sacrificandum, vel ad Altarium usum, nisi ex simplici gossipio confecta. Ad hanc corruptelam, quam bene multi consuetudinis nomine cohonestare nituntur, radicitus evellendam, studia converterunt Eminentissimi, et Reverendissimi Domini Cardinales Sacris tuendis Ritibus praepositi: soliciti idcirco, ut quod usque ab Ecclesiae primordiis quoad sacra indumenta, et supellectilia ob reales, et mysticas significationes, inductum est, retineatur, restituatur, et in posterum omnino servetur; declararunt, et decreverunt, ab antiquo more sub quolibet praetextu, colore, ac titulo non esse recedendum; et eadem sacra Indumenta, ac supellectilia conficienda esse ex Lino, aut Cannabe, non autem ex alia quacumque materia, etsi munditie, candore, ac tenacitate Linum, aut Cannabem aemulante, et aequante: Aliqua tamen indulgentia utentes, permiserunt, ut Amictus, Albae, Tobaleae, Mappulae, si quae ex gossipio habentur, adhiberi interea possint, usque dum consumentur: Sed cum hujusmodi Supellectilia renovanda erunt, ne ex alia materia fiant, nisi ex Lino, vel Cannabe, praeceperunt. Districte vero jusserunt, ut Corporalia, Pallae, ac Purificatoria, post lapsum unius Mensis a praesentis Decreti publicatione, Linea omnino sint, vel ex Cannabe, interdicto, et vetito aliorum usu, quae ex gossipio supererunt. Et ita decreverunt, ac ubique locorum, si SSmo Domino Nostro placuerit, servari mandarunt. *Die* 15. *Maii* 1819. (*a*)

violationem sepulcri Reliquiarum. Quoniam igitur in proposita facti specie res sit de Altari fixo, et stabili, ac superpositus Lapis Arae maximae amotus fuerit ab inferiori stipite, cui per Sacram unctionem conjunctus fuerat, plane consequitur per hujusmodi amotionem execratum Altare fuisse, novaque indigere Consecratione, quemadmodum S. Rit. Congregatio declaravit.

(*a*) Huic generali Decreto occasionem dedit Dubium excitatum a pio quodam Sacerdote, et S. Rit. Congregationi ad definiendum propositum, quod sequentis tenoris est: „ *Cum variis ab hinc annis in permultis Ecclesiis tum Romae*, *tum aliarum Civitatum*, *et Ditionum consuetudo inducta sit*, *in choralibus indumentis*, *nempe in Superpelliceis*, *et Rochettis*, *nec non in Sacris Supellectilibus tam pro Sacerdotibus celebrantibus*, *quam pro usu Altarium*, *in Tobaleis videlicet*, *Amictis*, *Albis*, *Purificatoriis*, *ac etiam in Corporalibus*, *eorumque Pallis utendi Tela ex Gossipio* (vulgo Mussolo, o Dobletto) *loco lini contexta*: quaeritur: *Utrum consuetudo ista sit toleranda*? Etenim hac super re variae sunt Scriptorum cum Theologorum, tum de Sacris Ritibus pertractantium senten-

Facta autem per me Secretarium SSmo Domino Nostro relatione, Sanctitas Sua Decretum Sac. Cong. approbavit, confirmavit, typisque editum publicari praecepit; ac praeterea jussit, ut locorum Ordinarii ejusdem observantiae sedulo incumbant. Die 18. ejusdem Mensis, et Anni.

tiae. Aliqui putant id licere, alii vero nefas esse volunt adhibere pro hisce Supellectilibus, et Indumentis aliam telam, quae specie differat a Lino, vel Cannabe, licet candore, munditie, textura dissimilis non videatur. Verumtamen nec in unum simul conveniunt illi, qui secundam hanc tenent sententiam. Quippe eorum quidam nullum ponunt discrimen inter Supellectilia, et Supellectilia; sed volunt, telam ex Gossipio adhiberi posse etiam in iis, quae immediate Sacrificio inserviunt, veluti sunt Corporalia ex contactu Corporis Christi sacra, Pallae ad tegendum, Purificatoria ad abstergendum Calicem, et Sacerdotis digitos destinata: Alii vero admittunt ex Gossipio confici posse Sacerdotalia Indumenta, Amictus videlicet, et Albas, Tobaleas, insuper, quibus Altare operiendum est; non item tamen Corporalia, Pallas, Purificatoria, quae cum propius Sacris Mysteriis inserviant, non ex alia materia, quam ex lino, vel cannabe confecta adhibenda esse in Sacrificio existimant. Sacra autem Congregatio, ut quaestiones abrumperet, ac dubia removeret, quae ex diversis Scriptorum opinionibus oriuntur, rationibus hinc inde allatis mature discussis, ab antiquo, probatoque more Ecclesiae, adhibendi scilicet pro omnibus praefatis Indumentis, et Supellectilibus Telam contextam ex lino, vel cannabe, recedendum non esse, eumdemque ad omnimodam observantiam revocandum decrevit: proindeque inductam in aliquibus Ecclesiis consuetudinem conficiendi Indumenta, et Supellectilia pro Sacris celebrandis Mysteriis ex alia materia a lino, vel cannabe diversa reprobavit, et tamquam abusum, ac corruptelam jure merito eliminandam edixit. De Superpelliceis, et Rochettis nihil pro nunc decernendum duxit, quia hujusmodi vestes neque pertinent ad immediatum Sacrificii, et Altaris usum, neque Supellectilibus Sacerdotalibus ad sacrificandum stricte necessariis adnumerantur, sed haberi possunt potius, ut Choralia Indumenta.

Decretum autem hujusmodi, cum generale sit, et a Supremo Pastore adprobatum, confirmatumque, praeceptivam obligationem importat; ideo Sanctitas Sua districte jubet, ut Locorum Ordinarii ejusdem observantiae sedulo incumbant, ne ullus sit, qui latam legem sub quolibet praetextu, vel titulo audeat eludere.

Decreta in hoc volumine relata ita reperiuntur in Regestis Decretorum existen. in Secretaria Congr. Sac. Rit.

In Fidem etc.

Loco ✠ Sigilli

Joseph Antonius Sala S.R.C. Secr. Coad.

Explicit Pars Prima Voluminis VI.

INDEX

RESPONSIONUM S. R. C., QUAE IN HOC VOLUMINE CONTINENTUR.

A

B

C

ad 2. Declaratur has Missas valere dumtaxat familiaribus actu necessariis, non autem aliis domesticis. *Ibidem ad* 3. Poterit Episcopus in eo celebrare, aut celebrari facere, etiam in diebus exceptis. *Ibidem ad* 4.

F

S. Ferdinandi Regis Confes. extensio Officii, et Missae ad Urbem, et Statum Ecclesiasticum 4372.

Feria quinta in Coena Domini. Si in ea incidat Festum Annunciationis B. M. V., vel S. Josephi, ac propterea aliquae Missae permittantur, hae dicendae sunt de solemnitate diei *cum Gloria*, *et Credo*, non autem de Festo, de quo nihil fit 4376. *ad* 15., *et* 16.

Feria quinta in Coena Domini. Si in aliqua Laicarum Sodalitatum Ecclesia post sacras diei functiones fiat Mandatum, peragendum hoc erit a solo Sacerdote celebrante a Sacris Ministris adjuto juxta Ecclesiae ritum, non autem simul cum Guardianis 4379. In rem hanc plura referuntur in subjecta adnotatione.

Feria quinta in Coena Domini. Quoad Mandatum explendum in Cappella Pontificia. Vide *Presbyter graeci ritus*.

Festa S. Joannis Baptistae, Ss. Apostolorum Petri, et Pauli, Ecclesiae Titularis, Patroni principalis, et omnium Sanctorum, excludunt Missam de requiem, etiam praesente cadavere 4376. *ad* 44.

Festorum reductio in utriusque Siciliae Regnis Apostolica auctoritate concessa sub certis regulis legendis in literis, quae habentur sub numeris 4401., *et* 4402., videlicet.

Enumerantur Festa, quae servanda sunt.

Festa Patronorum ad proximam Dominicam transferantur.

Vigiliae, quae praefata Festa praecedunt, omnino de more serventur in Sabbato proxime antecedente praefatam Dominicam.

Quoad alia Festa solvuntur populi nedum ab obligatione abstinendi a servilibus, verum etiam ab onere audiendi Sacrum. Quoad Vigilias, si quae Festis habeantur adnexae, hae commutantur cum jejunio servando in singulis Feriis sextis, et Sabbatis Adventus.

Injungitur commemoratio omnium Apostolorum, et Martyrum die 29. Junii.

Declaratur nihil esse innovandum quoad Chorum, et Ecclesiasticas functiones, quae fieri debebunt ut prius, etiam in Festis sublatis.

In literis vero declaratoriis *num*. 4402. facultas fit Ordinariis locorum retinendi Festa Patronorum in propriis diebus, re prius mature perpensa, collatisque consiliis cum respectivis Capitulis, si populorum vota id efflagitent.

Dubia, quae exoriuntur ad Sacr. Rit. Congregationem decidenda deferantur.

Festorum Principalium Patronorum, translatio ad Dominicam proxime sequentem juxta formam Indulti intelligenda est, tam relate ad electos, quam ad eligendos 4403. *ad* 1.

Festa perpetuo translata ad Dominicam infra octavam, Mobilibus non adnumeranda 4403. *ad* 2.

Festo perpetuo translato ad proximiorem Dominicam, translata censetur etiam vigilia in Sabbatum

praecedens 4403. *ad* 3., translata intelligitur etiam Octava : regula traditur quoad lectiones pro diebus infra octavam : in dubiis recurrendum ad Sac. Rit. Congregationem. *Ibidem ad* 4. Vide etiam *num.* 4404. *ad* 2. Ad eamdem Dominicam transferuntur praerogativae, ac privilegia omnia adnexa Festis Patronorum Principalium. *Ibidem*, scilicet 4403. *ad* 5. Translationi impedimentum ponunt Dominicae, primae, et secundae Classis, et Festa primae Classis majoris dignitatis. Si dentur casus, recurrendum ad S. C. R., quae providebit. *Ibidem ad* 6. Videnda adnotatio, quae subjicitur. Vide etiam *num.* 4404. *ad* 3. Cum dies, ex qua Festum ad Dominicam perpetuo transfertur, vacua remaneat, recitandum in ea erit Officium de Feria, nisi aliquod translatum sit reponendum. *Ibidem ad* 7. Alia Festa, quae a respectivis Ordinariis assignata fuerunt aliis diebus ob occurrentiam cum Patrono Principali, sublato impedimento, restitui poterunt, nisi ex hoc sequatur non levis perturbatio, et confusio in ordinando Calendario. *Ibidem ad* 8. Translato in perpetuum Festo ad Dominicam, in Sabbato praecedenti istud annunciandum in Martyrologio; et Feria sexta annuncianda vigilia, si haec sit adnexa *Ibidem ad* 9. In Martyrologio, die 28. Junii addi poterit „ *Item Commemoratio omnium Sanctorum Apostolorum, et Sanctorum Martyrum* „ *Ibidem ad* 10. Quae Commemoratio eadem illa erit, quae praescripta fuit in Statu Romano occasione reductionis Festorum. *Ibidem ad* 11. Civitates, et Loca, in quibus proprius non est principalis Patronus, pari solemnitate servare tenentur Festum Patroni Principalis Dioecesis. *Ibidem ad* 12., casu, quo Festum alicujus Patroni Principalis nequeat ad proximam Dominicam transferri, recurrendum ad S. R. C., quae providebit. *Ibidem ad* 13.

Festa, quae in aliqua Civitate, vel Loco utriusque Siciliae Regni alio titulo quam Patronatus ex Apostolica concessione gaudebant ritu dup. primae classis cum Octava, non sunt ex dispositione Brevis transferenda ad Dominicam, nec ritus solemnitatem amittunt, sed hunc retinent in propria die: cessabit vero praeceptum audiendi Sacrum, et abstinendi a servilibus.

In Festis abrogatis nihil innovandum quoad Missam a Parochis celebrandam pro populo, aliasque Ecclesiasticas functiones 4404. *ad* 4. Quoad Festa vero Patronorum transferenda ad Dominicam, transfertur etiam solemnitas quoad Chorum. *Ibidem*. Vide etiam *num.* 4405. 4406. 4407. 4408.

Festa accidentaliter impedita, numquam transferuntur ad Dominicam 4408. Vide adnotationem.

Si *Festum* simplex elevetur ad ritum duplicem utrum suam sedem retinere debeat, translato alio duplici, quod eam occupaverat, vel potius novum duplex, quamvis ut simplex antiquius sit transferendum 4411. *ad* 1.

I

Ad *Incarnatus est* in Missis privatis genuflectendum unico genu 4399. *ad* 10.

Inclinatio capitis facienda, vel ex

Rubrica, vel ex praxi, dum quaedam pronunciantur in Missa, et Officio 4376. *ad* 38. 39. 40.

Insignia Canonicalia deferenda non sunt extra propriam Ecclesiam, nisi Capitulum collegialiter incedat 4387. Decretum Generale.

Invitatorium dici non debet in Officio defunctorum, dum unicum legitur Nocturnum 4386. *ad* 13. In subjecta nota res magis illustratur, et diversae Auctorum sententiae expenduntur.

S. Joannis Baptistae lectiones legendae infra Octavam, sive ordo tenendus in iis legendis, si aliqui dies fuerint impediti 4376. *ad* 5.

S.Josephi Sponsi B.M.V. nomen Canoni addendum non est, sed ut in Oratione *A cunctis* legi valeat, permittitur 4370.

L

Lectiones primi Nocturni in Officio S.Eulaliae dup. min. esse debent de Scriptura occurrente, etsi Responsoria sint propria 4399. *ad* 4.

Lectiones, et Homiliae legendae sunt, quae in proprio Breviario assignantur 4399. *ad* 5.

Literae Apostolicae ad Locorum Ordinarios, quibus declaratur, et moderatur assertum Privilegium Sodalitatis S.Mariae de Campo Sancto communicandi indiscriminatim facultatem utendi Ara portatili 4390.

Literae Apostolicae reductionis Festorum pro utriusque Siciliae Regnis 4401. 4402.

Literae Apostolicae de Protonotariis. V. *Constitutio*.

M

Magister caeremoniarum in egressu a Sacristia ad Altare, comitando Celebrantem, et Ministros etc., locum tenere debet a Libro caeremoniali praescriptum 4386. *ad* 2. Vide appositam adnotationem. Potest aliquando sedere, dum actualiter munus non exercet. *Ibidem ad* 8., *et* 9. In subjecta nota conciliantur Decreta.

Magister caeremoniarum est sacrarum functionum Director, non famulus Canonicorum, qui in iis, quae ad ipsius munus pertinent, obedire tenentur 4386. *ad* 11.

Mandatum. Vide *Feria quinta in Coena Domini*.

Mandatum in Pontificia Cappella. Vide *Presbyter Graeci Ritus*.

B.Mariae Virginis Festum Dolorum. Moderatur Decretum 18. *Septembris* 1814., illudque magis declaratur, ac quaestionibus, quae oriri possunt, consulitur 4391. Decretum Generale. Vide etiam 4403. *ad* 14.

B. Mariae Virginis Annunciationis Festum si transferatur in Feriam 2. post Dominicam in Albis, quoad Chorum, et Forum, praefertur omnibus aliis Festis, etiam occurrentibus, superioris ritus 4377. *et* 4378. *ad* 1. Si ea die occurrat Festum Patroni Principalis, transferendum hoc erit juxta Rubricas, nisi Apostolica Sedes indulserit translationem in proximam Feriam tertiam, vel aliam certam diem. *Ibidem ad* 2. Ubi, quando, quomodo, a quibus fieri possit de Octava Annunciationis, dum transfertur ad Feriam secundam post Dominicam in Albis, quoad Chorum, et Forum, vel quoad Chorum tantum. *Ibidem ad* 3. In hoc casu, unde petendae Lectiones sint

pro Octava, declaratur. *Ibidem* *ad* 4.

B. Mariae Virginis Patrocinii Festum si contingat transferri ad Adventum, nihil in Missa, et in Officio immutandum, nisi Antiphona IX. ad Matutinum, et Graduale in Missa 4399. *ad* 6. In Antiphonis, et Responsoriis dicendum ,, *Tuum Sanctum Patrocinium*. *Ibidem*.

Missa de Sanctissima Trinitate, vel ejusdem Commemoratio, ad reddendas gratias pro donis, et privilegiis concessis B. Mariae Virgini indulta pro una Urbis Ecclesia, et extensa ad alias Dioeceses sub quibusdam regulis conditionibus, et limitationibus 4369.

In Missis Privatis non permittendum, ut minister aperiat Missale ad designandam Missam 4376. *ad* 11. Nec licet, ut minister praeparet Calicem, aquam infundat, abstergat etc., etiam si sit Sacerdos, vel in Sacris constitutus. *Ibidem ad* 12.

In Missa solemni non permittenda duo Missalia, unum scilicet a cornu Epistolae, aliud a cornu Evangelii 4376. *ad* 13. Quae a Sacerdote non secretò, sed submissa voce pronuncianda sunt, audiri debent a ministris, *Ibidem ad* 14.

Missa de Beatis ab illis, qui de iisdem recitant Officium ex privilegio, celebranda non est in Ecclesia, quae tali privilegio non gaudet 4376. *ad* 17.

Missa quoad colorem Indumentorum, Decreta, quae praescribunt, ut Sacerdos se conformet saltem quoad colorem, sic intelligenda sunt, ut rubeus nequeat adhiberi pro Confessore etc., nec albus pro Martyre 4376. *ad* 18. *et* 19., veluti, decisum jam fuerat in Varsavien. 7. Maii 1764. ad dub. 13.

In Missa de Virgine post Septuagesimam repetendus non est *Vers. Vultum tuum* 4376. *ad* 24.

In Missa Rogationum, etiamsi occurrat in Dominica, omitti debet *Credo*; dicendus vero in Vigilia Nativitatis D.N.J.C. quando incidit in Dominica 4376. *ad* 30.

Missa de requiem num celebranda sit pro nuper defuncto, etiamsi cadaver praesens non sit, et ob aliquam rationabilem causam pridie fuerit tumulatum 4376. *ad* 43.

Missae Conventuales statis per Rubricas horis sunt celebrandae 4386. ad 1. vide appositam adnotationem.

Missa Ferialis, aut de Vigilia, qua hora dicenda? 4392. ad 5. Subjecta adnotatio magis declarat Decretum.

Missa pro Sponso, et Sponsa celebranda est, ut in votivis sine *Gloria*, et *Credo*, et cum *Benedicamus Domino* 4394. Declaratur magis Decretum generale 20. Decembris 1783. praesertim in subjecta adnotatione.

Missa votiva lecta, etsi ex indulto celebretur etiam in solemnioribus anni diebus, debet carere *Symbolo* 4410. *ad* 1.

O

In occurrentia duorum Festorum aequalis ritus, ejusdemque dignitatis, quod debeat praevalere? 4380. *ad* 4., 4388. *ad* 2.

Octava privilegiata Sanctissimi Corporis Christi ex Apostolico indulto in Lusitaniae Regnis aequiparatur octavae Epiphaniae 4380. *ad* 1. 4388. *ad* 1. Atque hic adnotandum est, quod non omnibus idem pri-

vilegium conceditur. Ut plurimum potestas fit excludendi etiam duplicia occurrentia, dummodo non sint 1. vel 2. cl., vel occurrentia dumtaxat, vel simul occurrentia, et translata: et aliquando rationabilibus de causis permittitur, ut haec Octava ab illa Epiphaniae non differat. In casu, de quo in dubio, regula traditur quoad cessationem Octavae inchoatae ante Festum Corporis Christi. *Ibidem ad* 2. *et* 3. veluti decretum antea fuerat in *Wilnen. die* 22. *Aprilis* 1741. *ad* 8. Vide adnotationem ad Dubium 1. praefati Decreti *sub num.* 4388.

Officium parvum B. M. V. si consuetudo adsit, omnino recitandum in Choro statis diebus 4392. *ad* 3. *et* 4. Vide subjectam adnotationem. Retinenda laudabilis consuetudo illud recitandi etiam in Festis dup. per annum; non autem in octavis Paschatis, et Pentecosten 4399. *ad* 9.

In Officio defunctorum nihil immutandum, etsi pro uno tantum recitetur 4376. *ad* 41.

Officium rit. dup. min. occurrens in die Commemorationis fidelium defunctorum non transfertur, Missae tamen esse debent de requiem 4380. *ad* 5. quinimo etiam fieri potest de translato ejusdem ritus, dummodo tamen prope anni finem nulla dies vacua supersit pro repositione 4386. *ad* 10. In subjecta adnotatione aliqua Decreta, quae pugnantia videntur, attenta casuum differentia, conciliantur.

Officia quamvis adprobata, nefas est Calendario addere ad effectum vitandi ferias 4392. *ad* 2. *et* 3.

Officium de Patrono principali proximae Dioecesis faciendum non est in loco, vel Dioecesi, quae ad illam non pertinet 4392. *ad* 7.

Officium; quod perperam translatum est, in suam sedem restituendum est 4399. *ad* 7., quia regula, quae obtinet quoad occurrentiam plurium Festorum aequalis ritus, et dignitatis, non valet quoad assignationem sedis; et nemo est a sua possessione dejiciendus. Vide subjectam adnotationem.

Orationes immutari non debent, inconsulta Sacra Congregatione, si Officium accidentaliter, vel perpetuo transferatur 4376. *ad* 21.

Oratio a Superiore praecepta, si sit pro re gravi, dicenda est in dupl. 1. clas. sub unica conclusione, et in dupl. 2. clas. suo loco: si vero non sit pro re gravi, omittenda in dupl. 1. clas., et dicenda ad Sacerdotis arbitrium in dupl. 2. clas. 4376. *ad* 22., *et* 23.

Oratio varianda juxta Rubricas tit. 7, de commem. num. 8, dum eadem est tam pro Missa, quam pro commemoratione 4376. *ad* 31.

In Oratione secreta alicujus Beati, in qua exprimendum sit nomen, verbum *Sanctus* commutandum in *Beatum* 4276 *ad* 32.

Ad Orationes: Supplices te rogamus, et ante Communionem, ponendae manus super Altare, non autem intra Corporale 4376. *ad* 35.

Oratio A cunctis varianda in aliam *Concede*, si celebretur Missa votiva de Titulari, vel in eo retinendum Titularis nomen 4410. *ad* 3.

P

Pallae ex lino conficiendae. Vide *Corporalia*.

Palmatoria nequit adhiberi, nisi ab

iis, quibus de jure competit, vel privilegio ejusdem usus concessus est 4386. *ad* 3. Vide appositam adnotationem, et Decretum generale sub *num.* 4387.

Parochis Tuderti concessus Stolae usus, dummodo collegialiter incedant 4400. In subjecta adnotatione probatur, Stolae delationem in Parochis non esse signum jurisdictionis.

De Patronis principalibus fieri Festum debet tam Loci, quam Ducatus, vel Status, cui Locus subest; et Parochi in utroque tenentur ad applicationem Missae pro populo 4382. (Legenda subjecta adnotatio) Civitatis vero, vel Loci unius dumtaxat principalis Patroni cum solemnitate colendum est Festum, proptereaque in utriusque Siciliae Regnis, juxta Apostolicum Indultum, ad Dominicam proxime sequentem transferendum 4408.: quod si in hac Dominica aliud Festum occurrat, quod locum cedit, transferendum juxta Rubricas, vel simplificandum, si locus desit pro repositione. *Ibidem*.

Pluviale pro canendo Martyrologio in Vigilia Nativitatis D. N. J. C. debet esse coloris violacei 4377. *ad* 8. Hic notari potest, quod praeter usum universale principum praesertim Urbis Ecclesiarum, ratio ipsa suadet, non alium adhibendum esse colorem, tum quia sequitur Officium Vigiliae, licet ob proximam Solemnitatem, quae annunciatur, a Laudibus fiat duplex, tum etiam quia, ut notatur in Martyrologio, et Elogium, quod pertinet ad Nativitatem Domini N. J. C., canendum est in tono Passionis.

Presbyter graeci ritus alter ex repraesentantibus Apostolos in Cappella Pontificia pro *Mandato* Feria V. in Coena Domini, Sacram Eucharistiam sumere debet cum aliis in Azymo 3396. Videnda adnotatio, quae subjicitur.

Privilegium, quod dicitur concessum Sodalitati S. M. de Campo Sancto, et confratribus eidem adscriptis, utendi Altari portatili, declaratur per Apostolicas Literas ad locorum Ordinarios, et ad viam juris reducitur, adjunctis conditionibus, et limitationibus, quibus tolluntur abusus, et corruptelae ex mala Indulti interpretatione exortae 4389. Videndum Votum pro veritate exaratum, quod in adnotatione subjicitur.

Protonotarii Apostolici titulares, seu *honorarii* quoad requisita, et praerogativas. Constitutio novissima Sa: Me: Pii VII. qua Apostolicae firmitatis robur adjicitur Decretis latis a Congregatione particulari, ad tollendos hac super re abusus a Sanctissimo deputata 4395.

Purificatorium seorsim non est benedicendum 4376. *ad* 26, *et* 27.

Purificatorium. Ut adhibeatur ad effectum abstergendi in Calice guttas vini, quae resiliunt, maxime congruit 4376. *ad* 28. Arbitrio Sacerdotis relinquitur illud ponere super pedem Calicis, dum praeparatur, vel super Patenam. *Ibidem ad* 29.

Purificatoria ex lino conficienda. Vide *Corporalia*.

R

Regulares tenentur Officium facere de Ecclesiae Cathedralis Dedicatione, si praescriptum sit in Calendario Dioe-